

Posluh za obveščanje

Pretekli četrtek so se zbrali časnikarji našega uredništva hkrati s člani izdajateljskega sveta Dolenjskega lista s Francem Šetincem, predsednikom komisije za politično propagando in informativno dejavnost pri CK ZKS. V ustvarjalni razpravi so pregledali, kako komunisti v uredništvu lista uresničujemo sklepe in stališča VI. seje predsedstva ZKJ, ki zadevajo družbeno-politično vlogo javnih občil. Z zanimivega in koristnega srečanja velja zapisati, da je tudi naš domači pokrajinski tednik v zadnjem letu že uresničil to in ono nalogo VI. seje predsedstva ZKJ, medtem ko so nekateri izmed sprejetih sklepov taki, da je njihovo uresničevanje dolžnost in naloga trajnega pomena. Ugotovili pa smo hkrati, da nekaterih nalog kljub najboljši volji doslej še nismo izpeljali, ker je njihova rešitev tudi izven meja možnosti, ki jih imamo sami.

V delu sredstev obveščanja gre danes predvsem za sodobne oblike in za nadaljnjo krepitev idejno-političnih vprašanj, ki zadevajo sleherni uredništvo. Sprejeta resolucija hoče predvsem spodbujati znane naloge, ki so tako glede družbenega položaja kot vloge informativne dejavnosti in sredstev javnega obveščanja v sedanjih razvojnih dobi socialističnega samoupravljanja pred nami. Resolucija je zato še vedno aktualna, večeraj in danes morda celo bolj kot je bila ob sprejemu. Gre za vprašanja obveščanja, kot za proces podružbljanja teh sredstev, oboje pa je tesno povezano s kadri in z metodami dela. Sem sodi tudi organizacijska plat v uredništvih, ki ne more mimo vprašanj, ki zadevajo novinarje tudi kot samoupravljalce. Vse to pa je spet tesno prepleteno z različnimi finančno-materialnimi vprašanji, od katerih je konec koncev odvisno uresničevanje vseh zamisli, ki naj zagotovijo kar najboljšo obveščanje v pokrajini.

Naši bralci dobro poznajo prehojeno pot svojega domačega pokrajinskega glasila SZDL. Ne bi mogli govoriti o neorganiziranosti v delu komunistov in socialistov v uredništvu (Nadaljevanje na 6. str.)

Med obiskom v Labodu se je Franc Popit zanimal tudi za proizvodnjo te novomeške tovarne srjca. Na sliki: direktor podjetja Zdravko Petan razlaga predsedniku in gostom proizvodni postopek. (Foto: J. Splihal)

OBISK V LABODU IN KRKI

France Popit v Novem mestu

Predsednik centralnega komiteja ZK Slovenije se je zanimal za gospodarjenje po devalvaciji dinarja in za proizvodnjo Krke in Laboda

Prejšnji četrtek si je predsednik CK ZK Slovenije France Popit v spremstvu člana CK Janeza Hočevčarja ogledal proizvodnjo v dveh novomeskih kolektivih: Labodu in Krki.

Predsednik se je še posebej zanimal za gospodarjenje v obch podjetjih po razvednotenju dinarja. Medtem ko v Labodu ne bodo bistveno prikrajšani, pa so v Krki izjavili, da je njihov uvoz za 50 milijonov dinarjev večji od izvoza in da bodo po prvih ocenah prizadeti vsaj za 10 milijonov pri akumulaciji. Oboji pa so poudarili, da dokončnih števil še ni mogoče povedati, ker se niso znani vsi

ukrepi, ki jih po devalvaciji napovedujejo.

Posavci pojdejo k S. Kavčiču in S. Kraigherju

Posavske občine (s Sevnico na čelu) so sklenile poslati zastopnike k predsedniku izvršnega sveta Stanetu Kavčiču in predsedniku slovenske skupščine Sergeju Kraigherju. S tem želijo podkrepiti upravičenost zahteve po asfaltiranju cestnega odseka Impoljca-Krsko. Za sevnisko občino in za obe posavski sosedji je ta prometna vez izrednega pomena. Ker pa v Posavju ne verjamejo obljubam republiškega cestnega sklada, da bodo cesto asfaltirali še letos, želijo s protestom izsiliti izpolnitev dane tolažbe. Podporo je dal občinam tudi medobčinski svet ZKS Posavje, ko je o teh stvarih razpravljal na seji 29. januarja.

France Popit se je v Labodu še posebej zanimal za položaj žensk, saj to podjetje zaposluje kar 94 odstotkov delavk. Vesel je bil, ko je zvedel, da so ženske tudi v vodstvenih in samoupravnih organih podjetja.

V Krki je predsednika zanimala povezava inštituta tovarne s fakultetami in znanstvenimi institucijami. Povedali so mu, da sodeluje Krkin inštitut z več kot 15 znanstvenimi organizacijami v Jugoslaviji in tujini. J. S.

BRŠLINSKA ŠOLA DO 5. VIII.

Bršlinska šola, ki jo gradi novomeški Pionir, bo končana do 15. avgusta letošnjega leta. Gradbenice skrbi, ker se niso zgrajeni nekateri komunalni priključki, ki sodijo k urejeni šoli. Če ne bo kanalizacije, elektrike in vodovoda, se utegne zgoditi, da bo v Bršlinu stala sicer lepa sodobna šola s telovadnico, ki pa bo zagrenila pričakovano navdušenje.

Veliko slavje slovenskih gostincev

Udeležili so se ga tudi predstavniki Dolenjske in Posavja — Ljubljanska gostinska šola bo nosila odslej ime po padlem dolenskem narodnem heroju Milanu Majcnu, gostinskem delavcu doma iz Šentjanža

Z mesecem dni zamude je bila 29. januarja v Ljubljani proslava 25-letnice slovenskega gostinskega srednjega šolstva. Razen absolutno in vzgojnih delavcev teh šol so se proslave udeležili tudi mnogi vidni odgovorni predstavniki republiških organov in organizacij ter drugi gostje.

Ob tej priložnosti je predsednik delovne skupnosti gostinskega šolskega centra Mirko Korinšek seznanil prisotne, da se bo ljubljanska go-

stinska šola poslej imenovala po dolenskem gostinskem delavcu in padlem narodnem heroju Milanu Majcnu.

Direktor gostinskega centra Danilo Sbrizaj je govoril o razvoju slovenskega gostinskega srednjega šolstva. Na proslavi sta med drugim govorila tudi član izvršnega sveta in predsednik komisije za turizem inž. Franc Razdevšek, predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan ter predstavniki več gostinskih šol iz domovine in tujine. V svečanem delu proslave so podelili tudi priznanja vzgojiteljem, ki že 20 let in več učijo na gostinskih šolah.

V kulturnem delu programa so nastopili razen gojencev gostinske šole tudi pianistka Zdenka Lukec, operna pevka Vilma Bukovec in Slovenski oktet, ki je požel največ priznanja za svojo „Ribniško“.

Po proslavi so v gostinskem šolskem centru odprli še strokovno razstavo pogrinjkov in jedi. Na manjši modni reviji so pokazali tudi sodobne gostinske delovne obleke. Zvečer pa je bil v hotelu LEV gostinski ples.

Ob tej proslavi je gostinski šolski center izdal knjigo 25 let gostinskega srednjega šolstva v Ljubljani, v prostorih šolske restavracije URSKA pa so odkrili spominsko ploščo umrlim gostinskim vzgojiteljem.

J. PRIMC

Muhasto vreme je spet skazilo polletne počitnice mladim smučarjem. Odjuga, ki je že več let stalni gost v tem letnem času, je pobrala skoraj ves sneg. Če bi sneg ostal, bi takih prizorov, kot je na sliki, videli še več, tako pa so prišli na račun samo tisti, ki so se odpeljali v odročnejše in višje kraje, kjer je snegu še nekam prizaneslo. (Foto: S. Dokl)

Pod zastavo solidarnosti

Pravilno predstaviti napredna gibanja in ljudi — Naj ne bo več zapuščenih spomenikov NOB

Na petkovo sejo (29. 1.) medobčinskega sveta ZKS Posavje v Krskem so bili vabljeni vsi trije predsedniki občinskih skupščin in predsedniki ZZB NOV. Na dnevnem redu so bili načrti, ki čakajo komisijo sveta za zbiranje gradiva o razvoju revolucionarnega delavskega gibanja v Posavju.

Po telefonu

Predsednik občinske skupščine Brežice Vinko Jurkas in sekretar občinskega komiteja ZK Franc Skinder sta v ponedeljek okoli 15.30 na Catežu pozdravila predsednika republike Josipa Broz-Tita, ki je bil na poti iz Ljubljane v Zagreb.

Občinska konferenca SZDL v Novem mestu je podaljšala rok za predloge priznanj OF do konca februarja. Doslej namreč krajevne organizacije SZDL in drugi niso predlagali nikogar.

30. januarja zvečer so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo karikatur Boruta Pečarja, ki bo odprta do 15. februarja.

Na karate dvoboju Hrvatska - Slovenija so v nedeljo v Zagrebu prvič podelili naslov mojstra Slovincu - Kršanu Stanetu Iski.

V torek, 2. februarja, je slovenska skupščina prejela pismene pripombe posavskih občin na predlog zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih območij Slovenije. Vse pospeševalne ukrepe bi morali izvajati tudi na geografsko zaokroženih nerazvitih območjih drugih občin.

V torek, 2. februarja, si je posebna komisija v Žužemberku ogledala lokacije za postavitve nove bencinske črpalke. Dokončne odločitve v torek še ni prejela.

Delo te medobčinske komisije vodi predsednik prof. Stanko Skaler. Stroške za opravljanje sprejetih nalog si bodo morale občine deliti. Namen tega dela je pravilno ovrednotenje dogodkov in ljudi, ki že tonejo v pozabo. Gre za to, da bi čimbolj verno predstavili revolucionarna

(Nadaljevanje na 6. str.)

Mojster karateja Arthur Hissake s Havajev je v Krskem pokazal lepote tega športa. Več o njegovem obisku piše na športni strani.

DOLENJSKI LIST

Od 1. XI. 1970 do 2. II. 1971

2201 novih!

SE 124 NOVIH NAROČNIKOV smo pridobili v 15. tednu naše akcije. Tudi ta teden vodijo pošte iz novomeške občine: poslane so 33 naročilnic, pošte iz brežiške občine 28, iz trebanjske 17 itd. — Stanje novih naročnikov v torek ob poldne:

BREŽICE:	173
ČRNOMELJ:	110
KOČEVJE:	89
KRŠKO:	302
METLIKA:	38
NOVO MESTO:	650
RIBNICA:	29
SEVNICA:	316
TREBNJE:	151
Razne pošte:	239
Inozemci:	104

VREME

V minulem tednu je bilo po vsej Sloveniji južno vreme in so dnevne temperature presegle tudi 12 stopinj.

Do ponedeljka bo prevladovalo suho in hladnejše vreme. Okoli sobote ali nedelje se bodo temperature ponovno dvignile.

Spremembe v kmetijstvu po razvrstjenosti dinarja — Cene kmetijskih potrebščin, pridelkov in živil — Kaj lahko naredijo občine?

Po devaluaciji razvrstjenosti dinarja, kmetovalci ugibajo in računajo podobno kot drugi ljudje. Kaj se bo izboljšalo in kaj poslabšalo? Spremembe bodo. Če jih ne bi bilo, ne bi bilo potrebno razvrstiti dinarja. A kakšne bodo na kmetijskem trgu?

Gotovo še ni moči natančneje določiti ali predvideti vsega, kar bo sledilo razvrstjenosti dinarja. Nekatere stvari pa je že možno. Hkrati je treba odstranjevati predvidene ovire, ki bi povzročile težave pri uvajanju stabilizacije gospodarstva, če bi jih spregledali.

Sindikalna vodstva so pohitelja z izjavami, da se življenjske razmere delovnih ljudi, ki imajo najnižje osebne prejemke, ne smejo poslabšati. Za najnižje osebne prejemke delavcev bo treba določiti višjo mejo od sedanje, gibanje cen pa bo treba še nadzorovati. Zlasti naj se ne bi preveč podražila živila in komunalne storitve. Osebnih dohodkov zaposlenih naj bi se gibali uskladeni z življenjskimi stroški.

Kakšne bodo cene kmetijskih pridelkov, če se naj živila ne bi podražila tako kot drugi proizvodi?

Predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije

Tone Kropušek je v pogovoru z novinarjem med drugim dejal, da so sindikati za ustrezne kompenzacije — nadomestila tistim proizvajalcem, ki bodo zaradi prenižkih odobrenih cen ineli škodo. Tako je zapisano tudi v resoluciji o kmetijstvu, ki jo je sprejela Zveza komunistov Jugoslavije.

Cene osnovnih življenjskih potrebščin pa odobravajo občinske skupščine. Bodo delale tako, kot je zapisano? Kje bodo jemale sredstva za nadomestila? Ali bodo iskale najrazličnejše izgovore? Težko je ugotoviti hkrati proizvajalcem in porabnikom živil.

Nekateri gospodarstveniki v kmetijstvu predlagajo, da bi določili razmerje cen med kmetijskimi pridelki in živilo, za osnovo pa bi vzeli sedanjo ceno pšenice. Tako bi določili npr., koliko naj bo koruza cenejša od pšenice, kolikokrat naj bo pitano govedo ali mleko dražje od pšenice in podobno. Cene bi bile določene za en kilogram.

Take cene bi gotovo veliko prispevale, da bi kmetijska proizvodnja bila načrtnjša od sedanjega. Ni pa še predlogov, kako zagotoviti, da bi cene bile res take, kot bi jih določili. Večina dogovorov je namreč

V italijanski pokrajini Reggio Calabria se nadaljujejo ulični nemiri, ki so izbruhnili med drugim zato, ker se prebivalci ne strinjajo z izborom glavnega mesta pokrajine. Nekateri so za to, da bi bil to Reggio Calabria, drugi pa so za manjše mesto Catanzaro. Med demonstracijami je bilo nekaj ranjenih, policija pa je zaprla več ljudi. Na sliki: policija odstranjuje z buldožerji barikade, ki so jih postavili prebivalci. (Telefoto: UPI)

omejena na ožji krog proizvajalcev in se tisti jih ne spoštujejo vsi. Upoštevati bo treba tudi vplive svetovnega trga.

Zivinorejci so težko pričakovali uvoženo koruzo, ki naj bi bila precej cenejša, kot je zdaj domača. Razočarala pa jih je že prva pošiljka. Uvožena koruza stane v reškem pristanišču 1,07 din kilogram. S prevoznimi in drugimi stroški cena naraste na okrog 1,20 din. Ta koruza je prispela pred razvrstjenostjo dinarja. Za nove pošiljke bo treba plačati okrog 20% več, čeprav se cena na svetovnem trgu ne bo zvišala.

Stroški kmetijske proizvodnje bodo rastle tudi zaradi dražjih kmetijskih strojev in drugega materiala. Cene domačih strojev bodo morda rastle postopoma, pri uvoženih pa se bodo naenkrat zvečale za eno petino. Ali bo razlika krila družba z regresivno oziroma z znižanjem raznih dajatev ali bo treba odobriti zvišanje cen kmetijskih pridelkov in živil, podobno kot drugim proizvajalcem, ki bodo uporabljali uvožen material? Kmetijstvo bo treba upoštevati enako kot druge gospodarske dejavnosti.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Državni udar v Ugandi sicer ni več novica dneva, je pa vsakakor dogodek, ki dokazuje, da je črna celina še vedno daleč od tega, da bi lahko veljala za politično stabilno področje. Po afriški pomladi narodov pred okroglim desetletjem, ko so številne države na tej celini dobile svojo neodvisnost, je nastopila doba navdušenega kovanja narčtov in optimističnih obetov za prihodnost. Toda stvarnost je bila drugačna: mlade države so druga za drugo spoznavale neprijetne plati vladanja. Težav je bilo preveč, da bi jih zmogli odpraviti, še zlasti zato, ker so jih želeli odpraviti zelo na hitro. Tisočletja zaostalosti in stoletja kolonialnega izkoriščanja so bila prehuda breme. Plemenska nesoglasja — tribalizem — so bila (in so na zalost še vedno) pogosto vzrok za pot nazaj, namesto naprej. Če temu dodamo še bolj ali manj prikrita vpletanja velesil, ki so poskušala varovati svoje nekdanje ali bodoče interese, imamo dokaj široko paleto vzrokov za tragično nadaljevanje tako optimistično začete življenja novih afriških državnih tvorb. Ne tako redko so se tem oviram pridruževale še nerealne ambicije posameznih vodilnih političnih osebnosti, ki so izgubljale poslušnost, ki so izgubljale poslušnost za resnične možnosti in so se opredeljevale za stil vladanja, ki jih je otujeval njihovim narodom.

To je ozadje malone vseh političnih trenj in nestabilnosti v Afriki. Čeprav je sicer težko sploševati, ker je imela in še ima vsaka država vendarle svoje posebnosti, je mogoče ugotoviti, da je večina sicer različnih režimov padla vendarle zaradi skupnih ali bolj rečeno skoraj istih napak. To velja tudi za Ugando, vsaj v grobem in upoštevaje že omenjeno dejstvo, da ima pač vsaka država svoje posebnosti. Novi šef države je obljubil, da bo Uganda ostala republika hkrati pa je razpustil lokalne svete ter odstavil vse župane. To je bilo seveda moč pričakovati, kajti vsak režim, ki pride na oblast, poskrbi, da so na vodilnih mestih njemu naklonjene osebnosti. Sodeč po poročilih iz Kampale prebivalstvo podpira novega vodjo, generala Idi Amina, toda to je vsakakor premalo za tehtnejšo napoved o bodočnosti dežele, s katero je Jugoslavija imela dobre odnose. Kaj bo prinesel Ugandi novi režim, je torej še vedno vprašanje, na katerega odgovor bo treba počakati.

Nemirno področje na jugovzhodu Azije — oprijelo se ga je znova že nekoličan pozabljeno ime Indokina — ima vse manj možnosti za mir. Najnovejša poročila s tega konca sveta pričajo, da se utegne še ena država zaplesti v vrtnice vojne, ki neusmiljeno ruši in požira dobrine ter življenja. Kaže, da pripravljajo ameriško-saigonske

Udar v Ugandi

sile ofenzivo večjih razmer na laosko ozemlje. Razlog naj bi bila tako imenovana Ho Ši Minhova pot, po kateri se iz Severnega Vietnam — kot trdijo v Saigonu in Washingtonu — oskrbujejo osvobodilne sile, ki operirajo v Južnem Vietnamu in Kambodži. Tragedija je v tem, da ima Laos že brez prihoda saigonskih in ameriških čet dovolj težav doma: vladne sile so v nenehnih spopadih s pripadniki gibanja, ki skuša priti na oblast. Uradni ameriški predstavniki niso hoteli komentirati poročil, po katerih se njihove sile pripravljajo na vdor v Laos. Potemtakem ta trenutek ni moč reči, da se bodo Američani res pojavili v Laosu, prav tako pa ni moč trditi, da se ne bodo. Nekateri menijo, da utegnejo ponoviti lanskoleten vdor v Kambodžo, se pravi vdreti v Laos samo za bolj ali manj kratek čas. Koliko taka predvidevanja ustrezajo resnici, je kajpak težko povedati, nikakor pa

jih ne moremo odpraviti kot nemogoča. V vsakem primeru to Laosu ne bo prineslo nič dobrega in prav tako ne Indokini. Ta ne potrebuje nobenega vpletanja in tujega vmešavanja marveč prav nasprotno — čim hitrejši umik vseh tujcev, ki sedaj na tem koncu sveta na rovaš tuje nesreče ščitijo svoje interese. Toda žalostna resnica je, da se veliki, kadar gre za njihove lastne cilje, pogosto ne menijo za želje in prizadevanja malih. Indokina je samo še ena potrditve te stare resnice.

V Jugoslavijo je prišel na prijateljski obisk premier Gvajane Samson Burnham. Čeprav obe deželi deli velika razdalja, ju večje sorodni pogledi na najvažnejše mednarodne probleme. Razen tega bo obisk nedvomno prispeval tudi k razširitvi medsebojnih ekonomskih odnosov. Ti doslej niso bili kdove kako plodni, izmenjava med obema deželama bi lahko bila bistveno večja kot je. Pričakujemo lahko, da bo obisk gvajanskega premiera pomembna vzpodbuda za uresničitev takih želja.

KALKUTA — Med včerajšnjimi neredi v indijski državi Zahodna Bengalija, je izgubilo življenje 6 ljudi, med njimi dva policista. Nemiri trajajo od avgusta dalje, terjali pa so že 400 človeških življenj.

PRAGA — Namestnik češkoslovaškega obrambnega ministra general Mula se je v nedeljo v Pragi smrtno poonesrečil.

Vi ste naš poslovni partner? O!! Ljubo mi je, prav zares mi je ljubo!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

USMERJANJE DELITVE DOHODKA. Zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov bo predmet skupščinske razprave 9. oz. 10. februarja. Predlog zakona je povsem nekaj drugega kot osnutek tega zakonskega dokumenta iz junija lani. Glavna značilnost je podatek na samoupravnem sporazumevanju in na merilih, za katere se bodo dogovorile delovne organizacije. Njegova dikcija bolj odgovarja resoluciji kot zakonskemu dokumentu, posebej pa dopušča poti glede izbire samoupravnega sporazumevanja. Samoupravni sporazumi bodo sklenjeni po teritorialnem načelu, ali pa v okviru panog. Resda predlog zakona zahteva večino, toda če se bodo posamezni delavski sveti izjasnili zoper sporazum, jim samoupravnih sporazumov ne bo treba podpisati, podlegli pa bodo določilom zakona o družbenem dogovarjanju. Zakon o družbenem dogovarjanju bo za njih pravzaprav Damoklejev meč, kajti če bodo delovne organizacije določila družbenega dogovarjanja prekoračile, bodo morale po prohibitivni lestvici plačati v sklad skupnih rezerv dokajšnjo vsoto.

PROBLEMI ELEKTROGOSPODARSTVA. Prejšnji teden se je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič sestal z direktorji elektrogospodarskih organizacij Slovenije. Samoupravno sporazumevanje na tem izredno zahtevnem področju ni dalo pričakovanih rezultatov. Procedura kot je bila zamišljena v osnutku družbenega dogovora o elektrogospodarstvu, je namreč dopuščala elektrogospodarskim organizacijam odprte možnosti, da dogovora ne podpisajo, oz. čeprav ga ne podpisajo, da ni nobene nuje, da ga spoštujejo. Zavoljo tega je republiški izvršni svet pripravil nov osnutek družbenega dogovora, ki bi naj odpravil pomanjkljivosti poprejšnjih določil samoupravnega sporazumevanja. Z novim osnutkom bi naj zaključili maratonske razprave o položaju, poslovanju in funkcioniranju elektrogospodarstva. Gro

predvsem za to, da bi z družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumevanjem zagotovili pravice potrošnikov električne energije in javno zapisali, da je elektrika proizvod posebnega družbenega pomena.

DRUŽBENI DOGOVOR O ZDRAVSTVU VELJA. Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je minuli ponedeljek zavrnilo „dodatek“ k družbenemu dogovoru o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letošnjem letu. „Dodatek“ — doslej ga je podpisala kot je znano Gospodarska zbornica Slovenije — ima po mnenju slovenskih sindi-

Aktualne teme

katov dve sporni določili. Prvo določilo pravi, da je treba obseg zdravstvenega varstva vskladiti z razpoložljivimi sredstvi tako, da se pri sklepanju pogodb med izvajalci in plačniki zdravstvenega varstva določijo pravice koristnikov. V drugi sporni utemeljitvi pa avtorji „dodatka“ pravijo, da naj se za reguliranje zdravstvene potrošnje uvede večja, diferencirana udeležba sredstev osebne potrošnje koristnikov zdravstvenega varstva pri plačevanju zdravstvenih storitev. Predsedstvo slovenskih sindikatov meni, da že sklenjeni družbeni dogovor dovolj okvirno določa obseg zdravstvenega varstva in njegovo povečanje, kakor tudi okvire za planiranje materialnih stroškov, osebnih dohodkov, amortizacije in določanje ude-

ležbe zavarovancev. Prav tako omogoča, da komunalne skupnosti v pogodbah z zdravstvenimi zavodi uresničijo tudi nekatere z „dodatkom“ predložene zahteve skupnosti zdravstvenih zavodov. Vprašanje pravic pa ne more biti predmet pogodbe, pač pa je vsebina statutov in predmet ustreznih republiških, oz. zveznih zakonov.

SKUPŠČINA KULTURNE SKUPNOSTI SLOVENIJE. Do srede tega meseca bodo končana področna posvetovanja o osnutku začasnega statuta kulturne skupnosti Slovenije. Posebna skupina slovenske skupščine, ki naj pripravi ustanovitev kulturne skupnosti predvideva, da bodo lahko sklicali začasno skupščino najkasneje v drugi polovici marca, redno delo pa naj bi kulturna skupnost Slovenije začela prvega julija letos.

SLOVENCİ ZAPOSLENI V TUJINI. Po približnih podatkih zaposluje tujina okoli 80.000 Slovencev. Kvalifikacijska struktura je takšna, kot bi si jo lahko zazelela katera koli delovna organizacija ali interesna skupnost v Sloveniji. 37% je nekvalificiranih delavcev, nekaj več kvalificiranih, 6% ima visoko kvalifikacijo, 8% strokovno izobrazbo, 6,3% pa višjo oz. visokošolsko izobrazbo. Na vprašanje, pod kakšnimi pogoji se bi bili pripravljeno vrniti domov, so anketiranci odgovorili: če bi imeli trajnejšo zaposlitev; ko bi lahko zaslužili vsaj toliko, kot v Nemčiji; če bi dobili stanovanje oz. lokacijo za gradnjo enodružinske hiše. Ko so 1300 delavcev od zaposlenih v Zahodni Nemčiji vprašali, kje imajo večji vpliv na poslovno politiko oz. na upravljanje tovarn (doma ali v tujini), so delavci različno odgovorili. Skoraj petina jih trdi, da jih bolj poslušajo v tujini; enako število pravi, da je njihov vpliv na upravljanje skorajda enak in le 20% jih pravi, da lahko na vodenje vplivajo bolj kot v tujini. Odgovori na ta vprašanja so verjetno ena od možnosti, kako dobiti delavce iz tujine nazaj, če hočemo uresničiti predvidevanja srednjeročnega plana SR Slovenije.

Zaradi hude živinorejske krize je na našem trgu čedalje manj mleka. V sosednji Hrvatski rešujejo težave tudi na ta način, da so zvisali premije. Ljubljanske mlekarne trdijo, da KGP Kočevje grozi, da ne bo več pošiljalo mleka po starih cenah. Tudi v Novem mestu se bojijo, da bo šla proizvodnja mleka po zlu, saj so zdajšnje cene za kmete skrajno neugodne. Na sliki: bo takih prizorov, kot je ta iz trebanjske občine, poslej manj? (Foto: M. Legan)

Sredi prejšnjega tedna se je na avto cesti pri Gmajni iz neznanega vzroka zaletel v tovornjak s prikolico, last Transavta iz Postojne, tovornjak-hladilnik zagrebske registracije. Nalet je bil tako močan, da sta obe vozili zleteli s ceste in se prevrnili. Na cesti je ostala le prevrnjena prikolica z razsuto koruzo. Voznik hladilnika je bil mrtev, ranjenega sovoznika pa so odpeljali v novomeško bolnišnico. Voznika Transavtinega tovornjaka sta odnesla celo kožo. Škode je bilo za več kot 100.000 dinarjev (Foto: M. Vesel)

ZAPIS KLJUB ZAMRZNJENIM CENAM

Mleko da, mleko ne: slepa ulica

Obeta se nam hudo pomanjkanje mleka — KGP Kočevje odpoveduje dobavo; tako trdijo Ljubljanske mlekarne — Zadruga menijo: odkup in maloprodajno ceno je treba povečati za 20 par pri litru!

Ljubljanske mlekarne so udarile plat zvona: KGP Kočevje, ki je največji dobavitelj mleka, grozi, da bo ustavil prodajo. Podobno pravi tudi Agrokombinat Barje: obe podjetji skupaj dobavita vsak dan 40 odstotkov vsega mleka. To pa pomeni, da se lahko zgodi, da bo treba na mleko čakati v vrstah in da bo prišlo do zares hude krize v mlekarstvu.

Sosednja hrvaška mesta imajo maloprodajne cene za 20 par višje od naših. Hrvaški izvršni svet je sprejel tudi sklep o dodatni premiji 5 par za vsak liter

mleka od 1. januarja naprej. Novomeška Kmetijska zadruga Krka je na Dolenjskem med večjimi proizvajalci mleka. Kooperacija vrže vsako leto 1,5 milijona litrov mleka, lastna

proizvodnja pa še približno milijon. Vsak dan torej okrog 7.000 litrov mleka.

Zaradi že znanih težav okrog močnih krmil položaj se zadnje čase ni prav nič spremenil — je tudi letošnje načrtovanje tvegano. Cene proizvodnje mleka se hitro dvigajo. Zaradi višjih cen krmil in drugih stroškov lastna proizvodnja ni več rentabilna. Zadruga trdijo, da so

cene skrajno nestimulativne. Poprečno odkupno ceno za liter mleka bi morali povečati vsaj za 20 par. Kmetje dobe zdaj v poprečju 1,20 din za liter, če je tolsčobna enota 3,6.

Tudi v maloprodaji bi morali podražiti mleko za 20 par, ker bi sicer mlekarne delale z izgubo. Z maloprodajno ceno 2 dinarja bi se izognili krizi: mlekarne bi poslovale rentabilno, kmet pa bi tudi specializiral proizvodnjo in moderniziral kmetijo. Zdjaj, ko je položaj skrajno negotov, tega ne tvega.

Kljub vsemu bo novomeška zadruga podpisala sporazum o poslovnem sodelovanju in oblikovanju cen goveda, mesa, mleka in mlečnih izdelkov, katerega predlog je pripravila gošpodarska zbornica Slovenije, čeprav se z njim v celoti ne more strinjati. Pii mleku bi proizvajalec za liter dobil 1,30 din, kar je še vedno za 10 par premalo, trdijo zadruga.

In končno, menda je res upravičeno vprašanje: mar je dopustno da je mleko cenejše od kisle vode?

J. SPLICHAL

Novo v zadnjih dneh

Pravijo, da bodo letos tudi Metličani sodelovali v veliki folklorni prireditvi, ki jo pozna vsa Evropa — ljubljanski kmečki ohceti. To bo primerna priložnost, da Belokranjci spet pokažejo svoje stare šege in običaje in folklorne zanimivosti.

Če zmorejo organizirati dela tako zahtevne prireditve, potem prav gotovo zmorejo tudi pripravo pustnega karnevala! Bodo torej letos le uspeli?

Na Dolenjskem nasploh manjka prireditev. Turisti vztrajno ponavljajo: vaša gostoljubnost je vzorna, narava čudovita, tudi hoteli niso preslabi, ampak manjka prireditev! Kaj naj počne človek v svojem prostem času? Prav zato se moramo že zdaj začeti pripravljati, da bi obnovili Dolenjsko poletje in ga popestrili z nastopi takih skupin, ki „vlečejo“. Denar, naložen v take prireditve, se dobro obrestuje. Če se že ne vrne z vstopnino, ga poplača zadovoljstvo turista. Prav to pa je najpomembnejše, če hočemo, da se bo še vračal.

31. JANUAR JE MIMO:

Moj dohodek, tvoj dohodek...

Pripombe k sedanjemu načinu obdavčitve osebnega dohodka občanov

Zadnjega januarja so davčne uprave občinskih skupščin zaključile s pripravami občanovih osebnih dohodkov. Po splošni sodbi bo letos kljub večji najmanjši številki za odmero davka na osebni dohodek več tistih, ki so morali prijaviti svoje osebne dohodke. Prav gotovo bo več tudi takih, ki bodo plačala prispevka iz tega naslova oproščeni.

Čas za prijavo je mimo, uprave za dohodke se bodo zdaj vrgle v preračunavanje. V preverjanje ne toliko, saj je v Sloveniji sila malo primerov, ko so morali občani odgovarjati zaradi davčne utaje. Verjetno pa temu ni vzrok samo poštenost Slovencev!

K sedanjemu sistemu je med prebivalci dosti pripomb. Poglavitni sta dve: zakaj ni v Jugosla-

viji to vprašanje enotno rešeno, zakaj lahko v nekaterih republikah občani zaslužijo več, v drugih pa manj? Še posebno zanimivo je, da Slovenija ni najbolj mila, kar se prispevka od osebnega dohodka tiče, čeprav vedno trdimo, da je Slovenija najbolj razvita in da so prav tu tudi osebni dohodki najvišji. Ob siloviti inflaciji v zadnjem letu je tak očitek morda toliko bolj upravičen.

Druga pripomba je morda še bolj tehtna: zakaj ne bi v prihodnje raje obdavčili družinskega dohodka. Tisti, ki podpisajo to novost, imajo pri roki preprost račun. En sam zaposlen v štiričlanski družini, ki zasluži 60.000 dinarjev, mora plačati davek od 20.000 dinarjev. 25 tisočakov je spodnja meja za plačilo, po 5 tisočakov olajšave dobi pri vsakem neza-

poslenem družinskem članu. In drugi primer: v enaki štiričlanski družini, kjer sta zaposlena dva, ki dobivata po 30 tisočakov na leto, ne plačajo davka! Razlika je torej občutna, družinski dohodki pa so v obeh primerih do dinarja enaki.

Do prihodnje prijave osebnih dohodkov je dovolj mesecev časa: morda bi kazalo predloge občanov upoštevati.

J. S.

Sejmišča

NESPREMENJENE CENE

Na ponedeljkovem sejmu v Novem mestu so prodali 566 prašičev, pripeljali pa so jih 677: 615 v starosti do 12 tednov in 62 starejših. Mlajše prašiče so prodajali po 170 do 240 din, večje pa po 250 do 540 din. Od 107 glav govedo so jih prodali 51; za vole so zahtevali 6,70 do 7,60 din za kilogram, kravam pa so cene nastavili na 4,80 do 6,40 din za kilogram. Za kilogram mlade živine so prodajalci zahtevali 6,50 do 7,20 din. Govedo so kupovali izključno v plemenske namene. Cene se v primerjavi s prejšnjim sejmom niso kaj prida spremenile.

665 PRAŠIČEV V BREŽICAH

Na sobotni tedenski sejem v Brežice so pripeljali 620 prašičev do treh mesecev starosti in 45 starejših. Vsega skupaj so prodali 537 prašičev. Za mlajše so zahtevali 11 do 12 din za kilogram žive teže, starejše pa so prodajali po 8 din.

J. P.

Novi obrati v Ribnici?

Dve ljubljanski podjetji, in sicer TEHNOIMPEX in KIP, se zanimata za postavitev svojih proizvodnih obratov na Mlaki pri Ribnici, kjer je včasih obratovala ribniška opekarna. Zemljišče na tem območju je zelo primerno in vabljivo za take gradnje, ker je razmeroma zelo dobro komunalno opremljeno. V bližini je asfaltirana cesta, transformatorska postaja, voda in kanalizacija. Razen tega je prav v okolici Ribnice precej nezaposlenih občanov, predvsem žensk.

TEHNOIMPEX bi tu postavil obrat kovinske galanterije, KIP pa obrat za proizvodnjo posebnih gradbenih montažnih elementov. Na tem območju je dovolj prostora za obrata obeh podjetij in še za druge obrate, razen tega pa še za razširitev dejavnosti domačega STANGRAĐA, ki upravlja to zemljišče.

J. P.

Mnenje lesnega kombinata Novoles ob prvih uradnih izjavah o združitvi šestih slovenskih podjetij lesne industrije, ki sodijo med najmočnejše v svoji stroki (Novoles je največji lesni izvoznik, vsa šesterica pa naredi za tretjino slovenske lesne proizvodnje), je lahko značilnost lanskega združevanja dolenjskih podjetij: „Ni nam sile in vemo, da bi lahko v teh pogojih delali in dobro živeli še več let. Kljub temu se združujemo: le v tem je bodočnost!“

Na srečo Novoles na Dolenjskem ni osamljen primer v lanskem poslovnem letu. Čeprav se zadnje čase radi pohvalimo s solidno gospodarsko rastjo, se ne zapiramo v ozke občinske okvire. Značilen primer je združitve Čateske Toplice: ko se je razvilo do te meje, da je dejansko postalo največji turistični objekt ob Otočcu na Dolenjskem, se je združilo z ljubljansko Emono. Tudi Beltova združitev s Cosmo- som je bila na podobnih osnovah.

Skratka, dolenjsko združevanje je lani močno napredovalo. Prej smo poznali v veliki večini primerov združevanja reveža z bogatejšim, zdaj pa pride tudi do združitve enakovrednih partnerjev. To pa je nedvomno lep dokaz za preudarnost in razumno gospodarjenje.

Prav teh odlik bo naše gospodarstvo močno potrebovalo ob močno zaostrenih pogojih gospodarjenja, ki jih lahko pričakujemo letos. Devalcija dinarja ni bila sama sebi namen, je le eden izmed ukrepov, ki si bodo sledili v prizadevanjih za trdnije gospodarjenje.

21-227

— Seveda, dinar je zdaj čvrst... Kdo sprašuje? Skupščina? Mislim sem, da je spet Čkalja!

(Karikatura P. Ivanoviča v JEŽU)

AMERIKA, KJE JE TVOJA ČAST? U.S. WHERE IS YOUR HONOR?

VPRAŠANJE: Kakšen čin ste imeli vi taktat?

MARTINSEN: Bil sem narednik. Višji narednik Pearce je bil za en čin višji. Začeli so torej ujetnika spraševati. Sedem sem. Ko sem se vrnil, je poročnik Crocker zatikal ujetniku bambusove trske pod nohte.

VPRAŠANJE: Kje je bil ujetnik?

MARTINSEN: Mož je sedel v žotoru, privezan na stol. Imeli smo kovinske zložljive stole, ki so sodili k zasliševalni opremi. Bil je torej privezan na stol, eno roko pa je imel privezano na mizo. Naslednjega dne sem bil priča, ko so mučili neko 16-letno dekle, kateri so prav tako privezali na ušesa električne telefonske žice.

VPRAŠANJE: Ste to sami videli?

MARTINSEN: Da, videl sem. To je brezkončno mučenje... Počelja lahko skoraj vse, kar hočeš, samo nobenih sledi ne smeš pustiti za sabo. In potem seveda lahko vedno izjavljaš, da je ujetnik hotel pobegniti. Imeli smo kakšnih 50 do 60 formalnih zasliševanj. In skoraj pri vseh smo uporabljali silo, celo pri ženskah.

VPRAŠANJE: 50 do 60 zasliševanj - v kolikšnem času?

MARTINSEN: V kakšnih 8 ali 9 dnevih...

VPRAŠANJE: Na katerem delu telesa je bila veriga pritrjena?

GRANT: Okoli njegove noge...

VPRAŠANJE: In kako visoko je letel helikopter?

GRANT: 300 metrov.

VPRAŠANJE: In kako daleč pod helikopterjem je visel tisti mož?

Inozemski tisk (v gornjem primeru nemški časnik „Hanoversche Presse“) pogostokrat napada ZDA zaradi najbolj krvave in najbolj umazane vojne, v katero so se ZDA zapletle v Vietnamu. Gornja karikatura kaže, kako je Nixon „čvrsto odločen“ zapustiti Vietnam...

GRANT: Rekel bi, da je bilo tri ali štiri metre. S tal je vsaj tako izgledalo...

VPRAŠANJE: Ali ste kdajkoli videli kaj podobnega kot pokol v My Laiu?

GRANT: Ne v tolikšnem obsegu. Doživel sem nekaj manjšega v Vu Doju. Vsakdo, ki je bil le podoben Vietnamcu, je bil ustreljen. Prvi konjeniški polk je bil na drugi strani oddaljen od nas kakšnih 15 minut.

VPRAŠANJE: S čim so vdrli? S kakšnim orožjem?

GRANT: Pristali so s helikopterji, da s helikopterji.

VPRAŠANJE: Iz katere strani so prišli?

GRANT: Z juga. Z juga so obstreljevali vas. Vasčani so bežali potem proti vzhodu - z dvignjenimi rokami.

VPRAŠANJE: Bežali so dvignjenih rok proti vam?

GRANT: Da...

VPRAŠANJE: Koliko jih je zašlo v vašo enoto?

GRANT: Kakih 75.

VPRAŠANJE: Kakšni ljudje so bili to?

GRANT: Vietnamski civilisti.

VPRAŠANJE: In kaj se je z njimi zgodilo?

GRANT: Ustrelili so jih, pobili.

VPRAŠANJE: Može, žene in otroke?

GRANT: Da. Zvečine ženske; kakšnih 15 moških in približno 50 ali 70 žensk.

VPRAŠANJE: Kdaj je bilo to?

GRANT: Prav pred božičem (1967), če se ne motim.

VPRAŠANJE: In kaj se je zgodilo z vasjo?

GRANT: Bila je požgana.

VPRAŠANJE: S čim?

GRANT: Z bencinom, vžigalniki, z vsem mogočim, z vžigalicami.

VPRAŠANJE: Kaj se je zgodilo s trupli?

GRANT: Izkopali so jama in zmetali vanjo trupla. Potem so nasuli v jama apno, zaradi kosti, mislim. Nazadnje so vse polili z bencinom in trupla zažgali.

VPRAŠANJE: Kako ste takšno jama izkopali?

GRANT: Na našem položaju je bil tudi prvi inženirski bataljon. Poklicali smo jih. Prišli so z buldožerjem ter izkopali z njim jama za trupla.

VPRAŠANJE: Kako so lahko privlekli buldožer iz tabora skozi džunglo?

GRANT: S helikopterjem znamke „chinook“. Z njim lahko pripelješ buldožer.

VPRAŠANJE: In kdo je poslal buldožer. Menim, kdo je dal ustrezna povelja?

GRANT: Za to je bil pristojen poveljujoči komandant bataljona ali kak drug višji oficir.

VPRAŠANJE: Buldožer so torej pripeljali posebej za to, da bi izkopal jama?

GRANT: Da...

VPRAŠANJE: V kolikih vaseh ste videli podobne stvari?

GRANT: Se v dveh drugih...

»Otroci pripadajo vojni...«

VPRAŠANJE: Ali je bilo kaj narajnega, da bi vietnamske otroke obvarovali vojne?

GRANT: To ni mogoče. Otroci pripadajo vojni. V prvem tednu, ko pridemo v tujo deželo te še šolajo - sedem dni. Imeli smo osem ali devet učiteljev. Poučili so nas o vsem. V tem pouku so nas tudi opozorili, da imajo otroci lahko pri sebi skrito kakšno razstrelivo ali orožje, da se nam bodo skušali približati in nas hoteli ubiti. Otroci so lahko pravo potujoče skladišče razstreliva.

VPRAŠANJE: In kaj naj bi proti temu storili?

GRANT: No, proti koncu našega pouka smo bili povsem nezaupljivi do vsakega otroka, ki se nam je približal. Najprej naj bi jih odganjali; če pa so prišli kljub temu bližje, naj bi nanje streljali. Včasih so naši možje otroke enostavno kar počili.

VPRAŠANJE: Ali ste to sami videli?

GRANT: Da.

VPRAŠANJE: Več kot enkrat?

GRANT: Najmanj štirikrat.

VPRAŠANJE: Ali so imeli ti štirje otroci pri sebi strelivo ali orožje?

GRANT: Ne, ti štirje ne...

VPRAŠANJE: Ali so vas iz vojske odpustili nekaznovanega?

GRANT: Da.

VPRAŠANJE: Ali so vas kdaj v

Fotografija, ki je obsla ves svet: „Z ujetniki lahko počnete, karkoli hočete...“ je navodilo in dnevna praksa Američanov v Vietnamu

letih službovanja postavili pred vojaško sodišče?

GRANT: Ne, nikoli. Imel sem brezhibno spričevalo o vedenju.

VPRAŠANJE: Ste dobili kakšna odlikovanja ali pismena priznanja?

GRANT: Dobil sem pet odlikovanj. Našo enoto je pismeno pohvalil celo sam predsednik.

Strahotna mučenja žensk in deklet

Robert Gordon iz Kalifornije je odvetniku Marku Laneju med drugim povedal, kako so ameriški vojaki zasliševali vietnamske ujetnice. Dejal mu je, da je nekoč videl naslednje:

GORDON: To zasliševanje mi je še vedno v zelo dobrem spominu. Takrat sem bil na straži zaklonišča Cu Chi v vojaški coni C, to je bilo zaklonišče 25. pehotne divizije. Mislim, da je to eno največjih vojaških taborišč v Vietnamu. Bil sem tik pred eno naših utrjenih črt. Nedaleč stran so zasliševali skupino sumljivih Vietnamcev. To se je dogajalo kar na prostem. Stali so v krogu južnovietnamskih vojakov. Nekaj vojakov je privezalo ujetnike za steber in jih toplo. Ko so pričeli zasliševati neko žensko, so ji strgali z života bluzo... Napravili so okrog nje krog in si jo metali drug drugemu. Pri tem se ni ravno počutila srečno, bilo jo je strah. Bilo mi je dobesedno slabo ob pogledu na nekakšen pas, na katerem so bile pritrjene žice. Ta pas je bil zategnjen okrog prsi te ženske in na njenem hrbtu zvezan kot kakšen nadržek. Pas ni bil kaj dosti širok, tako da je povsem pokril prsne bradavice. Na ta pas so pritržili žico. Moralo je zelo boleti, ko so žico privezali navtomobilsko baterijo.

VPRAŠANJE: Ali je vpila?

GORDON: Da, čez čas je omedlela zaradi bolečin, mislim. Ko so ji potem tisto stvar sneli, je bil okoli prsi in hrbta videti sklenjen vžgan trak. Vžgal ji ga je električni tok...

Tak postopek so uporabljali še pri mnogih drugih ženskah. Neki ženski so ukazali, naj siče hlače. Potem so ji vtaknili med noge, v nožnico, žico. Potem so konce žice pritržili na baterijo. Ženska ni mogla sploh ničesar spregovoriti, tako zelo jo je bolelo. Mislim da oficirjem, ki so zasliševali, sploh ni bilo do tega, da bi iz teh žensk karkoli izvele. Kazalo je, da so se z njimi samo zabavali.

VPRAŠANJE: Koliko žensk so tako mučili?

GORDON: Tri ženske so mučili s tistim pasom okrog prsi, eni pa so vtaknili žico v spolovilo.

VPRAŠANJE: Ali so pri tem sodelovali tudi ameriški vojaki?

GORDON: Ne, v tem primeru ne. Bilo je poleg nekaj naših narednikov, ki pa niso imeli neposredne zveze z zasliševanjem. Pred utrjeno obrambno črto so morali popeljati naše straže, pa so se tam ustavili in dajali nekaj nasvetov. Očitno so se pri tem zabavali. Smejali so se skupaj z južnovietnamskimi vojaki, ki so vodili zasliševanje. To se je zgodilo zunaj, na odprtem zemljišču, ne pa v kakšni stavbi ali kje drugje.

Zvečine so bili med navzočimi, ki so gledali mučenje, južnovietnamski vojaki.

VPRAŠANJE: Ali ste to sami videli?

GRANT: Da.

VPRAŠANJE: Več kot enkrat?

GRANT: Najmanj štirikrat.

VPRAŠANJE: Ali so imeli ti štirje otroci pri sebi strelivo ali orožje?

GRANT: Ne, ti štirje ne...

VPRAŠANJE: Ali so vas iz vojske odpustili nekaznovanega?

GRANT: Da.

VPRAŠANJE: Ali so vas kdaj v

enoto so poslali v nekakšen tunel, kakih 30 km izven te male vasi. Bilo nas je devet mož. Osmero so nas poslali v tisti tunel. Tam smo našli devet ranjenih vojakov severovietnamske vojske in tri bolničarke. Tistih sedem mož, ki so bili z mano, je strgalo ujetnikom njihove obveze in vrglo iz postelje tiste ranjence, ki so bili v mavcu; vse so nagnali v en kot.

Potem so se spravili na bolničarke, stare od 18 do 26 let. Začeli so jih pretepati in jim trgati obleko s telesa. Ko so dekleta padala na tla, so jih zgrabili za prsi in jih potegnili kviku, jih preteпали in spet metali na tla. Najprej so si privoščili eno dekle. Dva vojaka sta uperila orožje na ostali dekleti, da se nista mogli ganiti. Drugih pet je vzelo dekle in jo vrglo na rogoznicco. Dva sta ji upognila roki nazaj, dva pa razprla njene noge, nakar jo je peti posilil. Tega je potem zamenjal drugi naš vojak. Nato se je vse to ponovilo še z drugima dekletoma. Vsako dekle so posilili po večkrat. Dekleta so vpila in ves čas jokala. Ko je bilo posilstvo končano, so trije naši vojaki vzeli svetlobne bombe in jih vtaknili v nožnice deklet, ki so že bile nezavestne in jih ni bilo več treba paziti. Dekleta so krvavela iz ust, nosu, po licih in iz nožnice. Potem so možje prižgali bombe, tako da so eksplodirale v telesih deklet. Njihova telesa so se napolnila, potem pa se razpočila in na okoli se je razlezlo njihovo črevesje.

VPRAŠANJE: In kaj se je zgodilo potem?

CONWAY: V tisto luknjo so poslali neko drugo enoto, da bi izvlekli ranjence. Trupla deklet so ostala notri. Potem so tunel pognali v zrak.

VPRAŠANJE: Kdo je bil v tistem predoru med vami po činu najvišji podoficir, ko so posiljevali dekleta?

CONWAY: Nek narednik.

VPRAŠANJE: Ali ste ta dogodek kdaj naznanili?

CONWAY: Poskušal sem to povedati mojemu vodniku, vendar ni hotel o tem ničesar slišati.

Odvetnik Lane je zaslišal tudi Roberta H. Bowerja iz Pennsylvanije. Vprašal ga je, če je bil za vojno, ko je prišel v Vietnam. Vojak je odgovoril takole:

BOWER: Da, bil sem jastreb.

VPRAŠANJE: In zdaj niste več jastreb?

BOWER: Ne, zdaj nisem več jastreb, pa tudi golob ne. V Vietnamu sem se zelo spremenil. Doživel sem številne primere, ki so me pretresli. Eden izmed teh dogodkov se je pripetil, ko sem doživel svoj prvi spopad. To je bilo 21. julija 1967. Naš konvoj so napadli borci 273. in 272. vietnamskega polka na cesti št. 20 v Vietnamu. Po 3-urnem boju je bila predhodnica naše enote uničena, razen dveh oklopnih vozil. Na enem izmed teh vozil sem bil tudi jaz. Ko je bil boj končan, smo z buldožerji nagrnali na kup kakih 115 mrtvih vietkongovcev. Kakšno uro potem, ko so začeli kopati jama, da bi v njej zakopali trupla, so dospeli na kraj spopada inženirji in vojaki, ki so bili v zaščitnici na kamionih za našo glavnico. Spravili so se nad padle Vietnamce, ki so bili že dve ali tri ure mrtvi in jih začeli še enkrat klati in jim sekati prste in ušesa.

Videl sem, kako so številni inženirji iz 919. inženirskega bataljona, ki je pripadal 11. konjeniškiemu polku, izdrli svoje bajonete in jih zabadali v prsi padlih sovražnikov, kako so se zabavali, ko so jih zabadali v stegna in podobno, kot se verjetno običajno dogajajo tak stvari v vojni...

VPRAŠANJE: Ali je mogoče, da ameriški vojaki, potem ko oslušajo leto dni na vietnamski fronti, ničesar ne vedo o teh grozodejstvih?

BOWER: Ne verjamem. To praktično ni mogoče. Ne vem, kako lahko nekdo, ki je služil mesec dni v bojni četi v Vietnamu pravi, da ni niti slišal o grozodejstvih. V Vietnamu je namreč tako: ko pride v četo novinec, mu vsi že prve tri ali štiri dni pripovedujejo o svojih velikih pustolovčinah in o podvigih njihove enote. Tako mu praktično razgrnejo vso zgodovino njihove enote, voda ali skupine. In potem začne sam vse to delati in se baha, kako je tega ali onega ubil. Niti predstavljati si ne morem, da so bili celo štabni oficirji leto dni v Vietnamu in da niso o vsem tem ničesar vedeli.

VPRAŠANJE: Ali veste, da mnogi Američani ne verjamejo v ta grozodejstva?

BOWER: To si le stežka predstavljam, da ljudje tega ne bi vedeli, po vsem tem našem sistemu zamenjavanja. Naši vojaki se kar naprej menjavajo. Leto dni prebijejo v Vietnamu in se potem vrnejo. To je zelo veliko število vojakov. Zato sem prepričan, da 75 odstotkov teh vojakov pripoveduje stvari, ki so verjetno še precej bolj tragične od teh, glede katerih sem vas obvestil... Večina vojakov, ki so se vrnili, je doživela kaj podobnega. Je pa tako, kot je bil dejal eden izmed naših vojakov, ki je zapleten v afero My Lai. Prej ni o tem govoril, ker je bil prepričan, da je vedel ves svet, da so bili vsi soznajeni... Tudi jaz sem mislil, da so vsi vedeli, kako je tam. K O N E C

Ali Amerika o vsem tem res ničesar ne ve?

BOWER: Ne verjamem. To praktično ni mogoče. Ne vem, kako lahko nekdo, ki je služil mesec dni v bojni četi v Vietnamu pravi, da ni niti slišal o grozodejstvih. V Vietnamu je namreč tako: ko pride v četo novinec, mu vsi že prve tri ali štiri dni pripovedujejo o svojih velikih pustolovčinah in o podvigih njihove enote. Tako mu praktično razgrnejo vso zgodovino njihove enote, voda ali skupine. In potem začne sam vse to delati in se baha, kako je tega ali onega ubil. Niti predstavljati si ne morem, da so bili celo štabni oficirji leto dni v Vietnamu in da niso o vsem tem ničesar vedeli.

VPRAŠANJE: Ali veste, da mnogi Američani ne verjamejo v ta grozodejstva?

BOWER: To si le stežka predstavljam, da ljudje tega ne bi vedeli, po vsem tem našem sistemu zamenjavanja. Naši vojaki se kar naprej menjavajo. Leto dni prebijejo v Vietnamu in se potem vrnejo. To je zelo veliko število vojakov. Zato sem prepričan, da 75 odstotkov teh vojakov pripoveduje stvari, ki so verjetno še precej bolj tragične od teh, glede katerih sem vas obvestil... Večina vojakov, ki so se vrnili, je doživela kaj podobnega. Je pa tako, kot je bil dejal eden izmed naših vojakov, ki je zapleten v afero My Lai. Prej ni o tem govoril, ker je bil prepričan, da je vedel ves svet, da so bili vsi soznajeni... Tudi jaz sem mislil, da so vsi vedeli, kako je tam. K O N E C

Mučenje, da ujetnik spregovori

Joseph Grant iz Illinoisa je odvetniku povedal, kako so ujetnike prisiljevali, da bi govorili. Dejal je:

GRANT: To so delali z bambusovimi trskami, ali pa so ujetnika trdno zvezali in razbelili dong, vietnamski kovanec, ki je velik kot ameriški kovanec za 5 centov. Tak razbeljen kovanec so mu nato pritisnili na konico prstov.

VPRAŠANJE: Kakšne druge metode ste še opazovali?

GRANT: Ujetnika so privezali in mu upognili glavo k nogam in spet nazaj, hkrati pa so ga grdo obdelovali še z nožem.

VPRAŠANJE: Ali so ujetnika urezali?

GRANT: Zabadali so ga.

VPRAŠANJE: Globoko?

GRANT: Kakšen poltretji centimeter.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Ali ste morla videli tudi kakšne druge metode?

GRANT: Ne, ničesar nisem videl nekega Vietnamca. Ne vem, ali je bil sumljiv, ali kaj je bilo z njim. Bil je privezan z verigo in je visel iz helikopterja.

Slika pove vse: obup, groza, trpljenje in neskončna žalost vejejo s prestrašenih obrazov matere in njenih dveh otrok, ki čepijo nekje v goščavi, nedaleč proč od vojnih strahot. Stoletja ne bodo izbrisala sramote, ki si jo je ameriški narod nakopal na svojo vest z umazano vietnamsko vojno!

„Nas ne zanima

DA NE BOMO POZABILI...

Pred novoletnimi prazniki je prišlo na obisk v domače kraje precej naših »zdomarjev«, delavcev in delavk, ki so se začasno zaposlili na tujem. Naši novinarji so govorili z njimi in njihovimi družinami; del tega gradiva smo že objavili, nekaj ga objavljamo danes. Toliko grenkih in žalostnih resnic je v teh pomenkih, da ne moremo mimo njih brez vprašanja: ali res ne bomo pozabili vsega, kar so nam povedali in — kar smo jim na raznih sestankih pred novim letom obljubili? Zato naj ta stran spodbudi vsakogar izmed prizadetih: delavcev in delavk, ki so šli začasno na tuje, ne smemo pozabiti! Naši so in naši bi radi tudi ostali!

Kako lepa je domovina...

Alojz Matkovič iz Dobljč je šel v Francijo zaradi jezika — »Tam ne mislim ostati«

Delate v svoji stroki? „V tovarni orodja v Eperneyu sem. S stroko nimam nobenega opravka. Velike hotele ogledujem le z zunanje strani, ker noter zaradi prevelikih cen ne morem. Zaslужek je slab.“

Kako preživljate prosti čas? Imate kaj rojakov v bližini?

„Najhuje je to, ker sem sam. Nekaj Jugoslovanov je v bližnjih krajih, toda Slovenca nobenega. Prav pogrešam domačo družbo.“

Kolikokrat ste že bili doma, odkar ste šli v svet? „Tokrat prvič. Francija je daleč in voznja je draga.“

S kakšnimi občutki ste prestopili domačo mejo?

„Šele zdaj vidim, kako lepa je domovina. Prej tega nisem opazil. Pričakoval pa sem več novega, a se v enem letu ni dosti spremenilo.“

Nameravate še dolgo ostati v Franciji? Morda za zmeraj?

„Ostati ne mislim v nobenem primeru. Ko bom dovolj obvladal francoščino, se takoj vrnem.“

R. B.

Čim je spregovoril, sem vedela, da je mladenič hodil v šole. In res: končal je srednjo gostinsko šolo v Novem mestu, pred odhodom v tujino pa je bil že zaposlen kot natakar.

„Šel sem zato, ker me ni volja vse življenje nositi na mizo v kakem skrofnem bifeju. Rad bi delal v večji gostinski organizaciji, v turistično razvitem kraju, tam pa brez tujega jezika ne more uspeti. Prav zato sem šel v Francijo.“

Rad bi živel bolje kot starši

»Radio, plošče s slovenskimi melodijami ter Dolenjski list so vezli z domovino — Najkásneje čez pet let se bom vrnile«

V Kovinarski v Krškem se je izučil za strojnega ključavničarja. Piše se Anton Banič in je doma iz Podbočja. V Nemčiji si služi kruh leto dni.

kvalificiran, vodim skupino delavcev. To je majhna ključavničarska firma v Stuttgartu, kjer delamo trije Slovenci, sedem Hrvatov in štirje Nemci.“

„Se nameravate kmalu vrniti?“

„Prišel bi takoj, če bi zaslužil tu polovico tega, kolikor dobim v Nemčiji. V Kovinarski so mi že obljubili, da bodo dohodki boljši. S seboj bi si pa rad pripeljal stroje za osebno uporabo, z delom na njih bi popoldne nadomestil del sedanjega zaslужka, ali pa bi odprl zasebno obrt. Vse kaže, da bom moral ostati onstran meje še kakih pet let, če pa bo doma prej bolje, bom prej nazaj.“

„Prebirate naše časnike v tujini?“

„Naročen sem na Dolenjski list in ga redno berem. Zadovoljen sem z njim. Ob priložnosti bi vam radi poslali slike nas Slovencev, če jih boste priobčili.“

J. TEPPEY

Janez Trdan pripoveduje na sestanku z zdomarji o težavah, na katere naletijo naši delavci, ki delajo v tujini (Foto: Drago Mohar)

Boli, ko moraš spet na tuje

Janez Trdan iz Sušja si bo s privarčevanim denarjem preuredil dom in kmetijo

Na razgovoru z zdomarji, ki je bil 26. decembra v Ribnici, se je večkrat oglasil k besedi Janez Trdan iz Sušja. Zato smo ga po končanem razgovoru zaprosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

Janez Trdan, ki ima doma kmetijo in skrbno obdelano posestvo, je povedal, da je šel na delo v Zahodno Nemčijo predvsem zato, da bi zaslužil denar za izboljšanje kmetije. Preuredil bo hlev in ga napolnil s kravami-mlekaricami. Nadaljeval bo tudi z izboljševanjem ostalih gospodarskih in stanovanjskih prostorov. Nakupil pa si je že potrebno kmetijsko opremo oziroma mehanizacijo, da bo po vrnitvi domov v krajšem času več naredil in da mu ne bo treba več iskati kruha v tujini.

Na vprašanje, kaj misli o carinskih predpisih, je menil, da bi morali biti kmetijski stroji in stroji, ki jih potrebujejo obrtniki, čim manj ocarinjani. V zvezi s tem je še pripomnil, da je pri nas doma premajhna izbira kmetijskih strojev.

Janez Trdan je zelo navezan na svojo domovino in družino. Ko je v tujini, so vez z domačimi pisma. Dober posrednik med domovino in tujino je tudi Dolenjski list. Po Trdanovem mnenju naj bi pisal čimveč o domačih stvareh.

Berite »Dolenjski list«

Tovariš Trdan nam je še zapupal, da je vračanje na delo v tujino po končanem dopustu zanj vedno boleče, saj pusti doma svojo družino in vse, kar ima najraje. Zato je njegova največja želja, da bi čimprej uredil načrte o sodobni ureditvi svoje kmetije in potem za stalno ostal doma.

KAREL ORAZEM

»Tujina reže grenak kruh«

Anton Medle iz Novega mesta je bil prej mehanik pri podjetju Gorjanci, zdaj pa je že več kot leto dni v Zahodni Nemčiji. „Čez osebne dohodke doma se nisem pritoževal, bolj me je motilo to, da smo delali v nezakurjenih delavnicah, s prezeblimi rokami. Skratka za naše delo je bilo slabo poskrbljeno, zdravje pa je največ vredno!“

Brat je že dlje časa v Karlsruhe v Zahodni Nemčiji — Anton je odšel za njim in našel zaposlitev pri švicarski firmi ISOTECH. „Na avtobanih (avtomobilskih cestah) režemo, da beton ne poka, in zalijemo s posebno maso. Pozimi, ko tega ne moremo početi, delamo v delavnicah: popravljamo stroje in podobno...“

„Nekaj več kot leto dni sem že v Nemčiji, po 1.600 mark zaslužim na mesec. Na uro mi plačajo 6,80 mark. Ker imam v Nemčiji tudi brata, sem se hitro znašel, dobro se počutim.“

— Vzíveli ste se dobro. Kaj pa spomini na dom?

„Najhuje je, da imam doma ženo in dva otroke. Prav zaradi tega vse bolj spoznavam, da tujina reže grenak kruh. Zato bom ostal še letos, potem pa bom prišel nazaj. Kje se bom zaposlil, še ne vem, obljubljam pa nam na posvetu, da bo dovolj dela.“

— Leto dni ste v tujini. Katera izkušnja se vam je najbolj vtisnila v spomin?

„Ceprav se radi pohvalimo s samoupravljanjem, lahko povem, da v Nemčiji delavca veliko lepše gledajo, da so šefi z njim mnogo bolj prijazni kot pri nas!“

J. S.

»Počutimo se kot prodana živina«

V Siemensovi tovarni v nemškem mestu München dela mlada Kati Požek iz Gradca — Izjavlja: »Jaz sem se znašla, toda veliko naših deklet tava kot izgubljene. Naši se za nas premalo zanimajo.«

Tako zala je, da so se vse oči uprle vanjo, ko je razpravljala na sestanku z delavci iz tujine. V lepem jeziku in brez zadrege je povedala, kar ji ni všeč na tujem in doma. Ko sva kasneje malo več poklepetali, mi je v

kratkem povedala svojo življenjsko zgodbo:

„Doma sva stanovali v gradu, zaposleni sva bili obe v tovarni BETI. Imava slabo stanovanje, plača je bila nizka. Ker sem še mlada, željna videti svet, sem se odločila za delo v Nemčiji. Zaposlitev v Muenchnu sem dobila preko IBT. Zaslužim najmanj 600 mark na mesec. Če delamo kdaj še ob sobotah, je plačano posebej in zelo dobro. Našla sem svoj svet, ki me daleč od doma drži pokonci. Hodim drsat in k telovadbi, zanimam se za kozmetiko. Moj osnovni poklic je namreč frizerka. Tako vsa naša dekleta česem in ličim. Smo tudi v sindikatu. Hodimo na sestanke in razpravljamo kot pri nas doma.“

Se vas kdaj loti domotožje?

„Včasih. Vsako leto pridem trikrat domov k mami.“

— Nameravate v Nemčiji ostati in si tam ustvariti družino?

„Veliko raje bi imela ženina iz domačih krajev. Rada bi se

vrnila za zmeraj, če bi bile doma plače večje. Za 2.000 din na mesec bi prišla, za manj pa res ne morem.“

— In kakšno službo bi najraje imeli?

„Najraje bi pripeljala s seboj frizersko opremo. Če bom naredila medtem še kozmetični tečaj, bi lahko odprla ličen salonček.“

Kati, veliko sreče in da bi se vam želje izpolnile! R. Bačar

Sin, mož, žena ali hči

„Kaj je novega doma? Kaj se je zgodilo v zadnjem tednu? Cemu mi že 14 dni niste nič pisali, ali se je kaj hudega pripetilo? Kaj delajo v sosednjih vaseh? Ste vodovod že potegnili do konca naselja? Kako napreduje gospodarstvo naše občine? Kaj se bo zidalo letos?“

In tako naprej in naprej. Brez konca in kraja se vrste vprašanja vseh vrst. Naše delavce in rojake na tujem zanima prav vse, kar se dogaja doma in česar se tu dostikrat niti ne spomnimo, saj vse to sami sodoživljamo in — vidimo. Drugače na tujem: toda vsak teden svojemu sinu, možu, hčerki ali ženi v Nemčijo ne morete pisati, pa tudi vsega ne morete spraviti v pismo. Pomagajte zato sebi in svojcu v tujini:

naročite mu še danes **DOLENJSKI LIST!** Vsak teden mu bo povedal vse, kar ga zanima in za kar vas ponovno prosi v pismih. Njegovo „pismo iz domačih krajev“ naj bo poslednjem domači tehnik! Pišite naši upravi (Novo mesto, poštni predal 33) — in rešeni boste velike skrbi ter odgovornosti!

DOLENJSKI LIST
Novo mesto

Zakaj zaostaja ribniška občina?

Po 15 tednih so v ribniški občini pridobili komaj 27 novih naročnikov, čeprav je naš list prav v tej občini doslej najslabše razširjen — Prošnja za pomoč in sodelovanje vodstvom vseh množičnih organizacij v občini Ribnica, ki svoje glasilo prav gotovo zelo potrebuje

Petnajst tednov že obveščamo veliko družino naročnikov, bralcev in prijateljev našega pokrajinskega glasnika Socialistične zveze, kako si posamezni kraji, pošte in občine prizadevajo, da bi naklado našega domačega časnika še povečali in ga po možnosti razširili res do zadnje hiše, do slehernega gospodinjstva in do vsakega našega občana. Vsak teden sproti poročamo o doseženih uspehih, sproti pa tudi pomagamo vsem poštam v pokrajini s potrebnim propagandnim gradivom in navodili.

Čeprav dobivajo pošte od uprave našega lista vsak teden precejšnje pošiljke Dolenjskih listov, ki jih brezplačno razdeljujejo družinam in posameznikom, ki še niso naši naročniki, ostaja ponekod taka pomoč brez pravega haska. Predvsem velja to za pošte v ribniški občini, po 15 tednih smo dobili od petih poštnih ur v ribniški občini komaj 29 naročnikov:

iz Dolenje vasi:	8
iz Loškega potoka:	2
iz Ortneka:	0
Iz Ribnice:	12
iz Sodražice:	7

Pismonoše iz drugih občin že sprašujejo upravo Dolenjskega

lista, zakaj njihovi kolegi v ribniškem koncu zaostajajo. Teško jim to pojasnjemo, saj sami ne verjamemo odgovorom, ki prihajajo iz ribniške občine: „Va-

šega lista ne moremo razširiti, med ljudmi zanj ni pravega zanimanja! Ko bi več pisali iz naših krajev, bi morda šlo... Ne vemo, zakaj ni več novih naročnikov...“

Tako torej pošte v ribniški občini. Ponovno jih obiskujemo in tudi na druge načine skušamo pomagati pri širjenju našega lista, kljub temu pa pravega uspeha ni in ni. Žal tudi ne čutimo na terenu skoraj nobene pomoči vodstev krajevnih organizacij SZDL in drugih organizacij Občutek imamo, da se za širjenje socialističnega tiska v tej občini nihče resno ne zavzema. Pa vendar to ni samo naloga in dolžnost uprave lista! Vedno je bilo širjenje naprednega tiska ena izmed nalog ak-

tivistov naših organizacij. Vodstva krajevnih organizacij SZDL v ribniški občini se premalo nasploh niso naložila, ki jo lahko nudi pisana beseda, pri tem pa je domače glasilo SZDL prav gotovo še vedno eno izmed najbolj množičnih, redno branih tiskanih občil.

Akcije še ni konec, zato javno prosimo vodstvo občinske konference SZDL, kakor tudi odbornike vseh krajevnih organizacij v ribniški občini, da se za razširitev pokrajinskega glasila SZDL resno zavzamejo. Pomoč z dopisovanjem pa bo hkrati zelo določen dokaz, da so tovariši v vseh organizacijah SZDL, ZK in v raznih društvi želijo močno in množično razširjeno obveščanje med svojim prebivalstvom. Vljudno jih prosimo, da nam pri tem pomagajo. Taka prošnja pa velja seveda tudi vsem poštam v ribniški občini.

KOLEKTIV
DOLENJSKEGA LISTA

Črmošnjice imajo dovoljenje!

Tovariši Anton Globokar in Marjan Lapajna sta prejšnji četrtek v članku „Zimski šport v Novem mestu“ načela pereče vprašanje nadaljnega razvoja snega izmed naših bodočih zimskošportnih središč. Pravilno sta ugotovila, kaj vse so poizrtvalni smučarski delavci iz Novega mesta doslej z res najskromnejšimi sredstvi ter veliko poizrtvalnostjo naredili za dve vlečnici v Črmošnjicah. Po njunem mnenju ti dve vlečnici ne moreta zaleteti. Spričo ugodnejših pogojev se jima zdita vlečnici v Trebnjem in Kostanjevici primernejši ter dostopnejši za širok krog smučarjev. Koristna je tudi njuna ugotovitev, da so smučarski delavci iz Novega mesta storili dovolj ko so zaorali ledino v Črmošnjicah. Od tod naprej jim mora pomagati močan investitor, ki bo poskrbel za obisk, gostinske usluge, predvsem pa za dober dostop.

Tudi misel, da bi hitro postavili prenosno smučarsko vlečnico v Zlebe na novomeškem Marofu, je dobra in jo kaže čimprej uresničiti. Spričo skromnih sredstev, ki so na voljo občinski zvezi za telesno vzgojo, pa seveda ne kaže gledati tega gojiti prevelikih iluzij. Če ne bo hitre pomoči delovnih organizacij v katerih žive in delajo stariši vedno večje „vojske“ malih smučarjev in smučark, ki so naša bodočnost, takih vlečnic in pogojev za razvoj smučanja v Novem mestu in širši pokrajini je dolgo ne bo!

Ne morem pa mimo očitka tov. Globokarja in Lapajne, ki zveni iz njihovega vprašanja: „Ali je družbeno in ekonomsko upravičeno še nadaljnje investiranje v Črmošnjicah brez ceste, brez gostinske dejavnosti, prenočišč, predvsem pa brez obiskovalcev?“ Prosto voljni delavci v odboru smučarskega društva ROG pogrešajo njuno sodelovanje, saj bi bili njihovi nasveti in pomoč dragoceno dopolnilo poizrtvalnemu garanju, ki ga opravljajo redki smučarski delavci v Novem mestu. Na njuna vprašanja jima odbor društva ROG verjetno sam ne bo odgovoril, zavoljo javnosti pa je treba povedati:

Nova vlečnica v Črmošnjicah ima uradno dovoljenje o pregledu in uporabnosti, ki jo je izdal Zavod za zdravstvo in tehnično varstvo v Ljubljani. Vloga na občinsko skupščino Črmošnjic, ki bo izdala uporabno dovoljenje na podlagi gornjega testa, je vložena. Zadnji smučarski tečaj je zadovoljil več kot 50 mladih tečajnikov in vrsto odraslih, mnogi gostje pa so prav tako pohvalili Črmošnjice in nekatere idealne pogoje, ki se nudijo mladim in starejšim smučarjem.

Seveda tudi v Črmošnjicah ni vse idealno: a hvala bogu, imamo vsaj peščico prostovoljnih delavcev, ki zadnja leta niso gledali ne na svoj žep ne na lepo ali slabo vreme in ne na stotine ur prostovoljnega dela, samo da bi za našo mladino postavili eno izmed osnov za razvoj smučarskega športa na Dolenjskem!

Res je: povejmo naše predloge in mnenje — tako glede Črmošnjic kot vseh drugih vprašanj, ki tarejo telesnovzgojne delavce v Novem mestu in na Dolenjskem! In še: pomagajmo tudi sami! Samo s kritiko razvoja ne bomo pospeševali!

TONE GOŠNIK
član SD „ROG“

STABILIZACIJSKI NAČRT

V Brežicah so se v torek srečali predstavniki občinske skupščine z direktorji in predsedniki delavskih svetov iz vse občine. Pretreli so teze za resolucijo o družbenem in gospodarskem razvoju v letu 1971 in ukrepih, ki naj jih vsebuje stabilizacijski program brežiške občine. Ta program bo stonel na stabilizacijskih načrtih delovnih organizacij.

TURIST HOTEL BREŽICE
GLASBA
vsako soboto zvečer

Pod zastavo solidarnosti

(Nadaljevanje s 1. str.)

gibanja v pokrajini in osvetlili njihov zgodovinski in socialni pomen. Na seji so posrebe poudarili, da je pri takih skupnih akcijah potrebnost solidarnosti ne le v besedah, ampak tudi v dejanjih.

Udeleženci so med drugim izrazili pripravljenost za prispevek vseh občin za spomenik uporu v Šentjanžu. Slišati je bilo očitke, da jih pri kovanju načrtov zanj ni nihče povabil k sodelovanju, zato bi v prihodnje želeli sodelovati že tudi pri rešitvah. Tu gre le za velike denarne vsote.

Občinskimi organizacijam ZKB NOV in organizacijam ZK so pripočeli, naj v prihodnje bolj skrbijo za vzdrževanje spomenikov in spominskih znamenj NOB. Ponekod so zelo zapuščen in zanemarjeni, zato bi morali kultivirati odnos do njih in do naše preteklosti. Postopoma naj bi popravili vsaj tisto, kar očividno kliče po lepši likovni rešitvi. Po vseh občinah bodo morali napraviti pregled spomenikov in določiti, kdo je dolžan skrbeti zanje.

Franc Bukovinski je opozoril prisotne na solidarnost in sodelovanje v pripravah za dobojno počastitev štiristoletnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora, v kateri naj bi imelo Posavje pomembno vlogo.

ŠTUDENTSKI PLES
BO V SOBOTO
NA OTOČCU!
PROGRAM!
PELA BO
DITKA HABRI.

VSTOPNICE
PRODAJAJO V
MLADINSKI
KNJIZNICI

POSLUH ZA OBVEŠČANJE

(Nadaljevanje s 1. str.)

stvi Dolenjskega lista, saj je celoten razvoj časnika v zadnjem času samo dosledno uresničevanje načel, ki so pred glasilom SZDL. Programska zasnova lista je dolgoročen dokument, ki ga ima Dolenjski list kot izrazito medobčinsko tedensko politično glasilo Socialistične zveze. Vsi tekoči dogodki in aktualna problematika sproti dopolnjujejo tako programsko zasnovo, čeprav je res, da tudi Dolenjski list ni izjema, ko gre za določene prijetne nekaterih delovnih organizacij, od katerih je odvisen, ko zbira reklamo in druge vrste dohodkov za svoj obstoj.

Čedalje uspešneje se razvija obveščanje samih novinarjev: vrata v skoraj vsa vodstva delovnih organizacij občinskih skupščin, krajevnih skupnosti kot številnih množičnih ter drugih organizacij in društev so nam čedalje bolj odprta. Izjeme, kadar jih doživimo, že same govorijo, da zeli nekdo nekaj skrivati pred javnostjo. Takrat je navadno tudi ogenj v strehi! Zavedamo se, da so nam vrata do domačih virov informacij odprta vedno bolj tudi zaradi ugleda, ki ga naš list ima, kot za voljo rasti in širšega znanja novinarjev.

Novinarji vsak dan sproti potrjujejo svojo pripadnost Zvezi komunistov in SZDL. Kljub temu pa se moramo dnevno na novo opredeljevati do nalog in dela, ki ga prinaša hiter razvoj družbe z vsemi svojimi protislovji. V praksi prihaja na tem področju včasih do nepotrebnih spopadov med politikom in uredništvom. Res je, da pri tem še nismo sami našli vedno najboljših oblik dela, čeprav spet ne bi mogli trditi, da komunisti novinarji na Dolenjskem ne bi bili dovolj dosledni, ko uresničujemo različne predloge, kritike, pripombe in podobno.

Glede kadrov še nismo na zeleni veji, premalo je novinarjev, da bi bili kos kompleksnemu obveščanju občanov. Za hitrejši proces podružbljanja sredstev obveščanja, pri čemer gre predvsem za podružbljanje politike, ne pa materialnih sredstev, si prizadevamo. Zakon o obveščanju, ki ga že malo dolgo pripravljajo, naj bi nas pri tem podprl. Odprto vprašanje ustavnostne listine Dolenjskega lista ter pogodbe o medsebojnih dolžnostih in pravicah med ustanovitelji lista ter kolekti-

vom, ki ga ureja in izdaja kljub sklepom ob lanski 20-letnici obstoja našega tednika, še ni rešeno. Pri tem velja poudariti, da so novinarji in delavci uprave Dolenjskega lista tudi samoupravljavci, za katere veljajo enaki družbeno ekonomski odnosi, kot jih poznamo pri vsaki drugi delovni organizaciji. Kolektiv lista pri tem čedalje uspešneje uresničujo samoupravljalne naloge, ponovno je bilo tudi potrjeno, da za zaupnimi sredstvi dobro gospodarijo. Pri uresničevanju političnih nalog mu je v veliko pomoč lani imenovani nov izdajateljski svet, ki prerasča v dober organ družbenega upravljanja.

Glede zlorab poklica, monopolizacije in privatizacije v našem uredništvu ni bilo pripomb. Občasna podtikanja „senzacionalizma“ ne bodo vzdržala resne kritike, če jih vzamemo pod pošteno povečevalno steklo resnične ustvarjalne kritike in odkritih tovariških odnosov! Slabosti, ki pa se pojavljajo v domačem tisku, pa so največkrat plod premalo preverjenih podatkov in dejstev, glede česar smo se na posvetovanju znova ozrli v prehojeno pot in podčrtali nalogo nadaljnega samoosveščanja delavcev v domačem pokrajinskem tisku. Odgovornost pri ustvarjanju javnega mnenja je v resnici velika, visoka naklada lista jo samo še povečuje.

Odprta materialna vprašanja ne bi smela zadušiti sedanjega zdravega poleta, ki preveva uredništvo in upravo našega lista. Ni majhna odgovornost ustanoviteljev, ki morajo zagotoviti minimalni del potrebnih sredstev za sofinanciranje stalnih komunistih strani. Ni izsiljevanje, če smo tudi ob tej priložnosti poudarili, da znaša tak delež sofinanciranja zdaj komaj še nekaj nad 9 odstotkov od vseh dohodkov, ki jih list ustvarja. In še: višina teh sredstev se zadnjih pet let ni spremenila.

Čedalje bolj dozoreva tudi v širši dolenjski pokrajini zavest, da moramo zagotoviti stalno kroženje informacij od delovnih organizacij do najvišjih političnih vodstev v občini in republiki. Tako neprekinjeno kroženje informacij omogoča hkrati tesnejšo povezavo med političnim vodstvom in osnovnimi organizacijami, že samo to dejstvo jamči tudi uspešnejše delovanje.

Dozoreva spoznanje, da je medsebojno, obojestransko informiranje glavna sestavina pri oblikovanju večinskih političnih stališč in akcij. Hkrati je to tudi prelom s staro prakso o „vsevednosti“ posameznikov, ki so navajeni še vedno kar „po občutku“ vrednotiti družbene pojave in načrtovati politično dejavnost. Kljub takemu spoznanju, ki se med družbenopolitičnimi delavci in v vodstvih dolenjskih občin čedalje bolj širi, pa v mnogih primerih v naši praksi le še ni pravega posluha, da bi dosednji način obveščanja v vseh občinah razširili in utrdili. Žal še ni v celoti pridrlo spoznanje, da je načrtno obveščanje nepogrešljiva metoda dela v vseh obdobjih političnega dela.

TONE GOŠNIK

PO 15 TEDNIH AKCIJE

Božo se ne da in ne da!

Mlad in simpatičen sevniški pismonoša Božo Kuzmički vztraja na prvem mestu: postavlja se lahko že z 236 novimi naročniki!

Nekaj tednov že nismo poročali o nosilcu „rumene majice“, čeprav se stanje tekmovalcev ni kaj prida spremenilo! Še vedno je prvi v vrsti najboljših.

BOŽO KUZMIČKI, pismonoša iz Sevnice, ki nam je pridobil v 15 tednih že 236 novih naročnikov!

Tesno za petami mu je novomeški Mustafa Suljagić z 225 novimi naročniki, tretji najboljši „udeleženec akcije“ pa je še vedno prizadeti Jože Radešček iz Šentjerneja, ki „ima na vesti“ že 115 naročnic novih prijateljev našega domačega tednika. Sledijo jim: Martin Stopar, Podbočje — 80 novih naročnikov, Franc Žnidaršič, Novo mesto — 67, Ivan Voljčansek, Sromlje — 51, Franc Glogovšek, Brežice — 31, Jože Erjavec, Brusnice — 30, tov. Gorenc, Mirna peč — 24, Jože Jančič, Senovo — 22, Anton Škrajnar, Mirna — 20, Anton Bregar, Velika Loka — 19, prav tako število pa imata

tudi Peter Gabrič s Senovega in Martin Svalj iz Kostanjevice.

Slavko Gmajnar iz Koprivnice je pridobil 18 novih naročnikov, Janez Smrke z Mirne — 17, Leopold Ban s Senovega — 15, Marica Toplišek iz Koprivnice 15 itd.

Med sodelavci izven poštnih je doslej imela največ uspeha Ivanka Zemljak v sevniški „Lisci“: poslala nam je že 40 naročnic. Cveto Križ iz Kočevja je pridobil 27 novih naročnikov, Janez Gliha iz Žužemberka 25 itd.

Akcija za nove naročnike bo tekla, kot smo že sporočili, do 31. marca 1971. Še vedno velja razpisana nova ugodnost:

Vsak kdor bo naročil Dolenjski list do 31. marca 1971, bo dobival naš časnik dva meseca brezplačno!

Pismonoše za to ugodnost vedo, prosimo pa tudi vse stare naročnike in bralce našega lista, da z njo seznanijo svoje sosede, znance in prijatelje!

UPRAVA LISTA

Osnovna šola
Veliki Trn pri Krškem
razpisuje
delovno mesto
— učitelja
za poučevanje
na višji
kombinirani stopnji

Kmetijska zadruga
Črnomelj

razpisuje
javno dražbo za prodajo
— 1 PARA KONJ
— 2 GUMI-VOZOV

Licitacija za navedena osnovna sredstva bo v torek, 9. februarja ob 9. uri pri skladišču KZ Črnomelj.

Posebna osnovna šola
Smihel

razpisuje
prsto delovno mesto
UCITELJA
za določen čas od 1. marca do 20. junija 1971
Pogoj: učitelj ali defektolog.

V porodnišnici

Bela postelja in črtast plašč me nista motila, saj sem vedela, da bom čez nekaj dni odšla domov s sinkom v naročju.

Na sosednji postelji je ležala žena srednjih let. Kadar je prinesla babica naše crvičke, da jih pritisnemo na prsi, iz katerih so srkali hrano in ljubezen, se je pokrila z odejo in opazila sem, da se ji trese celo telo.

Bil je dan obiskov. Vse smo dobile obiske, samo k njej ni prišel nihče.

Bila je zelo slaba. Na zgaranih rokah in pod razpeto srajco na prsih sem opazila črno modre podpludbe in oteklino. Zgrozila sem se:

„Ste padli? Mogoče po stopnicah?“

Odkimala je. Obraz ji je spreletel boleč drget in oči so se ji napolnile s solzami. Videla sem, da se muči, zato sem umolknila. Čez nekaj časa je spregovorila sama:

„Pričakovala sem. Doma imamo že dve deklici, stari štiri in šest let. Hotela sem, da bi domač praznik imeli še, dokler sem doma. Na dogovorjeni dan so prišli trije moški pomagat. Moj je kahal slivovko in pridno so jo poskušali. Prosila sem jih, naj se lotijo dela, ker je bilo treba še veliko postoriti po hiši. Počasi so se le dvignili.

Ostala sem v kuhinji, kjer sem oblačila svoji deklici. Sedro, ki mi je prišla pomagat, sem prosila, naj gre prestreč kri, če svinje še niso zaklali. Pritekla je nazaj in povedala, da so možaki zaklali svinjo, toda ne pitane, ampak brejo, ki bi morala čez kakšen teden prasiti. Potem so zaklali še pitano. Nisem mogla molčati. Lahko si mislite, kako mi je bilo. Zmrla sem jih, oni pa so se pijani smejali mojemu jok.

Nato je nekdo izmed njih vprašal mojega moža, če jaz nosim hlače. Razjokala sem se, ko sem videla, da je svinja imela devet pujskov. To je moža raztogotilo in me je sunil. Nekaj sem mu odgovorila, potem pa me je začel suvati in pretepati, dedci pa so se smejali. Pritekla je sestra, pa mi ni mogla pomagati. Tekla je na pošto in poklicala rešilni avto. Dva dni sem se mučila, potem sem rodila mrtvega otroka. Bil je sin. Vem, da bi ga mož imel rad in bi bil nanj ponosen. Sedaj je pa vse izgubljeno. Sin in sreča!“

Tiho je zajokala.

Bolnica v kotu je vključila radio, iz katerega je glasno zahreščalo:

„Hej prijatelj, dvigni čašo, da postal boš pravi mož...“

Srečala sem se z njenim žalostnim pogledom, ki ni kazal niti trohice upanja.

MARICA KVENDERC

Predlog Simona Fučnika

Zrak v posebni sobi beglajzarične gostilne je bil gost, da bi ga lahko rezal z nožem. Kako tudi ne! Devet nas je bilo za mizo in kadili smo, da je bilo veselje. Modrovali smo, beseda je dala besedo in skoraj ni bilo vprašanja, ki se ga ne bi vsaj bežno dotaknili.

Nekdo je grajal cene, drugi plače, tretji stroške, četrti pokojnine, peti zdravstvo in tako naprej. Litri so sledili litrom in postajalo nam je vroče v dušah in v glavah.

„Pravim vam, da je vse skupaj figo vredno! Kaj nam preostane drugega kot to, da pijemo in dan za dnem sedimo v tej zatohli sobi?“

„Še so ideali, prijatelj! Ni še vse umrlo!“

„Kdo in kje jih ima? Kdo je lahko ob teh cenah še idealist?“

Zrak v sobi je postajal vedno bolj gost, glasovi pa višji.

„Možje, poslušajte me! Nobenega uspeha ne bo, če se bomo vseprek prepirali in mlátili prazno slamo. Poslušajte pameten in konstruktiven predlog!“

Tako je Simon Fučnik tega dne prekinil široko razpravo in povedal nekaj, o čemer bi veljalo razmisliti.

„Vsi vemo, da imajo nekatera večja podjetja, na primer tovarne, v službi psihologe, ki naj bi proučevali delavce in njihove odnose na delovnih mestih, njihove medsebojne odnose in psihološke reakcije in ne vem kaj še vse.“

„Tako je!“ smo dejali in na dušek izpili.

„Dobro. Zakaj ne bi psihologov zaposlili tudi v socialnem zavarovanju?“

„Kaj pa naj bi tam počeli?“

„Dela bi imeli veliko. Samo pomislite! Prosih pokojnino, prideš k psihologu, se z njim pogovoriš, pelje te k zdravniku, vzame izvid in zate predlaga — psihološko pokojnino.“

„Kaj pa je spet to?“

„Pokojnina, ki je odmerjena na osnovi znanstvenih podatkov. Psiholog namreč lahko ugotovi, da boš pri danih razmerah živel recimo še 20 let. Če pa se ti razmere znatno zboljšajo, boš šel po gobe prej, ker imaš poapnenje žil, pokvarjen mehur ali kaj podobnega. Namesto 600 dinarjev ti bodo dali na mesec 2000 dinarjev pokojnine in, pri moji duši, vdal se boš uživanju in kmalu te bo pobralo. S tem boš socialno zavarovanje veliko manj škodoval, kot če bi ti moralo dvajset ali še več let plačevati po 600 dinarjev na mesec. V tem je bistvo psihološke pokojnine.“

„Čudovit predlog! Nov, izviren in vreden še enega litra!“

Nato smo spili še nekaj litrov. Končno smo sklenili, da Fučnikov predlog pošljemo pristojnim organom v resen premislek.

VLADIMIR BAJC

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami! —

MNOŽIJO SE SOCIALNI PROBLEMI NA VASI

Ob dediščino, kdor zanemarja lastnike

Dediči naj bi se s podpisi odpovedali zemlji, če nočejo skrbeti za ostarele kmečke ljudi

Z dvigom življenjske ravni se je pri nas znatno podaljšala življenjska doba, s tem pa se je povečalo tudi število ostarelih ljudi. Verjetno ne bi bila skrb za stare, onemogle kmečke ljudi tako aktualna, če bi razvoj kmetijstva dohajal industrijo in druge dejavnosti. Toda zdaj je tako: na vasi so ostali stari kmečki ljudje, mnogi brez materialne pomoči družbe ali otrok, ki so nanje kratkotalo

pozabili. Mnoge ostarele kmetice tarejo bolezni, ker pa ne morejo plačati davkov, izgubijo tudi pravice do zdravstvenega varstva. Zaradi tega občina prejema vse več upravičenih prošenj za znižanje ali popoln odpis davčnih obveznosti.

Zaradi lukenj v zakonskih predpisih marsikje svojci prisilcev izigravajo davčno upravo, ker navidez pokažejo, kot da ne računajo kot dediči na kmetij-

ska posestva. V primeru smrti staršev ali sorodnikov pa ne pozabijo na svoje dedne pravice in jih uveljavljajo na sodišču.

Te ugotovitve zahtevajo, da je treba problem nekako sistemsko urediti. Menim, naj bi ljudje, ki so se zaposlili in zdaj ne marajo prevzeti posestev in skrbi za starše, podpisali ustrezne izjave, da se odpovedujejo dediščini. Na podlagi tako zbranih odklonilnih izjav bi zemljišča ostarelih kmečkih ljudi prenesli iz zasebne v splošno ljudsko imovino, prizadetim ljudem pa dajali vzdrževalnine. Ker so manj razvite občine še posebno prizadete, bi bilo prav, da bi v republiki ustanovili sklad za socialno pomoč za ostarele kmečke ljudi.

S predloganim ukrepom bi zakonite dediče precej prizadeli ali pa pristili, da bi naredili tisto, kar so dolžni svojim roditeljem. Ta ukrep bi bil demokracičen, z njim bi lahko uredili položaj tistih ljudi, ki posedujejo kaj več zemlje. Drugače pa je z „vaško revščino“, ki se stara leta ubija s krpicami zemlje in prejema skromne občinske socialne podpore. Te bi bilo nujno potrebno povečati na tolikšne zneske, da bi zadostovali za skromno, a vendar človeka dostojno življenje.

KAREL ZORKO
Zavratec 32

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsimi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Nismo pozabljeni

Kot vsako leto je podjetje Gorjanci tudi ob koncu minulega leta povabilo svoje nekdanje delavce — upokojeince v svoj kolektiv. Zbranim iz raznih krajev, kjer pač živimo, je tovariš direktor Stefan Galič najprej pripovedoval o uspehih in nadaljnjem razvoju podjetja, nato pa smo povedali še mi o sebi. Po prijetnem kramljanju, ki so se ga udeležili tudi drugi predstavniki podjetja, smo dobili darila: vsak po 300 din in značko podjetja. Nato so nas odpeljali v Podturn k „Sulcu“, kjer smo imeli skupno silvestrovanje. Večer je bil nepozaben.

Čutimo prijetno dolžnost, da se delovnemu kolektivu podjetja Gorjanci javno zahvalimo za izkazano pozornost in darila. Hvaležni smo svojemu nekdanjemu podjetju tudi za vse drugo, kar je storilo za nas v minulih letih.

V imenu upokojeincev
IGNAC OBLAK,
Dolenjske Toplice

Doklej še nasilje?

Čemu tako nasilje? V Žužemberku št. 160 na desni bregu Krke stanuje Jože Longar, še mlad človek, poročen, ki je zdrav in močan. Njegova hiša stoji na pobočju, s katerega je krasen razgled po Žužemberku. Hiša ima preprost lesen hodnik, s katerega Longar opazuje sosedo, kaj delajo, vmes pa kriči, kolne in raztrasa laži, da se sliši daleč naokrog. „Že spet kriči s svoje prižnice!“ govore s posmehom mimooidoči.

Vse to pa postaja vsak dan hujše. Po novem letu je že trikrat razgrajal. Venomer kuje naklepe, kako bi spravil sosedo v škodo ali na slab glas. Najhuje

je, ko ponoči pridivja kot zverina, kolne in grozi ter napada z različnimi predmeti. Večkrat je šel celo z nožem na sosedo ter razbijal okna ali vrata. Pomislite, kako to vpliva ponoči na bolnega ali utrujenega človeka, ki si želi miru in počitka! Žene in dekleta se ob vpitju prestrašijo in zbegane razbežijo domov. Presunljivi so joki zbuje-nih otrok, ki ne vedo, ali sta oče in mati še v sobi. Najbližji sosed je prodal domačijo in se umaknil pred Longarjem. Longar napada vse sosedo: ker se mu vsi umikajo in ne more dobiti žrtve, je začel braniti javne poti, ki peljejo mimo njegove hiše. Nastavlja hlode in grmade ter grozi: „Kdor si bo vzel pot, bo nad njim začel peti cepin ali sekira...“ Grozi tudi s splošnim požarom.

Kljub pritožbam doslej ni bilo nobenih ukrepov. Ali naj še naprej poslušati kletve in grožnje in čakamo morebiti celo na zločin? Nikar! Želimo miru in tihih noči!

Prosimo upravo javne varnosti, naj ugotovi resničnost naših izpovedi in čimprej prepreči nadaljnje nasilje.

Resničnost potrujemo:
19 podpisov prebivalcev
Žužemberka

Še enkrat:

»Javnost naj izve vso resnico!«

Pod tem naslovom je Franjo Bulc z Mirne 21. januarja v Dolenjskem listu odgovarjal na pojasnilo „DANE“ Mirna, ki je bilo objavljeno 17. decembra 1970.

Na članek tov. Bulca želimo pripomniti le to, da nas nič ne preseneča, kako tov. Bulc pojmuje samoupravne organe nekoga podjetja. Še enkrat mu želimo povedati, da zemljišče lahko prodaja ali zamenjuje le lastnik, ne pa delavci občinske uprave. Mi sicer vemo, da se z delavci občinske uprave tov. Bulc ni tako dogovarjal kot trdi, temveč bistveno drugače. Zato smo prepričani, da bodo tudi ti javnosti povedali resnico.

Glede ostalega pa v celoti ostajamo pri svojem prejšnjem pojasnilu. Če vidi tov. Bulc v njem „žolčne in umazane klevete ter podtikanja“, naj nas kar toži, mi pa javnosti obljubljamo, da jo bomo z razsodbo seznanili.

Do takrat tudi mi zaključujemo polemiko.

„DANA“ tovarna rastlinskih specialitet in destilacija
MIRNA

Objavite

»Hčer grofa Blagaja!«

Spoštovani!

Ker se leto hitro obrne, se tudi vaš časopis vedno obrača. V novem letu 1971 vam želimo veliko dobrega in sreče pri nadaljnjem delu. Imam pa tudi precej želja, da bi se vaš časopis malo spremenil. Na listnih straneh naj bi bil datum, kakor je v drugih časopisih, na primer v Kmečkem glasniku, Nedeljskem listu in v drugih. Mislim, da si želi to več naročnikov, da bi na vsakem listu pisalo: Dolenjski list 16. 1. 1971... Mislim, da pri tem ne bi bilo ovire. Pa še nekaj bi želela, ko bi roman pisali na spodnji strani, kakor je bil „Vražje dekle“ in drugi, da se lahko izreže. Pa kak lep roman nam objavite, morda kako povest iz starih časov. Naj jih nekaj napišem: Hči grofa Blagaja, Dekle z močvirja, Sveta Genovefa, Furmani ali kaj podobnega. Ker je list precej drag, bi morali vi tudi naše želje upoštevati, da bomo še naprej prijatelji in stalni naročniki.

Tako, s tem bi bile moje želje izpolnjene. Vas pozdravlja zvesta naročnica

K. M. iz Spodnje
Pohance pri Artičah

x (OPOMBA UREDNIŠTVA: strani v našem listu že dolgo označujemo z dnevom izhajanja, začeli pa smo objavljati tudi novo ljudsko povest BELI ZENIN znanega pisatelja Frana S. Finžgarja. Videli ste, da objavljamo tudi različne druge nove podlistke in upamo, da boste z domačim tednikom spet tako zadovoljni kot ste že bili. Lepo pozdravljamo!)

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

Pomagajmo Jelki!

ČLOVEKOLJUBNOST NE POZNA MEJA

»Pošiljamo vam za Jelkino zdravje...!«

Do 1. februarja dopoldne so naši bralci in naročniki ter številni prijatelji Dolenjskega lista zbrali za Jelko že 44.950,60 din

Tudi v zadnjem tednu ni bilo skoraj nič manj obiskov v upravi nasega lista: ljudje še prinašajo darila in prispevke za Jelko Lavrič ter ji hkrati želijo, da bi odzdravela. Tudi več pisem iz raznih delovnih organizacij in nekaterih vasi smo dobili, s katerimi darovalci pozdravljajo Jelko.

Najprej pojasnilo k zadnjemu poročilu: v zadnji številki našega lista smo poročali, da je kolektiv Novolesa iz Straže podaril 2.750 din. Znesek je točen, zbrala pa ga je delavka Anica Kranjc med delavci in uslužbenci tovarne vezanih plošč in uprave podjetja Novoles v Straži. Iskrena hvala poštvovalnim in zavednim darovalcem iz tovarne!

Z denarnimi nakaznicami so v preteklem tednu poslali svoje prispevke za Jelko: Francka Malnarč iz Štrekljaveca, 80 din, Marlenka Zemljak, Brestanica, 100 din, delavci z delovišča Ravne rudnika Senove 370 din, Slavka

Avguštinčič je zbrala v vasi Vrhtravnju 70 din; Marija Davšek, Tušev dol, 50 din, Marjana Peklar, Smihel pri Novem mestu, 50 din, Janez Omerzelj, Blanca, 20 din; Marija Zupanc iz Lahovč pri Cerkljah na Gorenjskem je zbrala med delavci 350 din.

Pri blagajni DL vplačano: Alojz Zupevec, Zolja vas, 40 din, darovalci iz Uršnih-sel 450 din; Bernarda Zupančič in Franc Mohar, učena 5. razreda, sta zbrala med vaščani Krka pri Novem mestu 265 din; Slavko Brulc, Gor. Kronovo, 50 din, Jožica Žukovec, Pluska, 50 din, kolektiv Zavoda za zaposlovanje

Novo mesto 75 din, Leopoldina Gutman, Novo mesto, 50 din, Marjana Bele, Straža, 50 din, Ludvik Oblak iz Podhoste ter Franc in Angelca Šilc iz Novega mesta; skupaj 100 din Bernarda Zupančič in Franc Mohar, Krka, 6 din.

Tatjana Novosel in Zdenka Bohte sta zbrali med vaščani Zabje vasi 590, Ana Kristan, Češča vas, 10 din, Lojze Mirtič, Novo mesto, 25,50 din, neimenuvana iz Šmarjete 50 din, kolektiv uprave podjetja Kremen, Novo mesto, 230 din, Marija Sinur, Novo mesto, 30 din, Angelca Drenik, Ljubljana, 50 din, T. M. iz Logatca 30 din, Jože Pintarič, Novo mesto, 20 din.

Bernarda Pelko in Zvonka Stravs, učenci 5. razreda šole v Brusnicah, sta zbrali med vaščani Gabrja 353 din. Vaščani Cero-vega toga, Pristava, Gor. Vrhpolja in Zapuž so zbrali 710,90 din, zbrala pa je Marija Zagorc iz Hrstaja; Vera Božič iz Gabrja 100 din, neimenuvana iz Loke pri Straži 20 din.

Na žiro račun Dolenjskega lista so poslali za Jelko: Martin Udovc s pošte Stopiče je zbral med vaščani 215 din; sindikalna podružnica železničarjev, nadzorništvo proge v Crnomlju: 200 din.

Do ponedeljka, 1. februarja 1971 dopoldne, je bilo zbrano in oddano na hranilno knjižico Jelke Lavrič pri Dolenjski banki in hranilnici: 44.950,60 din.

Iskrena hvala vsem dose-danjim darovalcem! Zbirko še nadaljujemo!
DOLENJSKI LIST

KRŠKO: LITERARNI VEČER

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo 9. februarja ob 18. uri v Valvasorjevi knjižnici v Krškem literarni večer, na katerem bodo brali svoja dela: Vladimir Bajc, Ivanka Hergold, Janja Kastelic, Ivan Perhaj in Ivan Zoran. Prireditelji vabijo na literarni večer skupine dolenskih ustvarjalcev, ki se je do zdaj predstavlila že dvakrat, in sicer lani v Kostanjevici in Metliki.

„ŽIVI ORFEJ“ POMANKLJIV

Bralci so z zanimanjem sprejeli doslej najboljše antologije slovenske poezije, ki je izšla pod naslovom „Živi Orfej“. Tu pa so tudi že prvi odmevi na to obsežno delo. Nekateri menijo, da je urednikom usila neodpuščljiva napaka, ko nekaterih sodobnih odličnih pesnikov (Tone Pavček, Tone Kuntner in drugi) pri izboru sploh niso upoštevali. Sploh je slišati, da sodobna pesniška tvorba, kot narekuje njena kvaliteta. Čemu priznanja in nagrade — med izpuščenimi pesniki so tudi Prešernovi nagajenci — ko pa gredo sestavljalci antologije, ki bo slovensko pesniško tvorbo predstavila tudi zunaj slovenskih meja, mimo vsega tega? Take in podobne pripombe je te dni slišati, lahko pa smo jih tudi prebrali v časopisih, ko „Živi Orfej“ niti še ni prišel v vse knjigarne, torej v roke slohernemu bralcu, ki se za poezijo zanima.

V SPOMIN STANETU SEVERJU

Jutri, 5. januarja, bo ob 18.30 v Dolenjski galeriji večer poezije in proze, ki ga prireja amatersko kulturno-umetniško društvo Bela krizančeva iz Novega mesta ob sodelovanju eksperimentalnega gledališča iz Škofje Loke. Večer bo posvečen pred kratkim umrlemu igralcu Stanetu Severju. To bo hkrati zadnji nastop društva Bela krizančeva, ki se bo preimenovalo v Eksperimentalno gledališče.

FINŽGARJEV MUZEJ

8. februarja — na dan slovenskega kulturnega praznika — bodo v Dolenjski galeriji, rojstnem kraju pisatelja F. S. Finžgarja, čigar 100-letnico rojstva praznujemo letos, odprli obnovljen Finžgarjev dom, ki bo poslej muzej. Finžgarjev muzej bodo izročili namenu z večjim številom kulturnih prirediteljev. Otvoritev Finžgarjevega doma širši slovenski javnosti je pomemben dogodek za slehernega kulturnega Slovenca.

JUBILEJ FESTIVALA

V ribniški občini so se odločili za samostojno kulturno skupnost. Le-to bodo skoraj ustanovili, in to med prvimi na Dolenjskem. Zatrjujejo, da bodo v kulturni skupnosti lažje razvili vse tiste dejavnosti, ki so že do zdaj ponese ime Ribnice v svet. Cisto po naključju bodo dobili kulturno skupnost v letu, ko obhaja tamkajšnji kulturni festival pomemben jubilej: 10-letnica ustanovitve. V okviru festivala imajo letos lepe načrte, med drugim poživitev domače likovne ustvarjalnosti, ki je začela v zadnjem času vidneje rasti.

Mali kulturni barometer

SESTANKI ODBOROV — Združenje gledaliških skupin Slovenije je sklenilo, da je treba ta mesec opraviti sestanke področnih odborov. V Novem mestu je tak odbor za širšo Dolenjsko. Na sestankih bodo med drugim razpravljali o sodelovanju gledaliških skupin na letošnjem srečanju, ki bo predvidoma na Jesenicah.

SREBRNI JUBILEJ KNJIŽNIC — V torek, 9. februarja, bo v brežiški ljudski knjižnici prireditev v počastitev Prešernovega dne. Povabili so nekaj književnikov, da bodo brali svoja dela. V knjižnici avli pa bo knjižna razstava. S tem bo knjižnica proslavila tudi 25-letnico ustanovitve.

STATUT V JAVNI RAZPRAVI — Osmutek statuta kulturne skupnosti za krško občino so dali v javno razpravo delovnim organizacijam. Le-ta bo predvidoma končana prihodnji teden, nakar bodo do konca februarja izvolili delegate za ustanovno skupščino kulturne skupnosti.

100.000 DIN ZA OBNOVO DVORAN — Več kot 100.000 din je veljala obnova kulturnih domov oziroma dvoran lani v novomeški občini. S skupnimi močmi so uredili dvorane v Beli cerkvi, Hinjah, Ore-

Ivan Malavašič (Podlipa pri Vrhniku): ZIMA (olje, 1970)

Živa dejavnost bo imela prednost

Pogovor s predsednikom iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti v Trebnjem Adolfom Grumom — Veliko več za amaterizem

„Zakon o kulturnih skupnostih je, čeprav smo ga dobili z zamudo, dobrodošel iz dveh razlogov: prvič, ker bo za kulturo več denarja, in drugič, kar se mi zdi še pomembnejše, ker bomo kulturno dejavnost načrtovali. Čeprav bomo morali še nadalje delati med potrebnimi in možnostmi, bo divjega dela, sprotnega načrtovanja in lovljenja brzkone enkrat za vselej konec.“

Te besede je Adolf Grum, ravnatelj trebanjske osemletke in predsednik iniciativnega od-

ditvam, ki pa jih, kot veste, ni bilo tako malo.

Letos lahko pričakujemo za kulturo 100 odstotkov več denarja ali skupaj med 250 in 260 tisoč dinarjev. Delite v odstotkih naj bi ostala tudi v kulturni skupnosti, kar pomeni, naj bi samo društva in njihove skupine dobile letos toliko, kot je šlo lani za vso kulturo v občini. Pri tem bomo izhajali iz osnovne opredelitve, da je treba podpirati tisto, kar živi in dela, kar kaže voljo in željo po delu, nikakor pa ne bomo za vsako ceno spodbujali k ustanavljanju novih društev in skupin. Znatna sredstva bo treba kajpak nameniti za dejavnost Tabora in knjižnice, pri čemer pa še najprej računamo na pomoč in razumevanje delovnih organizacij.“

„Zakon pravi, da bodo v kulturni skupnosti združeni samoupravni interesi vseh dejavnikov, ki so tako ali drugače odgovorni za razvoj kulture. To pomeni, da bodo ti dejavniki zastopani tudi v skupščini kulturne skupnosti. Kako bo potemtakem sestavljena vaša skupščina?“

A. GRUM: „Neposredno besedo pri načrtovanju in odločanju o denarju, ki se bo zbral za kulturo, bodo vsekakor imeli zlasti tisti, ki se s kulturo ukvar-

jajo neposredno. Razumljivo pa je, da bodo pri tem soodločali ljudje, izvoljeni v skupščino iz vrst neposrednih proizvajalcev. Sicer pa ključa še nimamo in se bo treba o sestavi skupščine kot tudi o njenem izvršnem odboru še temeljito pogovoriti.“

I. Z.

V SOBOTO OB 9. URI V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

Edinstven zbor kulturnikov

Govor Miloša Poljanška o kulturi, kot jo omogoča novi zakon — Kako se v novomeški občini pripravljajo na ustanovitev kulturne skupnosti? — Zbor priložnost, da se zakonska določila presade v življenje

V soboto, 6. februarja ob 9. uri, se bo začel v Šmarjeških Toplicah prvi zbor kulturnih delavcev novomeške občine. Na tem edinstvenem zboru, ki se ga bo udeležilo 150 do 200 ljudi, bo govor tudi o pomembnih vprašanjih kulture.

Uvodoma bo predsednik kulturno-prosvetnega zbora slovenske skupščine Miloš Poljanšek govoril o pomenu kulturnih skupnosti, ki jih bomo letos ustanovili po vsej Sloveniji. Boris Savnik, predsednik iniciativnega odbora, bo imel referat o pripravah na ustanovitev kulturne skupnosti v novomeški občini, predsednik ZKPO Roman Čelesnik pa bo poročal o kulturno-prosvetni dejavnosti.

Prireditelja tega zbora, občinski odbor sindikata delavcev v družbeni dejavnosti in občinska Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, sta na vabilih zapisala, da z letošnjim letom trgamo vezi, ki so dolga leta omo-

gočale mačehovski odnos do kulture in kulturnih delavcev. Marsikdo je dobil ob zavzetem delu namesto priznanja in pomoči zasmehljiv vzdevek idealista, ki da ne ve, čemu je namenjen sedanjí čas.

Socialistične odnose ustvarjajo lahko samo ljudje, ki jim je kultura nepogrešljiva spremljevalka in kažipot do sočloveka, pravita dalje prireditelja. Nova zakonska določila obetajo za področje kulturnih dejavnosti vrsto sprememb, vendar bodo obetajoče besede zakona mrtve, če jih ne bomo zavzeto in odgovorno čimprej presadili v življenje.

Zbor kulturnih delavcev je

po mnenju prirediteljev primeren oblika za skupen delovni dogovor, da se to uresniči. Nedvomno pa je res, da se bo to dalo doseči le ob dobri udeležbi in zanimanju slehernega udeleženca za vsa ta dogajanja.

IVAN ZORAN

Mala parada

V avli osnovne šole v Trebnjem bo 5. februarja v počastitev slovenskega kulturnega praznika prvo srečanje kulturnih skupin in kulturnih delavcev iz trebanjske občine.

Na srečanju, ki ne bo za širšo javnost, bodo kulturne skupine nastopile s odlomki iz nastudiranih ali lani predvajanih del: dramska skupina iz Velike Loke s prizorom iz Borovih „Raztrgancev“, šentrupeški igralci z dejanjem iz Klopčičeve partizanske igre „Mati“, recitatorji iz posameznih društev. Poleg tega bosta nekaj pesni zapela zbor iz Mirne in iz Mokronoga, mokronoška folklorna skupina pa bo udeležencem pokazala nekaj točk iz svojega novejšega sporeda.

Ta mala parada kulturne dejavnosti v šolski avli bo hkrati zgoščen prikaz dela, ki so si ga prostovoljno naložili amaterji, in potrdilo, da je ta dejavnost v občini živa in nepogrešljiva spremljevalka splošnega razvoja.

Srečanje kulturnih delavcev, kulturnih skupin in drugih udeležencev bo priložnost za soočeneje sedanjega stanja na kulturnem področju z željami in možnostmi, kakršne se bodo odprle v kulturni skupnosti.

Ne nazadnje bo srečanje priložnost za kulturne skupine, za vse udeležence pa možnost za nove dogovore in letošnjem prelomnem letu za kulturo.

DOVOLJENO PREDAVANJE

Na Vrhniku je bila premiera novega slovenskega filma „Na klancu“, ki ga je Vojko Duletič posnel po istoimenskem delu Ivana Cankarja. Pristojna republiška komisija (beri cenzura) je predvajanje filma dovolila brez pridržkov. Tako bo, kot kaže, Hladnikova „Maškarada“ edini slovenski film, ki ga zaradi upravičenega posega „višje sile“ širša slovenska javnost ne bo videla.

»Dolenjski list« v vsako družino

(Konec)

MARJAN TRATAR

PISATELJ FINŽGAR IN KOČEVSKI SLOVENC

Z »Verigo« proti kulturnobundovcem

Ogled Finžgarjeve igre je župnik proglasil za smrtni greh, mežnar pa je s cerkvenega zvonika budno pazil, kdo se je »pregrešile« — Groznje in pole-na do zadnjega — Finžgar: »Jaz sem se branil s pištolo«

Ob Finžgarjevi „Verigi“ smo doživeli marsikaj grenkega in težkega. Kočevska okolica, nahajališča od krajevnega župnika Witina, je poskušala pozimi 1939 kakorkoli preprečiti uprizoritev prve slovenske igre na tem koncu slovenske zemlje. Strašili so delavce, kmečke najemnike in nekatere igralce, da bodo ob delo, če bodo šli gledat to igro oziroma v njej sodelovali.

Tako strahovanje je bilo kot bob ob steno, zato so hujskači in neigrači poklicali na pomoč krajevnega božjega namestnika. Na dan predstave, bilo je v nedeljo zjutraj, je domači župnik s priizneke označil „Verigo“ za grešno delo, zato se bo smrtno pregrešil vsak, kdor bo šel igro gledat. Niti Slovenci niti sami Kočevčarji se zabicanega smrtnega greha niso ustrašili, do zadnjega kotečiča so napolnili razred v šoli Borovca, kjer je bila na vrsti prva slovenska igra na Kočevskem.

Igra se je začela ob splošnem veselju ljudi. Z pranekeaterega obraza je spolzela solza sreče in zadovoljstva: saj so Slovenci v teh krajih šele po 21 letih svobodne kraljevine Jugoslavije lahko slišali z odra svojo, domačo besedo.

Toda domači nasprotniki in nacisti so poskusili celo v zadnjem tre-

nutku preprečiti predstavo. V bližnji gostilni so obstopili enega glavnih igralcev in ga malone prisilili, da se je opil. Mnogo dela smo imeli s tem igralcem, preden se je streznil in bil sposoben stopiti na oder. Župnik je poslal svojega mežnarja na cerkveni stolp, da bi od tam videl in si zapisoval imena vseh, ki so drli na igro. Menda zato, da bi proti njim kasneje tikrepli, pa tega niti poskušali niso.

Ob koncu teh spominov bi rad dodal še tole.

V Kočevski Reki, takratnem občinskem središču in sedežu politično — kulturne dejavnosti ter podružnice CMD, smo ustanovili kmetijsko nadaljevalno šolo za fante in dekleta ter vse starejše ljudi. Poleg modernega kmetovanja so se obiskovalci učili slovnice, zgodovine in dobivali znanje o slovenski kulturi. To so bili hvaljezni učenci, čeprav z brki in sivimi lasmi. Iz njih je zrasel tudi dober pevski zbor.

Pevski zbor se je uveljavil. Želel je nastopiti tudi na radiu in nedolgo zatem se mu je želja uresničila. V spored na tej oddaji so uvrstili tudi „Mi smo Slovenci“, ki jo je napisal podpisani in ki je brž postala himna kočevskih Slovencev ter kasneje odmevala na mnogih partizanskih mi-

tingih in prireditvah na Kočevskem. Ta pesem je bila hkrati odgovor na kočevsko „Von Rinza bis zum Kulpstrand, unser ist Gotschewerland“ („Od Rinze do Kólpe je naše Kočevsko“).

Med obiskom v Ljubljani so slovenski pevci s Kočevskega stopili tudi v Jakopičev paviljon. Med ogledovanjem slik so nenadoma obstali pred pisateljem Finžgarjem. Brž so mu povedali, od kod so. Hitro se jih je spomnil, saj je veliko slišal o uprizoritvi svoje „Verige“. Ker so bili med pevci tudi nekateri člani igralске skupine, ki so igrali v „Verigi“, so s pisateljem govorili le še o tem. Ko so mu povedali, da je postala njegova „Veriga“ na Kočevskem smrtni greh, se je vedro nasmeljal in dejal: „Da, da, vidim, da so nekateri Kočevčarji še vedno taki, kot tedaj, ko sem bil tam nekaj let za kaplana. Nekeč so me napadli, pa sem moral uporabiti pištolo.“

Ko se vsega tega spominjam ob stoletnici Finžgarjevega rojstva, sem vesel, da sem na straneh Dolenjskega lista lahko to tudi napisal in ohranil pred pozabo.

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

Ker pa se odpravi na pot proti jajčecu sto in sto milijonov semenčic, jih nekaj vendarle doseže cilj, narava je pač poskrbela, da jajčece ne bi ostalo neoplojeno.

Ko se semenčice približajo jajčecu, se na njegovi površini naredi majhna izboklina - sprejemni griček - skozi katerega vdre ena od semenčic v jajčece. Repček se pri tem odtrga in ostane zunaj, sprejemni griček pa se takoj poravnava in površina jajčeca je spet nepretrdna za semenčice. Semenčica, ki je prva prišla na cilj, je prva in edina zmagovalka v tem poldrugournem teku proti jajčecu!

Od semenčice, ki se je vgreznila v jajčece, ostane le majhna vretenasta masa, ki se pomika proti jedru v jajčecu. In ko se obe jedrci zlijeta v eno in tako oblikujeta novo jedro, je oploditev izvršena, spočet je bil nov človek!

Dvoje kristalov se je zlilo v enega in se pognalo v rast, začel se je veliki čudež učlovečenja. Komajda se v prirodi dogaja še kaj tako veličastnega, kot je spočetje: dve majhni živi kroglici - materino jajčece in očetova semenčica - sta se združili, da bo iz njih zrasel človek, njun otrok.

NOSEČNOST

Noben ni zamek in nobena svila volina tako, kot sem vaze jaz s povoji pajčevinastimi skrila...

(Oton Župančič)

Dvoje kristalov se je zlilo v enega in se pognalo v rast, spočet je bil CLOVEK, ki bo čez devet mesecev prišel na svet.

Takoj, ko se jedrci in semenčice zlijeta v eno, se na novo nastalo jedro začne deliti in se razdeli v dva dela, hkrati pa se tudi jajčna celica sama razdeli v dve celici - hčerki, ki pa ostaneta združeni, kakor se dobro vidi na sliki. Celici - hčerki in njuni jedrci se delita na isti način in tako dobimo štiri celice, iz teh čez čas osem, nato šestnajst in tako naprej do bilijonov celic, ki bodo tvorile novorojenčkovo telo.

Prva delitev jajčne celice je pravzaprav bolj drobitev kot pa delitev, zato so posamezne celice - hčerke vse manjše in manjše. Cela kopicca je podobna murvi, pa ji strokovnjaki tudi pravijo morula (morus = murva). Že po nekaj dneh izgine celicna mrežica, ki je obdajala jajčece, in jajčece lahko začne rasti. Po nekaj dneh je že tako razvito, da se lahko ugrezne v pripravljeno maternično sluznico, do katere je med tem časom že tudi dopotovalo. Kot v mehki pernici leži sedaj ta morula, ravno prav toplo je in dovolj hrane ima za prvo rast. Začela se je nosečnost.

Ob koncu petega tedna od spočetja se v zametku že izoblikuje hrbtnica, nosilni stebel, okrog katerega se bo izoblikovalo otrokovo telo. Že naslednji teden je opaziti glavico, še kak teden kasneje pa tudi nastavke rok in nogic, na glavici pa celo že obe udrtnici za oči.

Ko preteče celih sedem tednov, sta na zametku vidna prsni koš in trebušček, na rokah in nogah pa se oblikujejo prsti. Osmi teden se na glavici pokaže značilne človeške poteze, izoblikujejo se ušesa, „človeček“ pa je dolg poltretji centimeter in težak en sam samcat gram.

Komaj dober teden dni zatem je ta drobna človeška stvarca dolga tri centimetre in teška dva grama.

Od tega časa dalje ima zametek že zelo človeško obliko, ob koncu tretjega meseca so izoblikovane ročice in nogice do ušesa, medtem ko so očesne veke še vedno zaprte.

Prav tak trimesečni zametek je opisal Janez Menart v najbolj čudoviti pesmi o otroku, ko je zapisal:

Glej, dvoje ročic že imam, dvoje nožic že imam, prstkov deset in še enkrat deset, ritko in glavico tudi,

srčeca drobni trepet, kmalu te v sreči začudi, potlej se odebelim, laske dobim...

Kak mesec dni zatem se otrok že tudi premakne, babica in zdravnik pa lahko slišita utrip otrokovega srca. Se samo mesec dni kasneje se na glavici pojavijo kot puh mehki laski in takrat začne otrok odpirati oči.

Ob koncu sedmega meseca je otrok dolg 35 cm in težak 1700 gramov. Pri tem je že tako razvit, da je skoro sposoben za prihod na svet. Precej otrok se tudi zares rodi s sedmimi meseci, vendar pa taki nedonošenčki potrebujejo posebno skrb in nego. Položijo jih v poseben inkubator (valilnik), v katerem je stalno enaka temperatura in so v njem varni tudi pred okužbo. V inkubatorju ostanejo nekaj tednov in se toliko okrepijo, da postanejo sposobni za življenje zunaj inkubatorja. Ob pravilni negi in prehrani se ti nedonošenčki razvijajo povsem normalno in v celoti nadomestijo primanjkljaj zadnjih dveh mesecev nosečnosti, ki so jih izgubili zaradi prezgodnjega poroda.

Zadnja dva meseca nosečnosti se otroček debeli, koža se napne, laski se zdaljšajo, konice prstov pokrijejo nohtki, oči pa so že zmerom nedoločne barve. Otrokova teža doseže kakih 3500 gramov, dolg pa je nekako pol metra.

Ves čas nosečnosti plava otrok v plodni vodi, ki ga varuje pred pritiski in udarci od zunaj. Včasih nekaj te vode popije, pa se mu potem kar krepko kolca.

Otrok v maternici živi! Odpira oči, se obrača, sesa palček, dremlje in spi. Kadar se zbudi, se preteguje, kadar pa se spravlja spat, se kot mlad kuža vrti po zibelki in išče najugodnejšo lego za počitek. To prekopicavanje in pretegovanje nosečnica dobro zdrži. Včasih je otrok tako živahen, da je kar skozi obleko opaziti njegovo brcanje. Mama je seveda tega zelo vesela, saj ji je najzanesljivejše znamenje, da otroček živi.

Tako minevajo dnevi obema, materi in otroku, oba imata zadnje mesece in tedne dovolj opravkov. Mama seveda neprijetno več. Pripravi mora perilo za novorojenčka, kapice in plenice in še vrsto drugih reči. Pa tudi oče ni ta čas brez dela. Poskrbeti bo treba za košaro in vozček, pomagati mora noseči ženi in namesto nje postoriti nekatera dela, nekoga dne pa bo prinesel tudi že živo rdečo ropotuljico in mehkega medvedka, da bo otročku za „ninico“.

ROJSTVO

Skoz medenico kot skoz slavolik...

(Janez Menart)

Nekako 280 dni po spočetju je otrok zrel za pot v svet in življenje zunaj materinega telesa. Devet mesecev rasti pod materinim srcem se izteka, treba bo vzeti pot pod noge in oditi na svet.

V prispodobi bi to potovanje lahko opisali takole:

Maternica, ki je devet mesecev dajala varno in toplo zavetje rastočemu bitju, se je te svoje naloge naveličala, dovolj ji je že te nosečnosti. Da bi plod iztisnila iz sebe, se začne silovito krčiti. To krčenje maternice nosečnica krepko začuti. Zaboli in zvije jo v trebuhu, začeli so se popadki. Sprva so redki in rahli, čimbolj pa se bliža čas poroda, tem gostejši so in silovitejši. Najraje bi zapisal, da maternica ob vsakem popadku potrepja otroka po ritki, češ pripravil se, gremo, dovolj mi je tega tvojega podnajemništva.

Salo na stran in poglejmo, kaj se v ženi resnično dogaja.

S tem da se maternica krči in stiska, pritiska plodno vodo ob maternično ustje, ki se zaradi tega začne odpirati in širiti. Plodni mehur vse bolj in bolj stopa v maternični vrat in medenično odprtino, maternica pa se še naprej silovito krči in potiska plod iz sebe. Popadki so vse pogostejši in močnejši, dokler zaradi velikega pritiska plodni mehur ne poči.

Taborniki Odreda gorjanskih tabornikov so tudi letos preživeli nekaj zimskih dni pod platnenimi strehami. Tabora na Frati, kjer so organizirali tudi tečaj za vodnike, se je udeležilo 25 tabornikov in tabornic. Tečaj je obsegal ves taborniški program: postavljanje sotorov, signalizacije, topografijo, družabne igre in drugo. Vsak dan so organizirali več tekmovanj, na katerih so preizkušali svoje sposobnosti in znanje v taborniških veščinah. (Foto: prof. M. Dobovšek)

»Občinske težave so tudi naše«

Trebanjska mladina potrebuje za uspešno delo zlasti sposobno mladinsko vodstvo in večjo denarno pomoč - Samovolja ne zadostuje

Prejšnji teden je trebanjsko mladino obiskal predsednik republiške konference ZMS Živko Pregl. Člani občinskega mladinskega predsedstva in predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij v občini so ga seznanili z delom mladine v lanskem letu ter z razmerami, v katerih živi in dela trebanjska mladina.

V trebanjski občini je okrog 7000 mladih. V ZM jih je vključenih okrog 2500 v starosti od 14. do 27. leta. Največ je kmečke mladine. Okrog 300 mladih je zaposlenih v večjih delovnih organizacijah, kot so Kemooprema, Modna oblačila, Dana in druge. Veliko mladih se šola na poklicnih in drugih srednjih šolah v Novem mestu in v Ljubljani. Na kmetijah ostaja le malo mladih, ki bi se preživljali zgolj s kmetijstvom. Zaradi slabih razmer v kmetijstvu se zaposlujejo, če ne takoj po končanih šolah, pa nekaj let pozneje. V občini so možnosti za zaposlitev

nekvalificirane delovne sile in veliko mladih se tu zaposli, še preden konča osnovno šolo. Nasprotno pa je študenti.

Ker trebanjska občina zmora dati le manjše štipendije kot drugod, se študentje že zaradi tega navezujejo na druga mesta, kamor tudi odhajajo po končanem študiju. Vendar je to le eden izmed vzrokov. Mladi strokovnjaki odhajajo drugam tudi zaradi boljših plač, boljših življenjskih pogojev in možnosti napredovanja. Posledica vsega tega pa je, da trebanjskemu gospodarstvu manj-

ka strokovnjakov, kar spet občuti gospodarstvo.

Mladi se tega zavedajo, ker vedo, da so njihove možnosti odvisne od možnosti celotne občine. Čimveč donarja bo v občini, tem več ga bodo lahko namenili tudi za mladinske potrebe.

Trebanjski mladinci se zavedajo, da je delo v njihovi organizaciji zelo odvisno od vodstva. Aktivni, ki imajo sposobno vodstvo, imajo tudi največje uspehe pri delu. Druga težava je vprašanje prostorov. V nekaterih manjših krajih so mladini priskočile na pomoč druge krajevne organizacije, največkrat gasilci, drugod pa je mladina še vedno brez prostorov in se sestajajo občasno ali pa sploh ne. Premajhno je tudi sodelovanje mladine z drugimi družbeno-političnimi organizacijami, zlasti v manjših krajih, ko bi mladina lahko večkrat priskočila na pomoč pri komunalnih akcijah, če bi za to dobila podporo za svoje delo.

Trebanjski mladinci priznavajo, da kljub prizadevanjem in boljšemu delu v zadnjih letih dejavnost mladine še vedno ni tako razširjena, kot bi lahko bila. Mladi bi lahko dosegli lepe uspehe na športnem in turističnem področju, prav tako pa je veliko zanimanje tudi za kulturno dejavnost. Vprašanje je le vodstvo in denar.

KRSKO

Politična šola, ki sta jo za mladince organizirali Delavska univerza in občinska konferenca ZMS, ima zlasti med delavsko mladino velik odmev. Predavanja trajajo od 25. januarja do 5. februarja in jih obiskuje 34 mladincev. Veliko zanimanje je zlasti za mesto Jugoslavije v svetu in za odnos med vero in državo.

podpora ter razumevanje za svoj način izražanja sveta in sebe v njem. Metliški mladinci so po izjavah nekaterih družbeno-političnih delavcev na pravi poti. Zaupanje so si pridobili z vztrajnim delom, in ne pritiskom od drugod.

TONI GAŠPERIČ

Tretja Kičova zmaga

1. »Više nečeš biti moja«, K. Slabinac — 29 glas.
2. »Visoko nad oblaki«, Slaki — 21 glasov
3. »Titanik«, Ansambel Slaki — 16 glasov
4. »Marijana«, Dubrovniški trub. — 13 glasov

Naša lestvica najbolj priljubljenih melodij se zadnje čase skoraj ne spreminja. Zdi se, da nekaterih skladb kar ne morete pozabiti. Vedno manj je tudi različnih drugih predlogov. Prevladujejo domači pevci in ansambli.

Zelimo vas opozoriti, da na poslano kupone v svojem naslovu pred imenom napišete tudi številko pošte, sicer kuponov ne bomo mogli upoštevati pri žrebanju.

Tokrat se je sreča nasmehnila bralcem:

1. Metki Malič, 68344 Vinica 27 pri Črnomlju,
2. Ivanu Godlerju, C. 4. julija 151, 68270 Krško,
3. Alenki Mazovec, Karlovska 5, 68000 Novo mesto.

Plošče je izžrebancem podarilo podjetje Elektrotehna iz Novega mesta.

OGLE DALO MLADINI

Uspešna črnomaljska konferenca

Redni letni in volilni konferenci občinske konference ZMS Črnomelj, ki je bila 30. januarja, je prisostvovalo okrog 50 mladincev, gostov in predstavnikov drugih družbeno-političnih organizacij v občini. V čem je bila konferenca uspešna? Morda niti ne toliko v ugotavljanju doseženih uspehov v lanskem letu, saj je vladalo v nekaterih aktivih in na nekaterih področjih mladinskega dela popolno mirtvo, laliko rečemo, da je bila uspešna zaradi odkritih, kritičnih in realnih besed, ki so jih mladi povedali o sebi, svojem delu in odnosu do mladinske organizacije.

Poudarili so, da je za uspešno delo mladih ob drugih vprašanih (težave s prostori, denarna pomoč, sposobno vodstvo) potrebna zlasti večja osveščenost mladine pri delu v samih aktivih (predvsem vaških in šolskih), prav tako pa tudi pri vključevanju v splošni ljudski odpor ter v druge družbeno-politične organizacije. Mladi morajo vedeti, kaj je namen njihovega dela, kakšno korist imajo od tega društva in oni sami ter kako se bodo dela lotili. Mladi so bili mnenja, da je treba posvetiti več skrbi in možnosti za delo specializiranih organizacij, katerih glavni namen je vzgajati in osveščati mladega človeka.

Zavzeli so se tudi za izobraževanje mladine v delovnih, vaških in šolskih aktivih, vendar z oblikami, ki jih bodo zanimale in pritegnile ter jim ne bodo vsiljene. Skratka: mladina naj bi ob svojem delu čutila pripadnost k svoji organizaciji in si prizadevala, da bi s svojim delom v njej dosegla večje uspehe.

Ob koncu konference so sprejeli obširen program dela za tekoče leto, ki vključuje tudi nekaj večjih akcij, kot so pohodni, srečanja mladine in vokalov, ter nekaj kulturno-zabavnih prireditev, ki jih bodo organizirali v obliki tekmovanja. Izvolili so novo mladinsko predsedstvo in nadzorni odbor.

Novo v klubu

RAZPRODAJA PLOŠČ bo v petek, 5. februarja, v novomeškem mladinskem klubu v Seidlovi ulici. Prodajali bodo dobro ohranjene plošče domačih in tujih pevcov. Vsi, ki se za plošče zanimajo, se lahko tudi pisмено obrnejo na Draga Vovka, Valantičevo 17, Novo mesto.

PLESI bodo v klubu spet vsako soboto od 17. do 21. ure. Vstopnina bo 3 din. Odbor kluba vabi na ples tudi mladino iz drugih dolenskih krajev. Predvajali bodo najnovejše, najbolj znane plošče. — Sobotni ples je bil zelo dobro obiskan. Prišlo je okrog 150 mladih. Klubski odbor bo v bodoče skušal organizirati v klubskih prostorih tudi prodajo brezalkoholnih pijač!

TREBNJE

V trebanjski občini je okrog 70 mladincev, ki so člani Zveze komunistov. Občinsko mladinsko vodstvo ugotavlja, da je aktivnih mladih komunistov veliko manj, kot bi jih bilo lahko, prav zaradi tega, ker je pre malo poskrbljeno za njihovo izobraževanje in ker so jih dostej pre malo pritegnili k delu.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 8. februar 71

Kupon št. 4

RAZBIJAL STEKLENICE - 29. januarja ponoči so prometni miličniki prišli in pridržali do iztečnitve 29-letnega Ivana Zobarica iz Brezice. V restavraciji na Čatežu ob Savi je razbijal steklenice in kozarce.

TAT PRI BAMBIČU - Vinko Bambič iz Novega mesta je 30. januarja novomeškimi miličniki privedel tatvino, ki jo je neznanec storil v njegovem stanovanju. Storitve je ukradel dežni plašč in suknič. V žepih je bilo 370 din in osebni dokumenti, ki so izginili z neznancom. Dolgoprstnež je nato segel še po ženski torbici ter ukradel iz nje 130 din in nekaj drobnjarij.

RAZTRJEN NA CESTI - 29. januarja dopoldne je Ranko Šubič, delavec pri novomeški kmetijski zadruzi, prečkal Cesto komandanta Staneta v Novem mestu pri trgovini Obrtnik. Ko je bil na pol poti proti trgovini Varteks, se je sredi ceste premislil in se hotel vrniti k Obrtniku. Tedaj ga je zadel osebni avtomobil in ga zbil. Voznik je po trčenju prisiljen na plin. Šubič se na srečo ni nič zgodilo.

NESREČA ZARADI ZVEČILNEGA GUMIJA - Mirko Jurčević iz Zagreba se je peljal 30. januarja z osebnim avtomobilom belgijske registracije od Ljubljane. Med vožnjo po karteljevskem klanecu je z roko segel po zvečilni gumi, pri tem pa zapeljal na bankino in se od tam trikrat prevrnil prek strehe. Škode je bilo za 4.500 din, vozniku pa na srečo nič hujšega.

DEČKA PODRI NA MOSTU - 7-letni Tomislav Čelcnik z Jesenic je šel 30. januarja zvečer s starši po prehodu za pešce na novomeškem mostu. Ko so bili sredi prehoda, se je z Glavnega trga v fičko pripeljal Jože Novak iz Orehovice in dečka, ki je hodil pred starši, zbil. Tomislav je v bolnišnici, ima zlomljeno nogo in pretres možganov.

HUMOR IZ SPISOV

Na železniški postaji je vagon zadel nekoga neprevidnega potnika. Padel je, vendar se mu ni zgodilo nič hudega.

Naslednje jutro sta se, čakaje na vlak, o nesreči pogovarjala moža.

„Lahko bi bilo še hujše,“ je menil prvi.

„Da, lahko,“ je kratko odvrnil drugi.

„Ena roka je ležala tamle. Strašen prizor, ti rečem.“

„Si videl?“

„Se vprašal? Celo pobiral sem tiste krvave kose...“

„... in jih metal v vrečo.“

„Kako veš, da je bila vreča?“

„Kaj pa glava?“

„Tule jo vidiš, na mojih ramelih.“

„Da, tisti nesrečnoč sem bil jaz. Bedak!“

„A vendar bi lahko dokazali, da niso nepremostljive, če bi le imeli na voljo nekoliko več gradiva,“ je rekel Holmes. „Mislim si, da bi v tvojih obsežnih arhivih, Watson, lahko našli kak primer, ki je skoraj prav tako temen. Vendar bova za toliko časa dala to zadevo na led, dokler ne dobiva natančnejših podatkov, in danes popoldne raje obiskala človeka iz kamene dobe.“

Lahko bi kaj pripomnil glede tega, kakšno sposobnost je imel moj prijatelj za duševne sprostitev, nikoli pa si ji nisem bolj začudil kakor tisto pomladno jutro v Cornwallu, ko sva dve uri zapravljala o Keltih, puščicah in črepinjah tako lahkotno, ko da bi ves ta čas neka mračna skrivnost ne čakala rošitve. Šele ko sva se popoldne vrnila domov, sva našla tam obiskovalca, ki naju je čakal, in brž spet prikladal najne misli nazaj k stvari. Nikomur izmed naju ni bilo treba ugibati, kdo je ta obiskovalec. Velikansko telo, razoran in globoko naguban obraz z divjinami očmi in jastrebjim nosom, z brado, zlato ob robovih in belo ob ustnicah, razen tam, kjer jo je obarval tobak, saj se ni cigara nikoli ločila od njegovih ust - vse te poteze so prav tako dobro poznali v Londonu kakor v Afriki in jih je človek v midih zlahka povezal z mogočeno osebnostjo dr. Leona Sternplala, raziskovalca in znamenitega lovca na leve.

„Slišala sva že, da biva v okolici, in sva enkrat ali dvakrat uzrla njegovo visoko postavo na barju. Vendar se ni skušal zblizati z nama, in tudi nama ne bi prišlo na misel, da bi storila kaj takšnega, saj je bilo znano, da je dovolj svoje ljubezni do samote preživel večino svojih odmorov med potovanji v majhnem bungalovu, skritem v samotnem gozdu Beauchamp Arance. Tu je sredi

Maturant na prvem tatinskem pohodu

Z zadnjim izpitom na novomeški gostinski šoli v žepu se je Franc Jeler z Blance napil, nato pa se odpravil prvič v življenju krast - Sodnikom je 19-letni obtoženec skesano priznal, da je res vse storil

Franc Jeler z Blance je bil še v prvi polovici 1970 gojenec šolskega centra za gostinstvo v Novem mestu. Po zaključnem izpitu 13. junija so se fantje napili. Franc jo je se istega dne mahnil domov v hišo svoje matere in očima.

Doma ni bilo nikogar, mati je bila tisti čas na sezonskem delu v Avstriji. Po stanovanju je vse premetal. Nato je stopil k vratom, za katerimi je bilo stanovanje sosedje, ki je takrat tudi ni bilo doma. Razbil je šipo na vratih in se znašel v tujem stanovanju. Obrnil je vsak kotiček v njem. Ko je našel zlat prstan, je hišo zapustil.

Na Brezovem je pred gostilno zajahal moped Albina Zakska in se odpeljal v Smarje pri Sevnici. Vdril je v stanovanje Antona Senice, razmetal, kar mu je prišlo pod roke, nato pa vzel dva fotoaparata, električni brivnik in moško zapestno uro. S plenom se je odpeljal v Sevnico, kjer je

pustil moped in oba fotoaparata.

28. januarja se je Jeler zaradi tega dejanja zagovarjal na novomeškem okrožnem sodišču. Kar mu je bilo očitano, je priznal in niti za hip ni poskusil tajiti. Izgovarjal se je le, da je bil v času dejanja tako pijan, da ne ve, kaj je delal. Sodišču se je zdel izgovor malce potegnen za lase, saj

so okoliščine, v kakršnih je Jeler storil dejanje, govorile proti obtoženci. Nemogoče je, da bi se Jeler če bi bil res tako pijan, kot trdi, tako daleč peljal z mopedom, ne da bi ga obkolkel. Po mnenju sodišča pa je vinjenost nemara le vplivala na to, da se je Jeler odločil za stranpot.

Jeler je bil obsojen na enotno kazen: šestnajst mesecev zapora, pogojno za dobo treh let. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo dosedanje obtoženčevu nekaznovanost, da je mlad in odkritosrčen.

»Vlomil, da bi prespak«

je dejal Vinko Gričar sodnikom na obravnavi 26. januarja - »O veržici pa res nič ne vem«

Vinko Gričar ima hišo in 57 arov zemlje. Star je 35 let, ali kot bi drugače rekli, je v najboljših letih. Rodil se je v Križu pri Sevnici, zadnje stalno bivališče pa je imel tam sredi Francije, v Parizu. Človek z dvema bivališčema in še lastno hišo povzru. Pa vendar ni stanoval nikjer dlje kot po nekaj dneh, največ nekaj tednov. Nemir ga je gnal od kraja do kraja, dokler ga po vlamu v Oberstarjev vikend v Spodnjih Lakenah niso prijeli.

V vikend Jožeta Oberstarja je vdril lani 13. oktobra ponoči. Očitno je to naredil zato, ker je imel prazne žepce. V vikendu je najprej iskal denar, pa ga na srečo ni našel. Vzel pa je steklenico zganja, marmelado, nekaj riža, sladkor, mast in pasteto, fotoaparat, zlato veržico z obeskom in nekaj drugih drobnih predmetov: vsega za 700 din.

26. januarja so mu na novomeškem sodišču sodili: dobil je osem mesecev zapora, po posebni odredbi sodišča pa bo moral do pravnomočnosti sodbe ostati v priporu.

Gričar je na glavni obravnavi dejanje skesano priznal, potrdil je, da je vzel vse, razen veržice. V zagonu je še dejal, da je šel v Oberstarjev vikend prespat, tiste predmete s hrano vred pa je vzel zato, da bi se preživel. Sodišče zlasti ni verjelo, da v vikendu ni vzel tudi veržice, saj je zbralo dokaze, da jo je.

HUMORESKA

Vaški napredek

Punca zala, kaj si spala, ko sem hotel k tebi priti? Če si družga objemala, potlej me pa piši v r t!

Vesela pesem in krohota polnila Sulčevu gostilno. Fantje, menda jih je bilo deset ali več, pa so naročali pijsko, da se je staremu, kar samo smejalo, saj je vedel, da bo to pot več zaslužil kot drugače ves teden.

„Mina, pridil zraven!“ so zavreščali vsi vprek, ko se je v zakajeni sobi za hip pokazalo mlado dekle. Pa še čedno zraven, da bi jo še sam Sulec kaj rad ušepnil. Pa zanj ji ni bilo mar. Fante pa je le poslušala in prisledla.

In spet so peli, vriskali in vino je romalo na mizo... Stinčev Mihol je gledal v kozarec in nekaj se mu je začelo motati po glavi. Poškili je proti Mini, pokimal, krepko srknil iz kozarca in spet tuhtal.

„Pri moji veri, da poskusim,“ si je nato zamrmral v mokro brado, stopil k oknu

KRONIKA NESREČ

SKOPICE: PET RANJENIH - Milenko Marinkovič iz Novega mesta je 31. januarja vozil fiat 850 proti Ljubljani. Pri Skopicih je v gosti megli prehitel osebni avtomobil, ko se je naproti pripeljal Ilija Arabadžić iz Zagreba. Avtomobil sta trčila, nakar ju je odbilo vsakega na drugo stran ceste. Ranjeni so bili vsi potniki v avtomobilih. Arabadžić in žena Ljubo so odpeljali v breziško bolnišnico, Marinkovič, sopotnika Emilijo Račić in sina Edvarda pa v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

PRIMOSTEK: PEŠEC JE OBLEZAN - 31. januarja zvečer je Metčan Stane Breznik z avtomobilom škoda v Primostku zapeljal na bankino in zbil Nika Muca, ki je čakal na avto. Muca je vrgel na pokrov avtomobila, nato pa ga je odbilo in je oblezel več metrov stran s poškodovano glavo. Takoj so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

BELA CERKEV: PET POTNIKOV DOBIL BUŠKE - Svetislav Stamenkovič iz Beograda je 30. januarja pri Beli cerkvi zavijal na nadvoz, pri tem pa podri smernik in se prevrnil. Škoda na wartburgu so ocenili na 10.000 din, pet potnikov pa se je laže potoklo.

GMAJNA: TOVORNJAK PORINIL S CESTE FIAT 124 - 30. januarja je pri Gmajni zanašalo osebni avtomobil Fiat 124, ki ga je vozil Mladen Petrač iz Zagreba. Za njim je Pande Talevski iz Bitolja vozil tovornjak, zadel osebni avtomobil in ga porinil s ceste. Petrač je bil ra-

njen in so ga odpeljali v zagrebško bolnišnico.

SKOPICE: NESREČA V KOLONI - Zvonko Lesjak iz Celovca je vozil 29. januarja osebni avtomobil avstrijske registracije proti Zagrebu. V gosti megli pri Skopicih je opazil tovornjak in zmanjšal hitrost. Takoj je za njim nastala kolona vozil. Naposled so Lesjak, Davorin Sandali in Nikola Gembačev avtomobile ustavili. Za njimi se je pripeljal zagrebčan Bogdan Hofman, zadel Gembača, da je zadel Sandalja, ta pa Lesjaka. Ranjena sta bila: Janja Karaga v Gembačevem avtomobilu in Hofmanov sin Bogdan. Škode je bilo za 15.000 din.

RIBNICA: PEUGEOTU ODRTEL GALO MOTOR - 29. januarja je Anka Perasovič iz Zagreba s peugeotom pri Ribnici prehitela neko vozilo, nakar jo je začelo zanašati. Treščila je v tovornjak, ki ga je nasproti vozil Jože Verbič iz Zirov. Med trčenjem je osebnu avtomobilu odtrgalo motor, Voznico in sopotnika, ki sta bila pri nesreči ranjena, so odpeljali v bolnišnico. Škode je bilo za 30.000 din.

KARTELJEVO: TREŠČIL V TOVORNJAK - 28. januarja je pod karteljevskim klancom Anton Štrob iz Postojne ustavlil tovornjak, ker je pred njim zanašalo neko vozilo. Med prehitavanjem je tovornjak zadel Franc Suhadolc iz Ljubljane, ki je vozil tovornjak s prikolicjo.

VELIKE MALENCE: PO TRČENJU V JAREK - Med srčanjem na tretjerazredni cesti v Velikih Malencah sta se 28. januarja opazila tovornjak, ki ga je vozil Slavoljub Nikolič iz Cerkev, in osebni avto, s katerim je potoval Ivan Galič iz Velikih Malenc. Osebni avtomobil je po trčenju odbilo v jarek.

BREZICE: AVTOMOBIL ZBIL PEŠCA - 25. januarja se je zgodila nesreča na Cesti bratov Milavcev pri hiši št. 33 v Brezicah. Milan Rozman iz Krčke vasi, ki se je z osebnim avtomobilom pripeljal od železniške postaje, je zadel Miko Martinoviča, ko je hotel prečkati cesto. Nesreča se je zgodila, kljub temu, da je voznik zaviral. Ranjenega pešca so odpeljali v breziško bolnišnico.

SENOVO: HUDO TRČENJE AVTOMOBILOV - 25. januarja popoldne sta na cesti 3. reda na Senovem hudu trčila osebna avtomobila, ki sta ju vozila Martin Požun s Senovega in Peter Gabrič iz Armenškega. Gmotno škodo so ocenili na 12.000 din. Pri nesreči sta bila hujše ranjena Gabrič in sopotnik Ernest Breznikar, ki so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Sopotnikoma Vladu Kladičniku in Jožetu Srbcu pa so dali prvo pomoč v senovski ambulanti. Do trčenja je prišlo, ker je Gabrič pred srečanjem vozil preveč po levi strani ceste.

NOVO MESTO: S FICKOM V ŠKARPO - 25. januarja je zapeljal z Ljubljanske ceste v Novem mestu fičko, ki ga je proti Briljnu vozil Janez Sepec iz Muhobrana pri Veliki Loki. Avtomobil je treščil v betonsko škarpo, se od nje odbil in se prevrnil. Škoda so ocenili na 3.000 din.

TREBNJE: TOVORNJAK SE JE PREVRNIL - Džuro Banjac je vozil 29. januarja tovornjak proti Ljubljani. Pri Trebnjem je zapeljal na levo, nato pa spet hitro na desno. Vozilo je zasukalo, nato se je prevrnilo. Sopotnica Milica Radakovič je dobila lažje poškodbe.

knjig in zemljevidov živel povsem osamljen, skrbel sam zase, saj je imel kaj skromne potrebe, in se tudi, vsaj na videz, malo menil za zadeve svojih sosedov. Zato sem bil presenečen, ko sem slišal, da je nestršno vprašal Holmesa, če je že kaj bolj razčistil tisti skrivnostni dogodek. „Naša policija je zašla na dočela napačno pot,“ je rekel, „a morda je vaša večja izkušnost prispevala kako možno razlago. Jaz se za vaše zaupanje lahko potegujem samo zato, ker sem v tem kraju že večkrat bival in pri tem družino Tregennis dobro spoznal - saj so po cornwallskih sorodnikih moje matere celo moji bratranci. Povem naj še to, da sem prispel na poti v Afriko že do Plymoutha, pa sem davi prejel to novico in sem se takoj vrnil, da bi pomagal pri preiskavi.“

Holmes je dvignil obrvi.

„In ste zaradi tega zamudili ladjo?“

„Peljal se bom s prihodnjo.“

„Bogme! To je zares prijateljsko!“

„Če vam rečem, da so mi v sorodu.“

„Saj res - bratranci vaše matere so. Je bila vaša prtljaga že na krovu?“

„Deloma že, a večidel je bila še v hotelu.“

„Tako. A o tem dogodku plymouthski jutranji časopisi pač še niso mogli poročati?“

„Ne, gospod. Brzobjavko sem prejel.“

„Ali vas lahko vprašam od koga?“ Suho lice preiskovalca je preletela senca.

„Zelo ste radovedni, gospod Holmes.“

„To je moj posel.“

Dr. Sterndate se je s trudom spet obvilal.

„Sicer pa, zakaj vam ne bi povedal?“ je rekel. „Gospod Roundhay, vikar, mi je davi brzojavil, pa sem se vrnil.“

„Hvala,“ je rekel Holmes. „V odgovor na vaše prvotno vprašanje vam lahko povem,

da si glede tega primera še nisem docela na jasnem, vendar trdno upam, da bom prišel do kakega zaključka. Kaj več reči bi bilo preuranjeno.“

„Morda bi mi pa le hoteli povedati, če kažejo vaša sumničnja v kako določeno smer?“

„Ne, na to vprašanje vam pravzaprav ne morem odgovoriti.“

„Potem sem zaman tratil svoj čas in lahko svoj obisk končam.“ Stoviti doktor je, očitno hudo nejevoljen, odšel, in Holmes mu je čez pet minut sledil. Dva večera ga nisem več videl; tedaj se je s počasnimi koraki vrnil in njegov upadli obraz mi je pričal, da ni pridril veliko dalje. Ozrl se je na brzojavko, ki ga je čakala, in jo vrgel v kamin.

„Iz plymouthskega hotela so ju poslali, Watson,“ je rekel. „Ime se izvedel od vikarja in brzojavil sem tja, da bi se prepričal, če je poročilo dr. Sterndate resnično. Zdi

se, da je zares prebil zadnjo noč tam in celo dovolj, da je nekaj njegove prtljage odšlo dalje v Afriko, sam pa se je vrnil, da bi bil navzoč pri preiskavi. Kaj praviš k temu, Watson?“

„Zelo se zanima za to stvar.“

„Zelo zanima - res. Tu je neka nit, ki je še nismo uporabili in ki naju utegne popejljati skozi ta blodnjak. Le pogum, Watson, zakaj prepričan sem, da nisva še dobila vsega gradiva v roke. Ko ga bova, bodo morda vse težave kmalu za nama.“

Nisva si mislila, da se bodo Holmesove besede tako kmalu uresničile, niti tega, kako čuden in zločest bo novi razplet, ki je utri najini preiskavi povsem novo pot. Zjutraj sem se bril pri oknu, ko sem zaslišal topot kopit. Ozrl sem se kvizku in zagledal lahek voz, ki je pridrel po cesti. Ustavil se je pri vratih in najin prijatelj vikar je skočil iz njega in planil po stezi, ki je vodila skozi vrt. Holmes je bil že oblečen in pohitela sva vozu naproti.

Najin obiskovalec je bil tako razburjen, da je komaj govoril; končno pa je le sunkoma in loveč sapo spravil svojo tragično zgodbo iz sebe.

„Hudič nas je obsedel, gospod Holmes! Mojo ubogo faro je obsedel hudič,“ je kriknil. „Sam satan je tu na delu! V njegovih rokah smo!“ Kar plesal je okoli, tako je bil razburjen, in bilo bi ga smešno videti, če ne bi bil njegov obraz siv kakor pepel in oči tako prestrašene. Končno je le razodel svojo strahotno novico.

„Gospod Mortimer Tregennis je ponoči umrl z natanko istimi znaki kakor njegova brata in sestrala!“

Holmes je planil pokonci, v hipu ga je bila sama energija.

„Ali naju lahko spravite oba v svoj voz?“

„Da, lahko.“

„Potem, Watson, bova najin zajtrk odložila. Docela sva vama na razpolago, gospod Roundhay. Le brž, le brž, dokler je še vse na mestu!“

Najemnik je imel v vikarjevi hiši dve sobi, ki sta zvezemali cel kot hiše in bili druga nad drugo. Spodaj je bila velika dnevna soba, zgoraj pa spalnica. Sobi sta gledali na igrišče za kroglet. Prispela sva še pred zdravnikom in policijo, tako da je ostalo še vse, kakor je bilo. Naj vam natanko opišem prizor, kakršnega sva videla tisto megleno marčevo jutro. Napražil je nanje neizbrisen vtis.

Vzdušje v sobi je bilo strahotno zatohlo, da je človeka kar potlačilo. Sluga, ki je prvi vstopil, je odprl okno, drugače bi bilo v sobi še bolj neznošno. Temu je bila kriva morda vsaj deloma svetilka, ki je stala sredi mize, plapolala in se kadila. Poleg nje je sedel mrlič, naslonjen v svojem stolu, njegova suha brada je štrlela naprej, očala so bila potisnjena na čelo, njegov mršavi, temni obraz pa je bil obrnjen proti oknu in prav tako spačen od groze kakor obraz njegove mrtve sestre. Udje so bili zviti v krču in prsti skrčeni, kakor da bi bil umrl v silnem strahu. Bil je popolnoma oblečen, a bilo je videti, da se je oblekel v naglici. Izvedeli smo že, da je bila njegova postelja položena in da je dočkal svoj tragični konec zgodaj zjutraj.

Takoj sem začutil zarečo energijo, ki se je skrivala za Holmesovo ravnodušno zunanostjo, ko sem videl, kako nenadoma se je spremenil ob vstopu v tisto usodno stanovanje. V hipu je bil ves živ in buden, oči so se mu svetile, obraz napel, roke in noge pa kar drhtele od vnete dejavnosti.

PREPREČUJMO zobno gnilobo!

4

Hrana mora vsebovati tudi kalcijev fosfor. Posebno v času razvoja zob je to zelo pomembno. Pri nekaterih otrocih vidimo posebno hitro napredujočo zobno gnilobo. Pri teh lahko svetujemo po mnenju nekaterih zobozdravnikov „biološki kalcij“. Biološki kalcij so stolčene lupine kokošjih jajc. Lupine jajc je treba fino stlačiti v prah. Užije se enkrat na dan ena noževa konica skupaj z žlico ribjega olja. S tem lahko preprečimo večino hitro napredujoče zobne gnilobe. To pomaga tudi pri starejših osebah. Seveda pa se je treba zavedati, da je v preventivi proti zobni gnilobi vsak ukrep le enostranski in je treba kombinirati vse metode, ki so nam na razpolago. (O tem ste brali že v prejšnji številki.)

Iz vsega tega povzamemo, da je pravilna prehrana dokaj pomembna za preprečevanje zobne gnilobe, nepravilna pa vpliva na nastanek kariesa. Hrana mora biti pravilno sestavljena, tako da ogljikovi hidrati ne morejo izolirano delovati. Dovolj zelenjave in sadja ter beljakovin omogočijo organizmu optimalno količino vitaminov, ki zagotove pravilno delovanje mehanizmov, ki zobno gnilobo preprečujejo. To pa je zlasti pomembno pri otrocih. Pravilno sestavljena hrana vsebuje tudi dovolj fosforja in kalcija. Če pa uživamo pretežno hrano iz ogljikovih hidratov, je potrebno dodatno čiščenje zob in večkratna fenolizacija zob. O tem pa bom govoril drugič.

FLUOR IN ZDRAVJE ZOB

Iz dosedaj napisanega smo spoznali, kaj je zobna gniloba in zakaj se pojavlja. Spoznali smo, da karies nikakor ni enostavno obolenje, ampak da je za njegov nastanek več vzrokov. Ti pa lahko zobno gnilobo povzročijo le v naslednjih in ustreznih povezavi. Nekateri zobozdravniki tudi mislijo, da je zobna gniloba znak, če se namreč pojavlja v veliki meri, da v organizmu nekaj ni v redu. Po tem gledanju bi bila zobna gniloba znak ali simptom porušenega ravnotežja v organizmu. Tudi o vlogi hrane na razvoj zobne gnilobe je bilo že precej napisanega. Hrana je res zelo pomembna pri nastanku in tudi preprečevanju zobne gnilobe, to pa kot indirektni ali posreden činitelj. Razen pravilne sestave hrane je ta zelo pomembna tudi zato, da se morajo zobje v času poopnevanja, namreč tedaj, ko se razvijajo, tudi pravilno opapneci ali mineralizirati. Prav zato mora biti v hrani dovolj mineralov (predvsem kalcija), ki so za dobro mineralizacijo zob potrebni. Hrana pa mora vsebovati primerno količino beljakovin, ki pripomorejo tudi do tega, da se na primer kalcij lahko sploh uporabi.

Tako še enkrat opozarjamo na dejstvo, da je za pravilno opapneje ali mineralizacijo zob potrebna tudi hrana, ki ima precej beljakovin. Beljakovine (jajca, meso, mleko, sir) pa so pomembna za zdravje zob tudi zato, ker predstavljajo hraniva, ki zobno gnilobo preprečujejo. Medtem ko ogljikovi hidrati (sladkor, moka, krompir, koruza, bonboni, pecivo, potice, torte) zobno gnilobo močno pospešujejo.

Pa si pogledajmo sedaj, kako je s prehrano na Dolenjskem. Ali uživajo predvsem otroci dovolj beljakovin, da se jim morajo zobje v času razvoja dovolj dobro mineralizirati in da se ustvarijo manj ugodni pogoji za nastanek zobne gnilobe? Ali vsebuje hrana dovolj mineralov in je tudi sicer sestavljena tako, kakor bi morala biti, da bi to koristilo zobem? Žal ne moremo pritruditi. Otroci, dozačajoča mladina, ima v sestavi hrane vse preveč ogljikovih hidratov in premalo beljakovin. Hrana zato nima lastnosti protektivne prehrane! Po domače lahko to povemo tako: poje se premalo mesa in popije premalo mleka!

Po vsem, kar smo pisali v teh razgovorih o zdravju zob, se lahko vprašamo, kaj lahko poleg tega, da si zobe čistimo in uredimo primerno prehrano, storimo za zdravje zob. Do danes poznamo le eno medikamentozno sredstvo, ki lahko uspešno prepreči ali vsaj zave zobno gnilobo. To sredstvo je halogeni element fluor. Zobozdravniki so opazili, da so imeli ljudje v krajih, kjer je bilo v vodi nekaj fluora, boljše zobe, kakor ljudje iz krajev, v katerih ni v vodi nobenega fluora. To dejstvo so začeli znanstveno preučevati in so kmalu prišli do ugotovitve, da je fluor zelo pomemben dodatni činitelj za preprečevanje zobne gnilobe. V Ameriki so že pred desetletji začeli dodajati fluor pitni vodi s pomočjo posebnih strojev.

7. februar - praznik Mirne

Mirenčani bodo 7. februarja organizatorji državnega mladinskega prvenstva v smučarskih skokih — Nastopilo bo blizu 100 skakalcev

Vsa Mirenska dolina bo 7. februarja dopoldne organizator državnega prvenstva za mlajše mladince v skokih na 40-metrski skakalnici pod Radovnico pri Mirni. Isti dan popoldne bodo tudi meddrževne tekme, na katerih bo nastopilo več kot 100 skakalcev iz vse Slovenije. O pripravah na ta praznik Mirenske doline nam je več povedal znani telesnovzgojni delavec Bojan Kolenc:

— Kako to, da ste Mirenčani organizatorji takšne velike prireditve?

— „Lani je bil naš Veljko državni prvak v kategoriji mlajših mladincev, zato smo dobili prednost pri organizaciji.“

— Koliko tekmovalcev bo nastopilo?

— „V mladinski kategoriji bo skakalo 36 tekmovalcev, torej vsi, ki so si na prejšnjih tekmovanjih priborili pravico sodelovati na državnem prvenstvu. Na popoldanskem tekmovanju pa bo nastopilo poleg mladincev še blizu 70 tekmovalcev z Jesenic, iz Kranja, Ljubljane, Kranjske gore itd. Med znanimi skakalci so Koprivšek, Oblak, Ilnikar, Cuznar in drugi. Med njimi bo tudi precej nadarjenih dolenjskih skakalcev.“

— Kdo je prevzel organizacijo?

— „Organizacija je v rokah smučarske sekcije pri TVD Partizan, sodelujejo pa družbene organizacije, krajevna skupnost in tovarna DANA. V organizacijskem komiteju je približno 70 prizadevnih amaterskih delavcev.“

— Kje boste namestili toliko tekmovalcev?

— „Kot že večkrat so se ponovno izkazali Mirenčani, ki bodo zastopali prenočili in gostili tekmovalce.“

— Koliko Dolenjcev bo nastopilo na državnem prvenstvu?

— „Na žalost nimamo nobenega skakalca, ki bi imel pravico nastopiti na tem zanimivem tekmovanju. Prepričan sem, da bomo drugo leto Mirenčani in morda še kdo drug iz Dolenjske spet imeli tekmovalce med mlajšimi mladinci.“

— Kaj pa Veljko?

— „Veljko se je preselil v starejšo kategorijo, skakal bo pri starejših mladincih.“ S. DOKL

Dolenjsko zimsko košarkarsko prvenstvo

Občinska zveza za telesno kulturo Novo mesto, TVD Partizan Trebnje in uredništvo Dolenjskega lista razpisujejo dolenjsko zimsko košarkarsko prvenstvo, ki bo v nedeljo, 21. februarja, v Trebnjem; pričetek bo ob 8.30. Zmagovalna ekipa bo od uredništva Dolenjskega lista prejela pokal v trajno last.

Prijave sprejemajo na naslov: Dolenjski list 68001. Novo mesto, p. p. 33, do vključno 15. februarja.

Prireditelji pričakujejo, da bodo na tem enodnevnem turnirju igralce naslednje ekipe: Novo mesto, BJEI — Metlika, Partizan-Trebnje, Partizan-Sevnica, Partizan-Kočevje, Partizan-Semič, Partizan-Crnomelj, Partizan-Straža, Partizan-Stična-Sentvid, TSS Krško in Partizan-Brežice.

Mirna vabi v nedeljo

Na Mirni bo v nedeljo, 7. februarja, državno prvenstvo v skokih za mlajše mladince. Tekmovanje se bo pričelo ob 9. uri, popoldne ob 14. pa bodo meddrževne skakalne tekme na 40-metrski skakalnici. Prizadevni mirenški organizatorji so vse pripravili, kot da bi bilo s snegom v redu. Trenutno res ni možno izvesti tekmovanja, vendar upajo, da jim bo zima v teh dneh bolj naklonjena. Če ne bo tekmovanja, bodo javnost pravočasno obvestili.

ŠKAFARJEVA ODLIČNA NA RAVNAH

Plavalni klub Fužinar je priredil plavalni miting, na katerem je nastopilo več kot 120 plavalcev. Doseženi so bili nekateri odlični rezultati. Plavalci so tudi mladi Krčani in se dobro odrezali. Posebno se je postavila Škafarjeva, ki je osvojila kar tri prva mesta med pionirkami. Solidna sta bila tudi Nikolič in Škafar.

Rezultati: moški — 100 m mešan — 2. Škafar 1:25,8; pionirke — 25 m delfin — 1. Škafar 24,0; 25 m hrbtno — 1. Škafar 26,8; 25 m kravl — 1. Škafar 19,9; pionirji — 25 m delfin — 1. Nikolič 26,8; 25 m hrbtno — 1. Nikolič 24,2; 25 m kravl — 3. Nikolič 20,5; 50 m prsno — 2. Škafar 46,0; 50 m kravl — 3. Škafar 34,9.

VELJKO KOLENC V ŽIREH

V nedeljo je bilo v Žireh republiško prvenstvo v skokih za starejše mladince. V konkurenci starejših mladincev se je znašel tudi lanski mladinski državni prvak med mlajšimi mladinci, Mirenčan Veljko Kolenc. Na tem zahtevnem tekmovanju, ki ga je motil dež, se Veljko še ni mogel prav znajti. Izvedel je dva uspešna skoka (48 in 43 m) in se uvrstil nekje med 10. do 15. mestom.

Novomeščani v drugi ligi

Novomeški namiznoteniški igralci bodo igrali v drugi ligi — V zahtevni konkurenci niso uspeli — Največ pokazal Matija Krnc

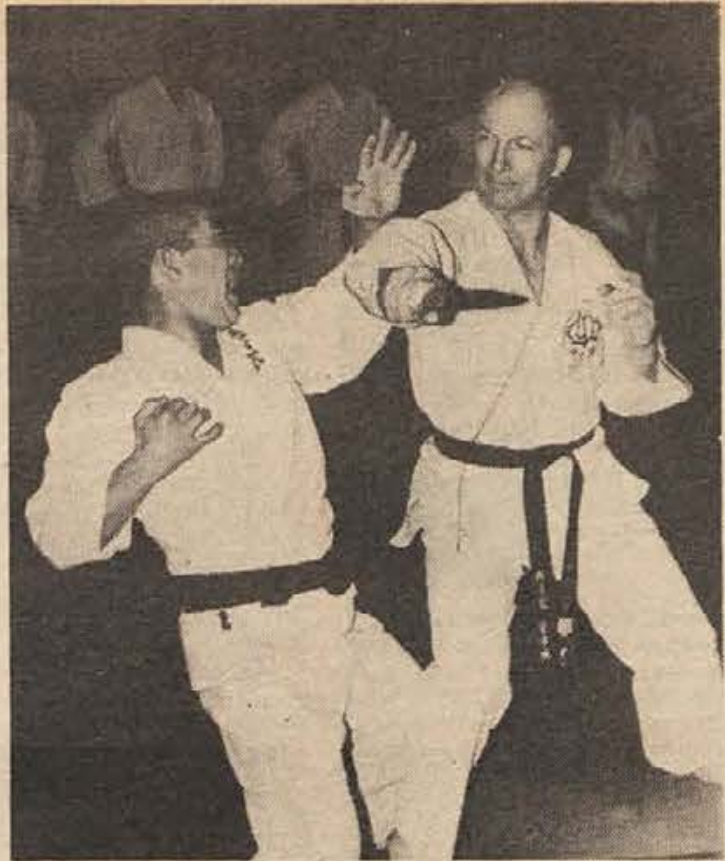
Končano je tekmovanje v prvi republiški moški namiznoteniški ligi. Novomeščani v konkurenci močnih ekip niso uspeli. Osvojili so predzadnje mesto in se bodo morali preseliti v drugo ligo, seveda če ne pride do kakšnih sprememb v tekmovalnem programu.

V zadnjem kolu so Novomeščani imeli doma srečanje z ljubljansko Ilirijo. V tej nepomembni tekmi so igrali brez volje in so doživeli hud poraz s 5:2.

Novo mesto : Ilirija 2:5, (Somrak : Petronjevič 0:2, Krnc : Golob 2:0, Uhl : Nišavič 0:2, Krnc : Petronjevič 2:0, Somrak : Nišavič 0:2, Uhl : Golob 0:2 in Nišavič : Krnc 2:0).

Čeprav so Novomeščani izpadli, so se v tem tekmovanju precej naučili. Skoda, da v njihovih vrstah nastopa samo zanesljivi Matija Krnc, ki je premagal vrsto najboljših slovenskih namiznoteniških igralcev. Če bi imel Krnc boljše oporo v nekdanjo zelo zanesljivem Marjanu Somraku, verjetno Novomeščani ne bi izpadli. Somrak na splošno ni pokazal tistega, kar so ljubitelji tega lepega športa od njega pričakovali. Najtežje pa

Olimpija	14	14	0	70:17	28
Ljubljana	14	11	3	60:33	22
Maribor	14	8	6	54:45	16
Sobota	14	8	6	52:48	16
Triglav	14	6	8	47:51	12
Ilirija	14	6	8	46:52	11
Novo mesto	14	2	12	34:64	4
Lendava	14	1	13	14:65	1

Praktičen prikaz obrambe pred napadalcem z nožem. Mojster Hisatake (na levi) je igraje obranil napad znanega karateista dr. Topiča iz Zagreba (Foto: S. Dokl)

Mojster Hisatake v Krškem

Trener in svetovalec zahodnonemških karateistov Arthur Hisatake je Krčanom demonstriral karate kot šport, ki ga s pridom uporabljamo tudi v praktičnem življenju

V petek dopoldne je v telovadnici TVD Partizan Krško demonstriral karate znani mojster tega športa Arthur Hisatake s Havajev. Več kot sto Krčanov si je ogledalo demonstracijo tega športa, ki je pod taktirko priznanega trenerja navdušil obiskovalce. Mojstru so pomagali tudi karateisti iz Celja, Zagreba in Krškega.

Najboljši je bil vsekakor dvojni med mojstrom in prizanim karateistom dr. Emilom Topičem iz Zagreba. Tekmovalca sta prikazala praktične prijeme karateja, ki pridejo v poštev v vsakodnevnem življenju. Zanimiva je bila zlasti obramba pred napadalcem z nožem, trdim

predmetom in drugim. Mojster Hisatake je vse napadalec brez težav pomiril, čeprav pri tem ni uporabil nikakršne grobosti.

Obiskovalci so imeli ob demonstraciji strokovno tolačenje, ki je imelo namen pokazati koristnost tega športa, za katerega se navdušuje vedno več mladih. Na oko sicer grobi šport je v bistvu plemenit, kajti tekmovalci morajo udarce samo nakazati, ne smejo pa udariti. Ob vsem tem pa ta šport krepi tudi značaj.

Organizator srečanja karateistov je Budokai-center iz Zagreba, ki na ta način želi razširiti ta koristen šport med mladino.

NEPRIČAKOVAN USPEH NOVOMEŠKIH KEGLJAČEV

V slogi je moč in tudi uspeh!

Novomeški kegljači so z združenimi močmi v Hrastniku presegli vsa pričakovanja — Dosegli so odličen rezultat in prvo mesto

Novomeški kegljači so preteklo soboto in nedeljo sodelovali na kvalifikacijskem turnirju v Hrastniku, kjer so se borili za vstop v prvo republiško kegljaško ligo. Na tem turnirju je sodelovalo 10 ekip, štiri najboljše pa so imele zagotovljeno mesto v kvalitetnem tekmovanju — republiški kegljaški ligi.

Novomeški kegljači, ki so pred kratkim združili vse svoje najboljše moči, so se tokrat odlično odrezali. Presegli so vsa pričakovanja in nepričakovano zasedli prvo mesto. V obeh dneh so kegljali odlično, saj so dosegli rekordno število podrtih kegljev. Sam rezultat, da je najslabši igralec podrl 853 kegljev, nam pove vse.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Novo mesto — 1. dan 7.082 kegljev, 2. dan 7.007 kegljev; 2. Rudar (Trbovlje), 3. Koper, 4. Lokomotiva (Maribor) itd.

Novomeške kegljače so zastopali: Fabjan 1.780 (907, 873), Bratož 1.736 (875, 861), Rožič 1.738 (860, 878), Barbič 1.783 (885, 898), Krušič 1.766 (876, 890), Turk 1.744 (891, 853), Mrzlak 1.773 (870, 893) in Zidanek 1.779 (918, 861).

Novomeški kegljači so s med 16 ekipami edini, ki nimajo svojega kegljišča. Zato v zahtevni republiški ligi ne moremo pričakovati kakšnih večjih uspehov. Za dosežek v Hrastniku pa gre četi novomeških kegljačev vse priznanje.

„Ljubi, pouk bo trajal danes malo dlje, pri učitelju smučanja moram nekaj ponavljati.“

Šport

LJUBLJANA — V Ljubljani se je nadaljevalo republiško zimsko rokometno prvenstvo. To nedeljo so nastopale rokometnice Brežic, ki so dosegle vse tri možne rezultate. Največ so dosegle v srečanju s Slovonom, kjer so dosegle neodločen rezultat. Brežice : Polet (Murska Sobota) 11:4, Olimpija : Brežice 10:5 in Brežice : Slovan 10:10. Na lestvici so Brežičanke trenutno pete s štirimi točkami, kolikor jih ima tudi velenjsko Gorenje. (S. N.)

MOKRONOG — Na članskem šahovskem prvenstvu Mokronoga sodeluje 14 šahistov. Po nepopolnem četrem kolu je v vodstvu Nada Peterle, ki ima štiri točke, sledijo: Hočvar 3 (1), Jurčič 3, Zutič 2,5 (1), Stefančič 2 (1), Horvat 2 (1), Tratar 1,5, Zupančič 1,5 itd. (J. H.)

CRNOMELJ — Ljubitelji športa iz Crnomolja in Bele krajine se gotovo spominjajo, kaj je pred leti pomenil Crnomelj v ženskem rokometu. Ženska ekipa Crnomolja je bila med najboljšimi v Sloveniji, saj so njene igralke uspešno igralo v slovenski rokometni ligi, sodelovale pa so tudi na kvalifikacijah za zvezno rokometno ligo. To je bil labodji spev crnomoljskih rokometnic, ker so se kasneje na žalost razšle. Pred meseci se je v Crnomelju vrnil prof. Kolarič in njegov vpliv se že pozna v športu. Športni delavci so zbrali 15 mladih rokometnic, ki jih vodi igralec Viki Lozar. To so v glavnem dijakinje crnomoljske gimnazije, računajo pa tudi na pomoč študentke Stefke Fortun. Trenirajo dvakrat na teden in jih je trener Lozar zelo pohvalil. Jeseni bo ženska rokometna ekipa nastopila v kvalifikacijah za vstop v republiško ligo. Prvi nastop bodo imele rokometnice v Karlovcu, kjer se bodo 6. februarja srečale s srednješkolskimi ekipami. Zanimanje za ženski rokomet v Crnomelju je veliko. Večina si želi, da bi ženski rokomet obnovil staro slavo. Z marljivim in prizadevnim delom upajo, se jim bodo te želje tudi izpolnile. (A. L.)

NOVO MESTO — V nadaljevanju dolenjske kegljaške lige so bila odigrana tri srečanja, ki so se končala, kot smo pričakovali. V Trebnjem je ekipa Pionirja porazila Krško s 4786:4589 (Krušič 861; Jarc 833), v Krškem pa sta bili srečanja Partizan (Zuzemberk) in Partizan (Sevnica) ter Iskra (Novo mesto) in Celulozar. V prvem srečanju so Zuzemberčani porazili Sevničane s 4612:4493 (Nose 847) ter Celulozar Novomeščane s 4793:4444 (Rumovec 835 — Badovinac 797). (J. M.)

LJUBLJANA — Med polletnimi počitnicami je gimnastična zveza Slovenije priredila seminar za mlade telovadce. Iz novega mesta je na tem 3-dnevnem seminarju sodelovalo 8 partizanovih telovadk. (K. R.)

ŠMARJETA — Učenci osnovne šole so imeli pred dnevi športni dan na snegu. Razpeloženje pionirjev in mladincev, ki so se pomerili v smuku, veleslalomu in skokih, je bilo kljub odjugi dobro. Najboljši so bili Golob, Kos, Perše, Grm, A. Košak in Andrelič. V posameznih disciplinah pa je bil vrstni red naslednji: smuk — 1. Golob, 2. Andrelič, 3. Čedelčič; veleslalom — 1. Golob, 2. Perše, 3. Kos; skoki — 1. Košak, 2. Grm, 3. Perše. (T. A.)

CRNOMELJ — Crnomoljski rokometni, ki vodijo po prvem delu tekmovanja v zasavski ligi, že precej časa trenirajo. Kaže, da bi radi osvojili naslov prvaka in s tem mesto v višjem tekmovanju. Treninge vodi prof. Kolarič. Na vadbi pa se je redno 12 do 13 igralcev. Trenirajo dvakrat na teden, v kratkem pa bodo vadili še pogosteje. V ekipi imajo nekaj novosti. Iz Novega mesta je prišel vratar Mar, vrnil pa se je znani crnomoljski rokometnik Ceko Satošek, ki bo ekipi veliko pomenil. Z opremo v klubu ni težav. Pomagala jim je tovarna COSMOS — BELT. Obljubili so jim tudi nadaljnjo pomoč, če se bodo uvrstili v višje tekmovanje. V soboto bodo Crnomoljčani gostovali v Karlovcu, kjer bodo igrali s karlovškimi srednješolci, ki so med najboljšimi v Evropi. To bo po napornem delu prva preizkušnja za precej zagrete Crnomoljce. (A. L.)

NOVO MESTO — Novomeški košarkarji, ki so si jeseni priborili vstop v prvo republiško košarkarsko ligo, se marljivo pripravljajo za zahtevna tekmovanja, ki se bodo v kratkem pričela. Trikrat na teden vadijo v gimnazijski telovadnici. Prvi preizkusno znanja bodo imeli na bližnjem zimskem košarkarskem prvenstvu v Trebnjem. (M. H.)

BRKOVA OCENA Med vojno so sovražna letala pogosto priletela na osvobodjena področja in metala letake, ki so vabili partizane, naj se vidajo. Tako je takšno Paveličevo letalo nekod priletelo tudi nad gorsko bosensko vas. Ko je stari kmet Brko videl, da letalo meče letake, je poklical vnuka: „Hitro, otroci, poberte mi te Antejeve papirčke!“ (Letake so namreč kmetje uporabljali za zvijanje cigaret.)

Ko so mu otroci prinesli letake, je Brko enega vzel, otipal, nato pa zmajal z glavo in zabundal: „Eh, Ante, kmalu te bo vrag vzel! Zdaj tmaš že papirčke zanic!“

POLITIČNA PREDVIDNOST

Avdo Mujt iz Foče je videl v prvih dveh letih vojne različne vojake: Nemce, Italijane, ustaše, četnike in domobrance. Zmeraj mu je življenje „viselo na niti“, vendar si je rešil glavo, ker se ni „mesal v politiko“, kot je dejal. Tako je dočkal tudi partizane.

Nekoga dne je Avdo stopil v kavarno pri mostu in zagledal v nji tri partizane, ki so pili čaj. Pozdravil jih je, se usedel v kot in naročil:

„Hej, natakar, kavo!“

„Srbsko ali turško?“

Avdo je prebledel, pogledal izpod čela partizane, in ko se je prepričal, da niso slisali, je dejal potihno:

„Nočem kave! Prinesi mi čaj.“

„Ruski ali kitajski?“ ga je vprašal natakar.

„Za božjo voljo, nesrečnej, nikar me ne mešaj v politiko, ampak mi prinesi kar kozarec vode.“ je jezno odgovoril Avdo.

ZANESLJIVA ORIENTACIJA

Vsa Prešernova brigada je bila nekoč stitrideset dni obkoljena na Krimu. Ker so več dni jedli samo čorbo in neslano meso pobitih sovražnikovih mežgov, so boreci bolehal; zlasti so imeli težave s črevesjem. In prav tedaj so dobili ukaz, da morajo v hitrem maršu na dolgo pot po hosti brez steza in porči. Ko je glavnina prišla na cilj, so ugotovili, da manjka dvajset borcev. No, čez dobro uro sa tudi ti prišli za njimi.

„Kako ste se vendar orientirali sami, brez vodnikov?“ so jih začudeno vprašali.

„Prav lahko – po vaši sledi, saj ste pustili pojno kakove!“

Anglija se smeji z golim policajem vred

Tudi najbolj pošten človek ne more živeti v miru, če mu tega ne privoščijo hudobni sosede. Za to življenjsko izkušnjo je bogatejši neki 39-letni angleški policaj. Šimpatični „bobi“, kot pravijo Angleži svojim policajem, je imel navado, da je po službi doma odložil uniformo in se z vsó družino nag sprehal po svoji hiši. Neka soseda ga je naznanila. Zdad pa je odločilo sodišče:

„Ničče ne more Angleži odgovoriti, da se ne bi gol sprehal v svojem stanovanju.“

Vesoljni angleški otok se veseli gornje razsodbe, ki kaže, da je starodavno geslo „Moja hiša je moj grad“ obveljalo tudi pred sodiščem. Policaj pa se smehlja:

„Mreža okoli moje hiše je visoka 1,80 metra. Ali ni čudno, kako ljudje zrastejo, kadar mislijo, da morajo braniti kakšno neumno, plesnivo predstavo o morali sosedov?“

DO LETA 1980 ŽE 22 MILIJONOV IN 834 TISOČ JUGOSLOVANOV?

Pred našim četrtem popisom prebivalstva

Po »kratekem popisu« prebivalstva v SFRJ je bilo marca 1948 od vsega prebivalstva Jugoslavije 9 odst. Slovencev, leta 1953 nas je bilo 8,8 odst., leta 1961 pa 8,6 odstotka — Ocena za Slovenijo: konec lanskega leta nas je bilo milijon in 726.000 prebivalcev

Nadaljujemo zanimive podatke, ki jih objavlja Zavod SR Slovenije za statistiko pred letošnjim popisom prebivalstva in stanovanj, ki bo potekal od 1. do 10. aprila letos. Nikogar ne more biti med nami, ki bi oimaložuvaloče zamahnil z roko, češ kaj me briga ta popis! Gre za zares pomembno statistično akcijo, ki bo prvih deset aprilskih dni zajela podne, še tako odmaknjeno naselje ali vasico v Jugoslaviji. Podatki popisa pa so že zdaj predmet številnih uganj; vse nas vedno najbolj zanima, koliko nas je v državi po zadnjem ljudskem štetju, ki je bilo leta 1961.

Zaradi močnega izseljevanja, ki je zajelo slovensko ozemlje v drugi polovici 19. stoletja (takrat se je odselilo tudi največ naših rojakov iz Bele krajine čez ocean v daljne ameriške dežele), je število prebivalstva v naših krajih naraslo od 1846 do 1857 samo za pištih 18,8 odstotkov, medtem ko se je v istem času v Avstro-Ogrski povečalo kar za 57,5 odst.

V prvi svetovni vojni je avstro-ogrsko monarhija razpadla. Večina slovenskega ozemlja je bila vključena v Jugoslavijo, čeprav je bilo štó tisoč krat: leta 1948, 1953 in 1961. Najprej so 15. marca 1948 popisali prebivalstvo namesto predlanskega popisa, ki bi bil moral biti leta 1941, a ga zaradi vojne seveda ni bilo. „Kratek popis“, kot imenujejo popis 15. marca 1948, je bil hkrati nekak obracun prebivalstva med drugo vojno.

Drugi povojni popis, 31. marca 1953, sodi že v vrsto svetovnih popisov, ki so vsaki deset let po sklepih mednarodnih statističnih organizacij. Uključen je bil z mednarodnimi zahtevami popisov, bil pa je hkrati tudi podlaga za naš popis v letu 1961. Četrty popis prebivalstva v Jugoslaviji se nanašaja na drugo eno ekukcije zadnjih dveh popisov. Pri tem je pomembno, da vemo vsa naslednje:

Podatke o prebivalcih, gospodinjstvih in stanovanjih bodo zbrali popisovalci v času od 1. do 10. aprila 1971 po stanju ob polnočni meji 31. marcem in 1. aprilom 1971. V času od 11. do 15. aprila bodo popisovalci in inštruktorji pregledovali in uređili zbrano popisno gradivo ter ga pripravili za občinsko popisno komisijo.

Vsak popisovalec bo v 10 dneh popisal približno 350 do 400 enot: prebivalcev, gospodinjstev, stanovanj. Vsi popisovalci in občinski inštruktorji bodo imeli poseben potuk. Popis pa bo dal hkrati tudi vse podatke za centralni (osrednji) register prebivalstva. V njem bodo imeli v vsaki občini na enem mestu zbrane in dosegljive vse liste podatke, ki smo jih državljani dolžni dati. Centralni register prebivalstva bodo sproti dopolnjevali in bo zato dragocen vir trajno vrednih podatkov.

Sodišče v britanskem mestu Leedsu je odklonilo pričevanje 9-letnega dečka, čeprav je bil edina prič ura svoje matere. Utemeljitev: „Deček ne more pričati, ker ne veruje v Boga!“

Tri mesece je star tale fantek, katerega življenje je viselo na nitki

Samo umetne ledvice pomagajo Italijanki Giannini Bizzotto, da je še živa. Kljub temu pa je gospa Bizzotto tudi pri takem zdravju postala srečna mamica!

Knjige za nove naročnike

Med 124 novih naročnikov zadnjega tedna je žreb v torek opoldne razdelil 10 knjižnih nagrad. Po pošti jih bodo dobili: Boža Podpadeč, Stefan 9, Trebnje na Dol.; Ana Peško, Reška c. 2, Kočevje; Anton Šilc, Zlobič 43, Ribnica; Marija Ogorevc, Šromlje 18; Anica Špiler, Černelcova 3, Brezice; Mirko Kloubčar, Butorja, n. h.; Črnomoj; Jože Črnčič, Grbišče 53, Gradec; Jože Lavrinček, Trška gora 10, Krško; Marija Kovačič, Ivanja vas 5, Mirna peč in Bojan Košir, Smarčna 19, Boštanj.

na črnem kontinentu

14. Kadar se Alah oglasi z minareta, takrat otrpne vse, kar leze in gre na Jutroven. No, razložimo malce, kako je pravzaprav bilo s tem „Alahom“! Ko se je Paradižnik nacakal pred pivnico, ko je dobera pozdravil svojega mačka, je stopil v trgovino za Klaro. Debelo je pogledal: Klara ni bilo v trgovini.

Novomeški kegljaci so prišli v slovensko ligo: kako so ga mogli tako polomiti! Zdad bodo zahtevali pa za kegljišče, nesramneži...

Na Jasnici bodo imeli v baru strip-tease. Po izkušnjah prerokujem: ko bodo goste popobnoma slekli in oskubili, bodo tudi slapičurne ukinitili...

25 let je trajalo, preden je zmanjkalo mnenje. da Novo mesto potrebuje izpostavo za mednarodni promet: zdaj sta jo istočasno odprli Fersped in Inter-urapo. Pričakujemo lahko, da se bodo tako oddolci še Gorjančci. Vse za poslovnost in konkurenčnost!

Ljudje postajamo čez vse lagodni: trebanjski občinski predsednik Ciril Pevec in novinar Marjan Legan se pogovarjata na trebanjski strani Dolenjskega lista, stanujeta pa v sosednjih blokih! Mar bi se pomenila doma...

Predsedniku CK ZKS Francetu Popitu so v novomeškem Labodu že ob vohodu pokazali prevozno sredstvo hodčnosti: „Jurman“ je boječe odmikal voz s konjsko vprego...

Letošnja sezona ribolova v Krki je tako uspešna, da se bojim, da tuji krivolovci, ki poleti nastopajo z ostrmi, ne bodo imeli kaj nabudati...

Po devalvaciji dinarja v novomeških podjetjih izjavljajo, da je bila potrebna in koristna: če bo šlo industriji zaradi tega bolje, lahko dinar še nekajkrat devalviramo!

Grid for a crossword puzzle with numbers 1-47.

Zmaj, hujši od Brdavsca

Pravijo, da se je na Dolenjsko prikradel hud tolovaj. Menda je kača ali zmaj z več glavami. Imena mu ne vedo, tudi videti ga ni mogóce, pa vendar vs ljudje trepetajo pred njim. Presneta reč vendar, saj je huši od Brdavsca, da si nihče več ne upa nadjeti. Kdor se je skušal z njim, gotovo je bil zmagov, dasiravno Dolenjci niso boječi ljudje.

Danes teden me je kobilica po zasnežen poti zanesla na Dolenjsko in, kar mogoče pogledal, vse je bilo črno. Ljudje so klavno lazili kakor mravlje, kadar se jim zapali mravljice, pa vprašam: „Kaj pa vam je, da vse žahuje?“

„O, nadloga, nadloga!“ vpije malo in veliko, može in žene. „Globoko v srce nas peče sramota, da imamo tako slabe krave, akoravno so plemenite.“ Od vespovsod je pridro še drugo ljudstvo in vpijo na vse grlo: „Krpnan nas bo ote! Hvala Krpnanu, da je prišel!“

„J, kaj vam pa je? Menda se je vsem znesalo, ka-li?“ pravim.

Njihov glavar me potegne za komolec klavar nekaj cesar Janez, saj do rame ni segel, pa pravi: „Glej, Krpnan!“

„Bes te opali! Kako sem bil jezen, da nisem vzel s sabo kija in mesarice! Posvetil bi temu zmajcu po nepravdskosti glavih, da bi vedel, kdaj je goljufal uboge kmete.“

MARTIN KRPNAN

Se ena križanka za kratek čas

VODORAVNO: 1. pišč mihovinar, 7. delo tlačanov, 12. plaz, 13. vrsta meca, 14. ime nasega glasbenika Sosa, 15. francoska letalska družba, 16. kemijski simbol za kositel, 17. delovni načaj, 18. darilo, 49. del knjige, 21. življenjska tekovina, 22. azijski polotok, 24. nestrokovnjak, 25. žuželka, katere pik je precej boleč, 26. klepetav človek, 27. generalni sekretar OZN, 30. ko-

šter, 31. kalcij čimčen za proizvodnjo piva, 32. ponovni nast, 36. trenje, 37. ameriška kmetija, 38. vrsta vrbe, 39. površinska mera, 40. pritrilnica, 41. kemijski simbol za titan, 42. električna enota za moč, 43. vrsta mikroorganizma, 45. mostovž, 47. vrtna rastlina, 48. redka kovina (simbol La)

NAVPIČNO: 1. nerazcepjen kos lesa za kurjavo, 2. orad, 3. zapreka, 4. Kant Immanuel, 5. letopisec, 6. liče, 7. največje obradnjansko mesto, 8. industrijska rastlina, 9. ameriška tiskovna agencija, 10. že umrli slovenski revolucionar, predsednik prve slovenske vlade, 11. zdravilna rastlina, 20. avtomobilska oznaka Sarajeva, 21. tatarski poglavar, 23. junak mnogih avanturističnih filmov, tajni agent 007, 24. velika sibirski reka, 26. vrsta zajca z dragoceno krznom, 27. zakoni, ki usvajajo obstoj države, 28. slika pogleda od zgoraj, 29. germanski orel, 30. veliko ljubljansko uvozno podjetje, 32. avtomobilska oznaka Pančeva, 33. mesto v Boki Kotorski, 34. žensko ime, 35. hudobec, vrag, 37. pleme, 40. način izvajanja v glasbi, 44. del v morje segajočega kopnega, 46. avtomobilska oznaka za ital. mesto Trento.

Rešite zadnje križanke

VODORAVNO: 1. stavba, 7. prstan, 8. Lea, 9. RG, 10. Am, 11. oje, 12. vandala, 14. Rina, 15. kvas, 17. raven, 19. prijem, 21. ai, 22. Di, 23. Venera, 26. etapa, 27. črna, 28. okra, 31. taster, 33. RR, 34. Ana, 35. eta, 37. or, 38. salama, 40. klepet

Zato se morajo naglo znebiti Hitlerja in nacističnega režima, če naj sploh se upajo, da bodo dobili kak mir, ki bi zagotovil, da zavezniki ne bodo preplavili same Nemčije in je uničili.

Stauffenberg in njegovi sodelavci so v Berlinu naposled izpili svoje načrte. Vse skupaj so jih imenovali „Velikr“ — utresčen vzrok, zakaj Valkire so bile po nordijsko-nemški mitologiji prepele, a grozljive deklacije, ki so se sprelatavala nad starodavnimi bojišči in izbirale one, ki naj padejo pod mečem ali sulico. Tu naj bi Valkire izbrale za smrt Adolfa Hitlerja. Po neki usodni ironiji je načrt Valkire pred padcem admiral fuhrerja admiral Canaris, češ da gre za načrt, po katerem bi brambavska vojska za primer upora med milijoni tujih delavcev v Nemčiji prevzela nase skrb za varnost Berlina in drugih velikih mest. Možnost, da bi do taknega upora prišlo, je bila silno piča, ker tuji delavci niso bili niti oboroženi niti organizirani, toda nezaupljivo fuhrerju se je zdelo, da v oboroženem kotu proti kakemu vernost. Zdad, ko so bili vsi krepki vojski zdroma, bodisi na frontah, bodisi pri zatiranju prebivalstva po zaslednih deželah, je zrlaka pripravljene kate za primer vstaje med tolpami mrkih sužnjav. Tako pripravljene spremitve v siljano krinko za vojske zarotnike, ki so zdaj lahko posvemo odkrito načrtovali, kako naj bi nadomestna vojska prevzela nadzorstvo nad glavnim mestom in drugimi, na primer nad Dunajem, Muenchnom in Koelnom. Zgodilo naj bi se to takoj, ko bo Hitler mrtev.

Glavna ovira, ki jim je bila napoti v Berlinu, je bilo to, da so imeli zelo malo čet, da pa je bilo v glavnem mestu dosti več sesoskih oddelkov. Bilo je tudi veliko enot Luftwaffe, ki so v mestu in okolici okrbavale protiletalsko obrambo. Te čete bi ostale zveze Goeringu in bi se v primeru, če bi redna vojska nastopala prepačasti, gotovo postavile po robu ter skušale ohraniti nacistično vladavino, tudi če bi bil Hitler mrtev. Protiletalske topove bi lahko zasutke proti vojski. Po drugi plati pa so pridobili zveze policijo, katere načelnik grof von Helldorf se je pridružil zaroti.

Stauffenberg je spričo premoči SS in Luftwaffe poudarjal, da je treba seči po nadzorstvo nad glavnim mestom natanko o pravem času. Najvarnejši bosta prvi dve uri. Tudi bodo čete redne vojske morale zasesti vsenemski radijski center, dve radijski postaji, brzojavno in telefonsko centralo, predsedstvo vlade, ministrstva in sedčš SS ter gestapa. Skupaj z sesoskimi častniki je treba zapreti tudi Goebbelsa, ednega vodilnega nacističnega, ki redko odhaja iz Berlina. Hkrati bo treba glavni stan v Rastenburgu tisti hip, ko bo Hitler ubit, odkesati od Nemčije, tako da ne Goering ne Himmler in tudi ne Kak nacistični general, na primer Keitel ali Jodl, ne bodo mogli seči po krmilu in zbirati čet okrog dedičev nacističnega režima. Dolžnost, da bo poskrbel za to, je prevzel general Felgiebel, načelnik oddelka za zveze, ki je bil stalno v fuhrerjevem glavnem stanu.

Sele potem, ko bo v prvih dveh urah po udaru vse to opravljeno, bodo lahko razposlali po radio, telefonu in brzojavno vnaprej pripravljena sporočila poveljnikom nadomestne vojske v drugih mestih in vodinim generalom, ki poveljujejo četam na frontah in na okupacijskih območjih. Povedali bi jim, da je Hitler mrtev in da so Berlinu ustanovili novo, antinacistično vlado. Vstaje bo treba dokončati v štiriindvajsetih urah. Torej mora nova vlada že trdno držati vajeti v rokah. Če se to ne zgodi, št urovnega omahljivi generali premisliti. Goeringu in Himmlerju bi se potem nemara postročilo, da jih zberejo okrog zobe, temu pa bi dedila državljanska vojna. Če bi prišlo do tega, bi popustile fronte, sledila bi zmehda in zlom, ki so se jima zarotniki želeli izogniti.

Upšeh je bil torej povsem odvisen od tega, kako naglo in krepko bodo zarotniki potem, ko bo Hitler mrtev — za to pa bo poskrbel sam Stauffenberg — znali izkoristiti čete redne vojske v Berlinu in okolici. To pa je bilo trno vprašanje.

Ukaz za začetek Valkir bi v občajnih razmerah lahko izdal samo glavni poveljnik domače ali nadomestne vojske, general Fritz Fromm. Nad tem človekom pa je prav do zadnjega vstaja vprašal. Zarotniki so ga obdoločali skozi vse leto 1943. Navpelo so prišli do sklepa, da se bodo nanj lahko dokončno zanesli šele, ko bo moč videti, da se je vstaja posrečila. Na upšeh pa so se zanašali tako zelo, da so sestavili vrom „Frommovih“ ukazov, ki pa Fromm zanje sploh ni vedel. Če bi Fromm v oddolčenem trenutku omahoval, bi ga nadomestili z generalom Hoepnerjem, odličnim tankovskim poveljnikom, ki ga je bil Hitler po bikri pred Moskvo pognal čez prag in mu prepovedal nositi uniformo.

Zarotniki so si belili glavo tudi z vprašanjem, kaj storiti s še enim pomembnim berlinskim generalom. To je bil general von Kurtzeleisch, nacist od glave do pete, ki je poveljeval v Wehrkreisu III, v katerem sta ležala Berlin in Brandenburg. Sklenili so, da ga bodo prijeli, na njegovo mesto pa postavili generala Freiberra von Thunena. Berlinski poveljnik general Paul von Hase je bil član zarote. Lahko so se torej zanašali, da bo ob prvem in najvažnejšem koraku, ob zavzemanju mesta, pognal v tek krajevno posadko.

Stauffenberg in Tresckov sta razen podrobneja načrta za prevzem nadzorstva nad Berlinom skupaj z Goerdelerjem, Beckom, Witzlebom in drugimi sestavila navodila za okrožne vojske poveljnikov, kakoj naj prevzamejo oblast nad svojimi območji, zatro SS, pozaprejo tudi nekaj zveznih razglasov, ki naj bi jih v primerenem trenutku nastavili na oboroženo silo, nemško ljudstvo, na tisk in na radio. Nekaj jih je kot novi državni vodilji podpisal general Beck, druge kot vrhovni poveljnik oboroženih sil feldmaršal von Witzleben, tretje pa kot kancler Goerdeler. Ukaze in razglase sta pozno ponoči v najstrožji tajnosti preprikavali na Bendlerstrasse dve pogumni zarotnici: Frau Erika von Tresckov, žena generala, ki je bil eden glavnih zarotnikov, in Margarete von Owen, kič upokojnega generala in tajnica pri dveh nekdanjih glavnih poveljnikih kopenskih sil, pri generalu von Hammersteinu in generalu von Fritschu. Listine so potem spravili v blagajno generala Oblichtra.

Načrti so bili torej pripravljani. Dokončali so jih pravzaprav že ob izteku leta 1943, a poteklo je nekaj mesecev, pa niso ukrenili ničesar, da bi ureničili, kar je bilo v njih zapisano. Toda dogodki sledijo niso čakali zarotnikov. Junija bilizal gestapo, da jim zmanjkuje časa, ki je predvsem se jim je vse bolj videlo, ki so vedeli za zaroto, na primer grofa imneval, so zapirali več ljudi, ki so vedeli za zaroto, na primer grofa von Moltkeja in člana kraisauskega kroga. Mnogo so jih usmrtili. Himmlerjeva tajna policija je tako pozorno nadzirala Becka, Goerdelerja, Hassella, Witzlebna in druge, da so se dežalje teže sestajali. Himmler je že spomladaj opozoril padlega Canarisja, da dobro ve, kako general in njihovi civilni prijatelji kujejo zaroto. Omenil je, da Becka in Goerdelerja nadzoruje. Canaris je vse to sporočil Oblichtru.

Prav tako zloveci za so se razvijale razmere po bojiščih. Videti je bilo, da bodo Rusi sprožili splošno ofenzivo. Rim so morali izprazniti in ga prepustiti zavezniškimi silam. (Padel je 4. junija.) Na zahodu je kazalo, da se bo vsak hip začela zavezniška invazija. Nemčijo utegne delerni hip doleteti vojski poraz — se eden bo padel nacistični režim. Med zarotniki je bilo celo vse več takih, na katere je močrnosti vplivala miselnost kraisauskega kroga; mešli so, da bi bilo bolje prepričati nacistično vojsko ter priti do Hitlerja, da bi padla odgovornost za splošno na Hitlerja in nacistične. Če bi jih strogoljavila, bi nemara je podeli novo hajko o „možu v hrbet“, kakršna je že po prvi svetovni vojni zaslepla nič koliko Nemcev.

— Vidis, Janez, zares bi morali več na zrak, premalo se gibljemo, toda kaj, ko so trgovine ob nedeljah žal zaprte! ...

„Tihomir, ali si že slisal o nesreči, ki je prizadela ubogega Feliksa? Pobegnil je z mojo ženo ...“

„Lahko noč in upamo, da ste imeli dober sprejem ...“

„Veš, Marjanček, zares potrebujem toliko pene — sicer ne smem biti z moškim skupaj v kopalni kadi!“

Kaj so pred 80 leti pisale

Dolenjske Novice.

Sibirski zima (Hud mraz) ni le pri nas ampak tudi drugod pritiska prav nenavadno — v nekaterih krajih npr. na Tirolskem, ne pomnijo takega. V Benetkah celo je jelo po mostu vze morje zmrzovati, tako da manjše ladje ne morejo več pluti. (Odlikovanje.) Prevstilo cesar je odlikoval g. Martina Moharja vodjo pomožnih uradov v Novem mestu o priliki njegovega vpojojenja z zlatim križcem s krono za zasluge njegove pri mnogoletnem vsestransko uspešnem delovanju. Castitamo! (Castim občanom) imenovala je občinska kosteljska čv. Kapelana v Šentjuhu pod Kumom Ivana Nemanjčiča. Castitamo! (Maskarada), katero priredita naša Čitalnica in „Sokol“ na pustni torek 11. februarja, obeča tudi letos biti sijajna, kakor je sklepali iz pripravljanih med „Sokoli“. (Letošnja ljudska štetev.) V Novem mestu je bilo skupno število stanovalcev dne 31. decembra pr. l. 1965. — Zadnje štetje leta 1880 je kazalo 2066 ljudi. K temu se opomni: Leta 1880 je bilo kaznjencev 118, letos samo 71, odbitek toraj 47 in vojakov kacih 64 mož skupaj 111. Ako v postev menjelimo, da je bilo isti dan nekaj družin odsotnih in se niso tukaj štele, je sedanje število prebivalcev prilično enako z onim leta 1880. V občini Toplice pri Novem mestu je 2879 ljudi, 111 konj, 1263 govodi, 33 ovc, 924 svinj, 235 panjev čebel. Poljanice imajo 750 ljudi, 22 manj

POPIZMI

Skovanka v naslovu je hila narajena med obiskom Franceta Popita v Novem mestu in nima nobene zveze s pop glasbo, ki jo mladi tako obožujejo. Predsednik je bil očitno dobro razpoložen - nekaj njegovih bodic in izjav tokrat zapisujemo.

Ko je na občinskem komiteju tajnica prinesla kavo, jo je predsednik vprašal: „Od kod ste jo pa prinesli?“ „Sama sem jo skuhalo,“ je odvrnila in zanikala, ko jo je vprašal, če ima posebne šole za kuhanje kave. Predsednik je kavo spil prvi, takoj nato pa še eno: dokaz, da tudi praksa nekaj velja!

Ko so govorili o krajevnih skupnostih, je France Popit menil, da jih je 20 pre malo za novomeško občino: „Razvejavati bi jih morali kot nekoč ljudske odbore, saj zdaj vaški odbori niso dovolj. Kako bi se počutili občinske skupščine, če bi bile samo podaljšana roka republike?“ je vprašal predsednik.

V Labodu je Popit z zanimanjem gledal proizvodnjo. Avtomat, ki dviga srajce in jih prenaša, ima obliko dveh rok. Ena roka je večkrat zgrešila srajce. France Popit je nekaj časa gledal, potem pa mu je direktor Laboda Petan pojasnil, da so srajce preozke, zato roka ne more zagrabiti. „Seveda,“ mu je viskočil v besedo predsednik, „to je racionalizacija, človek pa potem kolne, ko mu je srajca preozka.“

„Sistem otroškega varstva je treba prilagoditi potrebam. Kako naj zdaj delavci plačujejo po 400 dinarjev za varstvo? To si lahko privoščijo samo tisti z najvišjimi dohodki. Ti pa si tako ali tako lahko privoščijo tudi služkinje,“ je rekel France Popit, ko so se pogovarjali o pomoči zaposlenim ženskam.

V Krki so povedali, da je njihov uvoz vočji od izvoza. „Po devalvaciji boste pač malo tepni,“ je dejal Popit, „saj ste doslej pobirali suzetano,“ se je zamejala. „To pa ni očitke, ko bi bilo le več podjetij z veliko akumulacijo!“

V Krki so tudi rekli, da se jim je po razvednotenju dinarja precej zamajal načrt. „Saj to bi morali pričakovati!“ Že, so mu odgovorili, z inflacijo smo računali, z devalvacijo pa ne... „Saj prihaja razvednotenje vsakih stvari ali pet let,“ se je nasmehnil Popit. „Je torej to sistem?“ so bili radovedni predstavniki Krke. „To ne, ampak če ne znamo dvigati produktivnosti, druge možnosti ni,“ je dejal France Popit in pristavil, da to ni za časopise.

Ko se je predsednik centralnega komiteja ZK Slovenije France Popit v Novem mestu pogovarjal s predstavniki družbeno-političnih organizacij, je poudaril: „Ob devalvaciji dinarja moramo še posebej gledati na standard delovnih ljudi. Ne moremo reči: razvednotenje dinarja je dejstvo, zdaj pa se znajdi vsak, kakor veš in zna!“

SENTJERNEJČANI V VELENJU

Kljub slabemu vremenu je smučarski klub Velenje priredil v nedeljo, 31. januarja, smučarske tekme na 45-metrski skakalnici, ki se jih je udeležilo 130 skakalcev. V poskusnih skokih so Sentjernejčani skakali zelo dobro, saj je Selak skočil 37, Sinkovec 35, Vinšek 31, Sluga 31 in Bratkovič 31 metrov.

Popoldan pa je deževalo, zato je organizatorje in tekmovalce motil dež. Sentjernejčani so, razumljivo, skakali slabše, dosegli pa so naslednje uspehe: starejši pionirji - Sluga (26p), starejši pionirji - Sinkovec (34, 32), Vinšek (28,5, 27); člani - Bratkovič (30,5, 29), Selak (35,5, 33p), Pavc (27,5, 27p) in Potočar (29,5p, 26p).

J. SINKOVEC

Odjuga v mladinskem klubu

Pomembne odločitve mladih na občnem zboru

Da imajo prostori mladinskega kluba v Seidlovi ulici svoje stalne obiskovalce, ki so te prostore sprejeli za svoje in se zelo zanimajo, kako in katere dejavnosti bodo lahko razvijali v njih, je pokazal tudi občni zbor kluba prejšnji teden. Zbralo se je okrog 50 fantov in deklet, pretežno dijakov srednjih sol, ki so v živahni razpravi odkrito povedali svoje želje in pripravljenost za delo v različnih dejavnostih.

Priznali so, da dosedanje delo ni rodilo uspehov, ker je bilo neorganizirano in neučrtno. Potrebno je razviti te dejavnosti, ki zanimajo večino, in delo uskladiti tako, da bo njim samim v zabavo in korist. Pokazalo se je, da je največ zanimanja za

glasbeno in kulturno dejavnost. V ta namen so tudi ustanovili glasbeno in kulturno sekcijo ter posamezne člane zadolžili za delo. Za vodji glasbene sekcije so izvolili Tonija Vovka in Jožeta Tisuja, za kulturno pa Mira Gutmana in Tonija Vovka. Imenovali so tudi komisijo za red in mir (Sergio Žižic, Draga Kralj, Franci Košiček), ki naj bi skrbelo, da v klubu ne bi bilo razgrajanja in nesnage. Takih očitaj si klub ne sme več dovoliti, so dejali. Izvolili so tudi sedemčlanski odbor, ki bo vodil celotno delo kluba ter pregledal in sprejel statut in pravilnik o redu in miru. Vodstvo kluba je sklenilo, da bo takoj začelo z delom.

A. V.

Letos nova trgovina v Šentjerneju

Trgovsko podjetje Dolenjka bo pričelo spomladi z gradnjo nove samopostrežnice v Šentjerneju - Bogat razvojni program podjetja do leta 1975 obljublja še marsikaj

Trgovsko podjetje „Dolenjka“ iz Novega mesta je v zadnjih letih napravilo lep razvoj. Delovni kolektiv sledi hitremu razvoju, zato se danes lahko postavi s trgovsko mrežo, ki je dobro razpredena. Samo v zadnjih letih so zgradili oziroma prenovili prodajnih in skladišnih prostorov s površino 7000 kvadr. metrov. Lani so dosegli že 100 milijonov dohodka; promet pa se je povečal za 36 odstotkov, zaposlenost komaj za

4 odstotke. Tudi osebne dohodke so povečali za 28 odst., za sklade pa so namenili 20 odstotkov.

Podjetje ima v načrtu do leta 1975 zgraditi dve samopostrežnici in blagovnico. Najprej bo na vrsti gradnja samopostrežne trgovine z bifejem v Šentjerneju. Zaradi njene gradnje je bilo v zadnjih letih precej prahu. V novi stavbi bodo tudi prostori za krajevno skupnost, družbeno-politične organizacije, milico in

PIONIR v obroču stabilizacije

»Samo čakati na nove predpise in na to kaj bodo ukrenili zgoraj, je premalo,« pravijo pri SGP PIONIR Novo mesto

Eden izmed poglavitnih krivcev v zmanjšanju dinarja so prevelike naložbe. To hkrati pomeni, da bomo prihodnje vlagali manj. Tega slednjega se najbolj zavedajo pri SGP PIONIR Novo mesto, saj manj naložb pomeni za gradbenice manj dela.

Zadnji srečnej Marjan Bračička

Letošnja izredna suščja sezona v novomeški ribiški družini je končana. Odlov je presegal vsa pričakovanja, saj so domači in tuji ribiči ulovili 27 sulcev v skupni teži 224 kilogramov. Tako obilne sreče ribiči na Krki že dolgo niso imeli, bila je nekaj posebnega.

Zadnjega sulca iz „določenega kontingenta“ je nekaj dni pred uradnim zaključkom sezone ujel novomeški ribič Marjan Bračička. Sozajemno majhnega „kraljeviča“ - tehtal je nekaj več kot 5 kilogramov, je Bračička ujel pri izlivu Radešice v Krko.

Kolektiv v čast je treba poudariti, da se jih ni lotil brezglavi strah, ko so sami med seboj tehtali, kaj prinašajo novi ukrepi. Kar hitro so ugotovili, da ne smejo zgolj čakati kaj bodo prinesli novi predpisi in stabilizacijski ukrepi, ampak se tudi sami v okviru svojih možnosti pripravljati na prihodnost.

Ugotovili so, da se jim ni bati tako velikih pretresov, kot so jih doživeli ob začetku reforme, ko so imeli zaradi omejitve investicij kar iznenada za polovico manj dela. V zadnjih letih so prizadevno vlagali denar v posodobitve opreme, se zavzemali za sodobne postopke v gradbeništvu in podjetje organizacijsko utrdili. Če so bili zmorni prenesti pretrese 1966. leta, se jim tudi zdaj ni treba bati najhujšega.

Ker ne bo toliko naročil za gradnjo proizvodnih objektov, se bodo kar najbolj usmerili v stanovanjsko gradnjo. Skrbno bodo spremljali in posnemali razvoj gradbeništvu doma in po svetu in sproti osvajali vse, kar je od tega dobrega. Zavzeli se bodo zlasti za dela in naročila na tistih območjih, kjer že imajo organizirana večja gradbišča in kjer so že naložili denar za nakup zemljišč. Po sodobnem marketing postopku bodo raziskovali tržišča na Hrvaškem, v Srbiji, Bosni in Sloveniji, v kolektivni pa se bodo zavzemali za večjo produktivnost in za bolj zavzeto delo. Takšna priprava in takšne ugotovitve so kolektiv v oporo, da se ne boji hudih dni, o katerih povsod prav zdaj toliko razmišljamo.

MILOŠ JAKOPEC

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Mihael Gril, delavec iz Regerče vasi; Karel Barbič, Marija Gazvoda, Jožeta Jakše, Ivan Jakše, Anica Grabrijan, Magda Zupančič, Ana Brule, Tončka Zadnik, Jože Berkopec, Ana Dragan, Franciška Kele, Ivan Pavlič, Martin Ajdišek, Franc Primo, Bojan Čeh, Martin Zura, Vili Udovč, Marija Červan, Marija Božič, Danijel Zadnik in Jože Miklič, člani Novoteksa, Novo mesto; Jožeta Črnič, Ivan Šimenc in Miha Markovič, člani Novolesa, Straža; Franc Zupančič in Alojz Juršič, člana Gradbenega obrtnega podjetja, Novo mesto; Alojz Malnar, Ivo Moravec, Alojz Hrastar in Bajro Palčič, člani Pionirja, Novo mesto; Franc Turk in Miha Brulc, člana IMV Novo mesto; Bojan Bele, član Vektorja, Novo mesto; Ivan Rogina, Ivan Medic, Jože Pugalj in Miha Turk, člani vodovoda, Novo mesto; Majda Vovk, frizerka iz Gornje Straže; Anton Vidmar, član Varnosti, Novo mesto; Mihaela Kozoglav, gospodinja iz Sentjošta; Ana Juršič, gospodinja z Dolza.

Pokal moramo obdržati!

Skupni načrti in akcije mladine in vojakov

Sodelovanje med mladino in vojniki je že tradicionalno. Dokaz prizadevanj novomeške mladine in vojakov garnizije na tem področju v lanskem letu je prvo mesto in pokal na republiškem tekmovanju. Oboji so sklenili: „Pokal moramo obdržati!“

Sodelovanje med novomeško mladino in vojniki je že lani preraslo obliko občasnih srečanj. Vse skupne akcije so bile posledica stalne povezave med vojniki in mladino v posameznih specializiranih organizacijah. Poseben uspeh se je pokazal v sodelovanju na področju splošnega ljudskega odpora, na športnem, zabavnem in kulturnem področju. S tem seveda še niso izkoriščene vse oblike sodelovanja.

Ob skupni analizi dosedanjega dela so oboji ugotovili, da bo še treba okrepiti stike vojakov z delavsko mladino, še bolj vključiti mlade vojaške starešine v delo specializiranih mladinskih organizacij, skupno poskrbeti za ureditev zapuščenih spomenikov in oživljanje preteklosti iz NOV, fante, ki grede k vojakom, seznanjati z vojaškim življenjem, poskrbeti, da se bodo novi vojniki seznanili z mestom ob prihodu k voja-

Rom, ter izdelati skupen načrt/prislov ob 30-letnici osvoboditve in naše armade, ki bo prihodnje leto. Sodelovanje bo letos potekalo po skupnem načrtu in bo imelo poudarek na izobraževanju in vzgajanju mladih.

A. V.

Usklajevanje pravil

Na petkovi seji izvršnega odbora občinske konference SZDL so govorili o usklajevanju pravil občinske organizacije s slovenskim statutom, o programu razprav v krajevnih organizacijah, o samoprispevku v novomeški krajevni skupnosti, o priznanjih OF in o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Občinsko organizacijo in krajevno organizacijo SZDL v novomeški občini čaka torej obsežno in pomembno delo v tem letu.

PRIZADEVANJA ZA SPREJEM V ZK V LABODU

Čas in vztrajnost za mlade

»Mladina noče v ZK« pravimo, hkrati pa ne naredimo popolnoma nič, da bi jo pritegnili in ji predstavili s pravšnje strani ZK

V novomeškem obratu tovarne perila LABOD je menda 16 članov ZK. Natančno število ni znano, zato ker se nato, ko so bile z reorganizacijo pred tremi leti odpravljene manjše organizacije, v podjetju niso več sestali. Aktiv, ki bi v tovarni sicer lahko delal, ni zaživel. Presojajo o tem, če je to prav ali ne, prepuščamo komunistom v LABODU, čeprav je res tudi to, da jih je tako malo, da kaj veliko ne morejo pomeniti.

V tovarni deluje že nekaj let prizadeven aktiv ZMS. Začelo se je pred leti s tekmovanji mladih delavk v znanju o tehnologiji in šivanju, se nadaljevalo z uspešno gasilsko enoto strumnih deklet in s športom ter narodno obrambo. Dekleta so ustanovila ekipo za rokomet in odbojko, razen tega pa dosegla izredne rezultate v strelstvu in dobila za slednje posebno priznanje na lanski dan JLA.

Kjer se zbirajo mladi, bodisi ob žogi ali puški, se začne pomenek. Ob dejavnostih, ki smo jih našli, so se dekleta pod vodstvom prizadevnih posameznikov v tovarni začela zanimati za samoupravljanje. Zrasla so vprašanja, kaj je samoupravljanje, kakšno je v naši tovarni in kaj želimo doseči z njim. Vprašanja terjajo odgovore in tako so se vnele razprave. Neko dekle je vprašalo: „Zakaj nisem član ZK, zakaj me nihče ne povabi v to organizacijo?“ Zdaj je za sprejem v ZK pripravljenih 10 deklet, 6 pa se jih še odloča. V ZK jih bodo slovesno sprejeli za 8. marec, za praznik kolektiva.

Pred mladinsko organizacijo pa je že veliko nalog: dekleta bi rada družbeni prostor v tovarni, rada bi urejeno igrišče za rokomet in odbojko in še marsikaj. Morda bodo poleti ustanovile delovno brigado in uresničile del tega. Za prizadevno delo zaslužijo javno pohvalo, posebna pohvala pa gre tistim posameznikom v kolektivu, ki jim ni bilo žal prostega časa za mladino. Vztrajno delo je dalo sadove in morda bo prav teh 16 novih članic ZK poma-

galo komunistom v LABODU, da se bodo prebudili iz sna.

M. JAKOPEC

Suhokrajinski drobiž

VASKE VODNJAKE NAJ BI UREDILI na Vinkovem vrhu nad Dvorom in na Selih pri Ajdovcu. Na Vinkovem vrhu bi bila to novogradnja večjega vodnjaka za vasi Vinkov vrh in Skopice, na Selih pri Ajdovcu pa bi usposobili opuščen vodnjak pri cerkvi, kjer bi bila ob suši na razpolago voda za vasi Sela in Veliki Lipovec.

ŽUZEMBERSKA KMETIJSKA ZADRUGA je pred kratkim izplačala dodatno premijo kmetom kooperantom, ki so pitali v lanskem letu teleta. Za vsak kilogram v kooperaciji oddanih pitalnih telet so izplačali 0,30 din. Izplačilo je bilo izven kooperacijske pogodbe, zato so ga bili kooperanti veseli. V zadrugi pravijo, da bodo razen tega izplačali še premijo za teleta, ki so jih preko zadruge prodali ostali rejci, in sicer 0,10 din za kilogram.

DRUŠTVO LJUDSKE TEHNIKE V ŽUZEMBERKU pripravlja delovni program za leto 1971. Sprejeli ga bodo na bližnjem občnem zboru društva. Predvidevajo, da bo letošnje delo v sekcijah in krožkih zelo razbano. Za delo v sekcijah in krožkih se je poleg odraslih in izvenšolske mladine prijavila tudi šolska mladina. Pričakujejo, da bo obrat Iskre prevzel patronat nad radio klubom, kmetijska zadruga pa nad kmetijsko izobraževalno sekcijo.

ŽUZEMBERSKA LOVSKA DRUŽINA se je v tej zimski pridno izkazala v skrbi za divjad. Posamezni člani lovske družine so poskrbeli za krmiljenje divjadi, ki bi bila v snegu sicer obsojena na lakoto. Še posebno skrb so posvetili krmiljenju fazanov.

VELIK PADEC V REJI PERUTNINE je bil ob koncu preteklega leta beležen pri kmetovalcih okoli Žuzemberka, pa tudi drugod v Suhi krajini. V nekaterih vaseh so zmanjšali število kokoši kar za polovico. Vzrokov je več, med njimi tudi vsa pogostejši kokošji tatovi.

M. S.

pošto. Z gradnjo pričnejo v kratkem, ker je vprašanje lokacije dokončno rešeno.

Poleg te velike naložbe je vredno omeniti še gradnjo samopostrežnice v večji novomeški stanovanjski soseski. Podobna bo tisti v Straži in bo predvidoma končana v letu 1972.

„Dolenjka“ namerava graditi tudi v samem Novem mestu. Na novomeškem Glavnem trgu bodo do leta 1975 uredili veliko blagovnico, ki bo imela 4000 kvadr. metrov prodajnih prostorov. Z novimi naložbami se bo promet podjetja povečal za 50 odstotkov, zaposlenost pa samo za 20 odstotkov.

Razen tega bodo preuredili še nekaj manjših trgovin, ki so že zastarele, to pa rešujejo skupaj s podjetjem DOMINVEST iz Novega mesta.

Vedno večja gospodarska moč Novega mesta in vse občine zahteva tudi bolj razvejano trgovsko mrežo. S svojim obsežnim načrtom se je delovni kolektiv „Dolenjka“ vključil v ta prizadevanja.

DR. ŽIVAGA JE GLEDALO 4.000 NOVOMEŠČANOV

Od 19. do 26. januarja je v novomeškem domu JLA igral znani ameriški barvni film Dr. Živago. Film je imel rekorden obisk, gledalo ga je 4.000 Novomeščanov. Iztržek je bil precejšen, zaslužili so okoli 30.000 din.

NOVO MESTO V PODOBI

STARE IN NOVE STREHE: Pogled s strehe Doma ljudske prosvete na jugovzhodni del mesta. V ospredju stranski trakt hiše neposredno pod DLP, desno nad Krhinovo hišo (pod muzejem) strehe Narodnega doma (Dom JLA), v sredini strehe sedanje stavbe zavarovalnice (preje Kobetova hiša na Glavnem trgu), levo zgoraj pročelje francišanske cerkve in streha starega gimnazijskega poslopja (Zdravstveni dom). V ozadju pa vrsta novih hiš in streh v naselju Majde Šilc.

Hotel, hotel, hotel

Rudi Pintar, direktor Metropol, o gradnji novega hotela v mestu: »Nujno potreben!«

Kot oguljena popevka priljubljenega pevca se sliši večno tarnanje o novomeškem hotelu: posli cveto, turistov je vse več — postelj pa ni. Prav zato je prejšnji četrtek Jože Gosenca vprašal, kako je z novim novomeškim hotelom.

Ker so se Gorjanci in Metropoli združili prav zato, da bi Novo mesto dobilo hotel, ki bi zaslužen nosil to ime, odgovarja direktor Metropol Rudi Pintar:

„Teško mi je govoriti o hotelu, ko pa meščani ne verjamejo kaj dosti. Ne bi raje, ko bi se menili takrat, ko bo že kaj pokazati? Saj veste, pet papirnatih hotelov je bilo že narejenih v Novem mestu, stoji pa še nobeden...“

— Pa vendar, idejni načrt za novi hotel je le narejen? „Že, naredil ga je inž. Danilo Lapajne. Zdaj imamo 37 ležišč, ko bo gradnja končana, jih bomo imeli 156. Poslovni turizem se

tako hitro razvija, da je taka odločitev nujna in da bi bilo bolje, ko bi hotel imeli večer, kot da ga danes gradimo...“

— V kratkih obrisih bo hotel... „... imel 156 postelj, če štejemo tudi pomožne. Zgradili bomo štiristozno avtomatsko kletnišče, preuredili star hotel in prostor nad kavarno, vse skupaj bo med seboj povezano, zgradili pa bomo še garaže, uredili zimski vrt in banketno dvorano. Lokacijska dokumentacija še ni dokončno urejena. Največ težav nam delajo parkirni prostori.“

— Vaša gradnja je vezana na izselitev zavola za rehabilitacijo invalidov? „Tako je. Pogoj za gradnjo je izselitev Roga. Od tega je tudi odvisno, kdaj bomo začeli graditi. Če se bo Rog izselil takoj, bomo lahko začeli graditi že aprila ali maja, sicer pa pozneje, morda avgusta ali septembra. Gradnjo bomo oddali na licitaciji. Računamo, da bo veljala 12 do 13 milijonov dinarjev.“

— Ko bo novi hotel narejen in stari prenovljen? „Imeli bomo B' kategorijo, hotel bo sredi mesta, na izvrstni lokaciji. V hotelu bodo tudi štiri apartmaji.“

— In vaše vprašanje? „Zanima me, kaj so prinesli razgovori z delavci, ki delajo na tujem. Morda bi Adolfo Suštar vedel povedati tudi kaj konkretnega o njihovem vračanju domov in o tem, kdaj se bodo vrnili.“

Najteže je nekoga prizadeti

Ali bo Novo mesto končno dobilo prednostno listo športov? Škoda je denarja, ki ga zdaj vlagamo vsepovsod — uspehov pa ni nikjer

Za športno in telesnozgodno dejavnost ne bo nikoli zmanjkalo zanimanja. Kljub prodoru profesionalizma v športne nastope, je namreč to področje, ki mlade vedno zanima. Tega, da bi v Novem mestu zmanjkalo športnikov, se torej ni bati.

Kljub vsemu pa šport v Novem mestu ne gre najbolj v klasico. Uspehi v slovenskem merilu so že redkost, v zveznih ligah in na vrhunskih tekmah pa lahko Novomeščane vidimo samo kot gledalce.

Amaterstvo za vsako ceno je obsojeno na propad, tega ni treba posebej dokazovati. Prav gotovo je nujno, da v Novem mestu poskrbimo za plačane honorarne trenerje. Tak postopek je občinska zveza za telesno kulturo že začela. Tudi je odveč zapisati, da bo potrebno poskrbeti za opremo in nadomestila tekmovalcem. Ob inflaciji in zdaj celo devalvaciji dinarja je 5 dinarjev, kolikor je tekmovalac dobil za večerjo, prej miloščina kot nadomestilo!

Sicer pa se mora Novo mesto odločiti: če hoče kakovitšen šport, bo pač moralo za to nekaj žrtvovati. Vsekakor je najteže nekoga prizadeti, a druge izbire zdaj ni: odločiti se je treba, katere športe bomo podpirali in jih skušali uvrstiti v višja tekmovanja, pri katerih pa se bomo zadovoljili le z vadbo. O tem je bilo že veliko besed, a nikogar ni, ki bi s pametnim ukrepom razdelil športne pango na tiste, od katerih pričakujemo uspeh in bomo zato vanje tudi več vlagali, in na tiste, ki jih bomo gojili bolj rekreacijsko ali pa tekmovali v ceneni občinskih ligah. Da bi

samo pri igrah z žogo lahko imeli odbojko, košarko, rokomet, nogomet in morda še kaj, tega si Novo mesto enostavno ne more privoščiti!

Čeprav je vsakogar težko prizadeti, je zdaj zadnji čas, da se odločimo in povemo, kaj hočemo. Da bi še naprej dajali vsakemu po nekaj tisočakov na leto, je neumnost. S tem denarjem panoge ne morejo niti živeti niti umreti — za vsak vložen dinar pa javnost hoče uspehov, akcije, tekmovalj...

NOVO MESTO ZA KULTURNI PRAZNIK

»Sonetni venec« z odra

Februarja se bo v novomeški občini izvršilo šest večjih prireditev v Prešernov spomin: dva recitala, dve igri, opera in zbor kulturnih delavcev. (Datumi bodo na plakatih.)

V novomeškem Domu kulture bo predvidoma prihodnji teden slavna akademija, na kateri bo igrala Mihaela Saričeva, Prešernova nagradjenka, interpretirala Prešernov »Sonetni venec«, sodeloval pa bo Dolenjski oktet.

Amatersko gledališče bo ponovilo Klubundov »Krog s kredo« za kulktiv tovarne zdravil »Krka«, v drugi polovici meseca pa bo uprizorilo Goldonijev »Krečmarico Mirandolino«, kar bo hkrati druga premiera novomeških gledaliških amaterjev v tej sezoni.

Ljubitelji operne glasbe bodo po več letih prislunili arjam doma: v februarju je napovedano gostovanje ljubljanskih umetnikov s komično opero »Don Pasquale«. V njej nastopa tudi prvak ljubljanske Opere basist Ladko Korosec.

V čitalnici Studijske knjižnice bo v počastitev Prešernovega dne recital poezije dolenjskih ustvarjalcev.

50 let skupnega življenja sta 30. januarja praznovala zakonca Terezija in Anton Sušteršič iz Birčev vasi 14. Devet otrok sta imela. Trije so umrli, pet hčera in sin pa so prišli s svojimi najbližjimi čestitat staršem za zlati jubilej.

Anton Sušteršič je že od leta 1946 upokojen. Na železnici je bil deseter, žena Terezija pa ves čas gospodinja. Sušteršič se rad spominja dogodkov iz prve svetovne vojne in iz ruskega ujetništva. Povedal je še, da rad prebira Dolenjski list in da je pri hiši od vsega začetka. M. V.

Kolesa meljejo počasi...

V Labodu imajo uvožene visoko avtomatske stroje. Zadnjič se jim je pokvaril čisto majhen delček, nadomestnih delov pa pri nas za te stroje nimajo. Zavrteli so telefon in poklicali v Svičo. V štirih urah je bil del iz Zuericha v Zagrebu.

Od Zagreba do Novega mesta je 70 kilometrov po najhitrejši jugoslovanski cesti in po dveh republikah. Del je za to pot potreboval okroglo teden dni. O sveta birokracija!

Zabava na pustno nedeljo

Na izrecno željo upokojencev bo društvo priredilo v svojem klubu pustno zabavo na pustno nedeljo, 21. februarja, pričetek ob 16. uri. Pustovanje bomo priredili le, če se bo prijavi vsaj 60 članov in vplačalo tudi rezervacije v znesku 20 din za osebo. V rezervaciji je upoštevana vstopnina in obilna večerja, za poslastico pa bodo še pustni krofi.

Za razvedrilo in dobro voljo bodo skrbeli poskočni zvoki. Dostojne maske so zaželeni! Prijave sprejemamo v klubu DU do vključno 15. februarja.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Razvrednotenje je člen v verigi

Dolar je zdaj vreden 15 dinarjev — Izvozniki bodo na boljšem — Novomeška industrija komentira: izvoz postaja zelo zanimiv!

Četrta povojna devalvacija dinarja Jugoslovanov ni presenetila. Tega sicer po prodaji deviz v Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu, ki zadnje dni pred razvrednotenjem ni bila nič drugačna kot poprej, prve dni po novi vrednosti nacionalne valute pa prav tako ne, ne bi mogli sklepati. Dejstvo pa je, da so prebivalci sprejeli ukrep s stojično hladnokrvnostjo. Po cenah na črni borzi kaj drugega tako ni bilo pričakovati...

Splošno mnenje je, da devalvacija ne bo dosegla cilja, če ne bodo kar najhitreje sledili vsi drugi prepotrebni ukrepi, ki naj prinesejo stabilizacijo našega gospodarstva. Marjan Simič, načelnik za gospodarstvo občinske skupščine, je prepričan, da bodo pogoji gospodarjenja znatno težji. Kakšni bodo, ni mogoče trditi, ker se niso znane vse podražitve in vsi ukrepi, ki pridejo po razvrednotenju. Na splošno vzeto je sicer nepriljubljeni ukrep zvezne vlade dobil podporo gospodarstva.

Na srečo je novomeška občina že prej postavila čvrste temelje tudi za poslovanje v zaostrenih pogojih. Vsi podatki kažejo, da je industrija nad jugoslovanskim in slovenskim poprečjem. Izvoz na prebivalca presega 500 dolarjev v lanskem letu: to pa je pravzaprav zahodnonemško poprečje! Izvozniki so z novim razmerjem dinarja in dolarja največ pridobili, industrijska podjetja pa že napovedujejo, da postaja izvoz v takih pogojih mnogo bolj zanimiv. Upamo lahko tudi, da bo na naših policah manj uvoženega blaga, posebno tistega, ki ga znamo enako dobro narediti tudi doma.

Ob vsem tem pa je brzkone

ne napovedujejo, se to lahko zgodi. Za novomeško gospodarstvo bo vsekakor najlepše, če se bodo uresničile Simičeve besede: »Mislim, da je velika večina podjetij že lani delala tako, kot da bi bili ti ukrepi, ki jih deloma že poznamo, v celoti pa jih bomo spoznali v prihodnjih dneh ali tednih, že v veljavni!«

J. SPLIČAL

Po devalvaciji dinarja v novomeških podjetjih mrzlično preračunavajo, koliko so izgubili in koliko pridobili. Tudi France Pöpit se je med obiskom v Krki pri predstavnikih podjetja zanimal, kako stabilizacijski ukrepi vplivajo na poslovanje. (Foto: J. Spličal)

MINI ANKETA:

Podpora Ribičiču

Predsednik naše vlade Mitja Ribičič je izredno popularen: v tej mali anketi gostuje že drugič v nekaj tednih. Tokrat govore občani, vprašani po telefonu, o razvrednotenju dinarja, ki je kljub temu, da je bilo pričakovano, pretreslo vse. Za 32 dolarjev, ki jih dobimo za turistična potovanja v tujino bo treba plačati 480 dinarjev; to je najbolj preprost račun padca nacionalne valute.

Telefonsko vprašanje: »Kakšno je vaše mnenje o devalvaciji dinarja?«

Na telefonski številki 84-521 je odgovoril inž. Mirko Pečar: »Podpiram jo, potrebna je bila. Zdaj imajo izvozniki večjo priložnost. Za poceni dolar izvoz ni bil zanimiv. Novoles je klasičen izvoznik, letos bomo gotovo spet več izvozili.«

S številke 21-684 je odgovoril Ludvik Golob: »Glede na realne odnose na obračunski dolar in znanje tržišče lahko novo razmerje samo pomaga utrditi resničnost. To je korak naprej k stabilizaciji, zato podpiram devalvacijo!«

Martin Fuis s številke 21-030: »To je bilo pričakovati... pri nas prav zdaj preračunavamo nova razmerja. Teško je reči o mnenju, ko se ni znano, kateri ukrepi bodo sledili. Ni pa nič presenetljivega, saj je bil dolar že doslej na črni borzi med 15 in 16 dinarji. Tekstilno industrijo bo razvrednotenje verjetno prizadelo...«

Ko je zazvonilo na številki 21-441, je dvignil slušalko Lojze Urbanč: »Devalvacija... je bila nujno potrebna. Devizni primanjkljaj... če se hoče naša industrija vključiti v mednarodne tokove, potem je bil za ta ukrep zadnji čas. Mi pričakujemo umiritve trga, na policah pa bomo imeli najbrž manj uvoženega blaga.«

Prof. Jože Škufca, ki je odgovarjal s številke 21-184: »Do tega ukrepa je pač moralo priti. Če pa smo že šli v ponovno devalvacijo dinarja, kar je posledica nesmotrne gospodarske politike, poskrbimo vsaj zdaj, da takih neprijetnih pretresov ne bomo doživljali še v bodoče. In če že imamo razvrednotenje, javno povejmo, zakaj. Odkrijmo jih: tisti, ki so doslej veliko spravljali v žep, naj zdaj čutijo posledice!«

Iščejo pevovodjo

V gostilni Drenik na Veliki Cikavi se vsak teden sestajajo trije ljubitelji narodnih pesmi: Slavko Bruč s Slatnika ter Alojz Peterle in Pavle Zagar iz Novega mesta. Fantje se posebno navdušujejo za stare, že skoraj pozabljene narodne pesmi in iščejo pevovodjo, ki bi jim pomagal k ubranemu petju.

Novomeška kronika

FOTO-KINO 'KLUB bo organiziral tečaj za začetnike. Tečaj bo trajal približno mesec dni. Predavanja bodo vsak dan od 16. ure dalje v predavalnici občinske zveze ljudske tehnike na Novem trgu. Prijave sprejemajo na tajništvo LT. Tečaj se bo pričel 8. februarja. K udeležbi vabijo zlasti mladino.

ELITNI PLES novomeških študentov z brucovanjem bo 6. februarja v restavraciji na Otočcu. Pričetek bo ob 20. uri. Nekaj vstopnic je še v prodaji pri Mladinski knjigi na Glavnem trgu. Organizatorji obetajo zanimiv spored. Pokrovitelj plesa je tovarna zdravil Krka.

ZIVILSKI TRG že nekaj tednov ni bil tako bogato založen kot zadnji ponedeljek. Kmetice iz okoliških vasi so do zadnjega prostega mesta na klopek razstavile sveža živila. Kljub temu da je bila izbira zelo velika, pa so cene skoraj vseh živil ostale nespremenjene. Razen tega je bilo na trgu spet veliko suhe robe in drugih izdelkov domače obrti.

KLJUB PRIZADEVANJEM občinskega odbora RK in bolnišnice, da bi čimveč zdravih ljudi vključili med krvodajalce, odziv je vedno ni zadovoljiv. Na transfuzijskem oddelku bolnišnice vsak torek od odvzemih komaj zberejo zadostno količino krvi za tekoče potrebe. Delavci RK si z različnimi akcijami prizadevajo, da bi h krvodajalstvu pritegnili vse zdrave prebivalce, zlasti pa skušajo za to humano dejavnost zainteresirati vodstva družbenih in delovnih organizacij, ki s svojim zgledom lahko največ pripomorejo. Bolnišnica pa je pripravljena za večje skupine krvodajalcev odvzem organizirati tudi druge dni.

CENE NA TRGU so bile v ponedeljek take: cvetača 5-6 din, čebula 3 do 3,50 din, česen 12 din, fižol 5-6 din, krompir 1 din, koleraba 2-12 din, korenje 7 din, motovilec 10-12 din, ohrovt 4 din, brstični ohrovt 6 din, pesa 3 din, por 4-5,50 din, peteršilj 7 din, repa 2 din, kislja repa 3,50-4 din, radič 10-15 din, endivija 7 din, špinata 8 din, zelje 4 din, kisljo zelje 3,50-4 din, zelena 8 din, suhe fige 6,50 din, grozdje 4-7 din, hruške 5-8 din, jabolka 3,50-5 din, limone 5 din, orehi 4 din, orehi (jedra) 20 din, pomaranče 5,40 din, suhe slive 5 din, jajca 0,90-1 din, smetana 14 din, sirček 6 din.

RODILA JE Antonija Smrekar, Ragoška 9 - Roberta.

UMRLI SO: Alojz Božič, Smolenja vas 29, 55 let, Terezija Zagar, Birčna vas 27.

Ena gospa je rekla, da zelo rada hodi v novomeški kinodvorani, ker nadobudna mladina z duhovitimi pripombami še popestri vsak film in zraven dokazuje, kako predstave razume...

Zdravstveno varstvo vsem kmetom?

Sekcija za pomoč ostarelim in socialno ogroženim občanom pri občinski konferenci SZDL v Brežicah je na seji 29. januarja predlagala stalno zdravstveno varstvo za vse kmete. Pri tem naj bi bili odločilni dve merili: starost in premoženski razmere. Popisovalci so zbrali podatke o ljudeh, ki so potrebni različnih oblik pomoči, v kratkem pa bo napravljena tudi analiza. Podatke bodo primerjali s tistimi, ki jih ima socialno-varstvena služba pri občinski skupščini. Na predlog komisije bo dobil zdravstveni dom spisek bolnih ljudi, ki naj bi jih zdravniki vse po enkrat obiskali in ukrepali naprej. Sekcija je sprejela več sklepov. Krajevnim skupnostim bo poslala napotke za obliko pomoči ostarelim na njihovem območju.

»Dolenjski list« v vsako družino

JANEZ KOČJANČIČ V BREŽICAH

Minulo sredo (27. 1.) je Janez Kočjančič, predsednik Zveze mladine Jugoslavije, v domu JLA predaval o idejnih vprašanjih in organiziranosti Zveze komunistov in Zveze mladine. Razen pripadnikov JLA so ga poslušali še predstavniki ZMS ter drugih družinskih organizacij. Popoldne je bil razgovor s političnim aktivom. Kočjančič je odgovarjal na številna vprašanja, ki se porajajo kot odmev na najnovejšo ukrepe v gospodarstvu in spremembe družbeno-političnega sistema.

Za 400-letnico morda spomenik?

Slovenija se je že začela pripravljati na dostojno počastitev štiristoletnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora in kmečkega upornišva na njenih tleh od 14. stoletja dalje. Osrednja prireditve bo 8. februarja 1973 v Ljubljani, v Brežicah pa napovedujejo večjo slovesnost za Posavje in del Kozjanskega med 1. in 5. februarjem 1973. Zgodovinar profesor Bogo Grafenauer je predlagal, naj bi v počastitev tega jubileja postavili v Brežicah spomenik ali vsaj spominsko obeležje.

NOVO V BREŽICAH

V PONEDELJEK SO DOBILI NA OBČINI zadnje davčne napovedi tistih občanov, katerih skupni čisti dohodek je lani presegal 25 tisoč dinarjev. Do petka so jih našli okoli 200, računajo pa na večje število prijavitelcev, med katerimi bo verjetno tudi nekaj zamudnikov.

DANES SE BODO ČLANI PREDSEDSTVA ObSS dogovorili za ponovno konstituiranje posameznih odborov. Ugotavljajo namreč, da ti do sedaj niso dovolj učinkovito odigrali zaupane jim vloge.

NOVA STOLPNICA. Stanovanjsko komunalno podjetje iz Brežic bo tudi letos sezidalo novo stolpnico. Za začetna dela bo Pionir izkoristil ugodno zimo. Večina stanovanj v novi zgradbi je že razprodana. Nekaj stanovanj so kupili tudi občani, ki so trenutno zapodeni v tujini. Eno nadstropje bo odkupilo za svoje člane društvo upokojeencev. Za upokojeence bodo uredili v kletnem delu družabne prostore. V novi stolpnici bodo prevladovala dvosobna stanovanja s površino 53 kvadratnih metrov. Tako stanovanje velja 13,2 milijona dinarjev.

IZREDNO ZANIMANJE ZA AVTO SOLO. Pri Avto-moto društvu se bo ta mesec začel nov tečaj za voznike. Po en oddelek bodo tokrat odprli tudi v Pišecah in na Bizeljskem. Upravni odbor AMD Brežice upa, da bo kmalu dobil lokacij-

Časi prikimavanja že zdavnaj mimo

Razgovor s prof. Marjanom Gregoričem, predsednikom sveta za šolstvo v Brežicah — »Prišli smo precej dlje od poslušanja poročil« — Največji ustvarjalni vpliv je svet pokazal na šolskem področju — Pereče še otroško varstvo — Nujno potrebni začasni prostori za vrtec

V razdobju enega tedna ste že dvakrat zaporedoma sklicali svet za šolstvo. Kakšne sklepe in priporočila ste posredovali občinski skupščini s področja otroškega varstva, šolstva in kulture? Morda bi na kratko označili tudi zadeve, pri katerih je svet pokazal svoj ustvarjalni vpliv na potek dogodkov in presegel okvire formalnega sprejemanja poročil, ki jih je dolžan obravnavati?

»Januarja smo imeli predvideno le eno sejo. Predloženi dnevni red je bil zelo obširen, problemi izredno važni, zato smo se dogovorili, da bomo predloženo gradivo obravnavali dvakrat. Posebno živalna je bila razprava o ureditvi otroškega varstva v Brežicah in o prenosu stavbe osnovne šole bratov Ribar na poklicno šolo za kadre v blagovnem prometu. Svet za šolstvo je sprejel predlog predsedstva skupščine, da se odda poslojpe osnovne šole v uporabo poklicni šoli. Pri tem pa je zahteval, da se prihodnje leto začne graditi nov otroški vrtec in da mora biti poslovje dokončano najpozneje v letu 1973. Do takrat pa mora skupščina zagotoviti začasne prostore, v katerih bodo zagotovili varstvo najbolj potrebnim otrokom. Svet je prav tako sprejel sklep, da mora uprava vrtca voditi dosledno politiko sprejemanja otrok brez izjem. Izdelati mora pravilna merila in diferencirati priredek staršev. V prihodnjem obdobju naj v vrtcu ustanovljajo tudi nekoliko večje skupine, če bodo to narekemale potrebe. Temeljni izobraževalni skupnosti je svet predlagal, naj ponovno preuči 5-letni program razvoja otroškega varstva v občini. Ob tem je opozoril na potrebe po varstvu v drugih krajih občine.

PODRUŽNIČNE ŠOLE BODO UKINJENE

Razprava o poročilu ob zaključku šolskega leta 1969/70 in začetku tekočega šolskega leta je bila zelo izčrpna. Lani je svet razpravljal o šolstvu in občini še na treh sejah. Naj povzamem samo bistveno. Svet vseskozi spremlja številno stanje otrok na šolah. Iz poročil je razviden občuten padeč števila otrok. Predlagali smo izdelavo potrebne analize in na osnovi njenih podatkov tudi reorganizacijo šolske mreže.

Na predlog sveta za šolstvo je bil v tem šolskem letu ustanovljen prvi razred pomožne šole. O njenem razvoju bo moral svet ponovno razpravljati in najti ustrezne prostorske rešitve. Svet je sklenil, da morajo biti vsi otroci ob vpisu v prvi razred temeljito zdravniško in psihološko pregledani. Strokovna komisija, ki bo to opravila, mora predložiti spisek otrok komisiji za kategorizacijo. Le na ta način bomo omogočili uspešno šolanje vsem otrokom.

Iz poročila zavoda za šolstvo svet ugotavlja napredek pri učnih uspehih. Boljše napredovanje iz razreda v razred pa ne sme biti posledica zmanjšane zahtevnosti, ampak sad boljšega dela, boljnih učnih metod,

sko dovoljenje za postavitev društvene doma, ki si ga obeta ob prometnem vozlišču pred novim savskim mostom.

V SOBOTO, 13. februarja, bo na sporedu prva prireditve karnevalske sekcije. V domu JLA sklicujejo tedaj zasedanje copatarjev, na katerem bodo podelili pokal, razglasili do smrtne člane ter nekatere izključili iz društva. Po tem uvodnem programu je napovedana zabava. Tradicionalno zasedanje pustnega parlamenta bo v torek, 23. februarja.

Z ODLOKOM OBČINSKE SKUPŠČINE je določen 0,45-odstotni prispevek za otroško varstvo od osebnega dohodka in 0,40 odst. od čistega mesečnega zneska za pokojnine. V skladu se bo ob tej stopnji zvečal letni dohodek denarja za tretjino. Letos se bo nateklo okoli 650 tisoč dinarjev.

PREVOZI SO DRAGI. V tem šolskem letu bodo v brežiški občini morali odšteti za prevoze šolarjev približno 570 tisoč dinarjev, od tega 200 tisoč dinarjev podjetju SAP. Prevozi pa kljub temu niso urejeni. Še vedno pride pozimi do zastoja, ker so nekatere proge zanemarjene, in še vedno je precej otrok, ki prepeščajo dolgo pot do avtobusne postaje. Na zadnji seji skupščine so menili, da bo treba te stvari izboljševati sproti, kajti dotok otrok s podružničnih šol je vedno večji.

smotrnega nabavljanja učnih pripomočkov itd. Svet sklepa o kakovostnem napredku osnovnošolcev tudi po njihovem napredovanju v srednjih šolah.

Iz povedanega je razvidno, da je svet že zdavnaj prešel obdobje formalnega sprejemanja poročil. Sku-

Muzej premalo dobi za grad

Dosledno uresničevati načrt za obnovo šol

Svetu za šolstvo je občinska skupščina ob sprejemanju delovnega poročila za minulo leto priznala uspešnost in prizadevanost. Njegovo delo v tem obdobju je vsebovalo analizo podružničnih šol, uvedbo novega delovnega časa na šolah, razpravo o učnih uspehih in porabi sredstev v šolskih zavodih, organizacijo posebne šole in še vrsto drugih zadev. Večji del časa in sej so člani namenili šolstvu, premalo pa so se poglobljali v delo kulturnih ustanov. Te bodo bolj zastopane v delovnem načrtu za tekoče leto. Delo sveta je vezano na stalno zbiranje podatkov in drugega gradiva, ki pa ga je zaradi pomanjkanja delovnih moči v občinski upravi težko zbrati.

Na seji skupščine so se izrekli za doslednost pri uresničevanju zastavljenega programa pri obnovi šol. Porodila se je misel, da bi samoprispevek podaljšali, če bo to potrebno, ali pa dobili manjkajoča sredstva za investicije iz drugih virov. Odborniki so se nato ustavili pri učnih uspehih in potrebah po temeljitih pregledu otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti pri vpisu v šolo. Že od vsega začetka naj bi duševno ali kako drugače moteni otroci obiskovali pouk v pomožni šoli.

Razprava se je nato omejila na vprašanja kulture. Odborniki so dobili poročila Zavoda za kulturo in poročila Posavskega muzeja o njunem delu, težavah in načrtih. Posavski muzej je s prenosom upravljalnih pravic nad grajskim poslojpe dobil možnost za načrtno urejanje gradu v reprezentančen kulturnozgodovinski objekt. Odborniki so menili, da je tej ustanovi, ki večkrat rešuje ugled posavske kulture, treba zagotoviti čimveč sredstev za njen nadaljnji razvoj.

paj s skupščino skušamo voditi celotno politiko šolstva in kulture v občini. Največji ustvarjalni vpliv je pokazal ravno na področju šolstva.

TUDI MUZEJ NAM POROČA

Ali je svet seznanjen tudi z delom medobčinskih zavodov s sedežem v Brežicah, med katere sodijo trgovska šola, gimnazija in Posavski muzej?

Je. Na zadnji seji smo razpravljali o delu Posavskega muzeja v minulemu letu. Ugotovili smo, da je muzej dosegel velik napredek na vseh področjih, ki so v njegovi pristojnosti (arheološka dejavnost, razstave, publikacije itd.). Muzeju in Zavodu za kulturo smo predlagali, naj tudi letos organizirata početne kulturne večere in pritegneta občinsko Turistično zvezo, ki bi morala biti za to najbolj zavzeta. O delu gimnazije je bil svet seznanjen iz poročila Zavoda za šolstvo, kakor tudi iz letnega poročila naše šole, ki so ga dobili vsi člani sveta in odborniki.

O šoli za kadre v blagovnem prometu bomo razpravljali na prvi prihodnji seji, dvakrat pa je bila na dnevnem redu že lani.

NEKAJ BI NAM SKORAJ USLO MIMO

Kako ocenjujete odziv občinske skupščine, šolskih in kulturnih zavodov na zahteve in priporočila vašega sveta?

Nekateri sklepi in priporočila so ostali v predalih na posameznih zavodih. Za večino pa lahko rečem, da so jih upoštevali. Tudi skupščina ni sprejela vseh priporočil in sklepov. Nekatera je sicer sprejela, vendar jih iz različnih vzrokov ni uresničila (finančna sredstva). Menim, da bi moral biti svet prvi, ki bi stro-

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Avgust Zagmajster, upokojenec z Bizeljskega, star 72 let; Ivan Rožman, upokojenec iz Nove vasi, star 70 let; Alojzija Skore, gospodinja iz Curnovca, stara 68 let.

kovno preučil zadeve s svojega področja in predlagal rešitve skupščini. Razprava o prenosu stavbe osnovne šole otroškemu varstvu oziroma poklicni šoli bi šla skoraj mimo sveta. Za rešitev tega bi morala biti določena svet za šolstvo in svet za gospodarstvo, ne pa neka posebna komisija, ki na srečo ni nič naredila. Za poglobljeno delo v šolstvu in kulturi bi morali tako temeljna izobraževalna skupnost kakor tudi skupščina razmisliti o zaposlitvi strokovnjaka, ki bi se analitično in poglobljeno ukvarjal z vprašanji šolstva in kulture v občini.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 4. FEBRUARJA: 16.00 do 16.10 — Napoved programa in poročila — 16.10 do 16.30 Nove plošče RTB — 16.30 do 16.40 Aktualnost tedna — 16.40 do 16.50 NAJ POP LOT — najraje poslušane melodije — 16.50 do 17.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 6. FEBRUARJA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo — 16.30 do 16.40 Turistično predavanje: Anton Krušnik — Ureditelj hišnega okolja — 16.40 do 16.50 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam — 16.50 do 17.20 „Zagorje zove“ — kajkavske popevke — 17.20 do 17.30 Za naše najmlajše — Pepelka (nadaljevanje) — 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 7. FEBRUARJA: 10.30 Domače zanimivosti — Več kot zgolj spomin — pogovor s predsednikom občinskega združenja ZB Brežice Milanom Sepetavcem o gradnji spomenika žrtvam NOV — Tudi v Kriškem se pripravljajo na popis prebivalstva — Za naše kmetovalce: Apno in kislost zemlje — Minute z vokalnim kvintetom Gorenji — Izdelava razvojnih programov Posavje že bliže — poročilo — Obvestila, reklame in pregled kinematografov — 12.30 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 9. FEBRUARJA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in minute z ansambлом Franca Korbarja — 16.15 do 17.15 Poročila — Jugoton vam predstavlja — Novo v knjižnici — Iz naše glasbene šole — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — Obvestila, reklame in pregled filmov — 17.15 do 18.00 Poslušajte arije iz Puccinijeve opere Tosca.

V Globokem tudi opekarska glina

Letos povečan izvoz gline v Italijo — Domača podjetja se vedno bolj zanimajo za nakup

Perspektivni plan, ki ga je izdelal Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani za globoški rudnik gline in peska, nakazuje velike razvojne možnosti. Raziskave so odkrile velike zaloge proti ognju odporne gline ter zaloge peščene gline, primerne za izdelovanje keramičnih ploščic.

Žal je za uresničenje nakananih možnosti treba precej časa, zato rešitve ne prihajajo čez noč čeravno so zelo ohrabrujoče. Letos nameravajo povečati prodajo peščene gline v Italijo, pogovore pa so načeli že tudi za izvoz v Grčijo.

Globoška glina je zanimiva tudi za domače kupce. Tako je Jugokeramika iz Zagreba skle-

nila odkupiti letos 5 tisoč ton peščene gline za svoja obrata v Vojnici in Zaprešiču. Z novimi pogodbami si je globoški kolektiv zagotovil širši krog odjemalcev. Lani so rudnik zelo prizadele odpovedi naročil iz Zelenarne Jesenice in iz zagrebških opekarn.

Na priporočila Zavoda za raziskavo materiala bodo lahko

Zadrega pri snubljenju

Poslovni človek priporoča pot po bližnjici

Za ustanavljanje obratov in druge naložbe v revnih občinah (ali sodobneje povedano: „manj razvitih“) se bogata podjetja ne potegujejo, zato pa morajo tisti, ki revne predstavljajo, napraviti toliko več korakov in potepljivo pritiskati na kljuko. Pota do močnih so kaj različna, odvisna od možnosti, iznajdljivosti in presoje tistih, ki trkajo na tula vrata. Občinski mož je na primer povedal, da mu je eden velikih svetovnih malo razpisnosti, kot se pač pri snubljenju spodobi. To je pomenilo prjeti srečanja na lovu, kosila in večerje. Take stvari vendarle sodijo v poslovnost.

Prizadeti se je zamislil, ne nad poslovnostjo, marveč nad tem, kje vzeti denar. Vsako leto so pomešali vse kote v občinski blagajni. Se na slavnostno kosilo odbornikov za občinski praznik so nekateri gledali postarši. Kosila pa so draga in lovske prav tako. In če potem iz take moke ni kruha, je zadeva tembolj neprijetna.

Bolje nič, si je mislil občinski mož, in pozabil na svet. Znanec, čigar zamisel so bila kosila, pa se je medtem visoko povzpela. Njegov poslovni ugled se je povečal. Vsekakor zaradi sposobnosti in iznajdljivosti, seveda pa nihče vedel, koliko je šlo za kosila. In če je tudi šlo, so se obrestovala. Imel je srečo, da ni delal na občini z luknjami v proračunu. J. T.

poslej krovno glino, ki sega do osem metrov globoko, uporabljajo za opekarsko surovino. To daje upanje na dnevni kop, kar bi bilo za rudnik spet velika pridobitev. To glino bi lahko posredovali za predelavo gradbenih podjetjem, med katerimi omembujamo Gradis.

Vodstvo rudnika trenutno najbolj skrbi uhajanje delovne sile. Zaposlovanje drugod se je koliko zaustavilo s stoodstotnim izplačevanjem osebnih dohodkov v minulemu letu.

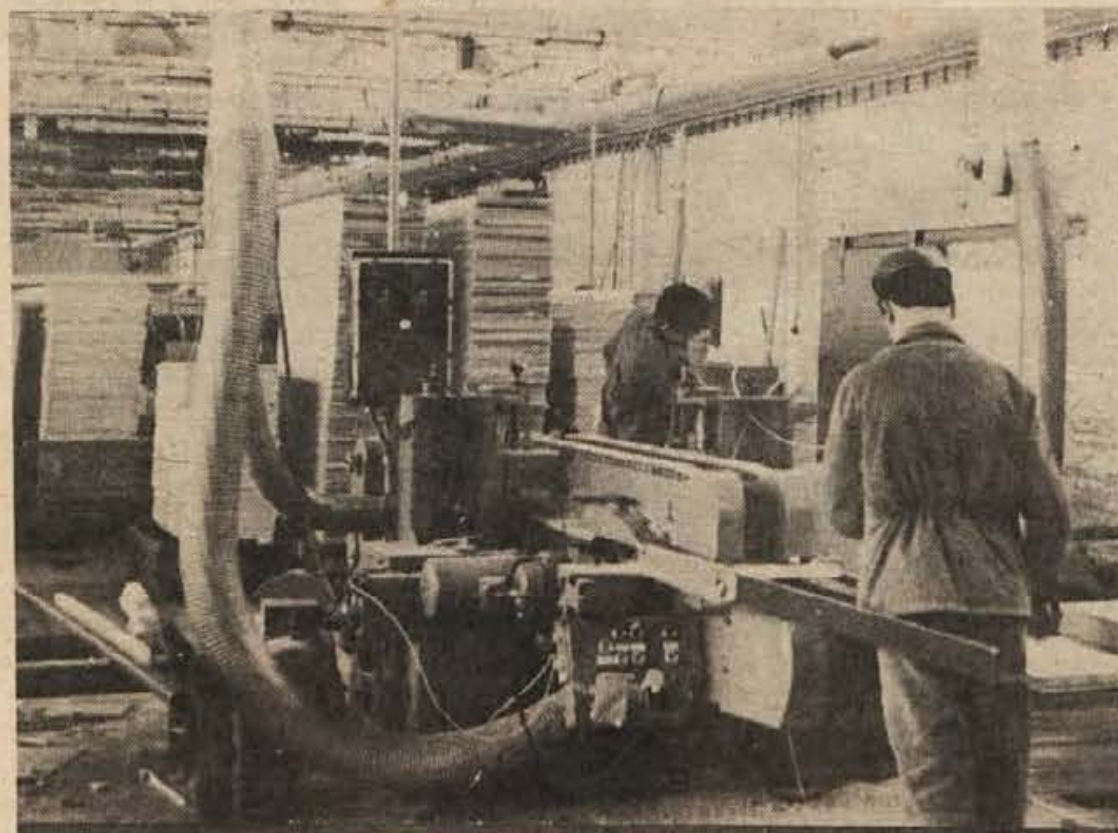
Rudnik Globoko je prevelik tudi vse kupce kremenovega peska od podjetja Kremeni in Novega mesta. Za ta pesek se zanima med drugim Strala Ljubljana, ki je pripravljena odkupiti vso proizvodnjo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponovno iskali pomoči v brežiški bolnišnici Miko Martinovič, upokojenec iz Brežic si je pri prometni nesreči pri Skodolav glavo; Maks Gabrič, upokojenec iz Reštanja, je padel z avtomobilom in si poškodoval levo nogo; Verstovšek, sin kmetu iz Pivovarske vasi, si je pri padcu poškodoval koleno; Marko Strašek, učencev Zagaja, si je pri nakladanju blaga poškodoval desno nogo; Stanislav Hofman, učencev iz Zagreba, si je pri prometni nesreči poškodoval

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici rodile: Merica Miko, Mosteca — Tatjana; Antonija Miko, iz Hrastka — Jožefa; Marija Miko, z Malega Cirknika — Brigito; Miroslav Ogriz iz Breganskega sela — Slavica Keresman iz Vrtače; Zeljka; Marija Juren iz Brežic; dečka; Nada Sirovica iz Zastave Gorana; Vida Javornik iz Črniče; dekle; Marija Jalovec iz Črniče; dečka; Rozalija Cestnik iz Rakovice — Tomico; Tatjana Janič iz Šentlenarta — Mojca Cestitamo!

V brežiški tovarni pohištva. Lani je podjetje izvozilo za 11.443.000 din izdelkov na zahodna tržišča, vrednost proizvodnje za domači trg pa je nekoliko presegla vsoto 20 milijonov dinarjev. (Foto: J. Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

740 tisoč dinarjev za otroke

Zahteva po okrepljivosti kmetijskega sklada — Lanska proračunska rezerva razdeljena za poravnava dolgov za ceste in vodovode

Letos se nadejajo v Krškem, da bodo proračunski dohodki porasli za 19 odstotkov, in odborniki so na seji 29. januarja zvedeli, da bodo raznim porabnikom lahko razdelili nekaj nad deset milijonov dinarjev. K tej vsoti moramo prišteti še 6.965.000 dinarjev, namenjenih vzgoji in izobraževanju.

Sprejo novega zakona o zavarovanju so v proračunu povečali odstotek sredstev za zdravstveno varstvo kmečkega prebivalstva. Tudi za kulturo, socialno skrbstvo, komunalno dejavnost in negospodarske investicije so predvidene večje vsote. Otroško varstvo, šolske kuhinje, delavska univerza in glasbena šola bodo v proračunu dobile nekaj manj kot lani, vendar ne bodo prikrajšane, ker so jim namenjena še sredstva iz drugih virov.

Odborniki so zahtevali povečano vsoto v skladu za pospeševanje kmetijstva, v katerega naj bi se po nekaterih predlogih vstopalo 30 odst. prispevka od kmetijskih dejavnosti. Potrebe po okrepljivosti tega sklada so bile lani že šestkrat omenjene. Svet za gospodarstvo bo te stvari proučil skupaj s predstavniki Agrokombinata in Gozdnega gospodarstva.

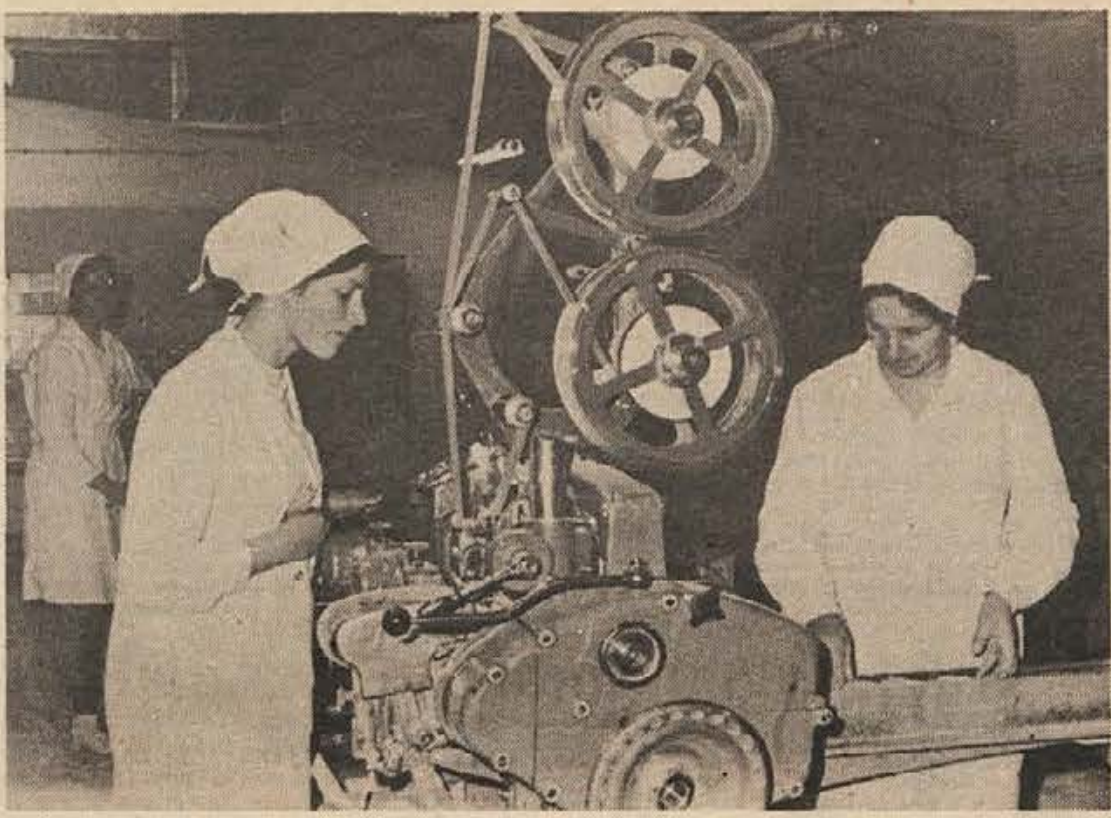
Odborniki so sklepali še o uporabi 20-odstotne proračunske rezerve iz lanskega leta. Razdelili jo bodo za poravnava stroškov pri vzdrževanju železnih prehodov, za plačilo izdatkov za vodovod v Reštanju ter poravnava stroškov na ce-

stah Brezje-Gorenji Leskovec in Reštanj-Ravnjog.

Sprejeli so še odlok o prispevku za otroško varstvo. Izračun je pokazal, da se bo letos zbralo za te namene 740 tisoč dinarjev. Celotno vsoto bodo uporabili izključno za gradnjo varstveno-vzgojnih ustanov.

Brestaniškemu veterinarskemu zavodu je skupščina dala soglasje, da lahko razširi svoje delo na pogodbeno rejo pujskov za prašičjo farmo v Dubravici na Hrvaškem in oskrbuje okolico z enodnevnimi piščanci ter močnimi krmili.

ŠEBEK

Pri stroju sladkih dobrot v krškem Imperialu — sedaj obratu Zita iz Ljubljane. Vsak mesec izdelajo po 50 do 60 ton žvečilnega gumija, ki ga izvažajo tudi na Česko in Madžarsko. (Foto: S. Dokl)

V OBRATU METALNE BO DELA ZA ŠTIRISTO LJUDI

Vlak domače izdelave 20 let na progi

»Pred desetletji smo bili odvisni od lastne iznajdljivosti,« se spominja Ivan Kolar s Senovega — Tudi zdaj si rudarji sami največ pomagajo, da bodo imeli kruh še po zatonu rudnika — Učijo se novih poklicev.

Kadar je človek pri istem podjetju tri desetletja in dalj, prebije z njim slabe in dobre čase in mu ni vseeno, če se kolektiv znajde v težavah. Elektrotehnik Ivan Kolar s Senovega že sodi med take ljudi. Pri Rudniku je našel 35 službenih let. Ves čas je delal v strojnem obratu in bil vrsto let tehnični vodja.

Lani je prevzel nase skrb za tiste rudarje, ki so se v težjih usposobili za kovinarski poklic in se zaposlili v strojnem obratu, kjer so se v praksi spoprijeli

s težavami nove stroke. Po očni tovariša Kolarja so se proti pričakovanju zelo dobro izkazali. Pohvalil je njihovo prizadevnost. »Ta vsekakor izvira iz tega, da je med prekvalificiranimi janskimi delavci večina srednjih let. Ti delavci imajo družine in se toliko bolj zavedajo, da je zaslužek odvisen od prizadevnosti in znanja. V delavnicah jih razporejamo po skupinah, kjer jim izkušeni kovinarji vedno pomagajo, če jim kaj ne gre od rok,« je pojasnjeval tovariš Kolar.

Rudarji, ki so zapustili jamo, se pričakujejo za strojne in konstrukcijske ključavničarje, za kovinostugarje, rezkalce in žerjavovodje. Ko bo Metalna zgradila na Senovem obrat gradbenih žerjavov, bo sprejela na delo 400 delavcev, od tega 300 prekvalificiranih rudarjev.

Pogovor s tovaršem Kolarjem je nanesel tudi na čase pred 20 leti, ko so v strojni delavnici sami izdelovali lokomotive za prevoz premoga. Prej so vozili premog na železniško nakladališče v Brestanici s parnimi lokomotivami. Te so od starosti opesale in Ivan Kolar je bil tedaj pobudnik za to, da so se sami lotili lokomotiv.

Na Reki so ravno tedaj ukinili tramvajski promet. Iznajdljivi Senovčani so uporabili dele na smrt obsojenega tramvaja za svoje načrte. Naredili so šest-tonsko jamsko lokomotivo in dve šestnajstonski lokomotivi za prevoz premoga od separacije do Brestanice. Tudi vozičke so izdelali sami. Vozno omrežje so napravili iz zasilnega materiala pa ga še zdaj uporabljajo. Generator so pripeljali iz Kidričevega. Tudi električne lokomotive še vedno vlečejo. Na železniško postajo odpelje vsaka po 50 do 60 ton premoga naenkrat. Dopoldne se menjata dve popoldne in ponoči pa prevažata premog običajno ena, odvisno od tega, koliko premoga nakopljejo.

J. TEPPEY

Halo, že veste za vaše konference?

V krški občini so se pričele volivne konference Socialistične zveze. V soboto, 6. februarja ob 18. uri, bo konferenca na Dobravi pri Jožetu Žugiču, v nedeljo, 7. t. m., ob 12.30 uri v osnovni šoli v Gorenjem Leskovcu, v ponedeljek, 8. februarja, ob 18. uri na Druvem in v torek, 9. februarja, ob 18. uri v Vihrah.

Razen poročil o dosedanjem delu bodo povsod še volitve novih vodstev krajevnih organizacij SZDL. Sledila bo razprava o kmetijstvu in komunalnih zadevah, torej za vsakogar nekaj! Ne pozabite na obisk konferenc, saj imate prav zdaj priložnost, da se srečate in pogovorite o skupnih načrtih in težavah.

DANES PRIDE JANEZ VIPOTNIK

V Krško bo danes prispel predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik. Ob 10.30 bo imel razgovor s političnim aktivom in slušatelji politične šole. Razlagal bo spremembe političnega sistema in prikazal najnovejšo dogodke v našem gospodarstvu.

MITJA GORJUP O VLOGI TISKA

Jutri se bodo slušatelji politične šole v Krškem zadržali srečali na predavanjih. Dopoldne jih bo obiskal glavni urednik Dela Mitja Gorjup, ki kot bivši predsednik Zveze mladine Slovenije dobro pozna želje, zahteve in dejavnost mladih. V politični šoli so sami mladi proizvajalci, zato pričakuje, da jim bo odgovoril na marsikatero žgoče vprašanje. Popoldne se bo Mitja Gorjup sestal s političnim aktivom in spregovoril o vlogi tiska.

SMOTRNO ZASTAVLJENO DELO

Odborniki so 29. januarja pohvalili temeljite priprave na vseljudski odpor v krški občini, ko so razpravljali o petletnem načrtu splošno ljudskega odpora. Sredstva, potrebna za uresničevanje načrta, ne bodo presegla možnosti v občini. Nekateri so na seji opozorili na tesne prostore pri izobraževanju nerazporejenega prebivalstva. Zaradi velikega odziva mnogi poslušalci ne dobe sedežev, ker so ponekod računali le s 75-odstotnim obiskom.

KRŠKE NOVICE

VALVASORJEVA KNJIZNICA IN ČITALNICA je imela v minulemu letu 1320 rednih bralcev, ki so si izposodili 6785 knjig. Z izposojnami se je v knjižnično blagajno nateklo 4180 novih dinarjev, kar zadostuje le za nakup osemdesetih knjig. Knjižnica tako le težko sledi novostim na slovenskem knjižnem trgu.

V 1970. LETU je krški Agrokombinat odkupil od zasebnih kmetovalcev 654.000 litrov mleka. Sedaj je mlečni odkup organiziran tako, da je razen brestaniškega območja zajeta vanj vsa krška občina. Z nameravano gradnjo sodobne mlečne zbiralnice s hladilnimi napravami v Cerkljah se bo izboljšala kvaliteta mleka v poletnih mesecih, s tem pa bodo imeli tudi kmetje večji zaslužek.

ŠTEVILO KNJIZNIC v krški občini upada. Poleg krške Valvasorjeve knjižnice in čitalnice delujejo v okviru prosvetnih društev še knjižnice v Kostanjevici, Brestanici in na Senovem. Manjši število knjig izposojajo tudi na podeželskih solah.

DO ZACETKA LETOSNJEGA leta so kmetje s krediti in strokovno pomočjo krškega Agrokombinata obnovili 160 hektarov vinogradov. V občini je 1000 hektarov površin, ki so primerne za strojno obdelavo in bi jih bilo vredno obnoviti. Če bodo obnovo nadaljevali s sedanjim tempom, bodo vinorodne površine preurejene na sodoben način najkasneje v šestih letih. Letošnja dela bodo zaradi ugodnih vremenskih razmer pričeli še ta mesec.

NOVI ZAKON o »kulturnih skupnostih« bo prinesel krški občini okrog 540.000 din. V primerjavi s prejšnjimi leti se bodo kulturni namenjena sredstva povečala skoraj za 90 odstotkov. Predlog statuta kul-

turne skupnosti je že narejen in ga morajo potrditi še kulturne in delovne organizacije. Člane kulturne skupnosti bodo volili v februarju, v začetku marca pa bodo skupnost dokončno konstituirali in sprejeli končno redakcijo Statuta.

KMETJE IZ KRŠKE OBČINE so v preteklem letu spitali za domači Agrokombinat 526 telet in 570 bekonov. Če ne bi primanjkovalo močnih krmil, bi bile te številke še veliko večje, saj je pogodbeno reja prva gotovo v obojestransko korist.

KRŠKI OBČINSKI SINDIKALNI SVET se bo letos že tretjič zopred udeležil zimskih medobčinskih delavskih športnih iger. Ekipo krške Občine bo sestavljalo osem moških in dve ženski tekmovalki.

KOT KAŽE, je zima najhuje zagodla krškim soljarjem. Ker še vedno čakajo snega, so takoj po razdelitvi polletnih spričeval nadaljevali pouk.

ODBORNICI SO NA PETKOVI SEJI potrdili statut osnovne šole v Brestanici. Precej razprave so posvetili razpravi o usklajevanju statutov delovnih organizacij s petnajstim ustavnim amandmajem. Do sedaj je predložilo komisiji za pregled statutov svoje statute 23 delovnih organizacij s sedežem v krški občini in šest podjetij, ki imajo v občini svoje delovne enote. Odborniki so priporočili, naj bo v statutih dojeta za direktorska mesta štiriletna reeleksijska doba, razen tega pa naj vsebujejo razpisi za ta delovna mesta za pogoj tri izobrazbene stopnje: srednjo, višjo in visoko šolsko izobrazbo.

RAZVELJAVLJENI PREDPISI. Pri pregledu občinskih predpisov so v Krškem ugotovili, da je kar 156 takih, ki ne veljajo več oz. jih ne uporabljajo. Skupščina jih je na seji 29. januarja uradno razveljavila.

SKLAD ZA TELESNO VZGOJO

Mladinska organizacija v Krškem je predlagala ustanovitev sklada za telesno vzgojo v občini. Za te stvari je veliko premalo denarja. Če preden so bili na konferenci SZDL sprejeti sklepi, da je treba poživiti telo specializiranih mladinskih organizacij in društev, vendar se ne morejo uresničiti, dokler ne bodo imeli dodatnih sredstev in materialne osnove za delo.

Z zavihanimi rokavi vedno isti

Kostanjeviški ribiči urejajo ribnik — Predlagali so ustanovitev žabarske sekcije — Letos tudi ženska tekmovalna ekipa — Povabilo mladim članom k vključevanju v delo družine — Priznanja za delo

Ribiška družina v Kostanjevici na Krki šteje 132 članov, od tega 52 pridruženih. Mladincev in mladink je v ribiških vrstah 46. 17. januarja so imeli kostanjeviški ribiči razširjeni letni posvet, ki so ga obiskali tudi predstavniki ribiških dručin iz Novega mesta, Krškega, Brezice in Brestanice. Najdelavnejšim članom so ob tej priložnosti podelili priznanja in pohvale.

Predsednik ribiške družine Kostanjevica Janez Mesnel je na posvetu poudaril, da bo delo uspešno le te upoštevajo vsi člani in te upoštevajo vsi člani. Zavedati se morajo, da so v Sloveniji znani po dobrih strojem upoštevanju društvenih pravil in discipline. Tega slovesa želijo ne bi smeli zapraviti. Upravni odbor želi čimprej dokončati delo pri ribniku, za kar pa je spet nujno sodelovanje cele družine. Opažajo namreč, da se pri delu ne upoštevajo vedno isti člani, medtem ko drugi še niso uvideli, kolikšne koristi se lahko obetajo od ribnika.

ŠVEDSKE PEČI

5 (1088) ★ — 4. februarja 1971

Kvalitetne švedske peči HUSQVARNA z vgrajenim boilerjem ali brez prodajajo pri ELEKTROTEHNI v Krškem. Izberete si lahko peč od 19 do 54 Mcal/h. Peči so elegantne in precizno izdelane.

Pri Elektrotehni v Krškem in Sevnici pa imajo vselej na zalogi ves material za centralne kurjave, vodo-inštalacijski material, elektroinstalacijski material, sanitarno keramiko, obložne ploščice, kopalne kadi in drugo opremo.

Seveda pa ne pozabite, da pri Elektrotehni dobite tudi vse gospodinske stroje, razne peči, akustične aparate in druge elektrotehnične aparate in pripomočke.

(PO-E)

družini. V tem prostoru bi dajali tudi informacije turistom.

V razpravi so omenili potrebo po čuvajski službi. Za zaposlitev rednega čuvaja družina nima denarja, zato so sklenili, da bo vsak član obvezno opravil nekaj ur zlasti v tistem času, ko je ob Krki največ krivolovcev.

Na posvetu so predlagali ustanovitev žabarske sekcije. Sklenili so zaščititi drstišče ščuk v Krakovskem gozdu, kjer je običajno največ žab in kjer lovci na žabe uničujejo veliko iker.

Ker je v potokih okoli Kostanjevica vsako leto manj rib, so člani predlagali, da bi proglasili vse za gojitvene ribnike. Nazadnje so se dogovorili, da bodo letos vsa razpoložljiva sredstva uporabili za vlaganje rib v Krko. Družina je bila prisiljena zvečati članarino in tudi ta ukrep so člani sprejeli z razumevanjem. Sklenili so ustanoviti žensko tekmovalno ekipo, ker so dobili več novih članic. Mlade članice pa so pozvali, naj se čimbolj zavzeto vključujejo v delo družine.

ALENKA BURJA

Vrata kluba so vsem odprta

Mladi s Prekope: Naše delo ni samo sebi namen

Radioamaterji s Prekope so za minulo nedeljo sklicali občni zbor. Ta dan je za člane vedno praznik, saj je bilo vsako obdobje med dvema zboroma doslej še vedno zelo plodno. Za člane in goste so tudi tokrat pripravili izčrpano poročilo o udeleževanju v minulih dveh letih in načrtih za delo kluba v nadaljnjem obdobju. Med radioamaterji vzbujajo zadnje čase veliko zanimanja njihova organizacija in njen pomen v sedanosti. Svoje delovanje želijo radioamaterji razširiti, zato vzpostavljajo zvez ni njihov edini namen. Želijo se približati ljudem. Pri teh poskusih

pričakujejo veliko razumevanja društev in organizacij, ki jim lahko nudijo vsestransko podporo.

Vrata radioamaterskega kluba so vedno odprta vsem, ki jih zanima, s čim se ukvarja mladina. Tudi vsakega predloga za delo v prihodnje bodo člani zelo veseli. Če so zaslužili priznanje, naj ga dobijo, če pa česa ne delajo prav, so tudi pripravljene sprejeti kritično misel ali dober napotek. Mladinci s Prekope želijo ugotoviti tudi sodelovanje z drugimi klubi na Dolenjskem, zato so jih povabili na letno skupščino.

O dogodkih v Kopitarni

Za včeraj je bil ponovno sklicana seja občinskega komiteja Zveze komunistov Sevnica, da politično oceni dogodke v sevniški Kopitarni. V tem podjetju je nastal spor med direktorjem in nekaterimi drugimi ljudmi, ki mu očitajo tehnoški odnos in podcenjevanje vloge delavskega samoupravljanja. Komite je o tem že razpravljala, prav tako tudi občinski sindikalni svet, vendar ob pojavu ni zavzel dokončnih stališč. Več sestankov je bilo tudi v podjetju, vendar so stvari še toliko nerazjasnjene, da ne moremo dati izčrpnje obrazložitve.

UVRŠČENI V „AKCIJO 75“

Mladinski aktiv konfekcije „Lisca“ je bil določen med 75 aktivov iz vse Slovenije, katerih delo se posebej spremlja republiška konferenca ZMS. V ta namen so sestavili obsežen program izobraževalnega dela, v katerem naj bi sodelovalo kar največ mladih ljudi. Vodstvo aktivov v „Lisci“ poziva mladince in mladinke, naj v akciji sodelujejo, da bo mladina tudi zunaj svojega delovnega časa pokazala, kaj zmore.

MARCA V NOVIH PROSTORIH

V marcu bo po dosedanjih predvidevanjih dokončno dograjena 108 krat 75 metrov velika stavba konfekcije „Lisca“, v kateri bodo šivalnica, krojilnica, skladišče za izdelke in surovine, rezalnica ter še nekateri prostori. To bo največji industrijski objekt v občini, njegova gradnja pa bo veljala precej več kot milijardo starih dinarjev. Stavba bi morala biti dokončana do konca lanskega leta, vendar se je delo zavleklo zaradi zamude pri izdelavi jeklene konstrukcije in zaradi nepravilnih gradbenih del.

ALOJZIJA MIRT

Preteklo sredo je veliko ljudi spremljalo na zadnji poti Mirtove mamo iz Krmelja. Pokojnica je bila mati 11 otrok, izmed katerih so trije sinovi bili borci NOV. sin Lojze pa je padel tik pred svobodo. Bila je dobra, delavna žena, ki je kljub težkemu življenju in vsakodnevni garanci dočakala visoko starost 81 let. Ob grobu so se postavili od nje predstavniki krajevnih organizacij, žalostinke pa sta ji igrala in pela trebanjska godba na pihala in pevski zbor „Svobode“ iz Krmelja. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

B. D.

SVET KS SEVNICA SPRAŠUJE:

Čaka Mirno usoda drugih?

Krajevna skupnost Sevnica prosi republiški sekretariat, naj odgovori, kako bo ob gradnji krompirjeve tovarne poskrbljeno za Mirno

Da ne bi reke Mirne onesnažile odplake tovarne za predelavo krompirja, ki jo bodo začeli graditi na Mirni, da bi zagotovili zgradili čistilne naprave in ukrenili vse, da bi vodotok ostal to, kar je danes, to je bil namen pisma, ki ga je krajevna skupnost Sevnica poslala republiški sekretariatu za zdravstvo

hajajo zahteve po varstvu narave in življenjskega prostora, zato ni odveč skrb, kako bo z Mirno, ki je predvsem po ukinitvi krmeljskega rudnika postala ena redkih, dokaj čistih voda v Sloveniji.

Sevniška krajevna skupnost namerava urediti ob izteku Mirne pri Boštanju rekreacijsko središče. Del njega je že kopalnišče, ki ga je uredila Splošna vodna skupnost Dolenjske in ki je precej stalo. Razen tega so v programu še druge stavbe in naprave, gostinske in turistične, ki bodo prišle do veljave zlasti tedaj, ko bo dokončno modernizirana obsevska cesta.

Pri nas veljajo zdaj zelo strogi predpisi glede spuščanja organskih snovi v vodo. V Sevnici pričakujejo, da jih bodo ob gradnji upoštevali in da bodo pristojni ukrenili vse, da Mirna ne bo doživela podobne usode, kot so jo druge reke.

M. L.

Boštanj: ni zasenčil luči

28. januarja ponoči se je pripetila prometna nesreča na cesti II. reda v Boštanju. V smeri proti Sevnici se je peljal z osebnim avtomobilom Darko Možič iz Boštanja, naproti pa mu je vozil neznan voznik kombija, ki pri srečanju ni zasenčil luči. Možič je zapeljal na levo stran ceste in 8 metrov po nasipu proti Savi, kjer se je avto ustavil v grmovju. Na avtomobilu je bilo za približno 3000 dinarjev škode.

in socialno skrbstvo. V njem prosi za odgovor, kako bo ob gradnji industrijskih naprav zaščiten Mirna. (Ko bomo dobili odgovor, ga bomo objavili.)

Skozi Sevnico teče skorajda mrtva reka Sava, ki je značilen primer, kaj se lahko naredi z naravo, če je pravočasno ne zavarujemo. Tudi od drugod pri-

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 7. FEBRUARJA: 10.30 – Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – Elektrotehna vam predstavlja – Ob obletnici Prešernove smrti – Kaj je blues – Glasbena oddaja – Človek in delo – Zabavna glasba z uganko – Kako si naši občani prizadevajo ohraniti kulturno dediščino (nadaljevanje) – Pogovor s predsednikom krajevnih skupnosti Krmelj – Zabavna glasba z uganko – Nasi poslušalci čestitajo in pozdravljajo – Zaključek oddaje. SREDA, 10. FEBRUARJA: 16.00 – Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – NAJ POP LOT – Iz diskoteke naših poslušalcev – Iz sveta živalstva – Reja kunccev – TOP-POPS (glasbena lestvica) – Ali že veste – Zaključek oddaje.

SEVNICAČANOM V RAZMIŠLJANJE

»Služite na račun mrtvih«

Zakaj očitki podjetju, ki samo ne zmore preurediti pokopališča – Samoprispevek?

„Prejel sem vaš famozni račun, ki ga zaradi izražene grožnje o prekopavanju poravnam. Ste res podjetje, ki pri vzdrževanju pokopališča praktično nima nobenih stroškov, in hočete zaslužiti na račun mrtvih, kot je več v podobnih podjetjih, ki služijo na račun živih. Primer bom skušal objaviti v časopisu ...“

Tako pismo je dobilo Komunalno stanovanjsko podjetje Sevnica od inženirja iz Soštanja, ki ima na sevniškem pokopališču pokopane svoje. Ker so se nekateri drugi ljudje negodovali nad cenami, nad „zaslužkarstvom“ podjetja, etiko itd., si ogledimo še drugo plat problema, ki postaja vse bolj za rastoče središče sevniške občine.

Če je na površini precej manj kot pol hektarja kar 852 grobov, si lahko vsakdo predstavlja, kolikšna stiska vlada na sevniškem pokopališču. Ko prihajajo prijave za kope, se pokopališka služba nenehno sprašuje, kateri star grob naj odpre, da se ne bo srečala z jezo in negodovanjem ter z očitki, da je oskrudna spomin kakega pokojnika.

M. L.

VSAKA STVAR JE ZA NEKAJ DOBRA. Letošnja mila zima je kot nalašč za dela v gozdu. Na našem posnetku teh dni so kmetje pod vasjo Ledina pri Sevnici, ko hlode spreminjajo v železniške prage. To je bil svoj čas precej bolj donosen posel, kot je dandanes. (Foto: Legan)

V RAZPRAVI BO NOV ODLOK O DRUŽBENI MATERIALNI POMOČI Žarki upanja za pomoči potrebne

Najmanjša denarna pomoč naj bi znašala 100 din – Po skupnih dajatvah je občina med prvimi, po poprečni podpori pa med zadnjimi v Sloveniji

„Socialno varstvo po svojem značaju nima sorodnosti z gospodarstvom. Če otrok izgubi starše, če ga nima kdo varovati, če ostareli in za delo nezmožni ljudje nimajo oskrbe, ne moremo reči, naj si poiščejo notranje rezerve in naj ne zahtevajo pomoči.“ Tako je zapisano v obrazložitvi novega odloka o družbeni materialni pomoči, ki ga bo v kratkem sprejela občinska skupščina Sevnica.

Občina potrebuje nov odlok, ker so dosedanja predpisi zastareli in določajo premajhno družbeno pomoč. Lani, na primer, je znašala poprečna denar-

na pomoč vsega 70 dinarjev na osebo, sevniška občina pa je bila s tem poprečjem na 50. mestu med vsemi slovenskimi občinami, ki jih je po številu 60. Za socialno varstvo je bilo lani porabljeno skupno 853.040 dinarjev, kar je 42 odst. več kot leto dni prej.

V minulih letih je bilo še mnogo slabše. V letu 1969 je bila sevniška občina celo na predzadnjem mestu v Sloveniji po višini poprečne denarne pomoči socialno ogroženim občanom. Kljub temu je sorazmerno velik delež občinskega proračuna porabila za socialno varstvo, kar pomeni, da je v občini veliko število takih, ki potrebujejo družbeno pomoč. To je tudi vpliv bližnjega Kozjankega, pa tudi na kranjski strani občine je vrsta revnih hribovskih vasic, kjer v marsikateri hiši domujeta pomanjkanje in revščina.

Pomembna novost novega osnutka novega odloka je v tem, da predvideva, naj bi minimalna socialna pomoč znašala eno petino minimalnega osebnega dohodka. Ker po sedanjih predpisih znaša minimalni osebni dohodek v Sloveniji 500 dinarjev, naj bi najmanjša občinska denarna podpora znašala 100 dinarjev, to pa je precej več, kot je doslej.

Izračun po osnutku odloka predvidenih izboljšav kaže, da bi morala občinska skupščina letos nameniti za socialno varstvo že 1.212.600 dinarjev. To je izredno velika vsota, če

vemo, da bo imel občinski proračun na voljo vsega približno 6,7 milijona dinarjev. Malokatera občina, lahko trdimo, mora toliko veliko denarja dati za socialno varstvo. Ker se so stavljalci odloka zavedajo težav, ki jih ima občinski proračun, predlagajo, naj bi večje socialne pomoči uvedli postopoma, vendar najkasneje v roku 6 mesecev po sprejetju odloka.

JOŽE KNEZ – petdesetletnik

Kdo ne bi ob takem mejnem letu kot je petdesetletnica življenja, najboljše željami segel v roke Jožetu Knezu, človeku, ki je s svojimi sposobnostmi, delovnim osebnim vzgledom, postopno in blagohotnim odnosom do drugih ljudi in s svojo iskrenostjo postajal bil ugled, ki sega daleč čez meje sevniške občine!

Ce za koga, potem lahko trdimo, da ga je kalilo življenje. Trdo življenje rudarja, rudarskega nadzornika, obratovskega direktorja rudnika, kalilo so odgovorne funkcije sekretarja komiteja ZK, še prej sekretarja brigadi in vodje v mnogih drugih dolžnostih. Sedemdeset leti je bil izvoljen predsednika občinske skupščine Sevnica, zdaj pa je njen podpredsednik, kljub temu da je slabše zdravlja in da je upokojen.

O Jožetu gre glas, da je bil na cigaretni skatlici bolj zanesljiv vo izračunati, kako bo z izvedbo bilnostjo kakega podjetja, pri delu ga odlikujeta iskrenost in sposobnost presoje in čvrsta reševanje kočljivih gospodarskih zadev. Nič čudnega torej, da njegovo ime povezano z občinskim, ko je sevniško gospodarstvo najbolj napredovalo, ko so se jala podjetja, ki so zdaj del gospodarskega življenja v občini.

Za svoje zasluge je dobil javnih priznanj in odlikovanj, vendar ni nič spremenilo njegovega močnega, preprostega, v vsakem človeku in ki daje priložnostno njegovi osebnosti. Ob 50-letnici življenja, ki je bil 23. januarja, mu želimo zdravja in osebnega uspeha.

SEVNIŠKI PABERKI

ZBOR PLANINCEV. Za jutri, 5. februarja, je sklican letni občni zbor planinskega društva „Lisca“, ki šteje več sto članov iz sevniške in sosednjih občin. Občni zbor bo v veliki dvorani gasilskega doma v Sevnici.

JESENI KOMERCIALNA ŠOLA. Mariborska višja komercialna šola bo jeseni odprla v Sevnici svoj oddelek, v katerem se bodo šolali ljudje iz Sevnice in sosednjih krajev. Za šolo je zelo veliko zanimanje, saj ima organizator – občinski sindikalni svet – že 31 prijav.

SPET JE IZSLO GLASILO „LISCE“. Po daljšem premoru je te dni izšla nova številka glasila konfekcije „Lisca“. Odkar je podjetje zapustil prejšnji urednik Andrej Martinc, je bil zastoj z izhajanjem, zdaj pa spet kaže, da bo list pogostejše prihajal med delavce in delavke tega največjega sevniškega podjetja. Novi odgovorni urednik je Franc Ernesti. Dodamo naj še, da je v nekaterih drugih podjetjih glede obveščanja mnogo slabše. Ponekod premorejo le stenočase, ki pa, kot je znano, niso najbolj učinkovita oblika seznanjanja članov kolektiva z odločitvami in sklepi vodstva in samoupravnih organov.

TEŽAVNA BO DELITEV. Predvidoma v oktobru bo, kot zagotavljajo pri sevniškem upokojenskem društvu, vseljiv dom upokojencev, ki ga gradijo pri osnovni šoli. Upoko-

jenci bodo razen klubskih prostorov imeli v njem tudi 6 stanovanj. Toda kako ta stanovanja kar najbolj pravično razdeliti, se že sedaj sprašuje. Društvo je namreč prejelo nič manj kot 31 prošnje in kar 25 proševcev bo treba odkloniti.

POGOSTA GOSTOVANJA. Plakati so prejšnji teden vabili kar na dve prireditvi v razmaku dveh dni. Sevniški mladini in starejšim sta se predstavila ansambla Gemini 5 iz Celja in Gora iz Velenja. Če imamo v mislih nastope različnih narodnozabavnih skupin, ne moremo ravno trditi, da je v Sevnici dolgačas.

KAKO UREDITI OKOLICO. V četrtek je bila sklicana seja komisije za gradnjo zdravstvenega doma in lekarnarje v Sevnici. Gre za okolico doma, ki mora biti prijetna in lepo urejena, da bo hkrati lahko tudi zgled bližnjim blokom v Naselju heroja Maroka, ker se s čim podobnim ne morejo ravno pohvaliti.

V SENCI NEKDANJEGA SLOVESA. Starejši Sevničani nam je takole potopil nad gostilno „Lovec“ (nekadaj: Plauštajncr): „Svoj čas je bila to zelo obiskana gostilna, zdaj, ko je že leta in leta v družbeni lasti, pa nikakor ne napreduje. Včasih jo celo kar zapro, ker ni gostov, pa če ravno obratovni čas se ni pretekel. Mar ne bi bilo pametno nekaj ukreniti, na primer jo vrniti nekdanjemu gostilničarju?“

S SINDIKALNIH OBČNIH ZBOROV

Odpravljati majhne prejemke

Število tistih, ki prejemajo manj kot 800 din, se je zmanjšalo – Še naprej se je treba prizadevati, da se življenjska raven ne bo znižala

Sindikalne organizacije v sevniški občini imajo te dni svoje občne zборе. Približno polovico jih je že opravilo ta svoj letni pregled dela, zato že lahko strnemo nekatere prve ugotovitve.

Na večini zborov so obravnavali delitev osebnih dohodkov v kolektivih. Delavci se zavzemajo, naj se dosledno uresničuje načelo nagrajevanja po delu, ker to veliko pripomore do zdravih odnosov v kolektivu in do splošnega napredka podjetja. Z zaskrbljenostjo so govo-

rili o razvrednotenju našega denarja, češ da bo to najbolj prizadelo ljudi z majhnimi prejemki.

Ugodno so ocenili prizadevanje sindikata in razumevanje vodstev nekaterih podjetij, da se izboljšajo zasluzki tistih, ki so bili doslej najslabše plačani. Še v septembru je bilo v sevniški občini kar 500 ljudi, ki so zaslužili manj kot 800 dinarjev (to je četrtnina vseh zaposlenih), zdaj pa je njih število najmanj petkrat manjše. Sindikati se nameravajo zavzemati, kot je dejal

predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Pipan, da se bo ta meja premaknila navzgor, zlasti, ker se je med tem časom zmanjšala vrednost našega denarja.

Na več občnih zborih so razpravljali tudi o razvojnih programih, o vplivu stabilizacijskih ukrepov ter o konkretnih delovnih razmerah v posameznih delovnih organizacijah. Med drugim so kritizirali tudi udeležbo (participacijo) pri plačilu zdravstvenih storitev, češ da je prevelika zlasti za tiste z majhnimi prejemki.

Pridelek - ključ do uspeha

Kako pripravljani na sklepanje pogodb za krompir — Odgovarja inž. Slavko Nemanic

Prve februarске dni so v trebanjski občini začeli sklepati pogodbe za krompir, ki ga bo jeseni potrebovala mirenka tovarna. Direktorja KZ Trebnje inž. Slavka Nemanica smo zaprosili za njegovo mnenje o tej zahtevni nalogi, pravi preizkušnji za zadrugo in kmetovalce, če ne celo za občino nasploh.

„Ne želim,“ je dejal, „da te besede izzvenijo kot „navijanje“ za zadrugo. V sebi sem veliko prepričan, da bo tovarna veliko pomagala pri razvoju kmetijstva v občini, prav tako, kot sem globoko prepričan, da je prihodnost naših zadrug samo v tesnem sodelovanju s kmeti. Iz tega sledijo vsi praktični ukrepi, ki jih terjaja vsakdanje delo.“

„Kako ste z vaše strani pripravljani na sklepanje pogodb in kako nameravate pomagati kmetom?“

„Naj naštejemo najprej splošne ugodnosti, ki jih

nudi tovarna: zagotovljena odkupna cena 50 par za kilogram pogodbenega krompirja, odkup v razsutem stanju (brez vreč, ki podražijo), prevzem 80 odst. krompirja jeseni, odkup vsega zdravega nad 40 mm debelega krompirja. Zadruga bo s pomočjo občinskega kmetijskega sklada regresirala cene semenkega krompirja, na voljo ima 120 ton semena sorte Igor, kreditirala bo gnojila, škropiva, v kasnejših letih pa še stroje za pridelovanje krompirja, za kar bo tudi tovarna posodila denar.“

„Kaj pa naj bi predvsem naredil kmet, da bi se mu tako organizirano pridelovanje in usmeritev dobro plačala?“

„Predvsem: povečal naj bi pridelke. Ko bo videl, da sta odkup in cena zagotovljena, bo spoznal, da se izplača več vlagati in bolje skrbeti za to poljščino, bolje pognojiti z umetnimi gnojili, menjati seme, redno škropiti. Kdor ve za ugodnosti, ki jih bo po pogodbah dajala zadruga oziroma tovarna, lahko tudi hitro preračuna, da krompir v bistvu ne bo po 50 par, marveč skoraj po 60, to pa ni dosti manj, kot je cena na trgu.“

„In še bolj osebno vprašanje: se kot vodja zadruge, ki bo oskrbovala tovarno s surovino, bojite začetnih težav?“

„Zadruga ne pričakuje v prvih letih nikakršnega dobička, predvsem želi in bo nastopala v interesu pridelovalcev krompirja. Seveda je ob vseh teh pogodbah in izračunih potrebna skrajna previdnost in konec koncev tudi malo poguma, ker gre res za veliko stvar.“ M. L.

KAKO DO VEČJEGA PRIDELKA KROMPIRJA (II.)

Kdor ne bo prisludnil, ne bo uspel

se nekateri nasveti, kako povečati pridelek krompirja: o izbiri semena, obdelovanju nasadov, nujnosti škropljenja in zahtevah skladiščenja

Zadnjič smo obravnavali saditev, ki je za pridelovanje krompirja posebno važna. Nič pa še ni bilo rečeno o semenu. Prav v domene, ki je okuženo z virusnimi boleznimi, daje ob enakih rastnih razmerah za 50 in več centov manjši pridelek na hektar. To so dokazali z znanstvenimi poizkusi tudi pri nas, zato velja zlato pravilo: saditi moramo le zdravo, neizrojeno seme. Če je treba plačati nekaj več za dobro seme, se ta izdatek zagotovo povrne in obre-

je pomembno, kakšna je debelečina krompirjevega semena, je dobljeno krompir rezati, ali je bolje kmeti. Odgovor je naslednji: če je krompir popolnoma zdrav, ga lahko sadimo, vendar moramo vedeti, da stebel na pomeni manj gomoljev, ki bodo zato nekaj debelejši. Iz več ali manj debelih sadit celotne gomolje. To so lahko dobili samo toliko kot obdelano in zagnano zemljo. Mirenka kmetijska zadruga Trebnje, ki ima na zalogi večjo količino semenkega krompirja sorte Igor, ki je zelo dobljena, najvažnejša sorta za pridelovanje krompirja v krompir-ovne komitice in krompirjevo moko. Pri ko se strnejo vrste, je treba prvi škropiti. Nobena krompirjeva

sorta ni povsem odporna proti krompirjevi plesni, zelo razpaseni bolczni, ki lahko v nekaj dneh uniči cele krompirjeve nasade. Škropiti moramo vsaj štirikrat, od tega moramo dvakrat dati vmes pripravke zoper klorozadnega hrošča. Znanih je cela vrsta škropiv: bakreno apno, dithan, duther, cuprablau itd. Priporočljivo je te pripravke menjavati, in ne škropiti vedno z istim. Zaležje samo temeljito škropljenje, ko škropivo v obliki meglice namoči tudi spodnji del listov, kjer se naselijo klice bolezni. Škropimo takoj, ko se nadloga pojavi, sicer je lahko ves trud zaman.

Krompirjev nasad je treba dvakrat okopati in enkrat osuti. Osipanje mora biti še posebno skrbno, da se gomolji ne pokažejo na dan in da ne pozelenijo, ker taki niso uporabni za industrijsko predelavo. Pri izkopu je treba paziti, da gomoljev ne poškodujemo ali pripravimo na soncu. Za industrijski krompir je še posebno važno natančno skladiščenje. Če so gomolji dalj časa v prostoru, ki ima manj od 6 stopinj C toplote, postanejo sladki, ker je dihanje gomoljev počasnejše in se sladkor, ki ga fermenti delajo iz škroba, sprosti ne porabi. Sladki gomolji niso primerni za industrijsko predelavo, ker se pri kuhanju ali pečenju sladkor karame-lizira, izdelki dobijo značilno rjavobaro in niso primerni za prodajo.

In še nekaj misli o nakupu strojev. Skupina strojev za pridelovanje krompirja velja čez 30.000 N-din. Toliko denarja sam kmet ne zmore, zato bodo morali pridelovalci na-

Štiri leta in pol zbirajo prebivalci trebanjske občine denar za gradnjo in popravilo šol, samoprispevek pa bodo plačevali še do konca 1973. Zaposleni v podjetjih in ustanovah plačujejo 1,5 odstotka osebnega dohodka, kmetje in obrtniki prispevajo od svojih dohodkov, upokojenci od pokojnin. Tisti z majhnimi prejemki so izzveti. Na sliki: delavki iz mokronoške Iskre, dve izmed plačnikov samoprispevka. (Foto: Legan)

KAKO JE BIL PORABLJEN ZBRANI DENAR?

Sadovi skupnega odrekanja

Zbiranje gre po načrtu, samoprispevka bo celo nekaj več, žal pa se dražijo tudi gradnje — Skupščina TIS: narediti nov prednostni red

Na plačevanje krajevnega samoprispevka za gradnjo in preurejanje šolskih stavb so se v trebanjski občini ljudje navadili, lahko bi rekli, kot na vsakdanji kruh. To je nekaj, kar so voljni prispevati za izboljšanje razmer v šolstvu. Občani so to dokazali na ljudskem glasovanju decembra 1968, ko so sklenili samoprispevek plačevati do konca leta 1973.

Da bi vedeli, kako se zbrani denar porabi in koliko ga je, je spet pripravljeno poročilo, ki zajema čas od prvega januarja 1969 do konca lanskega leta, torej dveletno obdobje.

V teh dveh letih so prebivalci trebanjske občine vplačali 1.306.927 dinarjev samoprispevka, to pa je 87.684 din ali 7,20 odst. več, kot je bilo predvideno. Levji delež so prispevali zaposleni v družbenem sektorju v obliki 1,5 odst. prispevka od osebnih dohodkov. Ti so vplačali 959.360 dinarjev, kmetje so vplačali 170.006 din, obrtniki 65.797 din in upokojenci 111.764 dinarjev. Razen kmetov, ki so se v tem času pove-

čini znašli v velikih gospodarskih težavah, so vse druge skupine plačnikov prispevale več, kot je bilo načrtovano.

In kako je bil zbrani denar doslej porabljen?

V minulih dveh letih je bilo porabljeno za preurejanje šole v Velikem Gabru 112.880 din, v Sentlovrencu 64.864 din, za izdelavo idejnega načrta za povečanje šole v Trebnju 5.554 din, za preiskavo

tal in nakup zemlje za gradnjo nove šole na Trebelnem 13.622 din, za gradnjo nove šole na Jelševcu 320.736 din, 673.654 dinarjev pa je bilo oročeno pri Dolenjski banki in hranilnici, kar bo služilo kot udeležba pri posojilu, ki ga bo najemala temeljna izobraževalna skupnost.

Kot lahko vidimo iz spiska porabljenega denarja, je krajevni samoprispevek namenjen vsem šolam; tako, kot je bilo rečeno ob sprejemanju odločitve o zbiranju tega denarja. Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti, ki je prejšnji teden obravnavala dveletno poročilo o zbiranju in porabi krajevnega samoprispevka, je prejšnji teden sklenila, da je treba vnovič narediti prednostni vrstni red za popravila posamaznih šol, ker mokronoška šola ni dovolj upoštevana.

DOBRNIČ: LETOS NAD LUŽE

Tudi dobrniška krajevna skupnost ima že sestavljen načrt letošnjih del. Razen za ceste in poti namerava poskrbeti za vaške luže, v katerih napajajo živino. Tako nameravajo zavarovati in urediti okolico teh napajališč v Dobrniču, Vavpči vasi in v Lokvah, za Vrbovec pa menijo, da bi bilo najbolje lužo zasuti in narediti valki vodnjak. V programu krajevne skupnosti je tudi zapisano, da je treba v Dobrniču odpreti zasilo ambulanto, javno telefonsko govornico ter kupiti napravo za razglašanje.

»Dolenjski list« v vsako družino

Inž. M. LEGAN

IZ NASIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Nič brez sodelovanja

KS Veliki Gaber poziva ljudi, naj se seznanijo s 5-letnim programom in naj sodelujejo

Večina krajevnih skupnosti v trebanjski občini je že pripravila svoje petletne načrte, ki pokažejo, kaj bi ljudje radi, da bi se v prihodnjih petih letih naredilo v skupno korist. Krajevna skupnost Veliki Gaber, ki je ena večjih, si je zastavila zelo velike naloge in računa na pomoč občine, delovnih organizacij, posebno pa ljudi samih.

Seznamimo se z nekaterimi važnejšimi načrti. Izboljšanje cestnih povezav za celo vrsto vasi, ureditev pokopališča v Velikem Gabru, zbiranje denarja za asfaltiranje ceste Bič-Stranje, javna razsvetljava v Velikem Gabru, Zagorici, Biču in Pristavici, vodovod v Zagorici, ureditev krajevnega urada in pošte, avtomatska telefonska zveza z 20 priključki, kanalizacija v Velikem Gabru, gradnja trgovine, motela v Biču, parti-

zanskega doma v Medvedjeku, dograditev šolskega poslopja, ureditev otroškega varstva, boljšega prevoza otrok, pozivitev kulturnega življenja itd., vse to so zahtevne naloge v prihodnjem petletnem obdobju.

Z dobro voljo in resničnim sodelovanjem se da zelo veliko narediti. Kako bi se sicer mogla lanska pomoč krajevnim skupnostim v občini „oploditi“ kar za štirikrat, kot ocenjujejo. Nekako za 80 milijonov starih dinarjev je bilo lani v trebanjski občini opravljenih različnih komunalnih del, ki se jim krajevne skupnosti posebno vneto posvečajo. Od njih imajo ljudje največ oprijemljivih koristi. Tudi v Velikem Gabru zato računajo, da bodo občani sprejeli program krajevne skupnosti in pomagali, da bo kar največ načrtov uresničenih.

Tudi Onassis pride

Cape Nassenfuss, 3. feb. — Iz dobro obvesčenih krogov smo danes zvedeli, da se bo enkratnega dogodka — spuščanja Kurenta iz orbite, ki bo 21. februarja v Cape Nassenfussu, udeležil tudi razvpiti grški lastnik ladij Aristotel Onassis s svojo ženo Jacqueline, vdovo po nekdanjem predsedniku ZDA Johnu Kennedyju. Razen njiju bo pristanku prisostvoval tudi dr. Barnard, ki bo vesolja zdravniško pregledal, če je z njim vse v redu. Te dni so že prispele znanstvene naprave iz Amerike in Sovjetske zveze, ki bodo pomagale, da bo pristonek (beri: maškarada) potekal v blišču, ki ga tak dogodek zasluži.

DELO JE RODILO USPEHE

Najbolj uspešna mladinska aktiva v trebanjski občini sta prav gotovo mladinski aktiv na Mirni in aktiv „Joško-Prijatelj-Slobodan“ na Ponikvah. V lanskem letu sta vsak zase organizirala več akcij, na katerih je sodelovala tudi mladina od drugod. Brez dvoma je bilo njihovo delo uspešno tudi zato, ker mladinci stalno sodelujejo z drugimi družbenimi organizacijami v svojem kraju, posebno s krajevnou skupnostjo.

MOKRONOG: ČRPALKA DO MAJA

Če bodo pravočasno uresničeni vsi dogovori s Kmetijsko zadrugo Trebnje in podjetjem Petrol, bo Mokronog 1. maja letos imel svojo bencinsko črpalko, ki bo stala v bližini pokopališča. To novico so sporočili na prvi letošnji seji sveta krajevne skupnosti Mokronog, na kateri so sprejeli program letošnjega dela.

BELI GRIČ: ZDAJ PA ŠE PRAPOR

Dvorana je bila skorajda premajhna, toliko ljudi se je 25. januarja udeležilo občnega zbora gasilskega društva v tem kraju. Pa ne samo zborovanje, tudi prostovoljno delo med letom je pokazalo, da so ljudje pripravljeno prijeti za delo. Čez 500 prostovoljnih delovnih ur so opravili pri gradnji gasilskega doma. Zdaj, ko dom imajo, bi uspeh radi kronali še z odkritjem društvene prapore, ki ga nameravajo odkriti letos, razmišljajo pa tudi o nakupu gasilskega avtomobila — kombija.

TREBANJSKE IVERI

NI SREČE S SNEGOM. V ponedeljek so nastopile zimске počitnice, vendar tudi letos soljarji nimajo sreče s snegom. Letos, ko bi ob pomoči smučarske vlečnice lahko še posebno uživali v zimski „opojnosti“, sta račune pokvarila odjuga in za ta čas neobičajno toplo vreme.

PO ZASLUGI DVEH FILMOV. Trebanjski kino je imel lani na 135 predstavah skupno 12.885 obiskovalcev, kar je 1.123 več kot leto dni prej. Za povečan obisk gre zasloga dvema, po svoji vsebini povsem različnim filmoma: „Deset zapovedi“ in „Bitka na Neretvi“. Posebno prvi, ki je tudi sicer med desetimi najbolj komercialnimi filmi na svetu, odkar obstaja kinematografija je veliko pripomogel, da uprava kina v lanskem poslovanju ni imela izgube, temveč celo nekaj dobička.

STRELSKI OBČNI ZBOR. V sredo, 10. februarja, bo imela strelska družina Trebnje svoj občni zbor. Razen tekmovalni in vadbe čaka letos strelce zelo zahtevna naloga — urediti strelišče v Prapročah, kjer bo ob strehi nad glavo tudi v slabem vremenu mogoče streljanje z malokaliberskimi in vojaškimi puškami. Priprave so že v teku.

JUTRI O KNJIGI NOB. V Trebnju se bo jutri sestala zgodovinska komisija pri občinskem odboru ZZZ ter razpravljala o izdaji knjige „NOB v trebanjski občini“, za katero je zbral gradivo pisatelj Zoran Hudales. Komisija se bo morala med drugim odločiti, kako naj bi razvrstili posamezna poglavja in dogodke, da bi bila knjiga kar najbolj pregledna. Pisatelj je namreč zbral dogodke po dnevih (v obliki kronike), pri čemer je zanimivo, da ni dneva, v katerem se ne bi med vojno na območju sodanje trebanjske občine kaj zgodilo.

PRAPROČE PROSIJO POMOC. Od Starega trga do Praproč nameravajo urediti primerno dovozno

cesto. V ta namen bi potrebovali kakih 5.000 dinarjev. Ker so vaščani pripravljeno, kolikor je mogoče, pomagati s prostovoljnimi delom, prosijo krajevno skupnost Trebnje, naj jim da 2.000 dinarjev denarne pomoči.

TRENING TEKMA Z MIRNO. Trebanjski odbojkarji so v sredo odigrali na Mirni prvo letošnje trening tekmo. Mirenčani se ligasem seveda niso mogli močnejše postaviti po robu in v treh nizih niso osvojili skupno niti 10 točk. Vendar to ni najvažnejše, pomembnejše je, da je srečanje sploh bilo. Zanimivo je še, da je mirenška telovadnica, čeravno ni dosti višja do trebanjske, primer-na tudi za prvenstvene tekme, za kar se trebanjska žal ne da uporabljati.

NI „PODKOVSKEGA“ KOVACA. Odbornik Franc Fink je na zadnji seji seznanil občinsko skupščino s težavami, ki jih imajo lastniki konj zaradi podkovanja. Na območju krajevne skupnosti Dol. Nemška vas in Trebnje, je dejal, ni niti enega kovača, ki bi podkoval konja. Predlagal je, naj bi poskrbeli tudi za to obrt, ker je potrebna. Pri kovačih je namreč značilno, da se usmerjajo v izdelovanje vozov in podobnih izdelkov, kar mnogo bolje „nese“, zanemarjajo pa podkovanje konj, kjer ni tolikšnega zaslužka.

PRIPRAVE NA POPIS. Konec marca bo v Jugo slavijo splošen popis prebivalstva. V Trebanjski občini se bo za to akcijo pripravilo 9 inštruktorjev, ki bodo vodili delo 73 popisovalcev. Občinska skupščina je že imenovala inštruktorje.

ZAPRTA PRODAJALNA. S ponedeljkom so uknili prodajo kruha v specializirani prodajalni, za gostilno Springer, ker je imela premalo prometa. Odslej bo kruh naprdaj v veliki Mercatorjevi prodajalni, razen tega pa ga prodajajo tudi v nekaterih drugih trgovinah z živili.

Angela Kodrič

Nedavno tega je preminila v Mokronogu Kodričeva mama v 74. letu starosti. Bila je srčno dobra, plemenita duša. Njen mož je bil ubit med svetovni leti 1942 v Radohovi boljši vojni težkem udarcu na klonila, življenje, kot ga je imela sama. Njena žena je pokazala, kako so ljudje cenili in spoštovali.

TREBANJSKE NOVICE

NI ZAZIDALNEGA NAČRTA

Po vojni so na območju Mestnega loga v Kočevju gradili zasebne hiše v skladu s potrebnimi in tudi možnostmi posameznih lastnikov zemljišč. Gradnja brez izdelanega zazidalnega načrta in brez nujno potrebnih komunalnih naprav pa povzroča pri stanovalcih vrsto nevednosti. Zato je treba za to območje čimprej izdelati zazidalni načrt. Kdaj bo načrt gotov, se ne ve, ker je na tem območju precej zasebnih lastnikov parcel, ki imajo svoje zahteve in namene.

Lačni potrošniki

Brez kruha in mleka so ostali mnogi kočevski potrošniki v nedeljo, 31. januarja, v NAMI so imeli zaradi inventure zaprto, zato bi lahko vzela več kruha in mleka „Mercatorjeva štacuna“. Vendar kaže, da trgovci skrbijo predvsem za medsebojno konkurenco in zaprtost, potrošniki pa so jim deveta briga. Kočevske gospodinjice, predvsem pa matere z otroki, so vedno nadejale „izredno pozornostjo“ trgovcev zelo navdušene.

RADI BI, PA NE GRE

Razgovori o zaposlovanju naših delavcev, ki se nameravajo vrtniti iz tujine, so v Predgradu in ostalih vaseh Poljanske doline pokazali, da to ne bo preprosto. Večji del delavcev, ki se žele vrtniti, bi imel težave s stanovanjem.

V teh odročnih krajih ni prave možnosti za zaposlitev ali za odpiranje obrtnih delavnic. Zato bi se delavci lahko zaposlili le v industrijskih središčih, tam pa manjka stanovanj. Glede reševanja stanovanjskih vprašanj pa imajo delovne organizacije že sedaj težave, saj mnogim zaposlenim ne morejo nuditi nujno potrebnega stanovanja.

Se težavnosti je položaj za ženske, za katere razen stanovanj manjkajo tudi delovna mesta. V tej zvezi bo zato treba sprejeti trajnejše ukrepe, kajti samo načelno obravnavanje tega vprašanja ne bo rodilo uspehov.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje malo-prodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica (cena v din za kg)
krompir	1,20	1,35
svetle zelje	3,10	2,60
kisla zelje	3,30	3,40
kisla repa	3,50	2,60
ohrovti	3,60	
cvetača	4,60	4,20
špinata	6,20	6,40
solata	6,00	5,55
fižol v zrnju	5,70	
	in 7,80	7,70
čebula	3,60	3,65
česen	8,40	8,65
korenje	4,30	
	in 8,00	7,15
petersilj	6,50	6,80
rdeča pesa	2,80	2,75
radič	12,00	12,10
jabolka	2,40	
	do 3,80	4,05
hruške	6,00	5,60
grozdje	6,50	5,95
limone	5,30	5,70
pomaranče	4,10	
	do 4,70	5,00
mandarine	6,50	
banane	5,60	5,80
jajca		
(cena za kos)	0,95	0,85
		in 0,93

DROBNE IZ KOČEVJA

PREŠERNOVA PROSLAVA bo 8. februarja v domu Jožeta Šeška. Priredila jo bo gimnazija.

NIČ VEČ MOTENJ – Lokalne televizijske motnje so končno odpravljene. Lastniki televizorjev v Kidričevi ulici in v okolici kolo-dvora so se stalno pritoževali zaradi hudih motenj pri televizijskem sprejemu, posebno tisti, ki imajo sprejem na 3. kanalu. Dolgo je trajalo, da so ugotovili povzročitelja motenj. Vzrok je bil novi stroj za varjenje, ki ga je nabavila OPREMA. Ljubljanski strokovnjaki so po dolgih strokovnih preiskavah napako ugotovili in jo odpravili.

PREDPUST JE TU, v Kočevju pa tega še ni čutili. Nič ne pripravljajo zabavnih prireditev, čeprav so bile večasih v Kočevju zelo razgibane pustne prireditve. Res nimamo v Kočevju „Gadje zalege“, „Prforcen komande“ itd., ki v drugih krajih preskrbijo za že tradicionalne pustne sprejeme, vendar bi se dalo kaj pokreniti. Zadevo bi morali vzeti v roke mladi ljudje, ki jih je v Kočevju dovolj. Zdej pa kaže, da bo ostalo samo pri tem, kar bodo organizirala

gostinska podjetja. Motel „Jasnica“ je že napovedal maskarado v vseh svojih prostorih.

SNEG JE SKOPNEL in zdaj bi morali očistiti nesnago, ki se je nabrala na pločnikih, okoli smetnjakov in drugod. Pri snegu nam je pomagala odjuga, pri nesnagi pa nam verjetno ne bo. Tudi polomljene veje dreves bi lahko že pospravili.

SPRIČEVALA RAZDELJENA – Osnovna šola je razdelila spričevala za pivo polletje. Ko so učenci odhajali s spričevali, so bili nekateri veseli, drugi zaskrbljeni. Zal pa je prav zdaj zmanjkalo snega, da smučarji ne bodo prišli na svoj račun.

KORISTEN SESTANEK so imeli pretekli teden turistični delavci Kočevja. Podjetje AVTO je povabilo v svoj novi turistični biro vodilne člane Turističnega društva, da bi se pogovorili in izmenjali izkušnje o turizmu in še posebno o delu novega motela na Jasnici. Turistični delavci so dali v sproščnem razgovoru več predlogov za delo. V razgovoru so tudi ugotovili, da bodo lahko le s složnim delom dohitevali turistično razvite kraje in območja.

NEKATERI PREDLAGAJO

Predpisati najmanjšo in največjo plačo

Vendar kako ugotoviti ostale dohodke?

Med številnimi člani sindikalnih podružnic kočevske občine je vzbudil precejšnje zanimanje za osnutek zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Čeprav osnutek tega predpisa ni nekaj povsem novega, posamezni člani sindikata le pričakujejo, da bo z njimi družbi uspelo zavaruovati velik gospodarski, politični in družbeni pomen samoupravne pravice delovnih skupnosti, da samostojno odločajo o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter da se bodo te pravice v praksi tudi uveljavile.

Hkrati se zavzemajo, da bodo v tej zvezi izdelana pravična merila za družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Prvi razgovori so pokazali, da nekateri žele, naj bi poleg najmanjšega osebnega dohodka predpisali tudi največji osebni dohodek. Nejasno pa je pri tem, kako zajeti v ta okvir tudi dohodke iz drugih virov, se pravi tiste, ki jih posameznik ne prejema v obliki osebnega dohodka.

ŠE ŽIVE V BARAKAH

V rudniškem naselju v Kočevju je še nekaj barak, v katerih stanujejo ljudje. Čeprav so pogoji izredno slabi, v njih stanujejo ljudje zato, ker niso dobili boljšega stanovanja. Težava pa je nastala sedaj, ko se je vodstvo Rudnika odločilo, da bo dve baraki porušilo, in obvestilo stanovalce, naj se iz barak izselijo. Izselitev je vsekakor nujna, zato morajo pristojni organi podpreti to odločitev. Skrajni čas je že, da se iz barake izselijo zadnji stanovalci.

Pri tehničnem pouku se najbolj veselimo praktičnega dela. Namesto konstrukcijskih vaj z lego kockami smo izdelali makete počitniških hišic iz vezane plošče. Hišice so nam zelo uspeli. (Foto: FKK, osn. šola Kočevje)

Presenetljivo boljši uspeh dijakov

V šestih letih za 20 odstotkov boljši učni uspeh — Dekleta izpodrivajo fantje, ki jih je le še četrtnina — Stari pouk postopoma zamenjujejo s kabinetnim — Kje bodo telovadili dijaki kočevske gimnazije?

Kočevsko gimnazijo obiskuje 210 dijakov, od tega kar 154 deklet. V pravkar minulem šolskem polletju ni imelo slabih ocen kar 70 odstotkov dijakov, medtem ko je pred petimi, šestimi, sedmimi leti bilo ob polletju pozitivno ocenjenih le polovico dijakov.

Kočevska gimnazija je med najmanjšimi v Sloveniji. Zaradi majhnega števila učencev se vse od leta 1958, odkar ima le štiri razrede, bori za obstoj. Seveda bi imela lahko več dijakov, vendar hočejo starši otroke čimprej spraviti do kruha, zato jih pošiljajo najraje na razne srednje strokovne šole v Ljubljano in drugam. Med vsemi dijaki je bilo do leta 1958 le tretjina deklet, danes pa je deklet že kar tri četrtni. Število učencev se zadnja leta suče okoli 210 in ne pričakujejo, da bi to število v prihodnje lahko bistveno porastlo.

Učni uspehi se neprestano izboljšujejo, ker prihajajo na gimnazijo učenci z boljšim znanjem. Razen tega gimnaziji zelo pomaga tudi republiška izobraževalna skupnost, zlasti pri urejanju laboratorijev oziroma učilnic za posamezne predmete. Gimnazija ima že posebne učilnice za tehnično vzgojo, kemijo, fiziko in slovenski jezik oziroma književnost; slednje uporabljajo tudi za dijaško čitalnico. Trenutno urejajo učilnico za pouk biologije. Ko bo vse to delo končano, bodo razredni pouk povsem zamenjali s sodobnim, kabinetnim.

dom telesne kulture, ki je že sicer povsem zaseden, je hkrati tudi preveč oddaljen, da bi ga uporabljale gimnazija in druge šole. O gradnji telovadnice pri gimnaziji je bilo izrečenih že veliko besed, izdelanih veliko načrtov, danih obljub, vendar še vedno ne kaže, da bi za to gradnjo že v bližnji prihodnosti zbrali dovolj denarja. J. P.

SPET TEČAJ RK

20-urni tečaj prve pomoči za vse obveznike civilne zaščite se bodo začeli v kočevski občini po 10. februarju. Organizira jih občinski odbor Rdečega križa v vseh krajevnih skupnostih. Kjer so tak tečaj že imeli. Na novem tečaju bodo namreč predvsem okrepili znanje, ki so si ga pridobili na prejšnjem tečaju.

Vsak mesec brzoturnir

Kočevski pionirji — šahisti se bodo letos vsak mesec pomerili na hitropoteznem prvenstvu. Vseh 12 pionirjev, ki se bodo uvrstili v finale, bo dobilo praktične nagrade, zmagovalce pa prehodni pokal.

Nagrade za vsa letošnja tekmovanja je vodja teh turnirjev učitelj Ivo Stanič že kupil. Zanje je izdal 400 din, kar sicer ni posebno veliko, upoštevati pa je treba, da je darila kupil že pred padcem dinarja.

Na nedavnem prvenstvu za mesec januar je zmagal in osvojil prehodni pokal pionir Bojan Mohar. Na naslednja najboljša mesta so se uvrstili

pionirji Obravnič, Vizjak, Malnar, Ofak in Jambrovič.

Na januarjem pionirskem prvenstvu sta izven konkurence nastopila tudi dva mladince. Mladinec Čuk je zbral celo več točk kot zmagovalce Mohar, drugi mladinec Blatnik pa je zbral toliko točk kot Mohar, se pravi 11,5.

J. P.

Priznanja dobrim gasilcem

9 gasilcev iz Stare cerkve prejelo občinska, 14 pa društvena priznanja

Z gasilskimi veseljami ni več dohodka, so ugotovili na nedavnem občnem zboru gasilci iz Stare cerkve. Tudi ostali dohodki so bili lani tako skromni, da so komaj zadostovali za najnujnejše zadeve. Razširitev doma, ki je že premajhen, so morali zato odložiti za kasnejši čas. Ugotovili so, da so lani dosegli lepe uspehe na področju strokovnega dela. Na tekmovanju občinskih gasilskih društev so bili celo prvi. Skle-

mili so, da bodo v bodoče v svoje vrste privabili več mladih, da bodo tesneje sodelovali s civilno zaščito in z drugimi organizacijami.

Na občnem zboru so za dolgoletno prizadevno delo v gasilstvu prejeli priznanja občinske gasilske zveze naslednji gasilci: Martin Erjavac, Ivan Vidmar, Janez Hočevar, Franc Vidervol, Jože Kus, Jože Konec, Franc Benčina, Ivan Mikulič in Janez Mikulič. Za častna člana društva so imenovali Jožeta Marinka in Matijo Briškega. Razen tega je društvo podelilo priznanja še dvanajstim gasilcem, diplomu pa upravi gozdnega objekta Združenega KGP v Stari cerkvi, ki je vedno po svojih močeh pomagala njihovemu društvu. I. NOVAK

Končno le striptiz

Motel „Jasnica“ bo razgibal svoje goste

Zaostali zahodni Dolenjci so decembra lani le dobili prvi motel, prvi bar oboje na Jasnici med Kočevjem in Ribnico — zdaj pa se bodo končno s striptizom le uvrstili med nekoliko manj zaostale oziroma že skoraj srednje razvite naše pokrajine.

Jutri, 5. februarja, bo v baru motela „Jasnica“ češka artistka Monika izvedla prvi javni striptiz na tem območju Dolenjske. V barskem programu, ki bo na sporedu vsak večer skozi vse mesec, bo nastopala tudi orientalska plesalka Atanasova iz Bolgarije. Barski program bodo menjali predvidoma vsak mesec.

Motel „Jasnica“ je imel v prvem mesecu poslovanja 120.000 din prometa, od tega 21.000 din na Silvestrovo. Ker je zima, je to nekoliko večji pro-

met, kot so pričakovali, vendar bo moral biti še za nekaj 10.000 din večji, da bo poslovanje donosno. Razne nove oblike zabave, ki jih pripravlja vodstvo motela, bodo promet samo povečale.

Ob zadnjih lepih dneh, predvsem ob sobotah in nedeljah, je imel motel že toliko gostov, da je zmanjkovalo v restavraciji in baru sedežev, pa čeprav se ni bilo barskega programa. Samo v soboto, 23. januarja, je bilo hkrati na parkirnem prostoru pri motelu okoli 60 avtomobilov.

Vodstvo motela pripravlja celoletni program različnih prireditev, v katerih bodo nastopili zabavni ansambli, pevci, folklorne skupine in drugi. Poletje bodo take prireditve na prostem v okolici motela in v gozdiku. J. P.

GOSPODINJSKI TEDEN

od 4. do 15. feb. 71

V GOSPODINJSKEM TEDNU VAM NUDIMO:

10% POPUST pri nakupu posteljnine, metrskega blaga, dekorativnega blaga, platna, posteljne konfekcije, odev, prešitih odev, posteljnih pregrinj, zaves, prtov, servietov, stenskih štitičnikov, pohištvenega blaga, PVC prtov, perja in puha

10% POPUSTA pri nakupu vseh vrst preprog, tekačev, talnih oblog in zidnih tapet

10% POPUSTA pri nakupu frofir brisač in frofirja na meter

Prav tako lahko v gospodinjskem tednu kupite z 10% popustom

- kuhinjske elemente MARLES, GABER in STIX
- klasične kuhinje S. GELI
- sestavljenke kuhinjskih omar MARLES, GABER
- drobno kuhinjsko pohištvo: mize, stole, pručke, kotne klopi, zaboje

za kurjavo in drugo

30% nižje cene vseh italijanskih stilnih lestenecv

20–50% popust pri vsej zimski konfekciji in obutvi

Poleg tega popusta, imajo vsi ki kupujejo z devizami še 10% posebnega popusta.

POTROŠNIŠKI KREDIT za 6-mesečno, eno in dvoletno odplačevanje! OBIČITE BLAGOVNICO NAMA V KOČEVJU V GOSPODINJSKEM TEDNU IN IZKORISTITE POPUST!

N nama LJUBLJANA **SMISL** blagovnica **SOINVOGSL** kočevje **ojveoos** **N**

Novi dom za gozdne delavce

Odprt bo v Glažuti v ribniški občini — V njem bo 13 sob za delavce in drugo

Po dolgem času so spet prišli skupaj delavci gozdnega obrata Grčarice v ribniški občini, ki se zaradi posebnosti dela bolj redko vidijo.

Delo gozdnega delavca ni lahko. Izpostavljen je vsem vremenskim neprilikom, če hoče zaslužiti, pa mora trdo prijeti za delo. Sečnja je res mehanizirana, saj imajo sekači ročne žage, vendar so potrebne močne roke.

Zaslužek gozdnih delavcev je razmeroma dober. Le pozimi, ko delo v gozdovih ni mogoče, prejema polovico plače. Toda oni bi raje delali

in več zaslužili, kot pa sedeli doma za pečjo.

Gozdni delavci so izpostavljeni revni in drugim boleznim. Zato ni nič posebnega, če so imeli v gozdnem obratu Grčarice lani zaradi bolezni izgubljenih 8.700 delovnih ur. Prav njihova sindikalna organizacija je že pred dvema letoma predlagala, naj bi zaradi težavnosti dela gozdnim delavcem delovno dobo benefitirali.

Kljub vsemu pa je danes življenje

gozdnih delavcev neprimerno boljše, kot je bilo pred vojno. Imajo urejeno prehrano in prebivališča. Letos bo odprt v Glažuti novi delavski dom s kuhinjo, jedilnico in 13 sobami za delavce. Gradnja je že doslej stala 430.000 dinarjev. Vendar ta dom ne bo zadnja beseda za izboljšanje delovnih pogojev gozdnih delavcev.

Za zaključek pa še tole: delovni kolektiv obrata je lani v celoti izpolnil predvideni načrt sečnje; pri spravilu lesa iz gozdov ima vsa večja veljavna mehanizacija; precej je bilo narajenega za izboljšanje gozdnih cest.

»No, kaj nam boste obljubili?«

Nevsakdanje razmišljanje pred konferencami SZDL in zbori volivcev

Po enem od predavanj o obrambni vzgoji nekje v ribniški občini me je skupina žensk povabila, naj prisidem, nato pa je ena, očitno najzgovornejša, vrgla: „No, kaj nam boste obljubili?“ Debelo sem pogledal, pa mi je še pojasnila: „Z občine ste in vsi obljublajo; vi niste še nič obljubili, pa brez tega menda ne bo šlo!“

Razočaral sem jih, saj je bilo edino, kar sem jim lahko obljubil, da jim ne bom nič obljubljal. Nato se je usula ploha besed, tožb, prigovorov, negodovanja; sosedo so vneto prikrmavale. V enem od kratkih premorov se mi je posrečilo vskočiti: „No, vidite, na zboru volivcev, na konferenci Socialistične zveze se bomo lahko o tem podrobneje pomenili, tudi kaj malega obljubim in poskušam — s skupnimi močmi — obljube uresničiti.“

„Hja, kdo bo pa hodil na zbor volivcev? Mene že ne bo, drugih pa tudi ne!“ se je žuboreči hudournik besed umiril.

In tako naprej... Ne le tu, marsikje imajo občani v nevezanem pogovoru mnogo pripomb, kritik, upravičenih in neupravičenih, ko je treba stvari na pravem mestu razčistiti, vse zvodene, se zničati na nekaj najbolj vztrajnih, ki bolj iz navade kot potrebe prihajajo na zore, sestanke, konference. Ob več kot skromni udeležbi so seveda vse lepe obljube — uresničljive in neuresničljive — le obljube, zapisnik formalnost, ker temu ne sledi akcija, resnična zavest (ne le v kritični besedi) vseh občanov.

Res je, pogosto smo obljubljali. Radi in preveč, v slogu „kar sem obljubil, še nisem dal“. Obljubljali, prepričani in uresničljivost obljub, v želji, da bi res tako tudi bilo, preko naših osebnih in skupnih zmogljivosti, navkljub vsem težavam, na katere smo se lahko še vedno zgovorili. Zdej ne gre več za obljube; sploh jih je malo zadnje čase, umikajo se umirjeni, trezni presoji, načrtovanju, skupnemu oblikovanju in izvajanju načrtov.

Gotovito sta zbor volivcev ali konferenca krajevne organizacije SZDL najprimernejši mesti za oblikovanje skupnih želja občanov, načrtovanje akcij, dogovarjanje, iskanje možnosti v okviru uresničljivega. Nujna pa je seveda takojšnja obojestranska akcija, tistih, „ki obljublajo“, in občanov. Brez tega ostajajo obljube in obljube, želje neizpolnjene želje, ostaja jeza, negodovanje, slaba volja — in pričakovanje novega zbora s starimi željami in načrti.

Naj bodo letošnje konference SZDL in zbori volivcev prelomnica. Zahtevamo v okviru skupnih možnosti, pa tudi obljubljam v okviru uresničljivega! Konference SZDL in zbori volivcev — prve se bodo pričele že 7. februarja, ostale pa bodo po 13. februarju do konca meseca — imajo namen ugotoviti nove organizacijske oblike krajevnih organizacij, postaviti nova vodstva SZDL, pogovoriti pa se je treba o uveljavljanju krajevne samouprave, krajevnih

skupnosti, načrtih le-teh v tem letu. Marsikje občane najbolj zanima urejanje občinskih cest. Občinski organi so pripravili analize in predračune stroškov za asfaltiranje cest skozi naselja, kar je eden od predlogov zadnjih zborov volivcev. Zanimivih je še več drugih komunalnih zadev — kanalizacija, avtobusna postajališča, vodovodi, vzdrževanje cest 4. reda in še kaj — o čemer lahko odloča le čim več občanov. Uresničevanje teh želja zahteva velike denarje in pogovori se je treba o skupnem zbiranju sredstev. Nič manjše niso naloge krajevnih skupnosti in organizacij SZDL pri razvoju družbenih dejavnosti: otrokum varstvu, kulturni dejavnosti, urejanju družabnih prostorov. Vse to pa so stvari, ki niso odvisne le od „obljublajočih“, pač pa od vseh občanov. Z zbadljivim zahtevanjem obljub jih ni moč rešiti, prav gotovo...

Potskati je treba nove oblike, preiti od besed k dejanjem.

F. GRIVEC

Sodražica: dober učni uspeh

Slabo le v petem razredu — Največ »svetkov« je padlo v nemščini, kemiji in matematiki

Učni uspehi na osnovni šoli v Sodražici so v letošnjem prvem polletju boljše kot v istem obdobju lani. V razredih nižje stopnje, to je od 1. do 4. razreda, je izdelalo 91,8 odstotka učencev; na višji stopnji od 5. do 8. razreda, pa 73,8 odstotka učencev.

Za višje razrede, kjer je učni uspeh za 6 odstotkov boljše kot lani, bi lahko rekli, da je uspeh precej izenačen. Izjemi sta le dva oddelka petega razreda, kjer so učni uspehi slabši kot v ostalih razredih. Delni

vzrok za slabši uspeh v petem razredu je, ker prehajajo šolarji iz nižje na višjo stopnjo osnovne šole, oziroma iz razreda na predmetni pouk. To je še posebno težko za učence podružničnih šol.

Za podružnične šole bi lahko zapisali, da so vzgojni predmeti na teh šolah premalo upoštevani, kar pa ni krivda učiteljev, temveč učnega programa.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da imajo šolarji — vozači razmeroma dobre učne uspehe, za kar pa se je treba brez dvoma zahvaliti dodatni pomoči pri učenju, ki jo nudijo tem učencem učitelji. Uredila se je tudi disciplina, saj neupravičenih izostankov v prvem polletju niso imeli.

Po številu negativnih ocen je na prvem mestu nemški jezik, na drugem kemija, na tretjem matematika.

Samo še eno leto

Hitro minevajo dnevi, ugotavljajo naši delavci, ki delajo na tujem in se morajo po dopustih vračati na delo. Kakor so pred novoletnimi prazniki veselih src prihajali domov med svoje drage, se zdaj, ko so počitnice končane, resnih obrazov in z mislimi pri domačih vračajo v tujino.

Taka je usoda precejšnjega števila naših delavcev. Eno je tujina zvalila, ker niso imeli doma zaposlitve, druge pa je zvalil v tuji svet večji zaslužek, želja po avtomobilu, novi hišici.

„Sicer pa samo še leto tujine,“ pravi tu ali oni, toda tisto leto se raztegne še na eno, pa še na eno in več. Nekateri podaljšujejo bivanje v tujini, ker si še niso nabavili vsega, kar je potrebno za mehanizacijo kmetije, drugi zato, ker se doma ne morejo zaposliti.

In tako bodo še prihajali domov ob zimskem in letnem času veselih obrazov, nazaj pa se vračali s koščkom domovine v srcu.

PREKORAČEN ROK

Do 1. novembra lani bi moral biti dograjen stanovanjski stolpič v Ribnici. Dela so se zavlekla zaradi več vzrokov, predvsem pa zaradi zakasnitve obrtniških del, urejanja centralne kurjave, pomanjkanja in podraževanja gradbenega materiala itd. Investitorji tudi niso preveč redni plačniki, saj je izmed vseh le občinska skupščina plačala preko polovico pogodbene vsote. Stolpič bo vseljiv predvidoma v zadnjih dneh februarja ali prvih dneh marca.

STANGRAD ZDOMAR

Ribniško podjetje STANGRAD je sklenilo pogodbi za gradnjo dveh poslovno-stanovanjskih zgradb, in sicer v Buzetu in Ilirski Bistrici. Zdoma je odšlo zato, da si je za gradbeno sezono zagotovilo delo. V Ribnici namreč taka dela niso čvrsto zagotovljena. Domačini res vedno ugotavljajo, da v Ribnici stanovanj manjka, da je treba denar za stanovanjsko gradnjo združevati, združevanje denarja za gradnjo pa le počasi uresničujemo.

Ošiljeni zobotrebci

PRAVIJO, da so Ribničani na vse pretege zahtevali kulturne odvoz smeti, zdaj bi se pa radi na razne načine želeli izogniti plačevanju odvoza. Smetišče je že povsod dovolj, najnovije je celo nasproti novega gozdarskega doma oziroma doma družbenih organizacij. Preko ceste pri tem domu je že polno papirja, škatel in olupkov.

PRAVIJO, da bo treba čakati še tri leta, da bo razkopani pločnik med ribniško restavracijo in pošto spet popravljen. Ta asfaltirani pločnik so razkopali leta 1968, ko so polagali telefonski kabel.

KAKO BODO V RIBNIŠKI OBČINI GOSPODARILI?

Gospodarstva ne bolj obremenjevat

Za ureditev najnujnejših zadev bodo morale predvidoma razen občanov prispevati tudi delovne organizacije

Ze na prihodnji seji občinske skupščine Ribnica se bodo odborniki med drugim pogovorili o predlogu gospodarjenja letos in o načinu zbiranja denarja za kritje najnujnejših potreb v občini.

Po tem predlogu je predvideno da bo letos porastel v občini stvarni družbeni proizvod za 8 odstotkov (republika 6 do 7 odstotkov), v denarju izraženi družbeni proizvod za 18 odstotkov (v republiki za 16 odstotkov), zaposlenost za 3 odstotke (v republiki za 2 do 2,5 odstotka), osebni dohodki, izračunani v denarju, za 15 odstotkov, stvarni pa za 3 odstotke (oboje enako kot v republiki).

Občinska skupščina letos predvidoma ne bo bolj obremenjevala gospodarstva, kot ga je lani. Doslledneje pa bo skušala izvajati načelo, naj vsakdo po svoji gospodarski moči prispeva za skupne potrebe občine oziroma občanov. Nadalje bodo skušali zagotoviti enake delovne pogoje vsem potrebnim dejavnostim, hkrati pa seveda smotrno porabo denarja iz proračuna in raznih skladov.

V predlogu je tudi predvideno, naj bi letos delovne organizacije solidarno prispevale denar za financiranje družbenih potreb, in sicer v enakih zneskih kot so bili določeni za lani.

Med zadevami, za katere je nujno potrebno letos zagotoviti

denar, so tudi: izdelava dolgoročnega programa razvoja občine izdelava programov za ureditev kanalizacije v posameznih vaseh, za popravilo cest Vinice Lipovštica, Ribnica-

V načrtu — gasilski dom

Večje vasi potrebujejo prostore za sestanke

Marsikje v ribniški občini imajo sestanke ali zbornice volivcev v vednih bodisi v zasebnih stanovanjih ali gostilnah, ker nimajo drugega primerne prostora. Urejene prostore — kino ali kulturne domove — imajo le v Loškem potoku, Sodražici, Ribnici, Grčaricah in Prigorici.

Razumljiva je želja občanov v marsikaterem kraju, da bi dobili ustreznejše družabne prostore. To pa povzroča izdatne stroške in druge nevednosti.

Zgleden je primer občanov v Vinicah in Zapotoku, ki so lani v glavnem s prostovoljnimi delom zgradili gasilski dom, letos pa ga nameravajo dokončati. Gasilci bodo verjetno že imeli občni zbor v njem, čeprav se ne bo urejen.

Občani Dolenje vasi si že drugo desetletje zmanj prizadevajo za zgraditev dvorane ob novi šoli. Dvoranica krajevne

skupnosti lahko sprejme te kakih dvajset ljudi, kar je za kraj z blizu 500 volilci več kot premalo.

V načrtu dela krajevne skupnosti Nemška vas v naslednjih petih letih je tudi gradnja gasilskega doma, kjer bi imeli prostor za sestajanje. Sedaj imajo sestanke v zasebni hiši ali v gostilni, ki sicer spada v Gorico vas. Njihov gasilski dom — kar spomladi bi poprijeli — naj bi stal sredi vasi, kjer je že zdaj štrabla gasilskega orodja. Samo povečali bi stavbo. Zal se je zataknilo pri zemlji. Ne proda je noben lastnik. Pa vendar, dom mora stati sredi vasi, ne kje na polju! Mnogi se jezijo, ker ne razumejo takega odnosa lastnikov zemlje, saj je gradnja doma z dvorano pač v korist vsem občanom. V podobnih primerih, pravijo, ne bi smeli prevladati zasebni interesi.

—vec

Jurjevica Kot in Jurjevica — Lipovštica, načrti in gradnja avtobusnih postajališč, priprave za ureditev trgovskega območja med cerkvijo v Ribnici ter postajo milice itd.

Za marsikaj — kot urejanje potov in kanalizacije skozi vasi, gradnjo javnih poslopj in podobno bodo morali prispevati tudi občani, seveda če si bodo hoteli te zadeve urediti. Pri izdelavi načrtov, ureditvi financiranja, razpisih referendumov za uvedbo krajevne samoprišpevka bodo občanom oziroma krajevnim skupnostim pomagali tudi upravni organi občinske skupščine.

J. P.

Najstarejši gasilec umrl

25. januarja so pokopali na sodraškem pokopališču enega najstarejših prebivalcev Sodraške doline, 95-letnega Franca Kluna iz Zamostca. Pokojni Potočanov oče je bil najstarejši gasilec v ribniški občini. Bil je skromen in prijeten možak. Za mlade dni je prehodil s krošnjo veliko sveta, saj je bil zdomar. Bil je spreten izdelovalec pictarskih izdelkov. Tega dela ni opustil vse do pozne starosti. Bil je bister in dobrega spomina.

Na zadnji poti ga je spremljalo veliko ljudi, znancev in prijateljev, kar je najlepši dokaz priljubljenosti pokojnega Franca Kluna. Ljudem do ostal še dolgo v spominu.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

POTREBNO JE PARKIRIŠČE — Vsako soboto in nedeljo je sredi Ortneka okoli avtobusne postaje polno osebnih avtomobilov, ki posebno pozimi zaradi slabo ali sploh neizpluzljenih cest ne morejo v obratne kraje in vasi proti Gregoriji in Velikim Poljanam. Zato si vsak poišče parkirni prostor, kjer je zanj najbolj primerno. Ob dela prostih dneh vsak rad pohiti domov ali k sorodnikom na obisk, posebno pozimi, da mimogrede še malo posmuča, saj je tu najbližja in najcenejša bela opojnost. Med temi so tudi „vikendarji“, ki jih je vsak lep dan več. Zato bo treba poskrbeti za parkirnišče. Prav primeren prostor zanj bi bila ploščad okoli betonarne, ki bi se dala z malimi stroški urediti in vzdrževati.

NESREČA V ORTNEKU — Nesreča potnice, ki je 26. januarja prečkala cesto pri avtobusni postaji, nas ponovno opozarja, da je na tem mestu končno res treba nekaj narediti. Tu prečka cesto veliko šolarjev in občanov, namenjenih na avtobus, v trgovino, na pošto, v gostilno in na železniško postajo. Nujno je potrebnaj vsaj „zebra“, se pravi znak za prehod pešcov. Ponoči bi moral biti ta kraj razsvetljen. Lep vglad na dajo pravkar urejeno tako cestišče na Turjaku. Ko je prišlo do nesreče, je nastal še prometni zastoj. Most na vaški cesti skozi Ortnek je namreč še vedno podrt, zato ni bilo mogoče preusmeriti prometa na to cesto.

ORTNEŠKI POROČEVALEC NA TAPETI — Da so vesti poročevalca zanimive in da ima zveste bralce, pričča odmev nanje. Mnogi včasih po pravici, še večkrat tudi po krivici kritizirajo razne njegove vesti. Neznani humorist je poročevalca upodobil na karikaturo in jo obesil na steno avtobusne postaje v javno presojo. Tudi lepa in pametna karikaturna je lahko spodbudna. Veseli me, da naši bralci tako pozornost zasledujejo vesti iz našega tednika. Le še tako naprej in tudi sami kaj napišite!

V. P.

UDELEŽBA NAD PRICAKOVANJEM

Predavanja o obrambi in zaščiti za nerazporejeno prebivalstvo so končana na območju Adlešič, Dragatša, Vinice, Semiča ter v delu Črnomlja. Udeležba je bila povsod nad pričakovanjem dobra, saj so bili prostori v šolah, kino dvoranah ali združnih domovih tako zasedeni, da je še stojišč zmanjkalo.

Taka predavanja bodo 11. februarja še na Preloki in v Črnomlju, 14. februarja pa na Streklevcu, Črešnjevcu, v okolici Črnomlja in v Petrovi vasi.

SE 12 DNI ČASA

Pri upravi za dohodke v Črnomlju je do 30. januarja samo 27 občanov prijavilo osebne dohodke, ki znašajo nad 25.000 din. Lani so imeli 200 prijav, od teh jih je prišlo za odmero v postev 53. Ker je letos dovoljena osnova večja, bo tovrstnih davkoplačevalcev manj, vendar na sto prijav vsekakor računajo. Ker so tiskovine izšle s precejšnjo zamudo, bodo kot pravočasno oddane upoštevali prijave do 15. februarja.

V KOTU NI IZJEM

23. januarja je bil za volilno enoto Kot pri Semiču zbor volivcev v gostilni Bukovec, kjer je bil lokal do zadnjega kotička zaseden. Ob zelo dobri udeležbi so razpravljali o ponovni uvedbi krajevnega samoprispevka. Ko je bilo na vsiti glasovanje, so vsi navzoči brez izjeme dvignili roko. Nihče ni bil proti in nihče se ni glasovanja vzdržal.

J. H.

DOBRO SO SE ZNAŠLI

Tisti dan, ko je v BELTU gorelo in je podjetje utrpelo toliko škodo, je kolektiv izredno hitro ukrepal. Še isto popoldne je normalna proizvodnja stekla. Vsekakor so se dobro znašli v neprijetnem položaju in samo hitrim ukrepom gre zahvala, da škoda po požaru ni še večja zaradi zastoja v proizvodnji.

»Dolenjski list« v vsako družino

Osip učencev upada

Na metliški osemletki ugotavljajo, da letos osip učencev že upada. Medtem ko je znašal še lani okoli 55 odst. učencev, letos ne bo dosegel več kot 40 odstotkov. Izboljšanje gre na račun nove šole in boljših delovnih pogojev, uvedbe male šole in prelojanja kategoriziranih otrok. V metliški osemletki so že vse kategorizirane oddali v posebne šole, letna šolnina za enega učenca pa znaša nad 20.000 din. Za otroke, katerih starši so v službah, plača zavod za socialno zavarovanje, za druge pa občina.

ČRNOMALJSKI DROBIR

UPOROJENCEM PRISPEVAJO — Za 150.000 din se je zadržala podružnica Društva upokojevcv v Črnomlju za gradnjo pisarniških in klubskih prostorov v novem bloku, kamor so se pred kratkim preselili. Republiška stanovska organizacija jim je prispevala 50.000 din, ostali denar zbirajo sami. Med upokojevcv je prostovoljno zbiranje denarja na leto na lep odziv, saj doslej še nihče ni odklepal pomoči. Od svojih borbih pokojnin dajejo 2 do 5 dinarjev, posamezniki pa tudi veliko več.

CENE NA TRGU — Na tržnici so prejšnji četrtek ženske prodajale jajca po 1 din, čebulo v venci po 5 din, česen po 1 din, fižol po 5 din, domača jabolka po 2 din kg. Za koronino hrena so zahtevali 1 din, za par kokoši 40 din, za lonček smetane 2 din in za liter koruzne moke 1,30 din.

UMRLI: Zadnji teden v januarju je na območju matičnega urada Črnomelj umrl Jože Kukman iz Ručetne vasi št. 5, star 72 let.

Črnomaljski poročevalec

V stanovanjski blok v ulici 21. oktobra v Črnomlju so se stanovalci pred kratkim selili, potrebno pa bo urediti še okolico. Zdjaj je skrajno zanemarjena. (Foto: RIA Bačer)

OB GLASOVANJU ZA SAMOPRISPEVEK PO KOLEKTIVIH:

Neverjeten uspeh in izredna enotnost

Med 2475 volivci so vsi dvignili roko, samo 11 jih je bilo proti, 15 občanov pa se je glasovanja vzdržalo — Prosveta se je odrezala!

Do 28. januarja se je na območju črnomaljske občine zvrstilo 30 zborov volivcev v delovnih organizacijah, kjer so se občani odločali za 5-letno akcijo napredka in za plačevanje samoprispevka. Kljub temu da je bila politična akcija dobro zastavljena in zgodaj začeta, niso računali na tak uspeh in

enotnost, kakršno so tokrat pokazali delovni ljudje. V delovnih organizacijah, kjer je doslej glasovalo že čez 90 odstotkov volilnih upravičencev ali 2475 občanov od 2757 vpisanih v volilne imenike, so za samoprispevke brez oklevanja bili prav vsi, razen 26 posameznikov: samo 11 glasov je bilo proti in samo 15 volivcev

se je doslej glasovanja vzdržalo. V semiški tovarni kondenzatorjev, kjer je glasovalo 93,6 odst. volivcev, so bili brez izjeme vsi za samoprispevek; v obratu IMV v Semiču pa so ob 92,8 odst. udeležbi razen enega vsi glasovali za akcijo. S tem sta oba semiška kolektiva pokazala lepo razumevanje do skupnih prizadevanj za komunalni napredek do leta 1977.

V tovarni opreme IMV v Črnomlju je bila udeležba na zboru volivcev celo 95-odstotna. Vsi brez izjeme so bili za samoprispevek. Obenem so sprejeli tudi sklep, naj obrat prispeva iz ustvarjenih sredstev 0,5 odstotka od bruto osebnega dohodka zaposlenih, kolikor bodo dali tudi v drugih podjetjih.

Prosvetni delavci gimnazije, glasbene šole in poklicne kovinarske šole ter zaposleni na zavodu za kulturno prosvetno de-

javnost so se izkazali s 100-odstotno udeležbo in s prav tolikim številom glasov za program javnih del in samoprispevek. Vsi do enega volilnega upravičenca so se izrekli za samoprispevek tudi v volilni enoti Prehrane ter na železniški postaji. Tudi v Rudniku, kjer imajo zaposlene nad polovico delovne sile iz drugih krajev in republik, so dosegli 84,5-odstotno udeležbo in enako število glasov za potrditev obeh predlogov. V tovarni Cosmos-Belt so pri 93-odst. udeležbi volivcev doživeli samo 7 protipredlogov, medtem ko so se trije vzdržali glasovanja.

Dosedanji uspeh bi bil lahko še boljši, če ne bi poprečja s slabšo udeležbo (53,8 odst.) kvarili v volilni enoti PTT podjetja. Tu je bilo od 26 volilnih upravičencev navzočih le 14 in še predsednik delovne skupnosti je bil odsoten.

V 12 volilnih enotah po kolektivih zborov še niso imeli, vendar vse kaže, da je bitka dobljena, in to z visoko zmago. Črnomaljski občani so znova dokazali močno družbeno zavest. Povsem jim je jasno, kako se je treba z lastno močjo postavljati na noge. Zdjaj zares niso voljni prenesti niti rahlega namiga, da na račun medvojnih zaslug čakajo pečenega purana na krožniku.

R. B.

V nič gre sto litrov mleka

Oton Špehar je šofer, ki je po več letih opustil prevoz mleka v hribovskih vaseh — Zakaj?

Piše se Špehar, doma je iz Speharjev pri Vinici, a na njem ni videti koččka sala. Možak je sloke postave, živahni kretelj in klenih izrazov, zlasti če pripoveduje o opuščnem prevoznikem poklicu.

— Več kot pet let sem s svojim poltovornjakom prevažal mleko, ki so ga oddajali kmetje v zbiralnice. Lani avgusta sem rekel: „Zdravo, ne boste me več videli.“ Ze tako sem tri mesece vozil v izgubo, a vztrajal sem zaradi ljudi. Ko je bila cesta že nemogoča za prevoz in ko je še količina oddanega mleka upadla, od katere sem bil plačan, se je prevoznikstvo na tej progi izkazalo za skrajno nerentabilno.

— Omenili ste, da so v nekaterih vaseh naenkrat opustili oddajo mleka. Kaj ni ta zaslužek ljudem edini stalni vir dohodka?

— Kje pa! Prizadeti so najbolj špeharci, kjer so vsak dan oddajali 130 litrov mleka. Zdjaj ga izliva živini in praščim; ob tem ko v mestih mleka ni, kakor slišimo, po radiu. To je sramota! Marsikateri pa je prodajo mleka opustil, ker je prišel do drugih dohodkov, pa mu ni bilo treba več garati pri živini. Ko je naraslo število pokojnin, priznavajin in drugih oblik družbene pomoči, je oddaja mleka ponekod upadla.

— Ali mislite, da bo pri ukinitvenem odkupu mleka ostalo? Vi zares ne boste več vozili?

— Obrt sem odjavil in avto imam prodan. Išcem službo v katerikoli tovarni. Pametno bi bilo, da bi zadruga spet vpeljala odkup, kakor slišim, pa se spet spuščajo v nerentabilnost. Izvede sem, da nameravajo na Sinjem vrhu urediti hladilnico za

2000 litrov mleka, ki stane čez 200.000 din. In to na Sinjem vrhu, kjer je najmanj mleka! Po mojem bi bilo pametneje kupiti

dva 500-litrska hladilnika in postaviti enega na Sinji vrh, drugega pa v Speharje.

Kako malo mislimo pri nas na razne pocentive, se vidi tudi pri oranju. Našo cesto so orali vsak dan s 4 pari volov, tako da pride eno oranje čez 450 din. Če bi to delo opravili z buldožerjem, ne bi stalo več, in cesta bi bila več dni v redu. Zdjaj namreč ni. Voli zagazijo v sneg, avtobus pa ne more tam mimo.

Če bi imel nekdanji prevoznik čas, bi mi še natisel takih zgodb, tako pa je kar na lepem pograbil kapo in smuk skozi vrata.

R. BAČER

Okraden sredi mesta

Na parkirnem prostoru pred Lahinjo je v soboto ponoči, 23. januarja, nekdo vlomil v avtomobil uslužbenca Franca Kočeverja

Vlomilec je bil nedvomno dobro pripravljen na podvig in zelo drzen. Medtem ko je bilo v hotelu čez 100 ljudi in je bil parkirni prostor osvetljen, od postaje milice pa oddaljen komaj 20 metrov, je vdrl v zakljenej avto. Moral je na silo odpreti vrata, nato pokrov priljajnika, da je vzel ročno dvigalo in zračno tlačilko, odvil dva vijaka na pokrovu nad akumulatorjem in odvil vijake na priključkih akumulatorja. Tako je prišel do akumulatorja in z vsem navedenim izginil.

DELO BO ZAHTEVNO

V občini Črnomelj se pripravljajo na popis prebivalcev. Zbirajo ljudi, ki bodo potrebni za popis 17.000 prebivalcev ter inštruktorje. Računajo, da bo pri tem delu zaposlenih okrog 60 popisovalcev in 10 inštruktorjev. Iščejo ljudi iz vseh občinskih območij, predvsem mlajše upokojeence in čimbolj pismente ljudi. Delo bo zahtevno, zato mu nevešč človek ne more biti kos.

Storilca ni nihče videl, čeprav je vse to delal na najbolj prometnem kraju v mestu. Vozniki se sprašujejo, kako naj v bodoče zaščitijo svoje vozilo pred roparsko tolpo, ki se loti tako tvegane akcije. Lahko je bil tudi posameznik, vsekakor pa gre za predrznega človeka.

Na mnoga leta!

Blaž Pahulje iz Črnomlja je včeraj stavlil 60-letnico. Med prebivalstvom Bele krajine je znan kot človek, ki ni v življenju nikdar iskal casti, še manj pa materialnih dobrin. Njemu je največje priznanje to, da je ostal čist in predstavlja pravi lik socialističnega delavca.

3. februarja 1911 se je tovariš Blaž rodil v Priporici pri Ribnici kot sin malega posestnika in zidarskega mojstra. Družina je stela deset članov, zato je Blažu zelo zgodaj padla v roke zidarska žlica. Mojstrsko jo vrtil še danes. Politično se je pričel oblikovati v predvojnem ribniškem Sokolu, z osvobodilnim gibanjem pa je začel sodelovati že leta 1941. Po internaciji na Rabu je postal borcev NOB. Po osvoboditvi je do 1948 deloval kot politični aktivist v Kočevju, nato ga je življenjska pot zanesla v Belo krajino za sekretarja okrajnega komiteja KPS. Razvil se je v pomembnega javnega delavca in Belokranjci ga smatrajo za svojega.

Na vseh odgovornih mestih, kjer je Blaž služboval, je pokazal izredno delovno vnemo. Zadnjih 14 let pred upokojitvijo je bil direktor gradbenega podjetja „Beograd“, ki je pod njegovim vodstvom od 14 zaposlenih napredovalo v kolektiv s 500 ljudi. Dolga leta je bil tudi predsednik

Planinskega društva. V tej dobi je na Mirni gori zrasel prijeten planinski dom, pri katerem je Blaž pustil veliko osebnega dela. Prav tako je bilo z njegovo pomočjo dograjeno športno igrišče v Loki.

Ceravno je Blaž ribniškega porekla, na kar je ponosen, je postal Črnomaljec, ki med ljudmi uživa veliko spoštovanje. Želimo mu še mnogo zdravih let in mu za jubilej iz srca čestitamo.

J. V.

Viničani čakajo na prostem

Odkar je pri školniku gostilna zaprta, čakajoči na avtobuse nimajo kam iti

Če pustimo ob strani razloge, zakaj je prišlo do opustitve obrti gostinca Kazimirja Malča na Vinici, se vedno ostaja dejstvo, da je s tem prebivalstvo prizadeto. Ker je bila Školnikova gostilna v bližini avtobusne postaje, so navadno v njej potniki čakali zvezo, kar je bilo posebno v zimskem času zanje ugodno.

V vsej Vinici trenutno ni drugega gostinskega lokala kot tesen bife pri mesnici kmetijske zadruge, ki pa je od središča naselja nekoliko oddaljen. Promet v bifeju se je močno

povečal, in da bi ustregli strankam, se je zadruga odločila poslovati nepretrogoma. Toda en lokalček je za Vinico premalo, saj je bilo še v času Avstro-Ogrske pet gostiln.

Krajevna skupnost išče možnost, da bi težave uredili. Od lanskega leta je zaprta tudi gostišče v gradu, restavracija v kampu pozimi ne posluje, tako ni ne za goste ne za domačine primerne lokala.

Viničani so mnenja, da bi moralo Školnikovo gostilno prevzeti kako sposobno podjetje, če gostilničar ne misli spremeniti svoje odločitve.

F. P.

— Tako me žena opominja, da moram kupiti pralni stroj!

Pomagati vinogradnikom

Z davčnimi olajšavami naj bi vsaj pri občinskih davkih podprli vinogradnike

Odlok o prispevkih in davkih je bil na zasedanju občinske skupščine 29. januarja le v obravnavi, ker gre za več sprememb, o katerih se bodo dokončno odločili na prihodnji seji. Sedanji občinski odlok je treba uskladiti z novimi republikanskimi predpisi, razen tega pa v njem odpraviti pomanjkljivosti, ki so se pojavljale v prejšnjih letih.

Gre zlasti za štiri spremembe: za olajšave pri kmečkih davkih, ki jih določa za republika; za delne spremembe v obdavitvi obrtnikov; za večje davčne olajšave, možne za družinske člane kmetovalcev, ter za odpis davkov kmetom brcem. Doslej je bila pri slednjem odločitvi v pristojnosti občinske skupščine, po novem pa

te stvari enotno ureja republiški zakon.

V splošnem kaže, da se davčna bremena ne bodo povečevala, vseeno pa bo moral kmet po približnem izračunu odšteti okoli 12 odst. več kot doslej. Povečanje gre izključno na račun prispevkov za zdravstveno zavarovanje, ker imajo po novem kmetje več pravic iz tega naslova.

V razpravi so se odborniki zavzeli za vse možne olajšave, ki jih lahko določi občina v korist kmetov vinogradnikov ter kmečkih družin, ki otroke šolajo na srednjih kmetijskih šolah. Prav tako so predlagali ugodnosti za tiste, ki bodo investirali v gradnjo turističnih objektov... preureditev zidanje itd.

Prispevek iz osebnega dohodka od delovnega razmerja bo v letu 1971 ostal nespremenjen (3,95 odst.), kar je sicer najnižje v Sloveniji, toda občina od gospodarstva dobi še najmanj 2 odst. povrhu z družbenim dogovorom za sofinanciranje komunalnih gradenj. Prispevek, ki ga plačujejo obrtniki, bo letos nekaj spremenjen, ker bodo lestvico uskladili s sosednjimi občinami, izdatnih davčnih olajšav pa naj bi bile deležne obrti, ki jih najbolj pogrešajo.

Občinska skupščina je sprejela še nekaj odlokov ter imenovala občinsko komisijo za popis prebivalstva.

R. B.

SINDIKALNA ŠOLA

Za novozvoljena sindikalna vodstva bo občinski sindikalni svet v Metliki s pomočjo delavske univerze organiziral izobraževanje. Z več predavanji bodo sindikalne funkcije seznanili z njihovimi dolžnostmi. Sindikalna šola se bo začela konec januarja.

Po čem je kaj?

V metliški prodajalni sadja in zelenjave so imeli prejšnji teden naslednje blago: pomaranče po 4,60 in 5,00 din kg, banane po 5,70 din kg, limone po 5,25 din, kruške po 5,70 din, jabolka od 2 do 4 din kg. Zelenjava: čebula 2,30 in 3 din kg, krompir 0,80 din, cvetača 4,70 din, domači korenček 2 din, uvoženi 9 din, koleraba 1,80 din. Sveže zelje 2,80 in 3,20 din kg, kisló zelje 3,30 din, jajca 85 par in uvoženi paradiznik 7,80 din kg.

Res ne bo nihče sodeloval?

Za letošnji natečaj za Župančičevo nagrado, ki sta ga razpisali obe belokranjski občini za amaterske ljudskoprosvetne skupine, se doslej iz metliške občine ni še nihče prijavil. Lani so v tem tekmovanju sodelovali: mladinska skupina „Osip Šest“, pevski zbor iz osnovne šole in poklicne šole tovarne BETI ter metliška godba na pihala, vsi iz Metlike. Letos pa?

Čeprav je razpisni rok že potekel, še sprejemajo prijave, samo pohiteti je treba. Zamudniki naj se prijavijo na Zavod za kulturno dejavnost v Črnomlju (tov. Kamilo Weiss).

KLAVNICA NAPREDUJE

Delo pri modernizaciji metliške klavnice lepo napreduje. Komunalno podjetje mora hiteti, ker je postavljen za dograditev zelo kratak rok - 15. april. Kmetijski zdruzi je dotlej oteženo poslovanje, ker morajo zaradi preureditvenih del meso klati v Črnomlju in ga dovažati v Metliko.

V KRATKEM ČAKALNICE

Po skoro treh letih je Komunalno podjetje končno le sestavilo štiri objubilne montažne avtobusne čakalnice. V kratkem jih bodo prepehali na postajališča v Podzemlju, na Lokvici, na Suhorju, pri žagi in na križišču, ki vodi do Radovice in Bojanje vasi.

NE BO IZJEM

Metliški odborniki so na zadnjem zasedanju izglasovali odlok o obvezni obrambni vzgoji prebivalstva na območju naše občine. Po tem odloku bodo morali vsi občani od 16. do 65. leta starosti - tako imenovano nerazporejeno prebivalstvo - obiskovati obvežen osnovni in dopolnilni pouk. Organizirala ga bo delavska univerza, v vsakem kraju pa bodo imeli štiri predavanja po štiri ure se pred začetkom glavnih kmečkih spomladanskih del.

POPISOVALCI ŠE NISO ZNANI

Komisijo za popis prebivalstva, ki je bila imenovana na zasedanju občinske skupščine v Metliki, vodi inž. Ivan Kostelc, podpredsednik občinske skupščine. Člani komisije so še: Slavko Orlič, Martin Drgan, Martin Moček in Mirko Jelenič. Skupščina je imenovala tudi 4 inštruktorje. Ti so: Egon Petric, Slobodan Udovič, Boris Vajs in Maks Koležnik. Nekaj čez 35 popisovalcev bodo imenovali kasneje.

SPREHOD PO METLIKI

NA ZADNJEM ŽIVINSKEM SEJMU v Metliki je bilo dosti živine, pa tudi veliko kupcev. Cena volom je bila od 7,20 do 7,80 din za kilogram žive teže, medtem ko so tržili mlade prašičke od 250 din dalje (kilogram po 12 din). Naloženih je bilo 12 vagonov živine. Med kupci so prevladovali zasebniki z Blok, od podjetij pa so bile zastopana Emona iz Ljubljane, Mesarsko podjetje z Jesenic, Mesarija iz Kranja itd.

METLIŠKI GODBENIKI so imeli 30. januarja redni letni občni zbor, na katerem so pregledali uspehe, ki so jih dosegli v lanskem jubilejnem letu, ko so v juniju slavili 120-letnico svoje godbe. Takrat so prizadevnost metliških muzikov lepo podprli gospodarske organizacije, občinska skupščina in meščani. Danes je godba, ki šteje 32 članov, pod vodstvom prizadevnega kapelnika Ivana Jerina ena najboljših na Dolnjem. Tudi za godbeni naračaj nimajo skrbi. Treba je le, da Komunalno podjetje obnovi poslopje stare šole, da pridejo godbe-

niki čimprej do svojih prepotrebni stalnih prostorov.

NOVINARJI „KMEČKEGA GLASA“ iz Ljubljane so priredili 31. januarja dopolnilno v metliški kinodvorani ustni časopis. Zanimive pogovore o prečitih vprašanih kmetijstva je dopolnjeval zabavni program, ki je bil še popestren z nagradnim žrebanjem.

POD OBOKI HIŠE, ki stoji tik avtobusnega postajališča, so se med zimo nabrali čeli kupci smeti, škatal in druge ropotije, kar ne daje okolici prav nič prijaznega videza. Mogoče so se te nesnage domaćini že navadili, tuja pa prav gotovo taka nemarnost zбоde v oči. Treba bo pač poiskati tistega, ki je dolžan smetišče počistiti, da se tudi tu čimprej naredi red.

ZARADI PROSTIH SOBOT imajo letos učenci metliške osnovne šole skrajne zimске počitnice. Začele so se 30. januarja in bodo trajale do 8. februarja. Skoda, da je sneg že čisto skopnel in bodo učenci za belo zimsko radost prikrajšani.

metliški tednik

LJUDJE PRAVIJO:

»Samo to nas ne bo rešilo težav«

Vrednost dinarja je padla, mnenja o tem pa so različna - Nekaj Metličanov je odgovorilo na vprašanje: kako ste sprejeli zadnji stabilizacijski ukrep - devalvacijo?

jazen, da bo še več prekupčevanja in da bodo najbolj prizadeti občani z najmanjšimi osebnimi dohodki. Devalvacija bi bila po mojem na mestu šele takrat, ko bi vse naštetu že uredili.

R. B.

Gasilci se ne dajo, hočejo naprej

Na metliškem območju potekajo občni zbori prostovoljnih gasilskih društev - S 30.000 din občinske dotacije se ne da več izhajati

V metliški občini imajo 17 prostovoljnih gasilskih društev in eno industrijsko gasilsko društvo. Vsi skupaj imajo 20 motorov in 2 stari ročni brizgalni, imajo 3 gasilske avtomobile ter 1180 m dobrih širših cevi in 1495 m dobrih manjših cevi. Dotrajanih cevi je skupno 1095 metrov. V 12 krajih že imajo gasilske domove, dva sta letos v gradnji. Tako je trenutno stanje, na občnih zborih pa se ocenjujejo lanske poslovanje in sprejemajo načrte za delo v letošnjem letu.

Konec leta 1970 je posebna komisija občinske gasilske zveze obiskala vsa društva in po pregledu dejavnosti dajala ocene. Najvišjo so dobili na Božakovem, kjer so v operativni postali občinski prvaki, prav dobro oceno je dobil Krasinec, ostala društva so dobra, razen Radovice, ki ima po gasilskih merilih „čevk“.

Da bi dosegli napredek, bi morala zlasti vsa štiri sektorska vodstva bolj poprijeti. Potrebni bi več suhih in mokrih vaj, pa tudi nočnih, saj jih je bilo doslej bolj malo. Društva potrebujejo več kot 1000 metrov novih cevi, delovne obleke in čelade ter še razne drobnarije.

Lani je občinska gasilska zveza dobila vsega 30.000 din občinske dotacije. Denar so razdelili med vsa

Člani mojstrskega društva so zborovali

Mojstrsko društvo v Metliki ima že nekaj desetletij značaj pogrebne društva in tudi danes skrbi za pogrebe pokojnih. Pri tem imajo člani društva in njihovi svojci posebne ugodnosti, medtem ko morajo drugi potrebne usluge plačati po nekoliko višji tarifi.

V nedeljo, 24. januarja, je imelo društvo, ki šteje 106 članov, redni letni občni zbor. Pregledali so poslovanje in določili letno dopolnilno članarino, ki jo plačuje vsak član poleg enkratne pristopnine. Letos znaša članarina 10 novih dinarjev. Pristopnina za tiste, ki še niso dopolnili 40 let, je 475 dinarjev, vendar velja brezplačen pogreb tudi za zakonskega druga in otroke, dokler se ti ne poročijo. Oseba, ki je stara nad 50 let, plača 950 dinarjev, ugodnosti pa veljajo le zanj, ne pa za svojece.

Letos je društvo opravilo 11 članskih in 5 nečlanskih pogrebov.

Mož z zbirko poklicev

Takoj po vojni niso vprašali za šole: na odgovorna mesta so prišli zaupni ljudje - Eden takih, ki je izkusil viхро tistih časov, je Jože Darovec, zdaj invalidski upokojenec

Med najmlajšimi v metliškem domu upokojencev je 48-letni Jože Darovec. Poleti je malokdaj doma, saj z invalidskim vozičkom poroma tudi na „daljše“ ture, zdaj ga je lahko dobiti. Časa ima na pretek, zato je bil toliko bolj pri volji poklepetati. Njegova zgodba je značilna za viхро prvih povojnih let, ko so morali nekdanji borci poprijeti povosod, kjer je bilo potrebno.

Iz Dobindola pri Uršnih sešlih sem doma. Še precej mi je manjkalo do 20 let, ko sem šel 1942 v partizane. Prvič sem bil ranjen v noge pri Litiji, drugič sem je izkupil na Rigiho, vendar sem konec vojne dočakal še na nogah. Najprej sem bil več let pri milici. Komandir postaje sem bil na Golniku, v Trzinu, na Vinici, v Semicu in v Metliki. Potem sem šel k notranji upravi. Kjer sem se spet večkrat selil: iz Črnomlja v Celje, na Pohorje in v Maribor.

Še več različnih poklicev sem imel v civilju. Začel sem kot referent za vojaške zadeve v Dol. Toplicah, nadaljeval kot tajnik občine v Hinjah. V Žužemberku sem bil spočetka referent za kmetijstvo in gozdarstvo, natokrat sem postal sodnik za prekrške, bil sem načelnik za vojaške zadeve, tik pred upokojitvijo pa sem bil tržni inšpektor. Lepa zbirka, kaj?

Vam je prijetno, ko se spominjate nazaj?

Čeprav smo imeli dela toliko, da uradne ure sploh niso prišle v poštev, in smo poleg tega še kot aktivisti obiskovali oddaljene vasi, je bilo lepo.

Pa ste se znašli v toliko različnih poklicih?

Kadar sem „presedel“, sem dobil nekaj napotkov, potem sem službo opravljal, kakor sem vedel in znal. Tudi seminarje smo imeli in tečajje. Bil sem delaven, imel sem dobro voljo, kaj več niso zahtevali od mene.

Kako vam je bilo pri srcu, ko ste naenkrat z upokojitvijo odrezali z javnim življenjem?

Bil sem hudo bolan, tako da sploh nisem mogel misliti na službo. Leta 1962 mi je hrbtenica odnehala. Ko so me iz Žužemberka peljali v ljubljansko bolnišnico, so me med potjo že imeli za mrtvega. A se nisem dal! Izljal sem se. Dalj časa sem se zdravil, poleti 1970 pa sem prišel v Metliko. Tu imam precej družbe. Poznam domačine, imam znance iz partizanov in kolege iz časov milicijskega službovanja. Hoditi ne morem, pač pa se z vozičkom vozim naokrog. Zelo skrbim za kondicijo. Telovadim vsako jutro, razen tega pa me dobra volja drži pokonci. Da bi le bila kmalu pomlad!

R. B.

METKA KURE, referentka v ekspozituri Dolenjske banke:

O tem se je že dolgo govorilo, zato nismo bili prehudo presenečeni. Tudi občanom se čez noč sprejeti ukrep o devalvaciji ni zdel kaj posebnega. Tranke zaenkrat še ne hodijo spraševati, če so kaj izgubile ali pridobile, pač pa opažamo, da zlasti ljudem s podeželja ni jasno, če so 6 odstotkov na hranilne vloge dobili ali izgubili. Ta ukrep je bil po mojem potreben, je pa res da tisti, ki varčuje, navadno nastrada. Žal!

ANTON OBERMAN, upokojenec iz Metlike: - Jaz z devalvacijo nisem nič prizadet. Kaj morejo upokojencu? Prav pa bi bilo, če bi ta ukrep kaj zalegel. Če bomo še naprej uvažali nepotrebne stvari, kot so na primer lesene žlice in kuhalnice, nas tudi devalvacija ne bo rešila. Oslarjaja je, da uvažamo nepotrebne stvari, medtem ko kmečkih strojev ni.

MARTINA JUG, uslužbenka Lekarne iz Metlike: - Pravijo, da bo še devalvacija. V našem delu se bo to poznalo. Ker je farmacevtska industrija vezana na uvoz, lahko pričakujemo podražitev zdravil. Občani smo navajeni na slabo in dobro, zato se bomo lahko prilagodili novostim. Bomo pač manj kupovali. Bojim se le, da bodo ljudje z najmanjšimi dohodki spet najbolj prizadeti.

FRANC VRVIŠČAR, direktor podjetja Metlikatrans: - Devalvacija se mi zdi malo pruranjena. Se prej bi morali sprejeti ukrepe, ki bi gotovo več zalegli. Marsikateri milijon deviz pri uravnovešenju zunanjetrgovinske bilance bi lahko pritrhrali, če bi uvažali samo blago, ki ga doma nimamo in ga res potrebujemo. Podobnim ukrepom, ki so jih druge države že pred nami sprejele, smo se posmehovali, a ti so obdržali vrednost svoje valute, mi je pa nismo. Po mojem noben občan ne bi imel pripomb, če bi rekli, da dobi vsak po novem le polovico deviz na razpolago, kadar potuje v tujino. Denar, ki so ga naši ljudje v težkih milijonih znosili v Trst ali v Gradec, bi se nekje poznal. Razvrednotenje dinarja po mojem prinaša bo-

OSNOVA ZA OTROŠKEGA VARSTVO

Na priporočilo republiške skupščine so odborniki v Metliki sprejeli odlok, po katerem bodo morale delovne organizacije ter državni organi odmeriti 0,45 odst. proračunskega prispevka iz osebnega dohodka v kolonijah otroškega varstva. Skladi pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa bodo v ta namen plačevali 0,40 odst. proračunskega prispevka od vsakega mesečnega zneska pokojnin in invalidnin. Ta denar, ki se bo natekel v občinski proračun, bo porabljen samo za razvoj otroško-varstvenih ustanov.

Razprodaja smeha in dobre volje v Brežicah

Brežičani bodo letos slovesno proslavili pusta — številne prireditve in karneval: dogodek ob slovesu zime — Kaj bo prinesel »Pustni obveščevalec« na 32 straneh? Odlok »pustne vlade« v Brežicah: »Obveščevalec mora priti v sleherno hišo domače občine!«

Praznovanje PUSTA je čas karnevalov, dobre volje in smeha in spada med stare slovenske običaje. Že stari Slovani so imeli take prireditve z nastopom Vesne, boginje pomladi in prehoda zime v pomlad. Navade so ostale: ponekod kurentovanje, drugod karnevali, pri nas pa praznovanje »fasinga«. Praznovanje pomeni vse-ljudsko veselje, namenjeno tako dobrovoljcem kakor po naravi ali po službeni dolžnosti »resnim« občanom. Staro pravilo pravi, da kdor se v tem času ne sprosti in od srca ne nasmeji, je bolan. Med take bolnike prištevamo (na srečo redke) občane, ki jih oklepa kult malomeščanstva, so baje »fini« in samozadovoljni v svojem ozkem krogu, radi se pa ozirajo okrog, kritizirajo in pometajo pred tujim pragom ali pa perejo sosedovo perilo.

Karnevalsko društvo Brežice pripravlja obširen in pester program 14-dnevnega praznovanja. Prireditve se vedno bolj vključujejo v turistične privlačnosti, zato organizatorjem aktivno pomagajo občinska turistična zveza, občinska skupščina in druge brežiške delovne organizacije. Žal pa lahko organizatorje in sodelavce preštejemo na prste, pa še te imajo nekateri za »bedake«, čeprav veliko in resno garajo, da bi zadovoljili tisoče in tisoče občanov, domačih obiskovalcev in turistov iz drugih krajev.

PUSTNI POROČEVALEC

V Brežicah že zbirajo gradivo za brežiški humoristični časopis »Pustni poročevalec«, ki bo izšel v prvi polovici februarja. Na 32 straneh bo obilo slikovnega materiala, kronik, zanimivih razprav in šal, skratka za vsakogar po zaslugah, drugim pa v zabavo. Časopis je praviloma uradni list »pustne vlade«, ki bo v tem času prevzela vso oblast v Brežicah.

Živimo v obdobju velike dinamike in sprememb, predvsem

masiranja našega dinarja, v stabilizaciji in »globokem in trajnem« zamrzovanju cen ter nenehnem dvigu življenjske ravni naših ljudi. Zato bo tudi Pustni poročevalec spremenil svojo vsebino v aktualne ilustracije. Pustna vlada je sprejela zakon, da mora priti njen časopis v vsako hišo v občini in v roke znancem doma in v tujini. Časopis bodo prodajali za domačo konvertibilno valuto — za dinarje!

»KONGRES COPATARJEV«

Otvoritvena prireditev pustnih zabav bo v soboto, 13. februarja, ob 19. uri v DOMU JLA v Brežicah: to bo »kongres copatarjev«. Klub copatarjev ima veliko znanih in še neznanih pripadnikov, ki so v javnosti moške »veličine in heroji«, doma pa copatarji vseh kategorij. Da je na brežiškem področju zares veliko copatarjev, je dokazano, ker so pri nas predvsem »srečni zakoni«. Na kongres bodo lahko prišli copatarji s klubsko legitimacijo in dovolilnico žene, sami ali v spremstvu boljših polovic (ali nadomestila za ženo). Pripadnice ženskega spola ne bodo

»Mar res ne morete kje drugje dobiti konfetov?«

kot običajno govorile niti ne glasovale. Legitimacije in dovolilnice izdaja direkcija kluba, ki vedri v pisarni občinske turistične zveze v Brežicah ali pa pri copatarskih poverjenikih.

Pričakujemo rekordno udeležbo zaradi zabavnega programa in plesa. Kdor bo ostal doma, pač ne bo dobil dovoljenja, ker je prevelik »copatar« ...

»KARNEVALSKI SPREVEDI«

Na pustni dan, ki bo letos na torek, 23. februarja, bo v Brežicah otroški karneval v organizaciji društva prijateljev mladine in šol. Najmlajši občani komaj čakajo na ta svoj dan veselja in se že pripravljajo na tekmovanje za najbolj uspelo masko.

V četrtek, 25. februarja, bo

ob 15. uri v Brežicah veliki tradicionalni karneval z obširnim programom in pokopom PUSTA in s tem prehoda zime v pomlad. Podrobnosti še niso znane, vendar se nam obeta veliko novosti, satiričnih kritik, bogat sprevod skupin in posameznih mask in zborovanje vlade pred tržnico. Spreved bosta snemali RTV Ljubljana in Zagreb.

Na pustni dan, 23. februarja ob 20. uri, bo v veliki dvorani prosvetnega doma v Brežicah tradicionalno javno zasedanje »pustnega parlamenta«. Revolucionarno spremenjen program, ki bo trajal 90 minut, bo zadovoljil gledalce, ki bodo kupili hkrati z vstopnico vse pravice do dobre volje, zabave in smeha. Sodelovali bodo zabavni ansambli, znani humorist ROBEK iz Ljubljane (TOF zaradi neresnosti ne pride v poštev), humoristične kronike in še marsikaj, kar je še presenečenje.

»ZABAVE NA TEKOČEM TRAKU«

Običajne plesne v maskah ali »maskarade« bodo organizirali naši gostinci. Letos bodo plesi pod pokroviteljstvom »pustne vlade«.

V zdravilišču Čateške Toplice bo ples v maskah v soboto, 27. februarja, kjer bosta goste zabavali pustna vlada in »Plava zvezda«. Na pustni dan zvečer bosta na maskaradi zabavala goste Mišo Kovač v civilu in pustna vlada s posebnim ekspozijem.

Tudi v gostišču Grad Mokrice bodo na sporedu običajne zabave in zaključna pustna prireditev s pestrim programom v soboto, 27. februarja. Ta dan bo pustna vlada prešla v ilegalno, nerešeni programi in problemi pa bodo prešli v roke navadni oblasti.

MAKS TOPLIŠEK

35 let s plenkačo v roki

71-letni tesar, kanonir in upokojenec Jože Pipan z Broda obuja spomine na I. svetovno vojno in na nekdanje tesarstvo, ko so s plenkačami pri tesanju še udarjali po taktu — Brez dela ni življenja!

Prvi povod za ta zapis je bil dan lani spomladi. Jože Pipan je peljal mimo Mercatorjevega ekspresa, kjer sem zjutraj pil kavo, na vozičku mesarski čok, da bi ga obnovil. Neki nebodigatreba mu je pokazal name in dejal: »Glej ga, novinarja, naj te slika in objavi!« Jože Pipan je bil takoj vnet za to, fotoaparati sem imel pri roki, in ker se ne dam rad prositi, sem ga slikal. Nato se je začelo: spomladi slika ni prišla na vrsto za objavo, poleti ni bilo prostora, Jože Pipan pa me je ustavljal, kjer sva se srečala, in vpraševal, kaj je z objavo. Izgovarjal sem se in mencial, on pa je pribijal, da je že dolga leta naročnik in da bi tudi on rad kaj povedal o svojem življenju. Končno sva se le zmenila in naj mi oprusti za dolgo odlašanje!

NOVO MESTO JE BILO VČASIH DRUGAČNO

Pustimo zdaj kar njemu besedo in naj splete svoje spomine na stare čase:

— Rodil sem se 13. marca 1899 tu na Brodu št. 20, zdaj je št. 6. Brod je bil takrat precej manjši, kot je danes, vsaj 15 hiš je bilo manj. Od naše hiše do Drške sta bili ob cesti samo Koširjeva in Erjavčeva hiša, tudi na Drski je bilo nekaj hiš manj, od Drške do špitalskih hlevov in špitala ni bilo nič. Za špitalom se je začela Kandija, ki je takrat spadala pod občino Šmihel. Novo mesto je bilo precej manjše. Kar ga je bilo, je bilo onstran Krke; Bršlin, Mačkovec, Bučna vas in Ločna so bili kar precej ven iz mesta.

KOT 14-LETNI POBIČ ZA TESARJA

1913. leta, takoj ko sem bil prost šole, sem šel za tesarja. Najprej sem delal na Straškovi, sedanjih Gostiševih hiši pri ženski bolnici. Tisto hišo smo delali dve leti, hkrati sem delal še na Kokličevi vili. 1914. in 1915. smo delali kolodvorsko restavracijo na novomeški železniški postaji, 1916. pa smo v Dol. Toplicah gradili barake za italijanske vojne ujetnike. Skupaj z Antonom Pimarjem sva hodila vsak dan zjutraj ob 4. uri peš v Dol. Toplice, zvečer ob 8. uri pa sva se vračala: 12 km tja in 12 km nazaj. O kolesu si takrat še sanjali nismo upali, sicer pa jih pri nas tudi še bilo ni!

ENO LETO IN POL AVSTRIJSKI KANONIR

10. marca 1917 sem šel na »štelungo«, 11. aprila pa sem »ajnikal«. 2 meseca in 5 dni sem bil rekrut pri 305-milimetrskem topu na Dunaju v artileriji, nato pa sem odšel na tirolsko fronto, kjer sem bil do razpada Avstrije. Na Dunaju je bilo za rekrute hudo. Bili smo lačni kot psi: na 16 mož smo dobili 1 hlebček komisa!

Na fronti je bila hrana v redu. Kaj posebnega nisem doživel, ker je bila težka artilerija, pri kateri sem bil, za fronto. Enkrat na teden so Italijani obstreljevali naše položaje s topovi. Takrat smo se poskrili. Nekaj mrtvih in ranjenih sem videl le v času, ko sem bil 14 dni kurir: takrat smo kurirju rekli »lauferpost«.

13. novembra 1918 zgodaj zjutraj, takoj za dne, so nas postrojili in padla je komanda: »Topove izkopati iz položaja! Avstrija je razpadla! Enota ostane v stroju!« Kot enota smo se umaknili do Brixena, kakšnih 50 km poti pa so nas Italijani še obstreljevali s topovi. V Brixenu smo topove naložili na vagone, nato pa je komandant

enoto razpustil. Orožje smo odvrgli in vsak je šel po svoje. Hrana je ležala povsod po tleh, obešali smo se na vlake in se vozili domov čez Beljak dva dni. Na Slovenskem so bili vlaki tako polni, da nismo mogli gor, zato smo raje, kot bi čakali, en dan in eno noč pešali do Ljubljane.

PO VOJNI ŠE TRI LETA VOJAK ...

Doma sem ostal toliko časa, da sem prišel malo k moči, nato pa sem odšel na Koroško služiti generala Maistra. Dva meseca sem bil v Velikovu, od tam pa sem bil premeščen v Ljubljano v sanitetni oddelek k majorju Colariču. Oktobra 1919 smo po plebiscitu odšli domov, 1920. leta spomladi pa sem bil vpoklican v jugoslovansko vojsko. Šel sem služiti kralja Petra I. v Štip, v Makedonijo, v mitraljesko četo. Vojak sem bil še 11 mesecev. Domov so me spustili spomladi 1921 na tisti dan, ko je umrl kralj Peter I. Vojske sem se res naučil, saj sem z majhnimi presledki nosil vojaško suknjo cela štiri leta.

... NATO PA SE JE NADALJEVALO DELO S PLENKAČO

Doma me je čakala tesarska plenkača in kar pridno sem jo začel vihteti. To so bili stari, dobri časi, ko smo med tesanjem udarjali po taktu in je imela vsaka sekira svoj glas. Med tesanjem smo znali zaigrati pravo melodijo. Do 1929. leta, ko se je začela gospodarska kriza, sem tesaril pri Zupančiču v raznih krajih. 29. januarja 1929 sem se poročil, v zakoncu so se mi rodili 4 otroci. Ena hčerka in en sin sta umrla, dve hčerki pa še živita. V času krize od 1929 do 1934 sem razvažal pivo za pivovarno Union. Od 1922 do 1934 sem bil 12 let poveljnik plezalnega oddelka pri novomeških gasilcih.

9. oktobra 1934 sem se vnovič lotil tesarstva in mu ostal zvest do upokojitve. Med zadnjo vojno ni bilo veliko dela, po vojni pa ga je bilo dovolj. Tesaril sem po raznih gradbiščih in postavil veliko ostrešij. Najboljše mi je bilo pred vojno pri pivovarni Union in po zadnji vojni, ko sem delal dve leti in pol pri vojski. 12. septembra 1958, ko sem imel 35 let, 1 mesec in 4 dni delovne sobe, sem se upokojil. Do pred štirimi leti sem rad pil, od takrat dalje pa alkohola ne poskusim več. Še vedno rad delam. Na Brodu sem si preuredil hišo, v Novem mestu pa sem postavil 38 lesenih garaž. Čeprav sem star, me samo delo drži pokonci!

M. JAKOPEC

Po odloku »Pustne vlade« o mobilizaciji vseh občanov za iskreno dobro voljo spremlja v Brežicah vsako leto več tisoč ljudi tradicionalni karnevalski sprevod skozi mesto. (Foto: Baskovič)

»JOŽA, KAJ GA LOMIŠ«

Razvrednotenje dinarja so občani sprejeli z mešanimi občutki: nekateri so si pulili lasje in preračunavali izgubo, drugi so kleli zaradi osmih starih tisočakov, kolikor bodo morali odšteti več za nakup 32 dolarjev, tretji so bili popolnoma hladnokrvni. In potem je tu še skupina, ki vedno vse obrne na smeh. Naš Joža je kajpak med njimi.

Takoj po devalvaciji, ko so se časopisi na prvih straneh razpisali, ali je dinar manj vreden za 20 ali za 16,6666 itd. odstotkov, mu je prišla na misel sijajna ideja. Pobrskal je po časopisih in potegnil s kupa star Dnevnik: s skarjami je ročno izrezal dva pomanjšana bankovca. Na eni strani sta bila, čeprav manjša, na las podobna resničnemu denarju,

na drugi strani pa je bil to samo potiskan časopisni papir. Pravzaprav je vseeno, ali je odlomek članka, ki ga je bilo mogoče prebrati, govoril o objektivnih težavah ali o čem drugem.

Tako oboženo se je naš zvitorepec ustavljal v znanem gostinskem lokalu in naročil cigarete. Ko mu je natakarica pomolila zavojček, ji je on potisnil bankovec iz Dnevnika.

— To pa vendar ni pravi denar! — je uzaljeno vzkliknila ona.

»Hopla, oprostite. Tale je ponarejen, pa ga še nisem do konca obdelal.« Ji je pomežiknil on. Potem je plačal s pravim, veljavnim, devalvi-

ranim denarjem, in odšel na delo.

Ko je na kupovanje cigaret že skoraj pozabil, se je pred tovarno ustavljal plavi fičko in proti vходу sta s trdimi koraki stopila dva moža postave. Ko sta nekaj minut pozneje Jožetu pomagala v avto, se je nekaj sodelavcev začudeno obrnilo: »Joža, kaj ga pa lomiš?«

Na postaji milice ni pomagalo nobeno prepričevanje: miličniki so našemu šaljivcu napisali potrdilo, da so mu zasegli ponarejena bankovca, on pa je zvraven zahteval, da vpišejo, da sta izrezana iz Dnevnika.

Potem so ga izpustili. Čeprav jih je prepričeval, da se

je le pošalil — oba bankovca so se našli pri njem in jih je kot corpus delicti tudi izročil — je bilo vse ubo ob stejno. »Prav« je na koncu jezno izrisnil skozi zobe: »Če me boste dali sodniku za prekršek, bom pa plačal z bankovcem, izrezanim iz Pavlihe, ki ima namesto kónjske za šalo narisano pasjo glavo.«

Pravite, da zgodba nima morale? O, seveda jo ima. Cisto preprosta je: z denarjem se ne gre šaliti, čeprav ni nič vreden. Mislim seveda izrezanega. Državljan mora biti pošten in plačevati z uradno valuto — čeprav devalvirano (in tudi ne dosti vredno)... J. SPLIČAL

UVOZNO — IZVOZNA IN VSA DRUGA
PODJETJA

OBVEŠČAMO, DA

INTEREUROPA KOPER

PODJETJE ZA MEDNARODNO SPEDICIJO IN
TRANSPORT, ODPIRA SVOJO

poslovno enoto v Novem mestu

INTEREUROPA — FILIALA LJUBLJANA — IZ-
POSTAVA NOVO MESTO PRICHE Z DELOM
10. FEBRUARJA 1971 V POSLOVNIH PROSTO-
RIH NOVO MESTO, BRŠLIN 29, TEL. 21-664.

INTEREUROPA KOPER Filiala Ljubljana

Šolski center za kovinarsko stroko Novo mesto
šola za poklicne voznike motornih vozil

OBJAVLJA

vpis v tečaj za voznike motornih vozil »A« in »B« kategorije

Pogoji:
— starost za »A« kategorijo 18 let, za »B« ka-
tegorijo 16 let
Šola nudi kandidatom:
— teoretični pouk iz cestnoprometnih predpisov
in pravil
— vzdrževanje in oprema motornih vozil
— tečaj prve pomoči
— praktično vožnjo

Prijave sprejema tajništvo centra vsak delavnik od
8. do 12. ure, ob sredah pa od 17. do 19. ure, do
12. februarja 1971.
Vse informacije dobite ob vpisu. Pričetek tečaja bo
12. februarja 1971.

»IGO«

LJUBLJANA, Trnovski pristan 8

razpisuje prosta delovna mesta
V OBRATU VELIKE LASČE

1. pomočnika obratovodja
2. več strojnih ključavničarjev

z naslednjimi pogoji:
pod 1. strojni tehnik s prakso ali KV ključavničar
pod 2. KV ključavničar

Vabimo sposobne mlade ljudi, da pošljejo ponudbe s
kratki življenjepis na kadrovske oddelke podjetja
IGO, Ljubljana, Trnovski pristan 8, najkasneje do
15. februarja 1971.

RAZPISNA KOMISIJA PRI INŠTUTU GOLNIK

razpisuje

1. naslednja prosta delovna mesta:
1. VEČJE ŠTEVILO ADMINISTRATOROV ZA VODENJE
ZDRAVSTVENE ADMINISTRACIJE
2. VEČJE ŠTEVILO NEKVALIFICIRANIH ALI POL-
KVALIFICIRANIH DELAVK

Pogoji:
pod 1. dokončana administrativna šola,
pod 2. začelena osemletka.

Hrana in samska stanovanja zagotovljena v inštitutu.
Prijave pošljite na zgoraj navedeni naslov.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Pridružite se
modernim ljudem,
ki pijejo
CYNAR

UPRAVNI ODBOR TRGOVSKEGA PODJETJA

»PRESKRBA«, Krško-

razglašajo delovno mesto

- poslovodje za gostišče
»Pod lipo« v Brestanici

Pogoji: kvalificiran delavec gostinske stroke
Posebni pogoji: poizkusno delo dveh mesecev.
Stanovanje po dogovoru.
Razpis velja 15 dni po objavi.

Trgovsko podjetje »Slovenija Invest«
Murska Sobota

razpisuje

prosta delovna mesta v NOVEM MESTU za:

1. ŠEFA FILIALE
2. 2 KOMERCIALISTA
3. ADMINISTRATORKO

Kandidati pod 1 in 2 morajo poleg splošnih po-
gojev izpolnjevati še naslednje:
— da imajo srednješolsko izobrazbo in prakso
v komercialni stroki

Ponudbo naj kandidati dostavijo na naslov:
Slovenija Invest, trgovsko podjetje, Murska Sobota,
Cankarjeva 3.

OBVESTILO

Občinska skupščina Krško

PRODAJA

več rabljenih lončenih peč — kaminov

Interesenti za nakup se lahko zglasijo pri ekonomu
občinske skupščine ali na tajništvu, soba št. 25 II,
vsak dan od 7. do 15. ure, najpozneje pa do 20. febru-
arja 1971.
Cena in ostali pogoji bodo sporočeni na kraju samem

Obvestilo upravičencem otroškega dodatka

V Ur. listu SRS št. 46/70 je objavljena sprememba za-
kona, ki določa višino otroškega dodatka za leto 1971
in nov premoženjski cenzus, kot pogoj za pridobitev
otroškega dodatka v letu 1971. Zato obveščamo vse
upravičence do otroškega dodatka, da pričnejo takoj
zbirati potrebne listine, in to:

1. Vsi upravičenci, ki prejema otroški dodatek, mo-
rajo predložiti do 28. februarja 1971 ustrezne po-
datke na obr. 8.40 — IZJAVA V ZVEZI Z UGO-
TAVLJANJEM UPRAVIČENOSTI DO OTROŠKE-
GA DODATKA ZA LETO 1971, ker se jim bo v na-
sprotnem primeru izplačevanje otroškega dodatka
s 1. aprilom 1971 ustavilo.
2. Za zaposlene delavce zbirajo IZJAVE in druge listi-
ne delovne in druge organizacije po prejetih na-
vodilih in jih bodo te dostavile Komunalnemu za-
vodu za socialno zavarovanje Novo mesto oziroma
njegovi pristojni podružnici v Krško ali Crnomelj.
3. Upokojenci morajo predložiti pravilno izpolnjene
IZJAVE neposredno KZSZ Novo mesto.
4. Osebe, zaposlene pri zasebnih delodajalcih, morajo
predložiti IZJAVE KZSZ Novo mesto; osebe, zapo-
slene na območju občine Krško predložijo IZJAVE
podružnici zavoda v Krškem, osebe zaposlene na
območju občine Crnomelj in Metlika pa predložijo
IZJAVE podružnici zavoda v Crnomlju.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Novo mesto

ISKRA — tovarna usmerniških naprav
Novo mesto v ZP Iskra Kranj

ponovno objavlja
prosta delovna mesta za

1. planerja proizvodnje
2. dva normirca
3. kontrolorja transformatorjev
4. dva električarja

Od kandidatov zahtevamo strokovno usposobljenost,
in sicer:

- pod 1. višjo ali srednjo šolo ekonomske ali elektro
smeri;
- pod 2. srednjo strokovno izobrazbo elektro ali
strojne smeri in 3 leta ustreznih delovnih
izkušenj;
- pod 3. KV elektromehanik in 3 leta ustreznih de-
lovnih izkušenj;
- pod 4. KV električarji ter 3 leta delovnih izkušenj.

Vsakogar, ki bi se želel vključiti v našo delovno skup-
nost in s strokovnim delom na enem izmed objavljenih
delovnih mest prispevati k nadaljnji rasti tovarne,
vabimo, naj se prijavi na to objavo do 20. 2. 1971 ali
pa se osebno zgleda v splošnem sektorju tovarne.
Osebnih dohodkov po pravilniku OD tovarne.

Ljubljanska banka

SVET DELOVNE SKUPNOSTI LJUBLJANSKE BANKE

objavlja

RAZPIS

I. prostega delovnega mesta

DIREKTORJA
podružnice v Crnomlju

KADROVSKA KOMISIJA pri svetu delovne skupnosti
banke pa

OBJAVLJA

II. ZA PODRUŽNICO BANKE V ČRNOMLJU
NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. samostojnega referenta —
vodje referata kreditiranja
2. višjega referenta — vodje referata
bančno tehničnih poslov
3. kreditnega referenta
4. 2 referenta
5. višjega blagajnika
6. strojnega saldakonlista
7. višjega administratorja
8. 2 višjih likvidatorjev
9. nižjega kreditnega referenta
10. likvidatorja
11. manipulanta
12. snazilke

III. ZA EKSPOZITURO V GROSUPLJU
višjega referenta — šefa ekspoziture

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še
naslednje posebne pogoje:

- za delovno mesto pod I se zahteva visoka izo-
brazba ekonomske ali pravne smeri ter nad 6
let delovnih izkušenj, od tega vsaj 3 leta na
odgovornejšem delovnem mestu v finančno-go-
spodarski dejavnosti ter aktivno znanje enega
tujega jezika;
- za delovno mesto II.1 se zahteva visoka izobraz-
ba ekonomske ali pravne smeri, nad 3 leta de-
lovnih izkušenj v banki ter pasivno znanje enega
tujega jezika;
- za delovno mesto pod II.2 in 3 se zahteva višja
izobrazba ekonomske ali drugih delovnemu pod-
ročju ustreznih smeri, nad 2 leti delovnih izku-
šenj ter pasivno znanje enega tujega jezika;
- za delovna mesta pod II.4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 se
zahteva srednja izobrazba ter od 1 leta do nad
2 leti delovnih izkušenj v banki, za nekatera
izmed njih pasivno znanje enega tujega jezika,
spodobnost manipuliranja s strojem ali obvla-
danje strojepisja;
- za delovno mesto pod II.11 se zahteva nepopolna
srednja izobrazba ter do enega leta delovnih
izkušenj;
- za delovno mesto pod II.12 se zahteva osnovna
šola in do enega leta delovnih izkušenj;
- za delovno mesto pod III se zahteva višja izo-
brazba ekonomske ali drugih, delovnemu pod-
ročju ustreznih smeri, nad 2 leti delovnih izku-
šenj v banki, pasivno znanje enega tujega jezika
ter po potrebi strokovni izpit

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepi-
som ter dokazilom, da izpolnjujejo izobrazbene in
druge pogoje, v roku 15 dni po dnevu objave tega
razpisa in objavo na naslov:
LJUBLJANSKA BANKA, Trg revolucije, stolpnica, z
oznako: za kadrovske komisije. Prijave za delovna
mesta lahko pošljejo tudi na naslov: LJUBLJANSKA
BANKA, podružnica Crnomelj, Crnomelj.
Na obeh zgornjih naslovih dobe lahko kandidati tudi
podrobnejše informacije. Tajnost je pri obravnavanju
prijav zajamčena.

Ljubljanska banka

Belokranjska trikotajna industrija
»BETI«, Metlika

SPREJME

v delovno razmerje 2 moška za delovno mesto

— IZMENOVDJA
V OBRATU KODRANKE

POGOJI:

SŠ izobrazba pletilske, predilne ali strojne
smeri; praksa 1—3 let, po možnosti v tek-
stilni industriji; veselje in sposobnost za
organizacijsko vodenje dela.

Prednost imajo moški z odsluženim vojaškim rokom,
OD po pravilniku.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 5. februarja - Agata
Sobota, 6. februarja - Doroteja
Nedelja, 7. februarja - Rihard
Ponedeljek, 8. februarja - Janez
Torek, 9. februarja - Polona
Sreda, 10. februarja - Silvan
Četrtek, 11. februarja - Zvezdana

KINIO

BREZICE: 5. in 6. februarja ameriški barvni film „Noč brez pric“; 7. in 8. februarja amer. barv. film „Dan revolverša“; 9. in 10. februarja ameriški barvni film „Velik rop banke“.
BRESTANICA: 6. in 7. februarja ameriški film „Bitka v Ardenih“.
CRNOMELJ: Od 5. do 7. februarja ameriški barvni film „Ugani, kdo pride na večerjo“; 9. februarja angleški barvni film „Salako“.
KOČEVJE - „Jadran“: 5. februarja franc. barvni film „Hibernatus“; 6. in 7. februarja franc. barv. film „Balzacove grešnice“; 8. februarja franc. barvni film „Vojna v Sieni“; 9. in 10. februarja amer. barv. film „Maščevalce iz Karolija“; 11. in 12. februarja amer. barv. film „Podaril ji luno z neba“.

KOSTANJEVICA: 7. februarja ameriški barvni film „Mary Popins“; KRŠKO: 6. in 7. februarja franc. barv. film „Burne noči Lady Hamilton“.
METLIKA: Od 5. do 7. februarja španski barvni film „Jastreb iz Kastilje“; Od 5. do 7. februarja ameriški barv. film „Parnik fantom“; 10. in 11. februarja jugoslovanski barvni film „Biciklisti“.
MIRNA: ameriški barvni film „Murieta“.

MOKRONOG: 6. in 7. februarja amer. ital. barvni film „Lady L“.
NOVO MESTO: Od 5. do 7. februarja ameriški barvni film „Neznosna leta“; 8. in 9. februarja ameriški barvni film „Prečudni doktor Dolittle“; 10. in 11. februarja francoski barvni film „Naj črke zverina“ - **POTUJOCI KINO NOVO MESTO:** Od 5. do 9. februarja amer. barv. film „Pustolovec iz Tevsa“.

RIBNICA: 6. in 7. februarja amer. barv. film „Rop brez plena“; **SEVNICA:** 6. in 7. februarja amer. barv. film „Gospodu z ljubeznijo“; 10. februarja angl. film „Joanna“.
SODRAŽICA: 6. in 7. februarja ameriški film „Bonnie in Clyde“.
TREBNJE: 6. in 7. februarja italijanski barvni vojni film „Izkrcavanje v Ancio“.

maliglasji

SLUŽBO DOBI

ZA priučiitev livarskega poklica sprejemem fanta z nedokončano osemletko. Stanovanje, hrana preskrbljena, Edvard Selan, Livarstvo, 61000 Ljubljana, Savlje 74.
SLUŽBO gospodinske pomočnice dobi deklet. Lahko mlada, začetenica, lahko je malo invalid. Pogoji ugodni. Pleško, Vižmarje, Zerjavova 6, Ljubljana.
TAKOJ zaposlim mlajše deklet za pomoč v kuhinji. Vsa oskrba v hiši. Ostalo po dogovoru. Danila Vehovec, bife, Polje 346 pri Ljubljani.
ZAPOSILITEV dobi KV gostilniška natakarica ali nekvalificirana, ki je večja v gostinski stroki. Ravno tako zaposlimo kmečko deklet za pomoč v gostilniški kuhinji. Plača dobra, oskrba v hiši, ostalo po dogovoru. Nastop službe je mogoče takoj. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilna Blažun, Franc Grašič, Cesta talcev 7, 64000 Kranj.
PRIDNO in pošteno deklet, ki ima voljo do gostinskih del sprejme na delovno mesto takoj gostilna „Lovše“. Smartno ob Savi 7, 61000 Ljubljana. Hrana in stanovanje v hiši.
ISCEM mlajše deklet za varstvo 2-letnega otroka. Hrana in stanovanje preskrbljena. Plača po dogovoru. Nada Urevec, Bled, Kozmetični salon, tel. 77-598.
ISCEM tesarskega pomočnika ali delavca za priučiitev. Oglasite se na naslov: Jože Forjan, Tesarstvo, Devova 15/B, 61000, Ljubljana.

SPREJMEM takoj polagalca parketa - plastike. Vinko Novak, Podturn 3, Dolenjske Toplice.
DIMNIKARSKEGA vajenca sprejemem. Pogoji: uspešno dovršenih vsaj 6 razredov osnovne šole. Nagrada v višini, da se lahko vajenec sam vzdržuje. Soto plačam. Silvo Osovnikar, dimnikarstvo, Sevnica.
SPREJMEM kvalificiranega ali priučitvenega zidarja in fanta za priučitvenega zidarske stroke. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje zagotovljena. Naslov v upravi lista (22/71).
TAKOJ sprejemem žensko za varstvo 2 otrok ali žensko, ki dela izmenično. Naslov v upravi lista (195/71).
TAKOJ sprejemem dva vajenca avto-kleparke in ličarske obrti. Stane Pustavrh, Krško, Cesta krških zrtev 139, telefon 71-367.
MLAJŠO NATAKARICO ali deklet s podeželja, prikupne zunanosti, iščem za strežbo v ekspres baru na Gorenjskem blizu Ljubljane. Hrana in stanovanje zagotovljena. Marjan Zorman, Express bar, Medvođe 27.
TAKOJ ZAPOSILIM dva mlada fanta na strojih za predelavo plastike in bakelita. Hrana in stanovanje zagotovljena. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Janez Zaletel, Stanežiče 22, Sentvid-Ljubljana.
ISCEM pošteno deklet ali starejšo žensko za gospodinjstvo pri 3-članski družini. Premk, Ragovska 9, Novo mesto.
DVA VAJENCA sprejemem za tesarski poklic, tudi s 6. razredi šole. Takoj plačam 50 do 60.000 S-dln. Miha Purgar, Hrošč 11, Smednik pri Ljubljani.

SLUŽBO IŠČE

V VARSTVO VZAMEM otroka od leta starosti naprej. Naslov v upravi lista (174/71).

STANOVANJA

ODDAM sobo, kuhinjo in šrambo. Kotar, Brod 17, Novo mesto.
STANOVANJE IN HRANO nudim dekletu, ki bi izmenično pomagala v gospodinjstvu. Alojzija Bohte, Kom. Staneta 8, Novo mesto.
ISCEM opremljeno ali neopremljeno sobo na Mirni ali v bližnji okolici. Naslov v upravi lista (201/71).

Motorna vozila

TRAKTOR (enosni) ugodno prodam - 9 KS Agria Diesel, 7 priključkov, opremljen za vleko ali košarjo. Naslov v upravi lista (202/71).
VODNA SKUPNOST Kočevje prodaja kombi IMV, letnik 1966. Licitacija bo dne 12. 2. 1971 v prostorih uprave. Pričetek ob 10. uri.

PRODAM

PRODAM ugodno nove traktorske 3-delne brane. Feliks Mišovec, Sp. Senica 2, Medvođe.
PRODAM kompletno kroglo žago (cirkularno) z elektromotorjem. Naslov v upravi lista (196/71).
PRODAM novo trlačno žago in krožno žago. F. Omerzu, Sevnica.
POCENI PRODAM malo rabljen globok otroški voziček in otroško posteljico na kolesčkih. Zeljko, Gor. Suhor pri Metliki.
PRODAM pokrit igralni aparat - nogomet po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (192/71).
PRODAM desni štedilnik na drva, dobro ohranjen. Nad mlini 27, stanovanje 10, Novo mesto.
PRODAM vzprečno kosilnico in ostreže (grušt) 6,5 x 8 m, nov smrekov les. Kirn, Goriška vas 8, Škocjan.
PRODAM skoraj nov desni štedilnik „Gorenje“ na trda goriva. Minka Semen, Lobetova 7, Zabja vas, Novo mesto.
PRODAM Ferguson 35 KM, letnik 1968, v dobrem stanju. Jože Rupar, Goriška vas 7, Škocjan.
PRODAM nov hidrofor. Ivan Premru, Dol. Prekopa 52, Kostanjevica na Krki.
PRODAM mostno tehnično nosilnosti 5000 kg, v brezhibnem stanju. Cena po dogovoru. Oglasite se pri Benetiču, mlin Vinica št. 17.
PRODAM kosilnico „Alpino“ z žetveno napravo. Franc Vovko, Potov vrh 26, Novo mesto.

KUPIM

OPLOJENA jajčka, večjo količino, kupim. Ponudbe prosimo na naslov: Valilnica, 51301 Brod na Kolpi.

POSEST

KUPIM zazidljivo gradbeno parcelo za gradnjo hiše in avtočlarske delavnice ob glavni cesti, blizu Novega mesta ali v samem mestu, z vodovodom in elektriko. Alojz Muren, Rdeči kal 7, Dobrič.
V NAJEM oddam 23 arov vinograda v Lubancu na splovinu ali proti plačilu Emilija Udovič, Ceglina 22, Novo mesto.
PRODAM 81 arov zemlje (vinograd in travnik) v bližini vikendov na Otočcu. Naslov v upravi lista (178/71).
PRODAM 12 arov vinograda, primerne za vikend, v Trški gori. Dostop z avtomobilom. Naslov v upravi lista (181/71).
PRODAM skupno 60 arov. Njiva na lepem sončnem kraju. Prodajam tudi po parcelah od 10 arov naprej. Cena o pregledu in dogovoru na kraju samem. Dovor z vsakim motornim vozilom. Prodajam tudi 500 slivovih dreves in nekaj orehovih dreves. Maks Habinc, Kremen 20, Krško.
PRODAM hišo (10 x 20) na lepem kraju na Dvoru, primerno za obrt. Električna, voda v hiši. Interesenti naj se zglašijo ob nedeljah. Cena ugodna. Mirko Murtič, Žužemberk 172.
PRODAM vinograd v Lazah pri Mirni peči in njivo pri železniški progi. Frančiška Mesojedec, Biška vas 25, Mirna peč.
PRODAM parcele, primerne za sajenje trt, sad. dreva in gradnjo vikenda, pri Sentrupertu na Dolenjskem. Električna in cesta zraven. Naslov v upravi lista (215/71).

RAZNO

ZAPUŠČEN UPKOJENEC, star 51 let, nujno potrebuje vdovo v starosti od 40 do 50 let; lahko je ločena po moževi krivdi, s hčerko. Pozneje je možna ženitev. Lahko grem tudi jaz na njen dom in pomagam delati ter tudi denarno pomagam, ker svoje prodam. Imam hišo in 2 ha zemlje. Samo resneponudbe pod „Bojla bodočnost“.
PROSIM poštenega najditelja, da mi izgubljen srebno zapustnico vrne proti nagradi na upravo lista.
POROKA - spomin nanjo naj bo lep in trajen! Zato izberite sodoben poročni prstan pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
V SOBOTO, 30. januarja, sem izgubil motorno žago „Husqvarna“ od Banje loka pri Kočevju do Mosteca. Najditelja prosim, če vrne žago proti nagradi. Drago Naglič, Jesenov vrt 6, 61335 pri Kočevju.
TISTEMU, ki mi posodi 3.000 din za dobo 6 mesecev, vrnem 4.000 din. Ponudbe pod šifro „Nujno“.

ČESTITKE

K rojstnemu dnevu, draga mama in stara mama Francka Slabotova iz Crmošnjic. Ti želita vse lepo, največ pa zdravja, hčerka Majda z Romano.

Dragemu možu in dobremu očetu Vinku Kuharju iz Novega grada pri Boštahju želijo za njegov praznik veliko zdravja in veselja ter še mnogo let žena in hčerki Helena in Marjanca. Enako želimo iz vsega srca tudi staremu atu Vincencu Kuharju, da bi bil zdrav in vesel še mnogo let in da bi bil dober z nami: Anica, Helena in Marjanca Kuhar.

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame.

FRANČISKE LOVRIN

iz Drenovca 14 pri Vinici

se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih ter vsem, ki so spremlili pokojnico na zadnji poti in ji darovali vence in cvetje.
Žalujoci: hčerka z družino

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JOZETA DRNJAJA

roj. 1901

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in sorodnikom, ki so darovali vence in šopke, nam izrekli sožalje ter v tako velikem številu spremlili pokojnika na zadnji poti. Iskrena zahvala sevniškemu pevskemu zboru za žalostinke, zidano-moški godbi in gospodu župniku.
Žalujoci: žena Fani, hči Frna z družino; sinovi Franci, Maksi; Jože, Vinko, Mirko z družinami in drugo sorodstvo
Sevnica, 22. 1. 1971

Ob izgubi naše mame, stare mame in žene

MARIJE KOŠMERJ

z Dolnje Težke vode

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, družini Mavrin in sosedom, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo spremlili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za poslovinne besede. Prisrčna hvala!
Žalujoci: mož Alojz, hčerki Francka in Micka z družinama

Ob nepričakovani smrti našeg dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA PLESKOVIČA

iz Dol. Kamenc

se lepo zahvaljujemo dobrim sosedom Sladičevim in Progarjevim ter Blatniku, ki so nam prisločili na pomoč v najtežjih trenutkih. Lepa hvala vsem za podarjene vence in cvetje, posebno NOVOTEKSU - obrat apretura, trg. podj. DOLENJKA ter kolektivu Market-Bršlin, gospodu župniku za lep obred in vsem, ki ste pokojnika v velikem številu spremlili na zadnji poti. Se enkrat vsem za vse prisrčna hvala.
Žalujoci: žena Ana, sin Martin in hčerka Ani z družinama

Ob izgubi moža in očeta

JOZETA GRABNARJA

iz Razdrtega pri Sentjerneju

se iskreno zahvaljujemo dr. Podobniku, gospodu župniku in kaplanu za tolažbo očetu in za tolažilne besede. Zahvala vsem sodelavcem ISKRE, vašanom za sočutje posebno Tonetu, in vsem sorodnikom za podarjene vence.
Žalujoci: žena Franc, Janez, Marija, Pepca, Tončka z družinami

Fran Sal. Finžgar

BELI ŽENIN

IV NOČ

Hčere so se razveselile očeta, ki se je vrnil, kakršen se ni bil, odkar so zagrebli mater.
„Veckrat bi morali kam,“ ga je hvallila Polonica, ko mu je stregla z večerjo: „ko ste pa vedno doma in samo tuhtate, zato ste tako žalostni.“
„Saj pojdem, nič se ne bojte. Drugod mi vsaj postrežejo.“
„Čudno, da me nič ne znamo,“ ga je zavrnila Polonica bolj žalostna kot uzaljena.
„Bi že znale, če bi hotele. Ampak takšna je vaša misel, da sem vam napoti.“
„Oče!“ je kriknila Polonica in stopila predenj.
„Naraščaj se, kolikor hočeš, res je pa.“
Polonica je zajokala, Vrban se je umaknil v sobo.
Ko ga je pozdravil zapuščen kot v kamri, se je zgrozil in vest ga je zapelja, češ da je danes omadeževal spomin rajne Polone. Stopil je prav do

4

Njegovo srce in nihalo ure sta se srečavala z udarci. Glasno je vprašal samega sebe:
„Ali naj se res oženim?“
Tako neverjetno mu je zavznela ta beseda v gluhosto sobe, da se je prijel za usta. Vendar pa se mu je zazdela misel odrešilna.
„Spet dobim Polono!“
Toda v istem hipu pa ga je bilo samega sebe sram; sedel je nazaj na posteljo, počasi legel in šepetajoč molilite za rajnico zadremal. Ni vedel, kako dolgo je spal. V snu so se mu motale misli od Polone do Suhadolke. Zametaval je vsako misel na ženitev.
Ko je budil spomine na Polono, pa se mu je že spet ponudila Suhadolka in za njo vdani obraz rajnice: „Vrban, kakor veš, tako stori!“
Ves predramljen je gledal v okna in iskal dne. Nekdaj je povpraševal: „Polona, posveti, koliko je ura.“ Sedaj nima nikogar.
„Ne, ne morem več ...“
Planil je s postelje, vse je mrgolelo po njem. Vžigalice so se mu lomile, ko je hotel upravniti luč.
„Polona, ti si mi jo pokazala!“
Sam ni vedel, kdaj si je ogrnil suknjič in pokrtil klobuk. Po prstih je tipal iz sobe - prvič tako po štiridesetih letih - iz sobe v vežo in od tam na dvorišče. Sedel se je na tnalno, ki ni bila več ista kot za njegovih fantovskih let, toda taka in prav tam je stala. Podprl si je glavo in se pogreznil v

misli. Kužek je prišel iz stelnika in se mu stisnil k nogam. Vrban ga ni opazil.
„Bom se!“ je izrekel glasni sklep, vstal in se vzravnal ter izginil za hlevom.
Mimo je počivalo polje kot takrat, ko je hodil po njem snubit rajno Polono, ki je bila iz vasi Suhadolke.
Naslonil se je na plot, glavo zagodil med dlani in razmišljal. Vse Polonino življenje je teklo mimo njega: Od tistega dne, ko sta se prvič sprehajala s Polono po nedeljskem polju in je ona nosila prvega otroka - Vrbančka - mimo vseh prečutih noči ob smrtnih posteljicah otrok - skozi vse drobne prepričke, ki sta jih imela, skozi dolge nočne pogovore, ko sta dokupovala njive in travnike, vse kupčije, ki jih je Vrban razodeval edinole ženi - in skozi vse tisti malenkostni drobiž, ki ga je Vrban sedaj tako pogrešal ...
„Žena edinaume moža,“ se je domislil spet Suhadolke trditve. In čeprav je bilo pri gospodarstvu vse kakor prej, je Vrban videl pred seboj puščobo, ki ga je ujedala in plašila. Vnovič se je zatopil v razmišljanje, in ko je zapel petelin, se je zdrnil in odločno rekel:
„Bom se!“
Tedaj se je že svitalo. Sel je po koso in jo začel klepati. Udarci so priklicali Polonico.
„Tako zgodaj, oče?“ ga je pozdravila.

„Nakosit grem lucerne. Naj pride Mreta z vozom še za rose pojno!“
Zadel je koso in hitro utonil v polju, ki je sopol hladno meglo.
Komaj je odkosil za nekaj brusov, se je pojavila na zeleniku tik deteljšča Suhadolka.
„Dobro jutro!“ sta se pozdravila.
Vrban je šinila kri v lice.
„Če to ni namenjeno,“ si je razlagal prihod vdove v zelink in brusil.
„Zeta, zeta, Vrban! Čemu bi se tako ubadal. Prav treba ti je.“
„Tebi še manj!“
„Mi smo kupili majhnega, zato moram.“
„No, in če dobim jaz zeta v hišo, bo prav ista pesem. Veš kaj, Polona, oženil se bom!“
Vrban je brisal koso s šopom detelje in pogledoval na Polono, ki je obstrmela sredi pese:
„Seveda se boš, z belo nevesto!“
„Kaj?“ se je narasel Vrban in zamahnil s koso, da je dal kremen iskro, ko ga je neprevidno usekal. „Ali misliš, da sem že tako kreve?“
„Nič ne mislim. Toda leta, leta! In ljudje!“
„Kaj ljudje! Mar so mi. Jaz vem, kaj mi je treba, ne ljudje.“
Spet sta molčala. Vrban je mahal s koso, Suhadolka obirala zelje in gledala zamišljeno v tla.
„Poskusi uganiti, Polona, katero bom vprašal,“ je sprožil pogovor Vrban, ko je brusil.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 5. FEBRUARJA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Za šolarje - Stog sena v zasneženem gozdu. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Valentin Benedičič: Cebelastvo v letu 1971. 12.40 Z ansambлом Mihe Dovžana. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Človek in zdravje. 18.15 W. A. Mozart: Rondo in Serenada. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika. 20.00 „Naj narodi pujo...“ 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 6. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Stefan Bauman: Vplivi na plodnost krav. 12.40 Poje Ladko Korosec. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Gremo v kino. 18.15 Artur Rubinstein igra Griega. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 7. FEBRUARJA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Miodrag Djurdjević: „Moj prijatelj Bel Ami“ 9.05 Srečanje v studiu 14. 10.05 Še pomnite tovariši... Franjo Tudjman: Odpor poljskega ljudstva. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. - Vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli.

15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra Roman Hlaváč: „Zadeva še ni končana“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 „V nedeljo zvečer“. 22.20 Zaplešite z nami!

PONEDELJEK, 8. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Ludvik Strobl: Rezultati lanskih sortnih poskusov s krompirjem in nove sorte. 12.40 Igrajo veliki pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s Slovenskim instrumentalnim kvintetom. 20.00 Pietro Mascagni: „Cavalleria rusticana“ (opera v 4 dejanjih). 22.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 9. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Narodne pesmi iz Posavine. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Dolfo Cizej: Razmišljamo o pridelovanju krme v poletju. 12.40 Melodije s filmskega platna. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Moj mali svet je glasba“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.45 Družba in čas. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Henčka Bur-

kata. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra - Mirjana Buljan: „Tajni predal“. 22.15 Iz sodobne glasbe v Združenih državah Amerike.

SREDA, 10. FEBRUARJA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Stanko Mateković: Precepilne vinske trte. 12.40 Zvoki iz glasbenih revij. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični koncert RTV Ljubljana v stereo studiu. 22.15 S festivalov jazzja.

ČETRTEK, 11. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Prijubljeni jugoslovanski pevci zabavne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Vilko Stern: Investicije v strojno opremo pri nas in v svetu. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z orkestrom Ralph Carmichael. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Z orkestrom Erwin Lehn. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Silva Stingla. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer „Ob 100-letnici rojstva F. S. Finžgarja“. 22.15 Nočni koncert z deli jugoslovanskih skladateljev.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 5. FEBRUARJA: 9.30 TV v solih (Zagreb) - 14.40 Polet vesoljske ladje Apollo 14, posnetek in prenos v barvah (EVR Ljubljana) - vmes ob pribl. 18.15 Obzornik (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Izkažimo se, quiz (Zgb) - 21.45 Zuerich: Evr. prvenstvo v umetnostnem drsanju - moški, prenos v barvah (EVR, Lj) - 23.45 Poročila (Lj).

SOBOTA, 6. FEBRUARJA: 9.35 TV v solih (Zgb) - pribl. ob 15.00 Polet vesoljske ladje Apollo 14 - posnetki in prenos v barvah (EVR Lj) - pribl. ob 17.50 Obzornik (Lj) - 19.00 Glasbena oddaja (Lj) - 19.10 A. Lindgren: Erazem in potepuh, V. del (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena križanka (Lj) - 21.25 Zuerich: Evr. prvenstvo v umetnostnem drsanju - ženske - prenos v barvah (EVR Lj) - 23.00 TV kašipot (Lj) - 23.20 Poročila (Lj).

NEDELJA, 7. FEBRUARJA: 8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd) - 9.35 Po domače z ansambлом Borisa Franka (JRT) (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zgb) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Čarobna piščalka, Erazem in potepuh, Svet, v katerem živimo (Lj) - 12.05 TV kašipot (do 12.25) (Lj) - 15.00 Zuerich: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju - revija najboljših - prenos v barvah (EVR Lj) - 18.30 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Naše malo mesto - humoristična oddaja (Zgb) - 21.35 Videofon (Zgb) - 21.50 Športni pregled (JRT) - 22.20 Poročila (Lj).

PONEDELJEK, 8. FEBRUARJA: 9.35 TV v solih (Zgb) - 10.30 Angleščina (Zgb) - 10.45 TV v solih - ponovitev (Zgb) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zgb) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.38 Napoved sporeda (Lj) - 17.40 Mendo in Slavica - spored za otroke (Zgb) - 18.00 Mladinski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Kaleidoskop (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Zgb) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.35 3-2-1 (Lj) - 20.35 Podelitev Prešernovih nagrad - posnetek (Lj) - 21.25 Praznična srečanja (Lj) - 22.10 Poročila (Lj).

TOREK, 9. FEBRUARJA: 9.35 TV v solih (Zgb) - 10.40 Ruščina (Zgb) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.30 London: Predolimpijske igre v Sapporu - prenos v barvah (Evr, Lj) - 15.35 Ruščina (Zgb) - 17.45 Tiktak: Nahodno strašilo, Mačka z očali (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.30 Poje Udo Juergens (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Letalci in vseljudska obramba (Lj) - 19.30 Vzgoja za življenje v dvoje - 6. oddaja (Lj) - 19.40 Posebni načini branja slovarja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Beckett - angleški film (Lj) - 23.00 Poročila in pristanek vesoljske ladje Apollo 14 (Lj).

SREDA, 10. FEBRUARJA: 8.14 TV v solih (Zgb) - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bgd) - 17.55 Čarobna piščalka (mladinski film) (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Vaš šlager sezone (Sarajevo) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Naš ekran (Lj) - 19.20 Na sedmi stazi - športna oddaja (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.35 3-2-1 (Lj) - 20.35 Teh naših pet-

deset let: Leto 1945 (Lj) - 21.35 Operacija MM - filmska serija VOS (Lj) - 22.15 Poročila (Lj).

ČETRTEK, 11. FEBRUARJA: 9.35 TV v solih (Zgb) - 10.35 Nemščina (Zgb) - 10.45 Angleščina (Zgb) - 14.30 London: Predolimpijske igre v Sapporu - prenos v barvah (EVR Lj) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zgb) - 15.55 Angleščina (Zgb) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 Veseli tobogan: Gorje pri Bledu - II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svet, v katerem živimo - film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 S. Maugham: Luiza (Lj).

Po dolgi boleznini nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

ANTONIJA BADOVINAC
iz Metlike

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji poklonili vence ter cvetje. Posebno se zahvaljujemo primariju dr. Smrečniku, dr. Zakrajškovi, dr. Trobišu in ostalemu medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu za zdravljenje in nego v času bolezni.

Zaljujoči: mož in otroci z družini

Ob prerani izgubi našega dragega brata in strica

ANTONA MIKLIČA
iz Gor. Kamenc 9
zaposlenega v Kanadi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala njegovemu tovarišu Ivanu Rožiču za trud pri odposiljanju iz Kanade v domovino, pogrebnemu zavodu in gospodu župniku za prenos na zadnji poti.

Zaljujoči: brat Martin, sestre Micka, Ana in Pepca z družinami, brat Jože iz Avstralije ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega moža, očeta, brata in strica

ŠTEFANA KOLIČA
iz Podljubna

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti in nam izrekli sožalje, ter vsem, ki so mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala SGP PIONIR Novo mesto za pomoč v najtežjih trenutkih, tov. Jožetu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se kolektivoma IMV in NOVOLESU, gospodu župniku ter pevcem za ganljive žalostinke

Zaljujoči: žena in otroci, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta brata, strica in botra

JOŽETA ŠTRBENKA
iz Rihpovca 1

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga obiskovali v času bolezni, nam vsem pomagali v težkih trenutkih, ga počastili in spremlili na zadnji poti. Iskrena hvala tudi pevcem in duhovnikom za poslovilne besede. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zaljujoči: žena Nežka, otroci z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste našo ljubljeno, nepozabno mamco, staro mamco in sestro

ANICO FUX, rojeno KRAMARIČ

spremlili na zadnji poti, se prisrčno zahvaljujemo. Naša zahvala velja vsem njenim znancem in prijateljem, ki so jo obiskovali v času bolezni, zdravnikom in sestram v novomeški bolnišnici, ki so ji lajšali zadnje dneve življenja, godbenikom, pevcem in gospodu župniku v Metliki ter vsem, ki ste ji v poslednje slovo poklonili vence in cvetje

Metlika, Ljubljana, Radovica, Dolane, Buenos Aires, 22. januarja 1971

Zaljujoči: hčeri Justa in Silva, zeta inž. Tone Pengov in prof. Jože Dular, vnuki Janez, Andrej in Matjaž, vnukinja Alenka, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

Ob smrti našega dragega očeta

JANEZA ZUPANČIČA
po domače
Ločkega Janeza

se zahvaljujemo vsem, ki so prišli ob blizu in daleč, da jih pospremimo na zadnji poti, vsem prijateljem in znancem, ki so prekrili njegov grob s treakrasnim cvetjem in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se dr. Malovasiču za neutrudno prizadevanje in skrbi, da jim čim dlje ohrani življenje. Posebno zahvalo smo dolžni vsem predobrim sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih nesebično stali ob strani. Zahvaljujemo se za pogrebne svečanosti in ganljive žalostinke. Vsem prisrčna hvala.

Zaljujoči: Zupančičevi

Obveščam cenjene stranke, da sem odprl

AVTOKLEPARSKO-MEHANIČNO DELAVNICO

Nudim hitre in kvalitetne usluge po zmernih cenah! Za cenjena naročila se priporočam! - Viktor Bregar, Tržišče na Dolenjskem

PODJETJA IN VSE DRUGE KOMITENTE OBVEŠČAMO, DA ODPIRA SPEDICIJA ZA TUZEMSKI IN MEDNARODNI PROMET LJUBLJANA, V NOVEM MESTU, na železniški postaji svojo poslovno enoto

S poslovanjem prične že v sredo, 3. februarja letos in bo opravljala za komitente vse speditorske posle, vključno z železniškim prevozom.

ZŽTP - Ljubljana FERSPED Ljubljana

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarice Catež!

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Volja najboljši zdravilo

Krčan Ivan Molan se je po hudi poškodbi leta 1969 v enem letu povzpел na prvo mesto med jugoslovanskimi speedway vozači

Velika mednarodna speedway prireditel v Krškem 11. maja 1969 je bila lepa priložnost, da se Krčan Ivan Molan postavi pred svojimi navijači, ki jih je nasledil od Franca Babiča, hrabrega „črnega mušketirja“. Babič je več let s svojo drzno vožnjo dvigoval na noge gledalce in osvojil naslov najboljšega v Jugoslaviji kar štirikrat.

Ivan je želel uspeti. Želje so se prenesle na plin, ki ga je privil, da bi zadovoljil ste-

vilne oči. Vse bi se dobro končalo, da ni vmes posegla usoda. Kot bi ju potegnil magnet, sta se zaletela dva tekmovalca. Eden od njih je bil Ivan. Odletel je med gledalce, motor pa je na srečo ostal na tekmovalni stezi. V trenutku je bilo vse pokopano. Ure vadbe, samapremagovanja, pričakovanj — vse se je razpršilo kot megla. Marsikdo je v mislih pokopal težko poškodovanega Krčana. Kdo bi si mislil, da bo po taki poškodbi še kdaj stopil na stezo. Edini, ki je mislil drugače, je bil sam Molan, vendar je skrival svoje želje

vse do trenutka, ko je bil na jasnem, kako se bo zanj končalo v bolnišnici.

— Ste kaj razmišljali, ko ste leteli po zraku?

„Najbolj me je skrbelo, kam bo padel motor. Če bi odletel med gledalce, bi bila nesreča dosti hujska. Ker sem bil pri zavesti, sem sklenil, da padee se ni slovo od tekmovalca.“

— In kako je bilo potem?

„Prijateljem sem zaupal, da bom kmalu spet na treningu. Prikimali so mi, saj veste, da bolnikom damo večkrat prav kot ne. Vedel pa sem, da so drugačnega mišljenja.“

— Kdaj ste se vrnili na stezo?

„Vrnil sem se po nekaj mesecih, pričel vaditi in vseh dvomov je bilo konec.“

— Kaj vas je najbolj gnalo naprej?

„Volja je najboljši zdravilo, to sem na lastni koži najbolj preizkusil. Tudi ljubezen do tega športa mi je pomagala na noge.“

— Ali je ta sport nevaren?

„Vsak se dobro zaveda, da jaše ognjenega konjica, zato lahko doživiš marsikaj.“

— Česa vas je najbolj strah?

„Domače publike. Ko tekmujem v Krškem, me najbolj skrbi.“

— Kaj torej gledalci lahko povzročijo nesrečo?

„Razumljivo, prevelika želja, da bi tekmovalce uspel, ga lahko veliko stane. Zatorej ni važna samo moč in hrabrost, človek mora biti tudi razsoden.“

— Česa ste se lani najbolj razveselili?

„Prvega mesta na državnem prvenstvu v speedwayu in uspeha, ki je bil krona moje volje in naporov.“

SLAVKO DOKL

...DEVET... OSEM... SEDEM... NIČLA... odštevajo v centrali Narodne banke v Beogradu — odštevajo zanje, odštevajo zame, odštevajo zate... To je v tem trenutku pri nas najbolj napeto odštevanje. Komur ni treba kaj dosti odštevati, pa se gre lahko pusta — eden v Cape Kennedyju, drugi v Bajkonuru, tretji morda ob Jang-ce-kiangu. In ker vli Kranjci nočemo nikjer zaostajati, imamo tudi raket dovolj (hvala bogu, da zlasti pustnih): Od

Nassenfusa do Kolpe in od Brežic do Lončarije. Več o tem lahko berete na 20. strani današnje številke. Naš posnetek, ki ga je napravil Vili Videnič v Krškem, je sicer dokument od 18. februarja 1969, letos pa prihajajo poročila, da se resno pripravljajo na vesoljske polete tudi v številnih drugih zgoraj omenjenih vesoljskih središčih. Peresno lahkega novega dinarja menda ne bo nobena težava prepeljati čeprav do samega Marsa... (če se ne bo bencin medtem podražil!)

NOTRANJI PRETRESI V MESNEM PREHRAMBEM PODJETJU

Samo sanje o novomeški klavnici?

Vodstvo podjetja ni sposobno voditi delovne organizacije — Namesto samoupravljanja je imelo Mestno prehrabno podjetje v Novem mestu samodržstvo — Neuresničeni sklepi o preusmeritvi poslovne politike

Po pogovoru predstavnikov družbeno-političnih organizacij s predsednikom delavskega sveta in poslovnega odbora v novomeškem Mesno prehrabnem podjetju so ugotovili — razpravljali so o gradivu, ki ga je pripravila slovenska centrala SDK — da je bila poslovna politika podjetja, za katero so se zavzemali direktor in vodilni delavci, ekonomsko neupravičena, ker ni dala pričakovanih uspehov. Nujno bi morali skrbeti za gradnjo klavnice. Direktor je sicer večkrat izjavljal, kot smo pisali tudi v našem listu, da bo podjetje zgradilo moderno klavnico, a je ostalo le pri načrtih. Podjetje pa je tačas vlagalo denar v razne dislocirane obrate (Karlovac, Straža, Krmelj), kjer so v nekaterih primerih verjetno poslovali celo z izgubo. Zato je delavski svet na eni izmed sej sklenil, da je nuj-

na preusmeritev in da je treba zgraditi klavnico: tega sklepa podjetja ni uresničilo, prav tako ni uresničilo nekaterih drugih sklepov samoupravnih organov. V delovni organizaciji je namesto samoupravljanja vladalo samodržstvo direktorja Jozeta Zalokarja. Glede na zdajšnje neuspehe in očitno izigravanje samoupravljanja je logično, da vodstvo podjetja ni sposobno voditi delovne organizacije.

Predstavniki družbeno-političnih organizacij so podjetju predlagali, naj takoj skliče sestanek sindikalne organizacije, na katerem naj delavce seznanijo s poslovno, samoupravno in kadrovske situacijo v podjetju. Sindikalna organizacija naj zahteva sestanek poslovnega odbora, ki naj razpravlja o poslovnih usmeritvi in finančnih možnostih za gradnjo klavnice, ki jo Novo mesto še kako potrebuje. O predlogu poslovnega odbora naj sklepa delavski svet, ki naj spregovori tudi o odgovornosti sedanjih vodilnih delavcev ter ukrepa glede bodočega vodenja podjetja. O razmerah sta razpravljala tudi občinska sindikalna in partijska organizacija. J. SPLICHAL

Vlomili so na pošto in odnesli blagajno

V noči od 29. na 30. januar so neznanci vdrli v prostore pošte na Jesenicah na Dolenjskem, od koder so odpeljali nad 250 kilogramov težko železno blagajno. V njej je bilo 12 tisoč dinarjev gotovine in približno za pet tisoč dinarjev znamk. Postaja milice v Brežicah bo hvala za vsako vest o dogodku. Občane poziva, naj ji pomagajo z informacijami, saj je v prid vseh. Kdo ve, morda bo v prihodnje na vrsti že kdo izmed njih? Ob vseh podobnih dogodkih je milicnikom pomoč občanov zelo dobrodošla. Končno pa to lahko pojmujejo tudi kot dolžnost.

PUSTNI POROČEVALEC

Letos bo brežiški „Pustni poročevalec“ prinesel vrsto omislic na 32 straneh. Zvedeli smo, da bo v njem kar 50 fotografij in karikaturnih. Zajeten pustni list bo veljal tokrat štiri dinarje. Naprodaj bo že 13. februarja, na dan, ko prireja družščina copatarjev prvo zabavno prireditev v domu JLA v Brežicah. Organizatorji karnevalskih prireditev se dogovarjajo za sodelovanje brežiške sekcije v Mokricah in v Samoboru.

»Ne vem, kaj mi je bilo«

Martin Jesih iz Črnomlja na zatožni klopi

„Ne vem več, kaj mi je ilo, da sem vse to počenjal. Zdaj gledam na vse čisto drugače, saj mi vest ne da miru. To je bila sola, ki je ne bi rad ponovil. Obžalujem.“

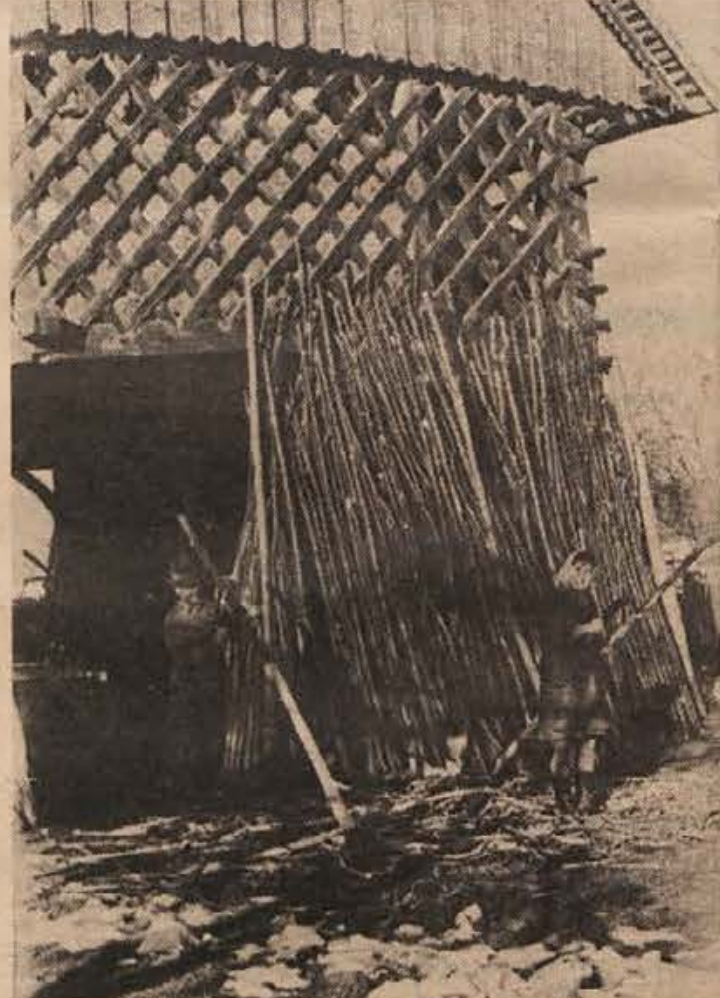
Tako je v torek opoldne pred sodniki novomeškega okrožnega sodišča s sklonjeno glavo pripovedoval Martin Jesih, delavec v nekem črnomaljskem podjetju. Na zatožni klopi je prišel, ker je v letih 1969 in 1970, ko je bil zaposlen pri kanižarskem rudniku, storil dve kaznivi dejanji.

Najprej je iz Besedove mehanične delavnice ukradel električni vrtilni stroj, vreden 370 din. V zagovoru je sodnikom povedal, da je to podjetje poznal že od malega, ko je šel tja večših z očetom, ki je bil tam zaposlen. Zatem je krujo zagrošil tudi na svojem delovnem mestu: vzjel je devet cevnatih ključev, osem držajev za orodje in petnajst krogičnih lezajev.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo okoliščine, v katerih sta bili storjeni obe dejanji, in obsodilo Jesiha na šest mesecev zapora in plačilo globe 400 din, vendar pogojno za dobo dveh let.

KNJIGA OB 400-LETNICI PUNTOV

Ob 400-letnici kmečkih puntov bodo v Zagrebu izdali zanimivo publikacijo: to bo ponatis Krleževih „Balad Petrice Kerempuha“ v opremi Krsta Hegeđušića, knjigi pa bodo dodani številni grafični listi hrvaških in slovenskih likovnih umetnikov. Za knjigo je že pred izidom veliko zanimanje.

Smo se sredi zime, vendar kmetje ne mirujejo. Pripravljajo se na spomladanska dela. Zadnje dni januarja so pri Selakovih v Dobravi (na sliki) pripravljali kole za vinograde, da bo šlo hitreje potem, ko bo treba. Še kar toplo sonce, ki se je večkrat prikradlo izza meglenih oblakov, je pričaralo pravo spomladansko vzdušje. (Foto: S. Dokl)

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Ciril Gril, Jože Jekc, Ivan Kastner, Lobjka Potrč, Slavko Smerdelj in Franc Stajdohar.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Princ, Jože Splichal, Jožica Tepepy, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 8 ameriških dolarjev (ali ustrežna druga valuta v tej vrednosti).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cifer) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na l. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. I. 1971.

TEKOCI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68.001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

Več godrnjaš, več veljaš

„Hudiča, to je pa že od sile!“ je bentil občan, ki je v vrsti čakal na gospodinjsko olje: kot da je fant v plavi uniformi na bencinski črpalki kriv, da je vrsta. „Hudiča, saj se nič ne zganete, povem vam, še zmanjkalo ga bo, ja, zmanjkalo!“ je godrnjal in se veselo oziral okrog sebe, ko so mu ljudje pritrjevali. Fant s črpalke pa, ki ni za pomankanje olja prav nič kriv, je bil raje tiho. Sicer pa v mestu ga še ni zmanjkalo — ljudje pa godrnjajo, čeprav ga je dovolj. Saj ni on kriv, da ga v Celju pa v Zagavju pa v Beogradu ali Zagrebu ali Ljubljani zmanjka.

„Kaj, vsega da bo zmanjkalo?“ je razjarjeno vzkliknil tovariš na položaju in takoj naročil deset metrov drv in tri tone premoga za vsak primer. S takimi stvarmi ni, da bi se igral. Ze res, da ima drv in premoga za to zimo dovolj, a previdnost je mati modrosti. Zdaj mu drva leže na snegu, premog mu zmrzuje: toda kaj je mogel, ko mu je novico zaupljivo sporočil

tovariš na še bolj odgovornem položaju...

„Človeku ni lahko,“ razlaga direktor majhnega podjetja, „nekaj mora dati na svoj ugled. Poglej, vsi delavci se že vozijo v fičkah, nekateri so si kupili tudi večje avtomobile. Razumes, ne morem se tudi jaz pripeljati v službo kar v fičko. Hotel sem zidati vikend, ne palače, nekaj majhnega ob morju. No, pogled, zaradi te preklete dirke moram kupiti nekaj večjega. Austina ne morem, tega kupujejo na Dolenjskem namesto fičk... Vidiš, stiri milijončki so šli rakom žvižgat — pa bi se lahko še v fičko vozil, če premislim...“

„Kaj, tako drago je že meso?“ se je prijemala za glavo gospodinja, ki jo v mestu vsi poznajo. A mesar je vedno znal ubrati prave strune. „Gospa, saj je soseda vzela kar dva kilograma telečine. Najboljša kvaliteta, kar v ustih se topi...“ Gospa pa je vzdihnila in naročila — dva kilograma in pol. Naj se vidi, kaj veljamo!

In tako naprej: kdor več godrnja, več velja. Čim bolj je treba udrihati čez zamrznjene plače, čez premajhne kredite, čez slabo založenost trgovin, čez draginjo... sploh čez težko življenje. Danes je pač tak čas, da tisti, ki več velja, več godrnja. Pravzaprav tak čas, ko sploh ne bi potrebovali davkarje: kdor godrnja, tega je treba obdavčiti. Kdor je tiho, ga pustimo v miru, ta je revež.

Kajti: ali ste že slišali gospe, ki ne marajo več slišati na ime tovariš, da ne bi godrnjali, kako je bilo prejšnja leta boljše, slajše življenje?

In ali niste že nešteto krat slišali delavca, ki prvega, desetega ali petnajstega dobi svojo kuverto z osebnim dohodkom, presteje svojih devetdeset tisočakov in reče: „Res je, napredujemo. Socializem je dober, zaslužek dovolj velik, živimo mimo. Samo da bi ne bilo slabše, pa bo vse v najlepšem redu!“

J. SPLICHAL